

SOPHOCLIS
TRACHINIAE

AD
OPTIMORVM LIBRORUM FIDEM
RECENSVIT
ET
BREVIBVS NOTIS INSTRVXIT
GODOFREDVS HERMANNVS.

LIPSIÆ
APVD GERHARDVM FLEISCHERVM
CICIOCCCXXII.

206.612 - 206.613

PRAEFATIO.

Eodem modo, quo Aiacem et Electram, nunc Trachinias edidi. Ea fabula Aug. Guil. Schlegelio, viro elegantis iudicii, ita dissimilis esse caeteris Sophoclis tragoediis visa est, ut dubitaret, an Iophonti potius, filio Sophoclis, tribuenda esset. Respondit Schlegelio Iacobus, professor Varsaviensis, in Lectionibus Sophocleis, quarum nuper primum volumen in lucem prodiit. Is multa ingeniose ac subtiliter in eam sententiam disputavit, ut ostenderet, non Herculis obitum, sed amoris quanta vis esset, poetam declarare voluisse, idque eum docte et sapienter instituisse, qui quidem non huius aevi homines, sed veteres Athenien-

ses esset iudices habiturus. Ego quidem, quomodo qui Sophoclem cognitum habeat, an genuina sit haec fabula dubitare possit, non video. Nam quae duae res in poesi maxime produnt a quo quid scriptum sit, ingenium poeseos et dictio, eae ita sunt in hac fabula eadem atque in caeteris, ut miraturus sim, si quis proferat aliquid, quod alienum ab Sophocle iudicari debeat. Quod si est, quod reprehendi in Trachiniis queat, id non est eiusmodi, ut abiudicanda sit propterea ab Sophocle haec tragoedia. Est enim in iis rebus positum, in quibus nullum usquam poetam tragicum ab errore immunem invenias. Nam si ne hodie quidem, postquam et exemplis plurimis et multis doctorum hominum disputationibus intellectum est, quid rectum in hoc genere et quid vitiosum sit, ullam edi videmus tragoediam, quae vel aliquo modo perfecta dici possit; quid mirabimur, si veteres aliquid peccarunt, et quidem illi ipsi, a quibus si non inventa, certe pri-

num expolita atque ad certam formam adducta est tragoedia? At nimirum pervulgatum hoc vitium est hominum doctorum, quod intelligendo faciunt, ut nihil intelligant. Ars enim prior fuit praeceptis, quae nulla fuerunt, nondum invento, quod iis indigeret. Eam postquam obscuro quodam minimeque explicato sensu invenerant homines atque excoluerant, tum demum, comparatis inter se quae magis minusve placerent, causisquae eius rei investigatis, quid rectum aut pravum esset, disputari, et ne id quidem sine erroribus, quippe rei difficillimae natura non ex omni parte penitus perspecta, coeptum est. Atque ad hunc usque diem alia alio tempore opinio animos occupavit, ex qua virtutes et vitia tragoediarum iudicarentur. Veluti hodie plerisque fati usus in Graecorum tragoedia necessarius videtur: de quo quum nihil ab Aristotele traditum sit, apparet, quamvis in plerisque tragoediis Graecorum fato suae sint partes, tamen scriptores illa.

rum fabularum non cogitavisse de fato. De quibus si ita, ut par est, iudicare volumus, illam, quam ipsi videntur animis informatam habuisse notionem tragoediae, respiciamus necesse est: cui si satisfecerunt, laudandi sunt, etiamsi forte, quod non iustam notionem sequuti in errores inciderunt, tragoediae eorum ipsae reprehendendae sint. Qua in re autem illi tragoediae naturam positam esse statuerint, optime ex Aristotele cognosci potest, qui et aetate iis proximus fuit, et, ut ipse Graecus, Graecorum more philosophatus est. Ad Trachinias vero quod attinet, mihi, quod Iacobus existimat, amoris perniciosam vim declarare poetam voluisse, et quidem temporum istorum mollitie adductum, non minus longe repetitum videtur, quam quod idem de anno, quo haec fabula acta sit, disputavit. Amor quae mala gigneret si docere poeta voluisset, Medeam aliquam aut Phaedram introductam oportebat, non Deianiram, piam

feminam, cuius infelix error potius, quam amor aut ipsius aut Herculis, utrique funestus fuit. Itaque illud recte dixit Schlegelius, obitum Herculis argumentum fabulae esse. Quae res quum visa poetae esset ad metum miserationemque commovendam idonea esse, eam ille iniiit viam, quam et fama istius rei monstrabat, et commendabat ratio tragicæ poeseos. Hercules est, cui metuere; Hercules, quem miserari spectatores volebat. Et est illud quidem consequutus, sed, saltem quod ad metum, non tam efficaciter ut in Oedipo Rege. Nam in ipsa fabula a principio, praeter vaticinium in epistola Herculis, nihil est, quod magnum aliquem metum excitet, nisi aliunde spectatores sciant, mortem Herculi impendere. Tum demum, quum Nessi suspectum donum, consumptumque solis calore vellus commemoratum est, gravius timere Herculi incipimus. Quae praecedunt, quamvis egregia, ita sunt comparata, ut studia spectatorum

magis ad Deianiram convertant: quam quum vident in summa animi moderatione illum, cuius amorem innocenti, ut putat, artificio retinere cupit, perdere, seque ipsam crudelissima illius nece in infinitum luctum conicere, non possunt non huius caussa magis etiam metuere, fortunamque eius miserari, quam absentis Herculis. Vnde consequi necesse erat, ut, quum consilii poetae persona principalis Hercules esse debeat, re tamen et facto eas partes sustineat Deianira. Quae quum, cognito quid patrasset, sese interimat priusquam Hercules in scenam apportatus est, fieri non potest, quin postremus fabulae actus, quamvis per se egregius, tamen non esse necessarius videatur, quippe re omni, quae instituta fuerat, prorsus peracta. Quod si Herculem prius in scenam adduxisset poeta, Deianiram autem viso et suis oculis conspecto mariti cruciatu sibi manus inferentem fecisset, non solum cohaereret postrema pars bene cum super-

rioribus, sed etiam Hercules, ut Deianirae causa in scena expositus, multo maiorem moveret miserationem, ubi, quanto magis Deianirae vices doleremus, tanto gravius Herculis nos dolor tangeret; quanto autem hunc indignius pereuntem videremus, tanto miserabilior illius appareret desperatio. Eam rationem cur Sophocles non praetulerit, quaerere inutile est: sed tamen, si alii ante eum idem argumentum tractarunt, potuit ei, quod saepe tragicis, accidere, ut, quum priores aptiora dedissent, variandi causa aliquid minus apte institueret. Verum etsi compositio argumenti, in quo genere a plerisque est omni tempore peccatum, non iniuria videtur reprehendi posse, tamen caetera tam apte inventa, tam accurate elaborata, tam docte expolita sunt, ut hoc nomine haec fabula nemini non maximopere placere debeat. Quod si in his rebus, ut supra dicebam, et ingenium Sophoclis et oratio ita manifesta est, ut vel si alii tragico adscripta

esset haec fabula, Sophocli eam, qui hunc nosset, tributuri forent: non aliter de ea, quod ad poeticas virtutes et orationis elegantiam attinet, quam de caeteris huius poetae tragoediis sentiendum erit. Verum etsi ego mirifice delector poesi Sophoclis, tamen longe alienus sum ab illa, qua ple-rosque teneri video, superstitione, quae quadam caeca antiquitatis reverentia etiam ea admiratur, quae ambiguum est utrum in virtutibus, an in vitiis potius numerari debeant. Sic autem sentio. Gravem illam et magnificam simplicitatem, quae in Aeschyli oratione conspicua est, nimio illa interdum verborum strepitu sublimitatem quaerens, ita est ab Sophocle temperata, ut is docta potius atque artificiosa dictione poesin a vulgari sermone distinguendam putaret. Nec mirum, quum ubique videamus homines, ubi simplicitate satiati sunt, quae in omni re tempore prima est, artificiosiora quaerere. Sed haec admodum periculosa via est, quia difficile est modum tenere:

unde fere, quae docta videri vult oratio, in molestam quamdam implicationem atque intricationem vertit, ex qua interdum difficile est eruere, quid senserit scriptor. In illo igitur fastigio Sophocles mihi orationem suam constituisse videtur, ita ut ea interdum iam in illam partem inclinet, quae propior est vitio. In quam rem uno alterove loco in adnotationibus ad hanc fabulam digitum intendi.

Sed dicam nunc de alia re. Quod in non paucis veterum scriptis factum est, ut, quum duae eorum recensiones circumferrentur, discrepantia alterius in margine adnotata cum altera recensione in unum confunderetur, id etiam in Trachiniis factum esse persuasum habeo. Nam et scripturae quaedam diversitates in hac fabula inveniuntur, quae maiores sunt, quam ut librariis imputari possint, et versus nonnulli in ea exstant, qui non aliter cum caeteris cohaerere videntur, quam si eos aliorum quorundam versuum loco positos sta-

tuamus. In his igitur locis, quum consensuaneum sit, quae in prima editione scripta fuerant, cum aliis melioribus a poeta commutata esse, id agendum putavi, ut, ubi variaret tantum scriptura, eam reciperem, quae secundae recensiois esse videretur; ubi autem utriusque versus coniuncti essent, eos, quibus in altera editione aliud quid substituisset poeta, uncis includerem. Sunt illi loci, qui duplicis recensiois suspicionem faciunt, hi: v. 7. 12. 84. 87. s. 523 — 525. 784. s. 894. s. Vide etiam ad v. 294. 1107.

Caeterum Erfurdcius huic minori Trachiniarum editioni nihil paratum reliquerat, praeter paucissimas quasdam adnotationes, quas suis locis vel inserui, vel commemoravi. Tanto mihi acceptiores fuerunt Seidleri observationes, quas ille ad priorem maxime fabulae partem, quae eius est humanitas, una cum diversitate scripturae codicis Suidae Leidensis mecum communicavit. Suidae quoniam mentionem feci;

meminerint velim lectores, me huius lectiones ex editione Mediolanensi, quae cum Aldina et Basileensis fere consentiunt, numquam ex Kusteriana, cuius nulla auctoritas est, indicasse.

Impresso iam libro primum videre mihi contigit censuram Supplicum Euripidis a Gaisfordio cum Marklandi adnotationibus editarum, scriptam a P. Elmsleio, doctissimo viro, a quo egregiam Sophocli lucem expectamus. In ea censura, quae inserta est volumini XIV. Commentariorum trimestrium, quae Londini prodeunt, ad v. Supplicum 916. tres locos Trachiniarum commemoratos video, in quibus Elmsleius, $\pi\omicron\lambda\iota\nu \grave{\alpha}\nu$ et $\xi\omega\varsigma \grave{\alpha}\nu$ optativo iuncta improbens, aut $\grave{\alpha}\nu$ deleri, aut coniunctivum restitui iubet. Primus est v. 2. ubi, quod oblitus sum adnotare, etiam Florentina secunda $\theta\acute{\alpha}\nu\eta$ praebet, quod probat Elmsleius. Neque enim attenderat, etiam optativum defendi posse. Nam ubi in recta oratione $\pi\omicron\lambda\iota\nu \grave{\alpha}\nu$ et similes particulae coniun-

ctivum requirunt, in oratione obliqua manet *äv*, sed coniunctivo substituitur optativus, ut proprius orationis obliquae modus. Hinc sponte intelligitur, quid de reliquis duobus locis statuendum sit. Nam nec v. 164. ed. Br. *äv* deleri, neque v. 687. ea particula in *viv* mutari debet. Sed scripsit haec vir doctissimus decem abhinc annis, ut non dubitem, quin pridem mutaverit hanc sententiam.

Praeterea prodiit hoc ipso tempore Hallis editio Sophoclis, egregia suppellectile variarum lectionum ab Io. Friderico Martino, docto invene, instructa: qua editione magno cum fructu utentur, qui Sophoclis traegodias accuratius cognoscere volunt. Invenient autem in ea editione nonnulla, quae a me neglecta sunt, ut commemoratam Lobeckii disputationem ad Phrynichum p. 39. seq. adversus scripturam *Εὐβωίς*, quam proposuerat Elmsleius.

TPAXINIAI.

THE
PRAIRIE

ΕΚ ΤΗΣ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ ΒΙ-
ΒΛΙΟΘΗΚΗΣ¹⁾ ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἡρακλῆς παραγεγόμενος εἰς Καλυδῶνα, τὴν
Οἰνείως θυγατέρα Δηϊάνειραν ἐμνηστεύσατο, καὶ
διαπαλαίσας ὑπὲρ τῶν γάμων αὐτῆς πρὸς τὸν
Ἀχελῷον ἀπεικασθέντα ταύρου, περιέκλασε τὸ
ἔτερον²⁾ τῶν κεράτων. καὶ τὴν μὲν Δηϊάνει-
ραν γαμεί, τὸ δὲ κέρασ Ἀχελῷος λαμβάνει,
δοῦς ἀντὶ τούτου τὸ τῆς Ἀμαλθείας. Ἀμάλ-
θεια δὲ ἦν Λίμονίου θυγατήρ, ἣ κέρασ εἶχε
ταύρου· τοῦτο δὲ, ὡς Φερεκύδης φησί, δύ-
ναμιν εἶχε τοιαύτην, ὥστε ποτόν ἢ βρωτόν³⁾
ὑπὲρ ἂν εὐξαιτό τις, παρέχειν ἄφθονον⁴⁾.
στρατεύει δὲ Ἡρακλῆς μετὰ Καλυδωνίων ἐπὶ

1) Lib. II. cap. 7. sect. 5.

2) τὸ ἀριστερόν Turn. Steph. et vulgatae.

3) Idem ὥστε βρωτόν ἢ ποτόν.

4) Ald. Iuntt. ἄπονον. Inde a Turnebo vulga-
tum ἄφθονόν τε καὶ ἄπονον.

Θεσπρώτους, καὶ πόλιν ἐλὼν Ἐφύραν, ἧς ἐβασίλευε Φύλας, Ἀστυόχη τῇ τούτου θυγατρὶ συνελθὼν, πατὴρ Τληπολέμου γίνεται. γενομένων δὲ τούτων εὐωχοῦμενος παρὰ Οἰνεΐ, κοινύλω παίσας ἀπέπειπεν Εὐνομον τὸν Ἀρχιτέλους παῖδα κατὰ χειρῶν δίδόντα· συγγενῆς δὲ οὗτος ⁵⁾ Οἰνέως· καὶ ⁶⁾ ὁ μὲν πατὴρ τοῦ παιδός, ἀκουσίῳ γενομένου τοῦ συμβεβηκότος, συνεγνωμόνει· Ἡρακλῆς δὲ κατὰ τὸν νόμον φυγὴν ὑπομένειν ἤθελε, καὶ δὴ ἔγνω ⁷⁾ πρὸς Κηῦκα εἰς Τραχίνα ἀπιέναι. ἄγων δὲ Δηϊάνειραν, εἰς ποταμὸν Εὐήνον ἦλθεν, ἐν ᾧ καθεζόμενος Νέσσοσ ὁ Κένταυρος τοὺς παριόντας διεπόρθμενε μισθοῦ ⁸⁾, λέγων παρὰ θεῶν ταύτην τὴν πορείαν εἰληφέναι διὰ τὸ δίκαιος εἶναι. αὐτὸς μὲν οὖν Ἡρακλῆς τὸν ποταμὸν διέβη· Δηϊάνειραν δὲ, μισθὸν αἰτηθεὶς, ἐπέτρψε Νέσσω διακομίζειν ¹⁰⁾. ὁ δὲ πορθμεύων ¹¹⁾ αὐτήν, ἐπεχεί-

5) οὗτος ἦν inde a Turnebo. Sic etiam Brunck.

6) ἄλλ' vulgo inde a Turnebo.

7) καὶ διέγνω vulgo inde a Turnebo.

8) διεπόρθμενε, μισθὸν vulgo. Eadem cum interpunctione μισθοῦ Iunt. sec. Emendatum in ed. Brunck.

9) καὶ αὐτὸς μὲν a Turnebo vulgo.

10) κομίζειν ed. Brunck.

11) διαπορθμεύων a Turnebo vulgo.

ρει βιάζεσθαι. τῆς δε ἀνακραγούσης ¹²⁾ αἰσθόμενος, ἐξελθόντα Νέσσον ἐτόξευσεν εἰς τὴν καρδίαν. ὁ δὲ μέλλων τελευτᾶν, προσκαλεσάμενος Ἀηΐανειραν, εἶπε τηρεῖν λαβοῦσαν ἐν κόχλῳ, εἰ θέλοι πρὸς Ἡρακλέα φίλιαν ¹³⁾ ἔχειν, τὸν τε ἰὼν ἀφῆκε κατὰ τῆς κόχλου, καὶ τὸ ὄνεν ἐκ τοῦ τραύματος τῆς αἰκίδος αἷμα συμμίξας δέδωκεν ¹⁴⁾. ἡ δὲ λαβοῦσα ἐφύλαττε παρ' ἑαυτῆ. διεξιὼν δὲ Ἡρακλῆς τὴν Δρυόπων χώραν, καὶ τροφῆς ἀπορῶν, ὑπαντήσαντος αὐτῷ Θειοδάμαντος βοηλατοῦντος, τὸν ἔτερον τῶν ταύρων λύσας καὶ ¹⁵⁾ σφάξας, εὐώχεϊτο ¹⁶⁾. ὡς δὲ ἦκεν εἰς Τραχίνα πρὸς Κηῦκα, ὑποδεχθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, Δρυόπας κατεπολέμησεν. αὐτῆς ἐκεῖθεν ¹⁷⁾ Αἰγυμῖω βασιλεῖ συνεμάχησε Δωριέων ¹⁸⁾. Λαπίθαι γὰρ περὶ γῆς ὄρων πρὸς αὐτὸν ἐπολέμουν,

12) ἀνακραγούσης Brunck. cum edd. inde a Turnebo.

13) φίλτρον πρὸς Ἡρακλέα Turn. et vulgatae. πρὸς Ἡρακλέα φίλτρον Brunck.

14) ἔδωκεν Brunck.

15) λύσας καὶ Turn. et vulgatae omittunt.

16) εὐώχῆσατο Turn. vulgatae et Brunck.

17) αὐτῆς ἐκεῖθεν ὀρηθεὶς Turn. et vulg. αὐτῆς δὲ ἐκεῖθεν ὀρηθεὶς Brunck.

18) Δωριέων συνεμάχησε Turn. et vulg.

Κορώνου ¹⁹⁾ στρατηγοῦντος. ὁ δὲ, πολιορκούμενος, ἐπεκαλέσατο Ἡρακλέα βοηθὸν ἐπὶ μέρει τῆς γῆς. βοηθήσας δὲ Ἡρακλῆς ²⁰⁾, ἀπέκτεινε Κόρωνον μετὰ καὶ ²¹⁾ ἄλλον, καὶ τὴν γῆν ἅπασαν ἐλευθέραν ἐποίησεν. ἀπέκτεινε δὲ καὶ Λαγόραν μετὰ τῶν παιδῶν, βασιλέα Δρυόπων, ἐν Ἀπόλλωνος τεμένει, Λαπιθῶν σύμμαχον ²²⁾. παριόντα δὲ Ἴωνα, εἰς μονομαχίαν προὔκαλεῖτο ²³⁾ αὐτὸν Κύνος ὁ Ἄρεος καὶ Πελοπίας· συστάς δέ, καὶ τοῦτον ἀπέκτεινεν. ὡς δὲ εἰς Ὀρμένιον ²⁴⁾ ἦκεν, Ἄμύντωρ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς οὐκ εἶασε μεθ' ὅπλων παριέναι. κωλυόμενος δὲ παρελθεῖν, καὶ τοῦτον ἀπέκτεινεν.

19) Margo Turnobi Κόρον et paulo post Κόρον.

20) ὁ Ἡρακλῆς Turn. et vulg.

21) καὶ omittunt edd. ante Turn.

22) Ἀλλαγόραν μετὰ τῶν τέκνων αὐτοῦ βασιλέα Δρυόπων ἐν Ἀπόλλωνος τεμένει δαινόμενον, ὑβριστὴν ὄντα καὶ Λαπίθων σύμμαχον Turn. et vulg. Ἀλλαγόραν etiam edd. ante Turn. Brunckius Λαγόραν dedit, vulgatam sequutus, sed omissis verbis αὐτοῦ βασιλέα Δρυόπων.

23) Turn. et vulg. προκαλεῖται.

24) Ὀρχομενὸν libri, ut apud Apollodorum et Endociam. Wesselingii emendatio recepta a Bruncchio.

ἀφικόμενος δὲ εἰς Τραχίνα, στρατιάν ²⁵⁾ ἐπὶ Οἰχαλίαν συνήθροισεν, Εὐρυτον τιμωρήσασθαι Θέλων. συμμαχούντων δ' Ἀρκάδων αὐτῷ καὶ Μηλιέων τῶν ἐκ Τραχίνος, καὶ Λοκρῶν τῶν Ἐπικνημιδίων, κτείνας μετὰ τῶν παίδων Εὐρυτον ²⁶⁾, αἰρεῖ τὴν πόλιν, καὶ θάψας τῶν σὺν αὐτῷ στρατευσαμένων τοὺς ἀποθανόντας, Ἴππασον τὸν Κήυκος, καὶ Ἀργεῖον καὶ Μέλανα, τοὺς ²⁷⁾ Λικυμνίου παῖδας, καὶ λαφυραγωγήσας τὴν πόλιν, ἤγεν Ἰόλην αἰχμάλωτον. καὶ προσορμισθεὶς Κηναίῳ τῆς Εὐβοίας ἀκρωτηρίῳ, Διὸς Κηναίου ἱερὸν ἰδρύσατο. μέλλων δὲ ἱερουργεῖν, κήρυκα ²⁸⁾ ἔπεμψε, λαμπρὰν ἐσθῆτα οἴσονται. παρὰ τούτου δὲ τὰ περὶ τὴν Ἰόλην Δηϊάνειρα πυθομένη, καὶ δεύσασα μὴ πάλιν ἐκείνην ἀγαπήσῃ, νομίσασα τῇ ἀληθείᾳ φίλιτρον εἶναι τὸ ὄνεν αἷμα τοῦ Νέσσου, τού-

25) Ita Brunckius pro στρατείαν.

26) Verba τῶν Ἐπικνημιδίων κτείνας μετὰ τῶν παίδων Εὐρυτον omissa in Ald. et Iunt. pr. Habet Iuntina secunda, nisi quod τὰ pro μετὰ, et vulgatae.

27) τοῦ Ald. et Iuntinae.

28) εἰς Τραχίνα Λίξαν τὸν κήρυκα vulgatae et Brunckius. Nihil horum nisi κήρυκα habet Iunt. sec. Sic etiam Ald. et Iunt. pr. sed haec εἰς Κήυκα pro κήρυκα.

τω τὸν χιτῶνα ἔχρισεν. ὡς δὲ θερμανθέντος τοῦ χιτῶνος ὁ ἰὸς τῆς ὕδρας ἠσθίετο ²⁹⁾, τὸν μὲν Λίχαν κατέβαλεν, εἰς Τραχίνα δὲ ἐπὶ νεὼς κομίζεται. Δηϊάνειρα δὲ ἀχθεσθεῖσα ³⁰⁾ ἐαυτὴν ἀνήρτησεν. Ἡρακλῆς δὲ ἐντειλάμενος Ἰλλω, ὃς αὐτῷ ἐκ Δηϊανείρας ἦν παῖς πρεσβύτερος, τὴν Ἰόλην ἀνδρώθεντα γῆμαι, παραγεγόμενος ³¹⁾ εἰς Οἶτην, ὃ ἐστὶν ὄρος Τραχίνος, πυρὰν ποιήσας, ἐκέλευσεν ἐπιβάς ὑφάπτειν τοῦ δὲ μὴ θέλοντος, Πόλας παριῶν ἐπὶ ζήτησιν ποιμνίων, ὑφάψας, ἔλαβε τὰ τόξα παρ'

29) παρὰ δὲ τούτου Turn. et vulg.

30) Turn. vulgatae et Brunck. μὴ ἐκείνην μᾶλλον.

31) Ita edd. vett. vid. H. Steph. Thes. T. I. p. 1909. E. τὸν χρωῶτα ἔσηπε Turn. et vulg. τοῦ χρωῶτος καθήπετο Brunck. Sequentia inde a Turnebo sic edebantur: τὸν μὲν Λίχαν τῶν ποδῶν ἀράμενος κατηκόντισεν ἀπὸ τῆς Βοιωτίας· τὸν δὲ χιτῶνα ἀπέσπα προσπεφνύοντα τῷ σώματι· συναπεσπῶντο δὲ καὶ αἱ σάρκες αὐτῷ· τοιαύτη δὲ συμφορὰ κατασχεθεῖς, εἰς Τραχίνα ἐπὶ νεὼς κομίζεται. Brunckius pro ἀπὸ τῆς Βοιωτίας habet εἰς τὴν θάλασσαν

32) Sic edd. vett. et Brunck. Δηϊάνειρα αἰσθομένη οὖν τὸ γεγονός Turn. Δηϊάνειρα δὲ αἰσθομένη τὸ γεγονός Steph. et rell.

33) Edd. ante Turn. παραγεγόμενος δὲ.

αὐτοῦ δωρεάν. καιομένης δὲ τῆς φλογός³⁴⁾, λέ-
γεται νέφος ὑποστὰν μετὰ βροντῆς αὐτὸν³⁵⁾ εἰς
οὐρανὸν ἀναπέμψαι³⁶⁾. ἔνθα τυχοῖν ἀθανασίας,
γῆμας Ἡβην τὴν Ἡρας θυγατέρα, ποιεῖ παῖ-
δας Ἀλεξιόρην καὶ Ἀνίκητον³⁷⁾.

34) Sic Ald. et Iunt. pr. πύρας Iunt. sec. πυρᾶς
caeterae.

35) αὐτὸν omittunt edd. ante Turn.

36) ἀποπέμψαι Iunt. sec.

37) Turn. vulgatae et Brunck. ἔνθα τυχοῖν ἀθα-
νασίας, καὶ διαλλαγῆς Ἡρα, τὴν ἐκείνης θυγατέρα
Ἡβην ἔγημεν, ἐξ ἧς αὐτῷ παῖδες Ἀλεξιόρης καὶ
Ἀνίκητος ἐγένοντο.

ΛΟΛΟΙ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ. ³⁸⁾

Πρῶτα μὲν ἐν Νεμέᾳ βριαρὸν κατέπερνε λέοντα.
Δεύτερον, ἐν Λέρνη πολυάγεμον ὄλεσεν ὕδραν.
Τὸ τρίτον αὐτ' ἐπὶ τοῖς Ἐρμιάνθιον ἔκτανε
κάπρον.

38) Hi versus, a Brunckio editi, non sunt in
vulgatis libris.

Χρυσόκερων ἔλαφον μετὰ ταῦτ' ἤγορευσε, τέ-
ταρτον.

Πέμπτον δ', ὄρνιθας Στυμφηλίδας ἐξεδίωξεν.

Ἑκτον, Ἀμαξονίδος κόμισε ζωστῆρα φαεινόν.

Ἑβδομον, Αὐγείου πολλὴν κόπρον ἐξεκάθηρεν.

Ὀγδοον, ἐκ Κρήτης δὲ πυρίπνου ἤλασε ταῦρον.

Ἐκ Θρήκης, ἕνατον, Διομήδεος ἤγαγεν ἵππους.

Ἐννέκον, δέκατον, βόας ἤλασεν ἐξ Ἐρυθραίας.

Ἐνδέκατον δ', ἀνάγει κίνα Κέρβερον ἐξ Ἰδίου.

Δωδέκατον δ', ἤνεγκεν ἐς Ἑλλάδα χούσει μῆλα.

Θεστίεω θυγατρῶν τρισκαιδέκατος πέλεν ἄθλος.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ΘΕΡΑΠΙΑΙΝΑ.

ΤΑΛΙΟΣ.

ΧΟΡΟΣ ΠΑΡΘΕΝΩΝ ΤΡΑΧΙΝΙΩΝ.

ΛΙΓΓΕΛΟΣ.

ΛΙΧΑΣ.

ΤΡΟΦΟΣ.

ΠΡΕΣΒΥΤΣ.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ΤΡΑΧΙΝΙΑΙ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

Λόγος μὲν ἔστ' ἀρχαῖος ἀνθρώπων φανείς,
ὡς οὐκ ἂν αἰῶν' ἐκμάθοις βροτῶν, πρὶν ἂν

1. Inepta grammaticorum curiositas, quasi ante Solonem hoc dictum dici nequiverit, hic anachronismum notavit. Vide Eustathium p. 361, 29. (273, 43.) Affert primos tres versus Stobaeus p. 562, 40. Φανείς ita est explicandi causa adiectum, ut, quum dixerit λόγος ἔστ' ἀρχαῖος ἀνθρώπων, participium illud cogitatione referatur ad ἀρχαῖος.

2. Libri Sophoclis et Stobaeus ἐκμάθοι, quod et Matthiae adscivit in gramm. Gr. §. 522. et Seidlerus probat, ut bene conveniens cum iis, quae de se dicit Deianira; sensum esse enim, neminem ante, quam mortuus sit, vitam suam recte cognoscere. Ita si haec interpretamur, βροτῶν aut cum τῆς coniungendum est, quod durum videtur, aut cum αἰῶνα, quod eo offensurum esset, quia non aliorum quis, sed suam vitam dici debet non ante mortem cognoscere: nisi vellemus pro βρότεον αἰῶνα dici, quod ob illam ipsam ambiguitatem hic non aptum videtur. Accedit, quod τῷ in verbis οὐτ' εἴ τῷ κακός arguit, sententiam illam hic ita enunciata ab Sophocle esse, ut fe-

θάνοι τις, οὔτ' εἰ χρηστός, οὔτ' εἰ τῶ κακός·
 ἐγὼ δὲ τὸν ἐμὸν, καὶ πρὶν εἰς "Αἰδοῦ μολεῖν,
 5 ἔξοιδ' ἔχουσα δυστυχή τε καὶ βαρύν.
 ἥτις πατρὸς μὲν ἐν δόμοισιν Οἰνέως,
 ναίουσ' ἔτ' ἐν Πλευρώνι, νυμφεῖων ὕτλον

re ubique, i. e. ut de iudicanda aliorum vita intelligatur. Vide Herodotum I. 32. Sophoclem ipsum Oed. R. 1528. Plura exempla habet Stobaeus serm. CIII. Et Latini quoque, ut Ovidius Met. III. 135. sed scilicet ultima semper expectanda dies homini, dicique beatus ante obitum nemo supremaque funera debet. Potest vero etiam ἐκμάθοι ad hunc modum accipi, intellecto τῆς. Sed fatendum tamen, multo minus elegans esse, quam ἐκμάθοις, quod Brunckius ex cod. T. dedit, quodque Suidae cod. Leid. et edd. vet. in v. αἰῶνα habent. Favorinus ἐκμάθησ. Itaque illud recepi. Nam quod Lennepio ad Phalar. p. 182. nemini debebat in mentem venire.

3. Cod. Paris. et Stobaeus ac Suidae cod. Leid. θάνη, quod si scripsit poeta, excidit ex oratione obliqua. Edd. Suidae servant θάνοι, omissio τῶ, quod etiam in cod. Leid. deest. De repetito τῆς monuit Porsonus in Add. ad Hec. p. 103. ed. Lips. In cod. Flor. scriptum οὔτε χρηστός.

7. Vulgo ναίουσ' ἐν Πλευρώνι, in qua scriptura non tam productio minus usitata, quam epicum ἐνι displicet: conf. Brunck. ad Eur. Orest. 446. Vitum Winshemium ἔτ' ἐν legisse suspicatur Erfurdus, quod is ita verterit: cum adhuc habitarem in Pleurone. In Scholiis Rom. ναίουσ' ἐν. Cod. ναίουσα δ' ἐν. Cod. Paris. ναίουσά γ' ἐν. Vnde quis forsitan scribendum coniciat ναίουσά τ' ἐν, ut constructio haec sit, ἥτις ἐν πατρὸς δόμοισιν Οἰνέως ἐν τε Πλευρώνι ναίουσα. Sed tam exquisita verborum collocatio a simplicitate huius narrationis aliena

ἀλγιστον ἔσχον, εἴ τις Αἰτωλῆς γυνή.
 μνηστήρ γὰρ ἦν μοι ποταμός, Ἀχελῷον λέγω,
 10 ὅς μ' ἐν τρισὶν μορφαῖσιν ἐξήτει πατρός,
 φοιτῶν ἐναργῆς ταῦρος, ἄλλοτ' αἰόλος

est, nec verisimile est, ita potius loquentem introductam esse Deianiram, quam ut quaevis alia mulier loquutura fuisset, ἐν πατρός δόμοις ὄτλον νυμφείων ἔσχον. Quare sic existimo, poetam vel ἐνὶ Πλευρώνι, vel ἐπι Πλευρώνι, vel ἔτ' ἐν Πλευρώνι scripsisse. Quorum ἐνὶ minimam habet veri speciem, ut epicum, quo vix aliter usos tragicos reperias, quam in carmine chorico, ut Euripidem in Heracl. 893. et Iph. T. 1109. quo tamen in loco dubitari potest an ἐπι scriptum fuerit, quae etiam Elmsleji sententia est, eandem particulam etiam in Heraclidarum versu positam fuisse suspicantis, quod non est credibile. Ἐπι Πλευρώνι propter nomen proprium levem habet a productione offensionem; nullam ἔτ' ἐν Πλευρώνι.

Ibid. Libri nonnulli νυμφείων ὄκνον. Et ὄκνον quidem consensu libri, quod sciam, servavitque Brunckius. Ὀτλον, lectionem in scholiis commemoratam, Stephanus, Canterus, alique praetulerunt, merito, licet repugnante Musgravio, qui etsi recte νυμφείων ὄκνον metum nuptiarum interpretatur, male tamen ὄτλον νυμφείων de calamitate, in quam nupta ob peractas nuptias incidat, intelligendum contendit. Quidni enim etiam procus non acceptus molestiam faciat? Mihi ὄκνον primae editionis videtur, quod quum sentiret poeta minus aptum esse, quia de molestia potius, quam de metu hic dicendum erat, in altera recensione posuit ὄτλον.

8. Cod. Paris. Αἰτωλός.

10. Cod. Paris. ἐξήτει.

11. Cod. Flor. τράγος pro ταῦρος. Ἐναργῆς

δράκων ἐλικτός, ἄλλοι' ἀνδρείῳ κῦτει
βούπρωρος· ἐκ δὲ δασκίου γενειάδος
κρουνοὶ διερχοῦντο κρηναίου ποτοῦ.

15 τοιόνδ' ἐγὼ μνηστῆρα προσδεδεγμένη
δύστηνος, αἰεὶ κατθανεῖν ἐπευχόμην,
πρὶν τῆσδε κοίτης ἐμπελασθῆναι ποτε.
χρόνον δ' ἐν ὑστέροισι μὲν, ἀσμένῃ δέ μοι,
ὃ κλεινὸς ἦλθε Ζηνὸς Ἀλκιμήνης τε παῖς·

20 ὡς εἰς ἀγῶνα τῶνδε συμπεσὼν μάχης,
ἐκλύεται με. καὶ τρόπον μὲν ἂν πόνον
οὐκ ἂν διείποιμ'· οὐ γὰρ οἶδ'· ἀλλ' ὅστις ἦν
θακῶν ἀταρβῆς τῆς θεᾶς, ὃ δ' ἂν λέγοι.
ἐγὼ γὰρ ἤμην ἐκπεπληγμένη φόβῳ,

25 μὴ μοι τὸ κάλλος ἄλγος ἐξεύροιο ποτέ.

dicit propter sequentia: nunc aperte taurus, i. e. integra tauri specie, nunc capite taurino homo.

12. Libri ἀνδρείῳ τύπῳ βούπρωρος. Apud Strabonem X. p. 458. (703.) T. IV. p. 105. qui versus 9 et seqq. affert, ἀνδρείῳ κῦτει βούπρωρος in plerisque et melioribus libris legitur, quod quum exquisitius sit, facile quis manum secundam poetæ agnoscat. Ac βούπρωρον repetit Strabo paulo post, tauro comparari fluvium docens propter mugitum et cornua, quibus strepitus aquarum et flexus designentur, draconi autem propter longitudinem et curvaturam meatus. Suo more fabulam narrat Ovidius initio lib. IX. Metam.

13. Verba ἐκ δὲ δασκίου usque ad ποτοῦ affert Suidas in γενειάς.

23. Ἀταρβῆς τῆς θεᾶς non, qui non reformidat spectare, sed quem spectatio non implet formidine. Exempla vide apud Schaeferum in Meletem. cr. p. 137. s. Tum vulgo οἶδ'. V. Buttmann. ad Philoct. 87.

24. Cod. Flor. Harl. et Ald. male ἤμην.

τέλος δ' ἔθηκε Ζεὺς ἀγώνιος καλῶς,
εἰ δὴ καλῶς. λέχος γὰρ Ἡρακλεῖ κριτὸν
ξυστᾶσ', αἰεὶ τιν' ἐκ φόβου φόβον τρέφω,
κείνου προκηραίνουσα. νύξ γὰρ εἰσάγει,

30 καὶ νύξ ἀπωθεῖ διαδεδεγμένη πόνον.
κάψυσαμεν δὴ παῖδας, οὓς κείνός ποτε,
γῆτης ὅπως ἄρουραν ἔκτοπον λαβῶν,
σπείρων μόνον προσεῖδε κάξαμῶν ἀπαξ.
τοιούτος αἰὼν εἰς δόμους τε καὶ δόμων
35 αἰὲ τὸν ἄνδρ' ἔπεμπε λατρεύοντά τω.

28. Recte scholiastes ξυστᾶσα interpretatur συν-
ελθοῦσα. Neque λέχος κριτὸν, ut Wakefieldio vi-
debatur, nominativi, sed accusativi sunt. Nam
congressu iungitur connubium, quo fit ut συστᾶ-
σα, ut quod notionem verbi συνάψασα in se con-
tineat, eodem modo, ut illud verbum, construa-
tur. Similiter Homerus, ἐμὸν λέχος ἀντιόωσαν.
Κριτὸν dicit, quod Hercules ipsam prae aliis sibi
uxorem legit.

29. Verbum κηραίνειν ex Sophocle adnotavit
Eustathius p. 1710, 25. (Od. 472, 9.) Quae se-
quuntur, νύξ γὰρ εἰσάγει, etc. citat schol. ad Ai.
866. et inde Suidas v. πόνος, apud quem male,
καὶ νύξ ἀπωθεῖται, δεδεγμένον πόνον.

31. Membranarum, Aldi, et aliarum vett. edd.
scripturam recepi. Vulgo κάψυσα μὲν δὴ, inutili
particula μὲν, quum οὓς, non τούτους δὲ dicat.

34. Brunckius ex cod. B. ἐκ δόμων τε κεῖς δό-
μους. Genuina caeterorum librorum scriptura.
Inverti talia iam observavit Priscianus XVII. 9.
p. 9. ed. Krehl. Hic vero etiam aptissime inver-
sa sunt. Aberat enim domo Hercules: unde con-
sentaneum erat id, quod nunc esset, postremum
commemorari.

νῦν δ' ἤνικ' ἄθλων τῶνδ' ὑπερτελής ἔσθν,
 ἐνταῦθα δὴ μάλιστα ταρβήσας ἔγω.
 ἔξ οὗ γὰρ ἔκτα κείνος Ἰφίτου βίαν,
 ἡμεῖς μὲν ἐν Τραχίνι τῆδ' ἀνάστατοι
 40 ξένω παρ' ἀνδρὶ ναίομεν· κείνος δ' ὅπου
 βέβηκεν, οὐδεὶς οἶδε. πλὴν ἐμοὶ πικρὰς
 ὠδύνας αὐτοῦ προσβαλὼν ἀποίχεται·
 σχεδὸν δ' ἐπίσταμαι τι πῆμ' ἔχοιτά νιν.
 χρόνον γὰρ οὐχὶ βαιόν, ἀλλ' ἤδη δέκα
 45 μῆνας πρὸς ἄλλοις πέντ' ἀκήρυκτος μένει.
 κάστιν τι δεινὸν πῆμα· τοιαύτην ἐμοὶ
 δέλτον λιπὼν ἔστειχε, τὴν ἐγὼ θαμὰ
 θεοῖς ἀρῶμαι πημονῆς ἄτερ λαβεῖν.

ΘΕΡΑΠΙΑΙΝΑ.

δῖσποινα Διάνειρα, πολλὰ μὲν σ' ἐγὼ
 50 κατεῖδον ἤδη πανδάκρυτ' ὀδύσματα
 τὴν Ἥρακλειον ἔξοδον γοωμένην·
 νῦν δ', εἰ δίκαιον τοὺς ἐλευθέρους φρενοῦν

38. Aliter scholiasta in argumento. Sophocles rem infra exponit v. 270 seqq.

40. Ceycem intelligit. v. Diodor. IV. 30. 37. Ὅπου Brunckius male in ὅποι mutaverat. Nam sensus est, ubi sit.

42. Non αὐτοῦ, ut in plerisque libris est, sed αὐτοῦ scribi volueram in Museo stud. antiq. I. p. 196. Nunc vulgatum servo.

49. De constructione v. Porsonum ad Phoen. 300. et Seidlerum ad Iph. Taur. 1061.

51. Mirum quod non feminina forma Ἥρακλειαν usus est, quae hic suavior ad aures accideret. Infra usurpavit eam v. 576.

γνώμαισι δούλαις, καὶ με χρὴ φράσαι τόσον.
 πῶς παισὶ μὲν τοσοῖσδε πληθύεις, ἀτὰρ
 55 ἀνδρὸς κατὰ ζήτησιν οὐ πέμπεις τινά,
 μάλιστα δ' ὄνπερ εἰκὸς Ἴλλον, εἰ πατρὸς
 νέμοι τίν' ὄραν, τοῦ καλῶς πράσσειν δοκεῖν;

53. Cod. Paris. qui χρὴ omittit, habet τὸ σόν, ut Porsonus volebat ad Med. 461. Vtramque scripturam memorat scholiastes. Non hic aptum τὸ σόν, quia sponte intelligitur, non convenire de aliorum rebus dici. Aptum vero τόσον, quod modestiae est et verecundiae. Locutio non rara: vide v. 569. et Lobeckium ad Ai. 747.

54. Quattuor enumerantur Deianirae filii a scholiasta ex Apollodoro II. 7, 8. ubi v. Heyn. Diodorus Siculus IV. 37. tres tantum nominat, Ἴλλον, Γληνέα, Ὀδίτην, quod postremum tamen nomen codd. non uno modo scriptum exhibent. Non videtur dubitari posse, quin qui hanc fabulam invenerunt, vini naturam formasque spectaverint, ut recte Diodorus Ctesippum omisisse censendus sit. Ἴλλον vinum significare initio aquosum, Γληνὸν sive Γληνέα clarum et splendidum, satis apertum est. Ὀνειτήν quam vix credibile sit de residuis faecibus dictum esse, erit potius de vino annis roborato et ea re salubri intelligendum, ut dubitari possit, an verum nomen Ὀνήτης fuerit.

57. Cod. Paris. δοκεῖ. Frustra hic locus coniecturis tentatus est. Recte eam explicuit Matthiae in Gr. gr. §. 321. qui νέμει legendum censet, quod praebent cod. Flor. et Harl. Eundem V. D. vide ad Eurip. Orest. 385. Non ausim tamen mutare νέμοι, quod cum reprehensione quadam dictum, recte dictum est. Quidni, inquit, filiorum aliquem mittis, maximeque Hyllum, quem aequum erat mitti, si curam aliquam gereret patris, an ille salvus videretur. Nam in unam notionem con-

Sophocl. Vol. V.

B

ἔγγυς δ' ὄδ' αὐτὸς ἀρτίπους θρώσκει δόμους,
 ὡς τ', εἴ τί σοι πρὸς καιρὸν ἐννέπειν δοκῶ,
 60 πᾶρσι χρεῖσθαι τάνδρ' οἷς γ' ἐμοῖς λόγοις.

iungendum est, πατρός τοῦ δοκεῖν καλῶς πράσσειν. Ita Demosthenes Ol. II. p. 19, 4. τούτων οὐχὶ νῦν ὄρω τὸν καιρὸν τοῦ λέγειν: quod recte dicas Latine: horum non video opportunitatem dicendi. In censura Doederlini speciminis ed. trag. Soph. in diariis Lips. a 1814. m. Julio n. 166. p. 1325. scribendum conieceram τοῦ κακῶς πράσσειν δοκεῖν. Nam habet hoc sane aliquid offensionis, si curam gereret ut videatur pater salvus esse, quum non ut videatur, sed ut sit salvus, curare debeat. Sed poterit tamen καλῶς defendi, modo in pronuncian- do ut praecipuum notetur. Ita enim idem erit quod μὴ κακῶς, ut, si plene dicere velis, dicendum sit, si curaret, ut ne male, quemadmodum nunc putamus, sed ut bene esse patri putemus. Caeterum de more aliquot libri ὡραν.

58. Erfurdlius ex Wakefieldii coniectura ediderat δόμοις. Neque opus est, et vix recte ita scriberetur. Sensus est: non longe hic a nobis hoc ipso temporis momento ad aedes accedit.

59. Pro εἴ τι σοὶ dedi εἴ τί σοι. Coniecerat etiam Seidlerus.

60. Vulgo τοῖς τ' ἐμοῖς λόγοις. Cod. Par. omittit τ'. Hoc si quis probabit, non recte tamen, me iudice, sic interpretabitur: ut liceat illi uti dictis meis. Quum enim Deianiram monuerit mulier, consentaneum est, hanc ut velit dictis suis uti. Quamobrem ita potius illa scriptura interpreta- tanda erit: ut tibi uti viro liceat ita, quem- admodum dixi. Quumque id omnino dici debeat, et in vulgata scriptura insit molesta quaedam et parum elegans tautologia, si tibi vera dicere videor, licet tibi uti viro dictisque meis, deleta commate post τάνδρ', τὲ in γὲ mutavi.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ὦ τέκνον, ὦ παῖ, καὶ ἀγεννήτων ἄρα
 μῦθοι καλῶς πίπτουσιν. ἦδε γὰρ γυνή
 δούλη μὲν, εἴρηκεν δ' ἐλεύθερον λόγον.

ΤΑΛΟΣ.

ποιον; διδάξον, μήτερ, εἰ διδακτὰ μοι.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

65 σὲ πατρός οὔτω δαρὸν ἐξενωμένου
 τὸ μὴ πνθῆσθαι ποῦ ᾽στιν, αἰσχύνην φέρει.

ΤΑΛΟΣ.

ἀλλ' οἶδα, μύθοις γ' εἴ τι πιστεύειν χρεῶν.

63. Seidlerus comparabat Eurip. Cycl. 501. πλέως
 μὲν οἶνον, γάνυμαι δέ.

65. Valckenarius ad Phoen. 594. coniecerat σοὶ
 pro σέ, et mox φέρειν pro φέρεi. Eum sequutus
 est Brunckius. Ac φέρειν quidem ferri posset,
 servatumque est ab Erfurdtio, qui quod τὸ μὴ
 non concoqueret, μηδὲν posuit: sed neque φέρει
 cur mutaretur, caussa erat satis idonea, et τὸ μὴ
 πνθῆσθαι dictum est rectissime, quod intellexit
 Erfurdcius ad Antigonom ed. mai. p. 311. in qua
 v. 710. ibi est:

ἀλλ' ἄνδρα, κῆν τις ἦ σοφός, τὸ μανθάνειν
 πόλλ', αἰσχρὸν οὐδέν.

Vide quae dixi ad Aiace[m] v. 114. Σὲ initio posi-
 tum, quia hunc potissimum illud agere oportet
 bat. V. v. 56. Construe enim, τὸ μὴ πνθῆσθαι
 σέ, quod moneo propter Elmsleium, qui ad Heracl.
 657. hunc locum aliis longe diversis iungens, σὲ
 pro σοὶ habere hunc versum dicit: quod non video
 quomodo intelligi voluerit.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

καὶ ποῦ κλύεις νιν, τέκνον, ἰδρῦσθαι χθονός;

ΤΑΛΟΣ.

τὸν μὲν παρελθόντ' ἄροτον, ἐν μήκει χρόνου
70 Λυδῇ γυναικὶ φασὶ νιν λάτρην πονεῖν.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

πᾶν τοίνυν, εἰ καὶ τοῦτ' ἔλη, κλύοι τις ἄν.

ΤΑΛΟΣ.

ἀλλ' ἐξαφεῖται τοῦδέ γ', ὡς ἐγὼ κλύω.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ποῦ δῆτα νῦν ζῶν, ἢ θανὼν γ', ἀγγέλλεται;

ΤΑΛΟΣ.

Εὐβοῖδα γοῖραν φασὶν, Εὐρύτου πόλιν,
75 ἐπίστρατεύειν αὐτόν, ἢ μέλλειν εἶν.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ἄρ' οἶσθα δῆτ', ὦ τέκνον, ὡς ἔλειπέ μοι

68. Cod. Par. non male, τέκνον νιν.

70. Non temere Omphalae mentionem facit poeta, sed ut ea re aliquid suspicionis iniiciatur Deianirae, quo magis deinde propter Iolen sibi mentuat.

75. Abest γ' in libris plerisque, quod ex cod. B. addidit Brunckius. Aptissima hic est particula. Nos diceremus, oder gar gestorben.

74. Elmsleio ad Heracl. 94. Εὐβοῖδα scribendum videtur. Quem non ausim sequi, quum neque Etymologicum M. neque Stephanus Byzantinus quidquam de tali forma adnotaverint.

76. Imperfectum verbi λείπειν saepe a criticis in

μαντεῖα πιστὰ τῆσδε τῆς χάρας πέρι;

ΤΑΛΟΣ.

τὰ ποῖα, μῆτερ; τὸν λόγον γὰρ ἀγνοῖ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ὡς ἢ τελευτήν τοῦ βίου μέλλει τελεῖν,
80 ἢ τοῦτον ἄρας ἄθλον, εἰς τὸν ὕστερον,
τὸ λοιπὸν ἤδη βίσιον εὐαίων ἔχειν.
ἐν οὖν ῥοπῇ τοιαῦδε κειμένῳ, τέκνον,
οὐκ εἰ ξυνέρξων, ἠνίκα ἢ σεσώσμεθα,

aoristum mutatum video, opinor, quod a relinquen-
do continuationis notio abhorrere videretur. Sed
λείπειν ubi est remanere facere, facile hanc notio-
nem admittit ratione habita rei remanentis vel re-
lictæ. SEIDLER.

80. Ita in Electra 1075. τὸν αἰεὶ, ut minime opus
sit Reiskii coniectura εἰς τὸ γ' ὕστερον.

81. Praetuli τὸ λοιπὸν, quod ex Rom. C. affert
Elmsleius ad Eurip. Med. 1096. Vulgo τὸν λοιπὸν.
Infra v. 168. τὸ λοιπὸν ἤδη ξὴν ἀλυπῆτα βίω.

85. Libri, ut edidimus. Brunckius ex Ganteri
coniectura hos versus ita scriptos dedit:

οὐκ εἰ ξυνέρξων, ἠνίκα ἢ σεσώσμεθα
κείνου βίον σώσαντος, ἢ οἰχόμεσθα ἅμα,
καὶ πίπτομεν, σοῦ πατρὸς ἐξολωλότος.

Versum 84. deleri iusserat R. Bentleius. Idem fe-
cit Dobraeus. (v. Porsoniana Kiddii p. 218.) na-
tum eum ex interpretatione vocis οἰχόμεσθα ratus,
quod nemini facile persuadeat. Immo, si quid-
quam, manifestum est, diversarum hic recensio-
num verba coniuncta esse, quarum altera versum
84, altera 85. habuit. Si quid video, primæ edi-
tionis fuit hic, ἢ πίπτομεν, σοῦ πατρὸς ἐξολωλότος.
Quæ Sophocles quum videret minus apte dicta

[ἢ πίπτομεν, σοῦ πατρὸς ἔξολωλότος;]
85 κείνου βίον σώσαντος, ἢ οἰχόμεσθ' ἄμα;

ΥΛΛΟΣ.

ἀλλ' εἶμι, μήτηρ· εἰ δὲ θεσφάτων ἐγὼ
βάξιν κατήδη τῶνδε, κἄν παλαι παρῆν.
[νῦν δ' ὁ ξυνήθης πότιμος οὐκ εἶ πατρὸς
ἡμᾶς προταρβεῖν, οὐδὲ δειμαίνειν ἄγαν.]

esse, quod de Deianira minus grave verbum πίπτομεν, de Hercule autem nimis grave, ἔξολωλότος, idque sine ulla caussa posuisset, emendavit locum, alio posito versu, qui utroque vitio liber esset, ac potius pro diro aliquo Herculis interitu id commemoraret, quod maxime optabat Deianira.

88. Brunckius v. 88. 89. collocavit post v. 91. et scripsit ἀλλ' ὁ ξυνήθης πότιμος, quo sane id est consequutus, ut neque νῦν δὲ ante ὁ ξυνήθης πότιμος offenderet, et recte procederet ordo sententiarum. Sed sive ἀλλ' illud reponeret, sive fēret νῦν δέ, manere in sede sua poterant versus, si εἶα in εἶα mutaretur, quod Vauvillersio et Billerbeckio, mihi que ipsi aliquando in mentem venerat. Ita enim hoc diceret Hyllus: si scissem, quod narras, pridem affuissem: nunc autem solita patris fortuna non sinebat me metuere: ut vero nunc ex te audio, non cunctabor rem cognoscere. At hic quoque nihil mutandum, sed primae editionis verba eiicienda esse, satis arguere videtur repetitum νῦν δέ. Quod nisi magnopere fallor, illius editionis erant v. 88. 89. iisque finiebatur Hylli oratio. Sed quum videret poeta, consolationem illam facere, ut Hyllus parum sollicitus de patre esse videatur, aliam posuit eamque talem sententiam, in qua nihil esset, quod quis vituperaret.

νῦν δ', ὡς ξυνήμη', οὐδὲν ἐλλείπω τὸ μὴ οὐ
πᾶσαν πυθέσθαι τῶνδ' ἀλήθειαν πέρι.

ΛΗΙΑΝΕΙΡΑ.

χώρει νυν, ὦ παῖ. καὶ γὰρ ὑστέρω τό γ' εὖ
πράσσειν, ἐπεὶ πύθοιτο, κέρδος ἐμπολαῖ.

ΧΟΡΟΣ.

95 Ὅν αἰόλα νύξ ἐναριζομένα στροφῇ α'.
τίκτει, κατευνάζει τε, φλογιζόμενον
"Ἄλιον, "Ἄλιον αἰτῶ

90. Οὐ in fine versus, quo libri carent, recte ad-
didit Brunckius.

92. Hoc dicit: etiam serius venienti pros-
perae quidem res, ubi de iis audierit, lu-
crum afferunt. Quia haec ita dixit, ut ad quem-
vis, non ad solum Herculem spectarent, non potuit
ἐπὶ πύθεται dicere. Nam eo certum factum respici
indicaretur. Apertum est autem, τὸ εὖ πράσσειν
non eius intelligi, qui comperiat, sed illius, de quo
comperiat.

94. Tetigit hoc carminis chorici initium Eusta-
thius p. 22, 30. 814, 22. 1430, 1. (17, 28. 737, 25.
Od. 74, 5.) Lexicon in Bekkeri Anecd. p. 359, 3.
αἰόλη νύξ, ἥτοι μέλαινα, ἥ ποιίλη διὰ τὰ ἄστρα.
Eadem habet Hesychius, auctoris et fabulae nomen
addens, et Suidas. Prior interpretatio plane in-
epta. Vera est altera, quam affert etiam Eusta-
thius, cui tamen etiam quae δοῆ νύξ Homero di-
citur, intelligi posse visa est. Hausit illa e scho-
liis. Quae Sophocli αἰόλη, Aeschylo est ποιί-
λειμων, Prom. 24. De eo, quod ex nocte dies, ex
die nox nascitur, Valckenarius Theodectae aenigma
adscripsit, quod commemoratum est ab Athenaeo
X. p. 451. F. comparant etiam haec in Oed. Col.
617. μυρίας ὁ μυρίος χρόνος τεκνοῦται νύκτας ἡμέ-
ρας τ' ἰών.

τοῦτο καρῶσαι, τὸν Ἀλκμή-
 νας, πόθι μοι πόθι παῖς
 100 ναίει πότ', ὦ λαμπροῦ στεροπῆ φλεγέθων;
 ἢ ποντίους ἀλώνας, ἢ
 δισσαῖσιν ἀπείροις κλιθεῖς,

97. Cod. Harl. Ald. et Iuntinae τούτω. Male Brunckius τοῦτο ad αἰτῶ retulit. Alii omissa interpunctione, quo referri voluerint, incertum reliquere. Friget vero, coniunctum cum αἰτῶ; vim habet, relatum ad καρῶσαι. Sic etiam Seidler placet, qui comparat Aeschyl. Choeph. 190. Eurip. Hippol. 1112. Alc. 37. Heracl. 745. Praeterea sic etiam numeri suadent. Τὸν Ἀλκμήνας πόθι μοι παῖς ναίει, pro τὸν Ἀλκμήνας παῖδα, πόθι μοι ναίει dictum, aliis huiusmodi exemplis adhibuit Porsonus ad Hec. 1038. monens, quum παῖδα intelligi inbeat scholiastes, Aldus autem πόθι μοι, πόθι μοι παῖς habeat, etiam hoc, eiecto παῖς, admitti posse, sed praestare alterum. Aldi scripturam etiam Iuntinae habent et cod. Flor. In Paris. est πόθι πόθι πόθι μοι παῖς. Eximia arte haec strophæ ita composita est, ut liberior orationis constructio in singulis partibus aptissima sit ad exprimendum magnum desiderium. Satis habeo id verbo indicasse: non potest enim latere, si quis accuratius considerare voluerit.

101. Brunckius δισσαῖς ἀπείροις, pravis numeris. Ald. cum plerisque codd. δισσαῖσιν ἀπείροισι, quod verum est, dempta una littera. Doriis haec epitritus una numeri perpetuitate usque ad finem strophæ decurrunt. Duas continentes Asiam et Europam intelligi debere, in quas multi veterum omnem terrarum orbem diviserunt, pluribus demonstravit Schaeferus in Melet. cr. p. 36. 9. κλιθεῖς dictum ad exemplum Homeri, i a c e n s, c o m m o r a n s.

εἶπ', ὃ κρατιστεύων κατ' ὄμμα.
 ποθουμένα γὰρ φορὴν πυνθάνομαι ἀντιστῶ. ἄ.
 τὰν ἀμφιπεικῆ Δηϊάνειραν αἰτὶ,
 οἷά τιν' ἄθλιον ὄρνιν,
 οὐ ποτ' εὐνάξειεν ἀδακρῦ-

102. Scholiastes: ὃ νικῶν πάντας τοὺς θεοὺς κατὰ τὸ ὀπτικόν. Videtur haec vera interpretatio esse. Neque enim satis recte hunc usum praepositionis κατὰ a poetis abiudicavi in Museo stud. antiq. l. p. 168. sed ita potius debebam dicere, ubi distincte loqui vellent, addere eos praepositionem. Quare in Oed. R. 1087. nunc vulgatam interpretationem probo. Κατ' ὄμμα plerumque est coram, in conspectu, in os: ut apud Eurip. Androm. 1065. 1118. Rhes. 421. alibi interdum, ut in Bacch. 469. πότερα δὲ νύκτωρ σ', ἢ κατ' ὄμμι ἠνάγκασεν; alibi etiam specie oris, ut in Trach. 379. Hic quidem dicit chorus: o qui oculorum lumine emines. Sol enim, ut qui cuncta videat, optime dicere potest, ubi sit Hercules. Ita idem in Homeric hymno Cereris interrogatur, quis Proserpinam rapuerit.

103. Insolentius quidem media forma dixit Sophocles ποθουμένα pro ποθούση, sed temerarius foret, qui id corrigere auderet. Defendit Eustathius p. 806, 37. (727, 11.) allatis pluribus similibus exemplis. Nec repudiavit H. Stephanus de dial. Att. p. 65.

105. Fuerunt, ut scholiastes refert, qui legerent τιν' ἄλιον ὄρνιν, halcyonem intelligentes. Sed hoc metro repugnat.

106. Male scholiastes ἀδακρῦτων interpretatur πολυδακρῦτων. Immo, ut saepe faciunt poetae, indicatur hoc verbo id, quod efficiendum est: εὐνάξειεν τὸν πόθον τῶν βλεφάρων, ὥστε γίνεσθαι εὐτὰ ἀδάκρυτα. Vide Scidlerum ad Eurip. El.

των βλεφάρων πόθον, ἀλλ'
 εὐμναστον ἀνδρὸς δεῖμα φέρουσαν ὁδοῦ
 ἐνθυμίους εὐναῖς ἀναν-

442. et additam. ad Viger. p. 897. et not. ad Sophocli. Electr. 155.

108. Libri omnes φέρουσαν. Casaubonus ad Athen. p. 549. eleganter τρέφουσαν, quod verbum usitatissimum est Sophocli. Recepit hoc Brunckius, et sequeretur ipse, nisi ex coniectura tantum videretur Casaubonus scripsisse: „vetus lectio fuit τρέφουσαν, vera sine dubio.“ Nunc servandam puto vulgatam. Quantumvis enim amet Sophocles verbum illud τρέφω, ut iam ab antiquis observatum est, tamen aliquando etiam, ubi potuerat eo uti, φέρω praetulit. Ut in Oed. R. 93. τῶνδς γὰρ πλέον φέρω τὸ πένθος, ἢ καὶ τῆς ἐμῆς ψυχῆς πέρι. Quamquam hoc quidem et potest aliter accipi, et fuerunt qui aliter interpretarentur. Sed certius exemplum in eadem fabula est v. 863. εἰ μοι ξυνεῖη φέρουσι μοῖρα τὰν εὐσεπτον ἀγγελίαν λόγων ἔργων τε πάντων. Seidlerio videtur φέρουσαν significare ferentem, iactantem, commemorantem. Caeterum pro εὐμναστον ex Livineii libro littera p. notato affertur αλεῖμναστον, quod coniectoris videtur esse.

109. Male in scholiis Romanis editum ἐνθυμίους. Ad sensum quod attinet, etsi verba ita construi possunt, εὐμναστον ἀνδρὸς δεῖμα τρέφουσαν τρυχεσθαι εὐναῖς ἀνανδρώτοις, ἐνθυμίους ὁδοῦ, tamen neminem tam invenustum fore puto, quem non numeri ita in verbo ὁδοῦ finiti, ut etiam hiatus pausam fieri iubeat, coniungendum hoc nomen cum praecedentibus esse moneant. Ex quo intelligitur, reliqua sic esse intelligenda, τρυχεσθαι ἐνθυμονυμένην εὐναῖς ἀνανδρώτους. Caeterum ἀνανδρώτοις Ald. et edd. veterrimae. Turn. atque aliae ἀνανδρώτοις, quod non debebat servare Brunckius. Copulam τ', omissam in anti-

- 110 δροίτοισι τρύχεσθαι, κακὰν
 δύστανον ἐλπίζουσας αἴσαν.
 πολλὰ γὰρ ὡστ' ἀκάμαντος στροφή β'. 082
 ἢ Νότου ἢ Βορέα τις
 κύματ' ἐν εὐρέϊ πόντῳ
- 115 βαντ' ἐπιόντα τ' ἴδη,
 οὕτω δὲ τὸν Καδμογενῆ
 τρέφει, τὸ δ' αὔξει βιότου

quis, post *εὐναῖς* Turn. et quae hunc sequuntur, addunt, etiam *Canteriana*, de qua falsa retulit Erfurdtius.

114. Ald. et veteres libri *κύματ' εὐρέϊ*. Turn. et quae hunc sequuntur, *κύματα εὐρέϊ*. Brunckius ex coniectura *εὐρέϊ κύματα*. At multo lenius corrigi hoc potuit, *κύματ' ἐν εὐρέϊ*, quod fecit Erfurdtius.

115. Legendum *ἴδη*. Il. B. 462. 475. Heynii Exc. I. ad Il. IX. Hinc explicandum *ἐκπέση* Eurip. Hec. 1019. quod Porsonus a suppresso *ἦν* vel *ὄταν* pendere opinabatur. Bacch. 1065. ERFURDT. Recte. Libri *ἴδοι*, quod cave defensum eas exemplis, quale hoc est Aristophanis in Av. 180. *ὡςπερ εἶποι τις, τόπος*. quorum similia attulit Reisingius in commentat. de particula *ἄν* p. 125. Latini quidem ad utrumque genus, quum optativo careant, coniunctivum adhibent, sed diversa tamen potestate. Alterum enim est sumentis fieri aliquid, alterum non improbantis si fiat. Sed de his alibi explicatius dicam.

117 In explicatione huius loci haeserunt et veteres et recentiores interpretes, licet facillimus sit. *Δὲ* post *οὕτω* in apodosi positum, neque *αὔξει* pro *αὔξεται* dictum. Nam nominativus est *πέλαγος Κρηταίων*. Nam ut quis continuos in mari fluctus videt, ita quasi Creticus quidam pontus Herculem habet, auget.

πολύπονον, ὡςπερ πέλαιος
 Κρήσιον. ἀλλά τις θεῶν
 120 αἰὲν ἀναπλάκητον Ἄι-
 δα σφε δόμων ἐρύκει.
 ὧν ἐπιμεφυομένα σ', α-
 ἀντιστρ. β'.

que eius labores. Indicavi iam ad Vigerum
 adnot. 130.

118. Triclinii recensio male ὄστε.

120. Codd. et edd. ἀμπλάκητον. Hesychius:
 ἀπλάκητον, ἀναμάσθητον. Σοφοκλῆς Τραχινίαις.
 In scholiis Romanis scriptum: ἈΜΠΛΑΚΙΟΝ.
 ἄπταιστον. Illud ἀπλάκητον Abreschio auctore
 recepit Brunckius. Scribendum est ἀναμπλάκητον,
 ut monui in libro de em. rat. Gr. gr. p. 19. vel
 metri indicio. Vsus hac voce Sophocles etiam
 in Oed. R. 472. nisi quod ibi correpta secunda
 syllaba est ἀναπλάκητοι. Illic quoque Brunckius,
 multoque peius quam hic, suum ἀπλάκητοι po-
 suit. Ἀμπλάκητος est aberrans: idque hic qui-
 dem dici potuerat, hoc sensu: deorum aliquis
 semper eum retinet, ut aberret ab
 Orco, i. e. ut ne inveniat mortem. Sed mira
 tamen haec ratio loquendi foret, quae magis in
 eum quadraret, qui quaereret mori. Ἀναμπλάκη-
 τον contra si dixit, verbo usus est aptissimo,
 quod quum non aberrantem significet, ap-
 paret non ad Ἄιδα δόμων, sed ad divinum prae-
 sidium referendum esse: ita eum deus aliquis ab
 Orco arcet, ut numquam huius praesidio desti-
 tuatur.

122. Codd. Flor. Harl. Ald. et aliae edd. vett.
 ἐπιμεφυομένας. In nomine ἀδεία mirum haesisse
 interpretes: quin Brunckius pluralem esse voluit,
 contra leges grammaticas, certe Atticorum. De-
 fendit Buttmanus gramm. Gr. vol. I. p. 253. sed
 quos affert, Theocr. I. 95. apud eum ἀδεία semi-

125

δεῖα μὲν, ἀντία δ' οἶσω.
 φασὶ γὰρ οὐκ ἀποτρέειν
 ἐλπίδα τὴν ἀγαθὴν
 χρῆναί σ'. ἀνάλητα γὰρ οὐδ'
 ὃ πάντα κραίνων βασιλεὺς
 ἐπέβαλε θνατοῖς Κρονίδα.
 ἀλλ' ἐπὶ πῆμα καὶ χαρὰ

ninum est, Aratus autem v. 1068. si *δηλεια* genere neutro dixit, ut Alexandrini solent, captavit, quod aliquando aliquis vetustissimorum sibi indulisset, quale est *ὄξεια χρέμισαν*, neglectum a Buttmanno, in Sento Herculis v. 343. quod ita scriptum extat etiam in Etymol. M. p. 814, 45. Musgravius *αἰδοῖα* coniecit, non male. Notandum tamen, hac voce Aeschylum, antiqui sermonis sectatorem, saepius usum esse, nusquam, quod sciam, Sophoclem aut Euripidem. *Ἡδὺς* nunc est, qui aliis suavis est, acceptus, ut in *Electra* 929.; nunc, cui ipsi suave est, laetus, lubens, ut in *Oed. R.* 82. Hoc ergo dicit: quorum caussa succensens tibi, lubens quidem, sed contraria afferam: i. e. propter illam aerumnosam, sed deorum praesidio tutam Herculis sortem ego, improbens querelas tuas, laeta quidem et lubens, sed tamen contradicam.

124. Suidas: ἀποτρέειν. Σοφοκλῆς· οὐκ ἀποτρέειν ἐλπίδα τὴν ἀγαθὴν χρῆναί σε. ἀνάλητα γὰρ, οὐδ' ὃ πάντα κραίνων βασιλεὺς ἀπέβαλε θνητοῖσι Ζεὺς.

126. Scholiastes: οὐδὲ γὰρ ἄλυστα τοῖς ἀνθρώποις ὃ Ζεὺς τὰ πράγματα πεποίηκε. At οὐδὲ non potest postponi. Exspectes hic οὐχ, sed recte tamen dixit οὐδέ, quod ad Iovem referendum. Doloris vacua ne Iuppiter quidem dedit mortalibus. Sed cavendum, ne quis hoc

- 130 πᾶσι κυκλοῦσιν, οἷον ἄρ-
κτου στροφάδες κέλευθαι.
μένει γὰρ οὐτ' αἰόλα ἐπιδός.
νῦξ βροτοῖσιν, οὔτε Κῆρες,
οὔτε πλοῦτος· ἀλλ' ἄφαρ βέ-
135 βακε· τῷ δ' ἐπέρχεται

perperam intelligat. Nam hoc vult: oportet te in dolendo etiam bonae spei locum concedere: nam vacuitatem doloris etiam qui res hominum gubernat, Iuppiter, non dedit mortalibus, sed voluit, ut laetis adversa temperarentur. Caeterum Ald. et alii libri veteres ἐπέβαλλε, Triclinii recensio autem ὁ πάντων κραίνων. Ita οὐδὲ v. 280. et μηδὲ v. 367.

130. Ald. et vett. libri κυκλοῦσιν. Triclinii recensio, quam hic sequutus est Brunckius, male κυκλοῦσ'. Vrsam hic scholiastae quidem utramque intelligunt. Id si voluisset poeta, ἄρκτων scripsisset. Habuit ille in mente Homeri notissimos versus: ἄρκτον δ', ἣν καὶ ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν, ἣτ' αὐτοῦ στρέφεται, καὶ τ' Ὠρίωνα δοκεύει· οἷη δ' ἄμμορός ἐστι λοιτροῶν Ὠκεανοῖο: Iliad. σ. 487. Od. ε. 273. Neque ἐπικυκλοῦσιν a poeta dictum puto, ut sit ἐπέρχονται, sed proprie κυκλοῦσιν ἐπὶ πᾶσιν, super omnibus circumvolvuntur. Eo fine enim Vrsae similitudine utitur, ut, quemadmodum haec numquam non supra nos in caelo vertitur, ita super capitibus nostris etiam bona ac mala perpetuo gyro verti dicat.

132. Κῆρες. συμφοραί. Hesychius.

134. Ald. et vett. libri βέβακε. Tricliniani βέβηκε.

135. In antiquis libris commate post πλοῦτος, colo post βέβακε distinctum. Ita βέβακε ad praecedentia, noctem, infortunium, opes referendum,

χαίρειν τε καὶ στέρεσθαι.
 ἢ καὶ σὲ τὰν ἄνασσαν ἐλπίσιν λέγω
 τὰδ' αἰὲν ἴσχειν· ἐπεὶ τίς ὦδε
 τέκνοισι Ζῆν' ἄβουλον εἶδεν;

ΔΗΛΑΝΕΙΡΑ.

140 Πεπυσμένη μὲν, ὡς ἐπεικάσαι, πάρεο,
 πάθημα τοῦμόν· ὡς δ' ἐγὼ θυμοφθορῶ,

ἐπέρχεται antem putandum esset sine casu positum esse, τῷ δὲ cum χαίρειν coniuncto, pro ἐπέρχεται δὲ τῷ μὲν χαίρειν, τοῦ δὲ στέρεσθαι. Simplicior Seideri sententia est, commate post βέβακε distinguentis, et ad βέβακε intelligentis τῷ μὲν, ut sensus sit, ἀλλὰ τῷ μὲν ἄφαρ βέβακε, τῷ δὲ ἐπέρχεται τὸ χαίρειν τε καὶ στέρεσθαι. Comparatille Oed. Col. 614. τοῖς μὲν γὰρ ἤδη, τοῖς δ' ἐν ὑστέρω χρόνῳ τὰ τετραὰ πικρὰ γίνεται καὶ θῆτις φίλα. Distinxi ita, sed tamen βέβακε ad praecedentia referendum puto. Interpretor ita: nec nox manet mortalibus, neque res adversae, neque opes: sed cito relinquunt, et ad alium accedit gaudere privarique.

137. Posset quidem ἢ simpliciter intelligi quae, repetito deinde pronomine: et sic voluisse videtur scholiastes. Sed praestat tamen, ut ego quidem puto, ἢ interpretari quapropter, τὰδε autem referre ad ea, in quibus totum carmen versatur, Herculem salvum rediturum esse.

140. Scripsi ἐπεικάσαι, ut, nisi fallor, etiam Erfurdtius legi volebat. Libri ἀπεικάσαι. Eodem errore apud Suidam in v. ἰρὸν scriptum in versu Sophoclis Oed. Col. 16. ubi hodie ὡς σάφ' εἰκάσαι legitur. Recte dixit ἀπεικάσαι Euripides Orest. 1290. ed. Pors. Ἐλένης τὸ κόκνημ' ἐστίν, ὡς ἀπεικάσαι. Comparatur enim ibi, quae audita erat vox, cum voce Helenae.

141. Verbum θυμοφθορεῖν ex h. l. commemorat Eustathius p. 575, 10. (457, 5.)

μή τ' ἐκμάθοις παθοῦσα· νῦν δ' ἄπειρος εἶ.
 τὸ γὰρ νεάζον ἐν τοιοῖσδε βόσκειται
 χώροις, ἔν' αὐτοῦ, καὶ νιν οὐ θάλλπος θεοῦ,
 145 οὐδ' ὄμβρος, οὐδὲ πνευμάτων οὐδὲν κλονεῖ, 145

142. Harl. Flor. Ald. alique veteres libri παθοῦσα, quod alienum ab hoc loco. Iuntina secunda et Tricliniana recensio recte παθοῦσα, quod merito receptum ab editoribus recentioribus. Cod. Harl. νῦν τ' ἄπειρος εἶ, ut Schaëferus coniecit. At multo hic melior est vulgata νῦν δ' ἄπειρος εἶ. Hanc enim, ut potiolem sententiam, iam non ut partem cum priore coniungit, sed opponit ei, quod vel vocabulum νῦν arguit. Aliter enim satis erat dicere ἄπειρός τ' εἶ.

144. Vulgo χώροιςιν αὐτοῦ. Cod. Flor. αὐτοῦ. Vtramque scripturam commemorat scholiastes. Apertum est, quum τοιοῖσδε dixerit, debuisse addi, quales intelligi vellet. Ex quo quum appareat, emendatione locum indigere, cavendum erat, ne in loco, in quo iam veteres critici haesissent, ulla mutatio fieret, quae non tam lenis esset, ut pro nulla haberi posset. Id mihi videor reperisse, χώροις, ἔν' αὐτοῦ scribendo, et post ea verba commate ponendo. In antiquissimis libris nulla ibi interpunctio, in sequioribus coli signum est. Qui similiter haec tentabat, Musgravius, ἔν' αὐτοῦ χλοῦνιν reponi volens, sanando vulnere novum vulnus fecit. Sensus est: iuvenilis aetas huiusmodi in locis pascitur, ubi sui iuris est, neque aut aestu aut imbre aut ventis vexatur, sed iucundam agit et laboris expertem vitam. Confirmatur hoc iis, quae opponuntur. Nam virgo, simulatque nupsit, paret necessitati, curisque angitur et sollicitudinibus. Ἐξάλσει videtur cum ἄμοχθον coniungendum esse: vitam erigit iu-

ἀλλ' ἠδοναίῃς ἄμοχθον ἑξαίρει βίον,
 ἔς τοῦθ', ἕως τις ἀντὶ παρθένου γυνῆ
 κληθῆ, λάβῃ τ' ἐν νυκτὶ φροντίδων μέρος,
 ἢ τοι πρὸς ἀνδρὸς ἢ τέκνων φοβουμένη. 150

150 τὸτ' ἂν τις εἰσίδοιτο, τὴν αὐτοῦ σκοπῶν
 πρᾶξιν, κακοῖσιν οἷς ἐγὼ βαρύνομαι.
 πάθῃ μὲν οὖν δὴ πόλλ' ἔγωγ' ἐκλαυσάμην·
 ἔνθ' οἶον οὐπω πρόσθεν, αὐτίκ' ἔξερω.

155 ὁδὸν γὰρ ἡμὸς τὴν τελευταίαν ἀναξ
 ὤρωματ' ἀπ' οἴκων Ἡρακλῆς, τὸτ' ἐν δόμοις
 λείπει παλαιὰν δέλταν ἐγγεγραμμένην 155

cunditatibus, ut vacua sit labore. Saepe
 verbum illud ἑξαίρων de erecto animo dicitur,
 neque hic, quum vita erigi dicitur, id aliud est,
 quam alacri atque erecto spe ac fiducia animo
 vivere. Χῶρος alia metaphora v. in fragm. inc. 82.

149. *Ἐν νυκτὶ* non est ad λάβῃ referendum, ut dicat,
 usque dum quae nocte ea, qua marito
 coniungitur, curas accipiat: quemadmo-
 dum in Terei fragm. VII. *ἐπειδὴν εὐφρόνη ξεύξη
 μία*, aut apud Homerum Od. 6. 271. *νύξ δ' ἔσται*,
 ὅτε δὴ *στυγερὸς γάμος ἀντιβολήσει οὐλομένης ἐμ-
 θεν*. Sed coniungenda sunt verba illa cum φρο-
 ντίδων, ut sensus sit; nocturnas curas. Vide
 supra v. 29.

150. Codd. Harl: Flor. τὸδ', male. Masculino
 αὐτοῦ utitur, quia univēse enunciata sententia
 est. Vide ad Viger. adnot. 50. Ita Seidlerō in
 Eurip. Hippol. 470. *πεσόνθ'* scribendum videtur.

151. *Κακοῖσιν οἷς* per attractionem dictum pro
κακά, οἷς, non pro οἷς *κακοῖσιν*. Verba *κακοῖσιν
 οἷς ἐγὼ βαρύνομαι* affert Priscianus XVIII. 20.
 qui locus mutilus est in ed. Putsch. p. 1169. No-
 tavit Porsonus ad Aristophanem p. 184.

Soph. Vol. V.

Ἐ

ξυνθήμαθ', ἄμοι πρόσθεν οὐκ ἔτλη ποτέ,
πολλοὺς ἀγῶνας ξειῶν, οὐπω φράσαι.

ἀλλ' ὡς τι δράσων εἶρπε, κού θανούμενος. 160

160νῦν δ' ὡς ἔτ' οὐκ ἄν, εἶπε μὲν λέχους ὅ τι

157. Ad παλαιάν recte scholiastes sed obscurius, ὅτι πρὸ πολλοῦ χρόνον χρησμός ἦν αὐτῷ δεδομένος. Quae verba male relata sunt ad illa v. 155. ὄδον γὰρ ἦμος. Tabellas dicit ex longo tempore scriptas.

158. Πολλοὺς ἀγῶνας ξειῶν dictum, ut paullo ante, ὄδον τὴν τελευταίαν ὠρμάει ἀπ' οἴκου, nulla cum ellipsi, sed brevitate quadam dicendi duabus notionibus in unam coniunctis, multa certamina initurus exeundo.

159. Veteres ὡς τις. Emendarunt Canterus, Bentleius, notatunque τι ex Livineii libro p.

160. Ita in Philoct. 1217. ἔτ' οὐδὲν εἶμι. Ad didit Schaeferus Apollon. Rh. II. 28. Discrimen non magnum, sed aliquod tamen, sic dicas, an οὐκέτι. Hoc est posthac non vel iam non, illud non amplius. Sic in Alcest. 195. ἐκφυγὼν δ' ἔχει τοσοῦτον ἄλγος, οὐ πότ' οὐ λελήσεται, i. e. cuius aliquando non immemor erit. Quae sequuntur, in scholiis has interpretationes habent: ἐνετείλατό μοι ἵνα πρόνοιαν ἄλλον ἀνδρὸς ποιήσωμαι· ἔλεγε προσήκειν ἐμὲ λαβεῖν τὴν προῖκα καὶ τὰ δῶρα, ἃ ὑπὲρ τοῦ λέχους ἐκτησάμην. ἦγον προνοεῖσθαι ἐτέρου ἀνδρὸς, ἢ σώζειν τὸ λέχος. Vnde Billerbeckio legendum videbatur λέχους ὄτου. De connubio Deianirae si loquutus esset poeta, non dixisset, opinor, ἐλέσθαι κτῆσιν: certe hoc viri potius est, quam mulieris. Praeterea scholiastas omnes vulgatam scripturam ὅτι habuisse in promptu est. Itaque λέχους κτῆσις non potest nisi de dote muneribusque iis, quae in ἀνακλυπητήροις accepisset Deianira, intelligi, de qui-

χρῆν μ' ἐλεῖσθαι κτῆσιν· εἶπε δ' ἦν τέκνοις
μοῖραν πατρώας γῆς διαίρετον νέμειν·
χρόνον προτάξας ὡς τρίμηνον ἤνικ' ἄν

bus v. Spanhem. ad Callim. h. Dian. 74. Sed si tum diceret ὅτι, hoc videretur indicari, nihil legari Deianirae, nisi quod ei lege deberetur. Quod abhorret ab huius loci ratione, in quo amor Herculis erga suos et cura superstitem declaranda erat. Quamobrem recipiendum duxi, quod Musgravius coniecit, ὅτι: quid me ut connubio partum accipere oporteret: quo sane et dos, et munera ista, sed tamen etiam aliquid fortasse amplius comprehendantur.

162. Ed. Cant. πατρώαν, commemoratum H. Stephano in adnotat. in Soph. p. 53. Deinde Ald. Iunt. pr. aliaeque veteres edd. διαίρετὸν νέμειν. Ac νέμειν certe etiam membranae Brunckii. Codd. Harl. Flor. διαίρετὴν νέμειν. Brunckii codd. B. T. Iuntina sec. et Triclinii recensio νέμοι praebuerunt, quod servarunt recentiores. Nec διαίρετὴν malum est, ut quod in usu sit, et νέμειν defendi potest, si χρῆν repetas: sed multo tamen elegantius videri necesse est νέμοι. At enim non infinitivus durus est, sed illud, quod ad hunc infinitivum νέμειν ex verbis χρῆν με solum χρῆν, non etiam με cogitatione repetendum est. Itaque reposui νέμειν, quo ducit νέμοι: et ita senties omnem dubitationem remotam esse: connubii gratia quid me oporteret mihi habere, et quomodo regnum inter filios disperdire. Διαίρετὸς μοῖρα commemoratur ab Eustathio p. 793, 3. (708, 10.)

163. Libri τρίμηνον et mox κἀνιαύσιος. Brunckius κἀνιαύσιον scripsit, Erfurdus ex Wakefieldii coniectura, probante Schaefero, servavit κἀνιαύσιος, et scripsit τρίμηνος. Nihil mutandum;

- χάρας ἀπειή κἀνιαύσιος βεβώς, 165
 165 τοῖ ἢ θανεῖν χρεῖη σε τῷδε τῷ χρόνῳ,
 ἢ τοῦθ' ὑπεκδραμόντα τοῦ χρόνου τέλος,
 τὸ λοιπὸν ἤδη ζῆν ἀλυπήτω βίῳ.
 τοιαῦτ' ἔφραζε πρὸς θεῶν εἰμαρμένα 170
 τῶν Ἡρακλείων ἐκτελευτᾶσθαι πόνων,
 170 ὡς τὴν παλαιὰν φηγὸν αὐδῆσαι ποτε

Difficilior, sed bene Graeca ratio loquendi fefellit doctos homines. Verba ita construenda: προτάξας, ὡς, ἢνικ' ἂν χρόνον τρίμηνον κἀνιαύσιος βεβώς, χάρας ἀπειή, τότε χρεῖη, et quae sequuntur. Ἀπειή Brunckius ex cod. B. Quod in caeteris est, ἀπίη vel ἀπήει, errores esse manifestum est.

165. Cod. Flor. χάραω, sed in marg. χρόνω. Non abundat τῷδε τῷ χρόνω, sed hoc dicit: tum eum intra hoc tempus mortuum existimari debere.

168. Ἐφραζε non δέλτος, ut Triclinius putat, sed Hercules, quum ista scripsit. Seidlerus putabat, τῶν Ἡρακλείων πόνων pendere ex τοιαῦτα, ἐκτελευτᾶσθαι autem ex verbo εἰμαρμένα. Mihi ἐκτελευτᾶσθαι cum ἔφραζε coniungendum, εἰμαρμένα autem propter additum πρὸς θεῶν pro εἰμαρμένη dictum videtur: talem Herculis laborum sortem exituram dicebat.

170. Hunc et sequentem versum affert Stephanus Byzantinus in fragm. de Dodone; respicit Eustathius p. 286, 43. 365, 13. (217, 10. 276, 29.) Docta ad h. l. exstant scholia: scriptores aliquot, qui columbarum Dodonidum mentionem fecerunt, citavit Billerbeckius. Omnium maxime memorabilis Herodoti narratio est II. 54 seqq. Sed quidquid tandem mythologiae scrutatores eruerint, carere eo possumus in poeta explicando.

Δωδῶνι δισσῶν ἐκ πελειάδων ἔφη,
 καὶ τῶνδε ναμέρτεια συμβαίνει χρόνου
 τοῦ νῦν παρόντος, ὡς τελεσθῆναι χρείων,
 ὡςδ' ἠδέως εὐδουσαν ἐκπηδᾶν ἐμέ 176
 175 φόβῳ, γίλαι, ταρβοῦσαν, εἴ με χροὴ μένειν
 παντων ἀρίστου φωτὸς ἐστερημένην.

ΧΟΡΟΣ.

εὐφημίαν νῦν ἴσχυ' ἐπεὶ καταστεφῆ
 στείχονθ' ὄρω τίν' ἄνδρα πρὸς χάραν λόγων.

172. Hesychius: ναμέρτεια, ἀλήθεια. Idem: ναμέρτεια, ἀληθῆ. Videntur hanc formam tragicis probavisse: ut recte Porsonus in Aeschyli Persis v. 246. ναμερτῆ pro νημερτῆ ediderit. Non alibi hanc vocem in tragicis animadverti. χρόνου τοῦ νῦν παρόντος intellige intra praesens tempus.

173. Scholiastes, ὥστε ὀπότερον πραχθῆναι. Scilicet ὡς est quomodo: horum veritas, quemadmodum ea evenire oporteat, intra hoc tempus rata fiet.

174. Propie haec intelligenda, nec de semel facta re. E dulci, inquit, somno saepe exsilio terita. Seidlerus φόβῳ ταρβοῦσαν iungi volebat, afferens Herc. fur. 971. Mihi φόβῳ hic ad ἐκπηδᾶν, illic ad ὄρουον pertinere videtur.

178. Libri omnes πρὸς χάραν λόγων. Et sic etiam scholiastes. Brunckius ex coniectura, valde illa quidem probabili, χάριν dedit: vide eum ad Antig. 30. Recepit Erfurdus, probatque Seidlerus. Sed nolui tamen quidquam mutare. Nam etsi πρὸς χάριν λόγων sensum praebet percommodum, tamen nescio an aptior etiam sit vulgata, modo haec verba ad καταστεφῆς potius, quam ad στείχοντα referas: video quemdam venire co-

ΑΓΓΕΛΟΣ.

δέσποινα Δηάνειρα, πρώτος ἀγγέλων 180
 180 ὄκνου σε λυσω. τὸν γὰρ Ἀλκμήνης τόκον
 καὶ ζῶντ' ἐπίστω, καὶ κρατοῦντα, κακ' μάχης
 ἄγοντ' ἀπαρχὰς θεοῖσι τοῖς ἐγγωρίοις.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

τίν' εἶπας, ὦ γεραιέ, τόνδε μοι λόγον;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τάχ' εἰς δόμους σουὶς τὸν πολύζηλον πόσιν 185
 185 ἦξιεν, φανέντα σὺν κρᾶτει νικηφόρου.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

καὶ τοῦ τόδ' ἀστῶν ἢ ξένων μαθῶν λέγεις;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

εἰ βουθερεῖ λειμῶνι πρὸς πολλοὺς θροεῖ

ronatum ad laeta verba. Sensit hoc etiam scholiastes. Similiter in Oed. R. 82. ὄλλ' εἰκάσαι μὲν, ἠδύς· οὐ γὰρ ἂν κῆρα πολυστεφῆς ὠδ' εἰ-
 πε παγκάρπου δάφνης.

181. Citat haec Suidas in ἐπίστω.

186. Veteres libri καὶ τοῦτο δ'. Ed. Canteri καὶ τοῦ τόδ'. Emendatam scripturam dedit Brunckius.

187. Βουθερῆς λειμῶν est, quem boves depascunt. Aliae scholiastarum interpretationes et Hesychni ineptae sunt. Valckenarius adnotavit Eustathii locum p. 222, 20 (168, 26) sed is potius diversam scripturam in Lycophronis v. 847. videtur continere. Deinde libri πρὸς πόλος, quod in cod. Flor. πρὸς πόλος scriptum. Scripsi πρὸς πολλοὺς, nec vereor, ne haec nimia iudicetur audacia. Nam quid sibi hic πρὸς πόλος velit, nec dixit quisquam, nec facile dicat. Aptum foret nomen, quod praenuncium significaret. Scholia-

Λίχας ὁ κήρουξ ταῦτα. τοῦ δ' ἐγὼ κλύων
 ἀπῆξ', ὅπως τοι πρῶτος ἀγγείλας τάδε, 190
 190 πρὸς σοῦ τι κερδάναιμι, καὶ κτόμην χάριν.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

αὐτὸς δὲ πῶς ἄπεισιν, εἶπερ εὐτυχεῖς

stae silent. In Romanis quidem scholiis post explanationem vocabuli βουθερεῖ legitur, πρὸς χαρῶν πρὸς ἡδονῆν· ut quis convincere possit, ita scholiasten pro πρόσπολος habuisse. Sed multo verisimilius est, pertinere istam adnotationem ad v. 179. Πρὸς πολλοὺς vero et fidem conciliat dictis nuncii, et rei ipsi convenit: vide v. 193. seqq.

188. Scribebatur τοῦδ'. Vsus hic copulam requirebat: quare divisim scripsi.

188. Libri ὅπως τοι, nisi quod Harleianus omittit τοι. Brunckium, σοι scribentem, sequutus est Erfurdinus. Wakefieldius σοι saltem non debet inficetum dicere. Ego librorum scripturam servandam duxi, quae egregie convenit moribus huius hominis. Significat ὅπως τοι ut certe. Aptè indicavit Seidlerus similem Xenophontis locum, Anab. III. 1, 18. ἀλλ' ὅπως τοι μὴ ἐπ' ἐκείνω γενησόμεθα, πάντα ποιητέον. licet ipse comierit ὅπως τε, cui respondeat καὶ κτόμην χάριν.

191. Libri εἶπερ εὐτυχεῖ. Scholiastes: εἰ εὐτυχεῖ ὁ Ἡρακλῆς, πῶς ἄπεισιν ὁ Λίχας, καὶ οὐκ ἦλθε ταχέως ἀπαγγέλλον; Videbatur ei, si εὐτυχεῖ de Licha intelligeretur, parum aptè Deianiram dicere, si quidem salvus est. Nihil enim attinebat, de Licha eam loqui, quum illud potius in qua est spes inter metumque trepidatione mirari debeat, quid sit, quod ille non ipse venerit, si vere salvus sit Hercules. At de Hercule si dixisset εὐτυχεῖ, addere debuisset ἐκείνος. Itaque de Licha si accipienda sunt verba ista, sic est existiman-

ΑΓΓΕΛΟΣ.

οὐκ εὐμαρεῖα χροῖμενος πολλῇ, γύναι.
 κύκλω γὰρ αὐτὸν Μηλιεύς ἅπας λεῶς
 κρίνει παραστάς, οὐδ' ἔχει βῆναι πρόσω. 195
 195 τὸ γὰρ ποθοῦν, ἕκαστος ἐκμαθεῖν θέλων,

dum, expeditionem ad Oechaliam respici: quia sic, si Lichas bene rem gessisse dicitur, id etiam ad Herculem spectare necesse est. Eodem modo ipse Lichas se v. 229. καλοῦς πράσσοντα dicit, simul Herculem in mente habens. Aliter non in-
 epte scribi posset ἐπερ εὐτυχῆ, si res bene gestae sunt.

193. Μηλιεύς Ionica forma dicit, quoniam Dorica nominis forma, qua Maliacus sinus et Malicensis appellantur, in vulgarem usum venerat, ob eamque rem a poesi arceri debebat.

195. Scholiastes: τὸ γὰρ ποθοῦν· τὸ ποθοῦμενον. Musgravius interpretatur, τὸν πόθον, non animadvertens se deceptum esse ambiguitate huius nominis, quod et activam habet et passivam significationem. Activae bene convenit τὸ ποθοῦν, non item passivae. Scholiastam sequutus est Erfurdcius. Sed quae exempla affert, aliena sunt omnia. Nam κεύθειν ne commemorandum quidem erat, quod pro κεύθειν ἑαυτὸν dicitur. Non magis huc pertinet ὀρώντα in Oed. Col. 74. usitatissima translatione dictum, pro quo ne dici quidem ὀρώμενα potuit. Porro ex eiusdem fabulae v. 678. quod affert, ἔν' ὁ βακχιώτας αἰεὶ Διόνυσος ἐμβατεύει, θελαῖς ἀμφιπολῶν τιθήναις, hunc sensum habet, choro Maenadum pererrans. Alienum est etiam illud ibidem v. 1604. ἐπεὶ δὲ παντός εἶχε ὀρώντος ἡδονήν, ubi participium pro nomine activo positum est, non illo quidem masculino, ut quidam voluerunt, i. e. παντός ὑπηρε-

οὐκ ἂν μεθεῖτο, πρὶν καθ' ἡδονὴν κλύειν.
οὕτως ἐκείνος οὐχ ἐκώϊν, ἐποῦσι δὲ
ἕνεστιν ὅψει δ' αὐτὸν αὐτὴ ἐμφανῆ.

τοῦντος, sed neutro, ut sit πάσης ὑπερηχέσεως.
Nec denique quod in eadem illa fabula est v.
1694. τὸ φέρον ἐκ θεοῦ καλῶς φέρειν χοή, quid-
quam probat. Dubitationem iniicit de his verbis
antistropha, in qua si nihil excidit, suspicari li-
cet, φέρειν χοή ex interpretatione ortum esse.
Tum interpungendum erit: τὸ φέρον ἐκ θεοῦ,
καλῶς, quod ab diis aliquid affert, bene
habet. Sed servat φέρειν χοή etiam Suidas in
τὸ φέρον et φέρειν: quorum locorum in prioro
edd. vett. comma post θεοῦ, nullam interpun-
ctionem in posteriore habent. Scholiastes Roma-
nus ita: ταῦτα ὁ χορός παρηγορῶν ἐμμένειν τοῖς
ἐγνωσμένοις παρὰ θεῶν. φέρει, οὐν (φέρειν γὰρ,
φησὶ, χοή Brunckius) τὸ ἐκ θεῶν εἰμαρμένον κα-
λῶς. μὴ δ' ἄγαν οὕτω φλέγεςθον. ἀντὶ τοῦ
μὴ ἀγρῶς φλέγεςθε, τὸ ἐκ θεοῦ πεμφθὲν ὄργανο-
σθένος φέρουσαι. Priora suadent ut eum καλῶς
ad φέρον retulisse putem: idque verum videtur:
quod ab diis bona affert, ferendum
est. Cur bona dedisse deum dicat, ipse statim
addit, οὔτοι κατὰ μέρπε' ἔβητον, et alia in hanc
sententiam modo attulerat Antigona v. 1679. seqq.
Caeterum qui exempla participii requirit sic posi-
ti, ut pro infinito vel nomine esse videatur, con-
ferat Thucyd. I. 36. et 142. et ad eum locum
Abreschium, Schaeferumque ad Dion. Hal. de
struct. verb. p. 205. Sed redeo ad propositum.
Alia eaque non contemnenda caussa, cur τὸ πο-
δοῦν pro τὸ ποδοῦμενον dictum esse non est ve-
risimile, posita est in verbis οὐκ ἂν μεθεῖτο. Nam
si dicit, ἕκαστος θέλων ἐκμεθεῖν τὸ ποδοῦμενον,
consentaneum est addi, οὐ μεθέεται, quia de ipsa

ΑΗΛΑΝΕΙΡΑ.

ὦ Ζεῦ, τὸν Οἴτης ἄτομον ὃς λειμῶν' ἔχεις, 200
 200 ἔδωκας ἡμῖν ἀλλὰ σὺν χρόνῳ, χαράν.
 γωνήσατ', ὦ γυναῖκες, αἱ τ' εἴσω στέγης,

illa re, quae tum fiebat, loquitur. Quod si οὐκ ἔν μεθεῖτο dicit, est haec universe loquentis oratio, ut τις potius, quam ἕκαστος dicendum fuerit. Quo vocabulo quum non sit usus, reliquum est, ut eum alio modo haec generali sententia comprehendisse censeamus. Idque fecit, si τὸ ποθοῦν, ut est activum, ita etiam significationem activam habere putabimus: nam quod plenum est desiderii, (populum intelligit) unoquoque rem cognoscere cupiente, non facile prius desistat, quam ex animi sententia audierit. Illa, ἕκαστος ἔμαθ' εἶν θεῶν, non sunt pro nominativis absolutis habenda, sed explicant, quid sit τὸ ποθοῦν.

199. Billerbeckius opinabatur, nuncium, qui officiosior esset, avolare praeconis arcessendi causa, ac deinde redire cum illo. Nullum huius rei vestigium video: immo manere ille in scena videtur, et spectare exultationem chori.

201. Libri εἴσω, quod revocavi. Brunckius ἔσω. Vide accurate de hac re dicentem Elmsleium ad Eurip. Med. 83. Legitur tamen ἔσω apud Ammonium p. 50. qui in v. ἔνδον καὶ ἔσω ita scribit: Σοφοκλῆς τὴν διαφορὰν συγγεῖ· φησὶ γὰρ ἐν Τραχινίαις, γυναῖκες αἱ τ' εἴσω στέγης, αἱ τε ἔκτος, δέον εἰπεῖν, γυναῖκες αἱ τε ἔνδον. Is locus Valckenarium, iusto procliviorum illum ad exquisita, movit, ut in animadversionibus ad istum scriptorem p. 75. interpunctione post ἔκτος posita, reliqua ita constitui posse existimaret: ἀγγῆς ὡς ἄελπτον ὄμ' ἔμοι φήμης ἀνασχὼν τῆσδε: quam inasperata lux mihi ex hoc nuncio obo-

αἷ τ' ἐκτὸς αὐλῆς, ὡς ἄελπιον ὄμμ' ἐμοὶ
φήμης ἀνασχὸν τῆσδε νῦν καρπουμέθα.

ΧΟΡΟΣ.

205 Ἄνολολύξατε δόμοις
ἐφροστίοις ἀλαλαῖς

205

ritur. Arguta haec sunt, sed parum venusta, illud etiam falsum, quod ὡς quam interpretatus est.

204. Bene scholia Romana ad v. 216. τὸ γὰρ μελιδάριον οὐκ ἔστι στάσιμον, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἡδονῆς ὄρχοῦνται. Triclinius, epodicum esse ratus, quomodo strophas sibi respondere voluerit, non dixit, nisi primum versum ut aequaret illi, ἀνάγστ', κὼ παρθένοι, scripsit ἀνολόλυξον δόμοις. Codd. Harl. Flor. Ald. et edd. vett. ἀνολολύξατε. Omnes δόμοις. Brunckius ἀνολολύξατε, δόμοι scripsit, quem sequutus est Erfurdus. Elmsleius ad Heraclid. 782. tacite corrigebat, ἀνολολύξεται δόμος ἐφροστίοις ἀλαλαγαῖς ὁ μελλόννυφος. At ita non bene convenirent, quae sequuntur, ἐν δὲ κοινὸς ἀρσένων ἴτω κλαγγά, siquidem nulla esset horum oppositio, sed δόμος ὁ μελλόννυφος iam comprehenderet mares. Praeterea futurum ad sententiam debile est et languidum, neque elegans ad metrum, praesertim quum talia carmina soleant a paeonibus quartis incipi, ut in Electra 1384. in Eurip. Orest. 511. et alibi. Omnino recte Brunckius ἀνολολύξατε, non etiam δόμοι, ut statim ostendam, etsi scholiastes ita legisse videri potest, qui scripserit: ἐφροστίοις ἀλαλαγαῖς. ταῖς ἐπὶ τῶν θνησίων εὐχαῖς. ἀντὶ τοῦ ὁ πᾶς οἶκος Ἡρακλέους θνησίας καὶ εὐχὰς ποιῶ.

205. Codd. Harl. Flor. edd. vett. ἀλαλαῖς. Triclinii recensio, ut in scholiis Romanis scriptum, ἀλαλαγαῖς, quod servavit Brunckius adiecta plena in-

ὁ μελλόννυμφος, ἐν δὲ κοινὸς ἀρσένων
ἴσα κλαγγά, τὸν εὐφραδέραν
Ἀπόλλωνα προσίαται.

interpunctione. Antea post μελλόννυμφος demum
interpungebatur.

207. Haeserunt viri docti in verbo ὁ μελλόννυμφος. Quod Brunckius volebat, ὕμνος intelligi, id fieri nullo modo potest. Musgravio et Erfurdio placuit ἄ μελλόννυμφος. Ita τῆς μελλονύμφου in Antigona 633. Etsi μελλόννυμφος etiam de sponso dicitur, ut apud Lycophr. 174. vide Pollucem III. 45. Hic vero sese ipsas dicere virgines Trachinias, vel sequentia ostendunt. Hoc illae volunt: ἀνολολύξατε δόμοις, αἱ μελλόννυμοι, ἐφρεστίως ἀλαλαῖς. Sensit hoc, sed aliena admiscuit scholiastes, ita scribens: εἴ τις μελλόννυμφός ἐστιν, εἴτε γεγαμημένος, ἤκέτω κοινὴ γὰρ πάντων ἐστὶν εὐχή. ἤκέτω δὲ πᾶσα κλαγγὴ ἀρσένων τε καὶ θηλειῶν, καὶ κοινὴν εὐχὴν ποιησάτω. Scilicet ὁ μελλόννυμφος masculino genere dictum est, quia universe loquitur, quisquis nubilus est. Nam in universali sententia, licet ea nunc ad feminam accommodetur, masculinum usurpari consuevit. Ita supra v. 151. τὴν αὐτοῦ πράξιν dixit, non τὴν αὐτῆς. Vide notam 50. ad Viger. et Elmsleium ad Med. p. 211. Κοινὸς κλαγγά memorata ab Eustathio p. 793, 3. (708, 10.)

207. Male in libris omnibus interpungebatur post κλαγγά, quae sequuntur autem, coniungebantur cum verbis ἀνάγει, ὃ παρθένου, nisi quod Triclinius plene distinxit post παιᾶνα.

208. Aut non meminerat huius loci Porsonus ad Eurip. Orest. 584. ubi Atticos Ἀπόλλω, non Ἀπόλλωνα, dicere contendit, aut melicium carmen non esse adstrictum dialecto Atticae censuit. Ego

210

ὄμοῦ δὲ παιᾶνα, παιᾶνα
 ἀνάγει, ᾧ παρθένοι,
 βοᾶτε τὰν ὀμόσπορον

210

quidem ne in iambis quidem Ἀπόλλωνα apud tragicos sollicitum. Προστάτης idem, qui alibi προστατήριος. Hesychius: προστατήριος τὸν Ἀπόλλωνα οὕτω λέγουσι, παρόσον πρὸ τῶν θυρῶν αὐτὸν ἀφιδρύνοντο. Photius: προστατήριος Ἀπόλλων, ἐπεὶ πρὸ τῶν θυρῶν αὐτὸν ιδρύνοντο. Σοφοκλῆς. Falsa est haec explicatio. Nam in Electrae v. 637. quem respexerunt, Apollo non, quod ante fores statuum habeat, sed ut defensor, vocatur προστατήριος. Quin eo cognomine templum habebat Megaris, teste Pausania I. 44, 2. in quo simulacra et ipsius et Dianae et Latoniae erant. Eadem ratione etiam Diana dicta προστατήριος apud Aeschylum Sept. ad Th. 455. minime illa eadem cum προπυλαία, προθυραία, προθυριδία, ut putabat Spanhemius ad Callim. h. Dian. 38. p. 196. ed. Ern.

209. Triclinii recensio, ὄμοῦ δὲ καὶ Παιᾶνα, quasi diversum ab Apolline numen significetur. Alterum Παιᾶνα, quod plene scriptum in libris, Brunckius Παιᾶν' edidit. Bene vidit Seidlerus, Παιᾶνα ἀνάγει' Ἀρτεμιν coniungenda esse, usitata tragicis constructione: v. ad v. 49. afferens etiam Herc. fur. 687. παιᾶνα ὕμνοῦσι τὸν Λατοῦς γόνου. Paean enim non minus Dianae quam Apollinis proprius: v. Procli chrestom. p. 381. ed. Gaisf. Eadem constructione etiam ἔτω κλαγγά cum Ἀπόλλωνα inungi potest. Nam quam dicere vellet chorus, celebrate aedibus feminae et viri Apollinem ac Dianam, pro motu animi, in quo est, primo de se cogitat, tum mares inserit, quorum est Apollinem laudare, tum iterum ad feminas redit: celebrate aedibus domestica ex-

Ἄρτεμιν Ὀρτυγίαν,
ἐλαφοβόλον, ἀμφίπυρον;

sultatione quisquis nubilus est, unaque virorum acclamatio Apollinem, simulque pæanem, virgines, dicite, dicite alta voce Dianæ.

212. Notandum, Dianam ipsam dici Ὀρτυγίαν. Sed inveniuntur etiam alia huiusmodi, et Ortygiam sororem Latonæ dictam esse tradit scholiastes Apollonii Rhodii ad I. 308. Strabo autem XIV. p. 639. seq. (948) id nomen fuisse nutrici Apollinis et Dianæ prodidit. De Ortygia Aetoliæ non memini me quidquam legisse, præter ea, quæ scholiastes Apollonii ad I. 419. refert, huius colonias esse, quæ reliquæ memorentur Ortygiæ. Et hæc quidem omnes, insulas dico alteram Delo, alteram Siciliae adiacentem, lucumque propter Ephesum, de quo v. Holsten. ad Steph. Byz. p. 123. a. Dianæ sacræ fuerunt, ut idem etiam in Aetolicam cadere videatur, de qua Nicander, cuius verba apud scholiasten Apollonii latent, scripserat, ὅθεν Ὀρτυγίαι πᾶσαι βοόωνται. Ex quo recte videtur colligi posse, ipsam significationem nominis cum numine Dianæ aliquid coniunctionis habere, quod indicare conatus sum in Diss. de mythologia Græcorum antiquissima p. 20. Videndum vero, ne in Aetoliam translata fuerit Ortygia ex falsa interpretatione Dianæ Αἰτωλῆς. Eo nomine Naupacti cultam refert Pausanias X. 38, 6. his verbis, notatu dignissimis: ἔστι δὲ καὶ ἑρὸν Ἀρτέμιδος, καὶ ἄγαλμα λευκοῦ λίθου· σχῆμα δὲ ἀκοντιζούσης παρέχεται, καὶ ἐπίκλησιν εἰληφεν Αἰτωλῆς.

213. MSS. Harl. Flor. Ald. et caeterae edd. vett. ἐλαφοβόλον. Cod. B. et Triclinii recensio ἐλαφν-βόλον, quod quamvis et ab usu et metri eiusdem

γελτονάς τε Νύμφας. 215
 Αείρομαι, οὐδ' ἀπόσομαι

continuacione non exiguam commendationem habeat, dubitavi tamen praeferre alteri scripturae, quam et librorum optimorum auctoritas, et raritas formae, numerorumque apta huic carmini volubilitas tueri viderentur. Non commemorat tamen hanc formam Apollonius in libro de adverb. p. 602, 22. ubi de hoc genere scribit: παρά τὸ ελαφρὸς ελαφροτόνος Ἄρτεμις, ἀλλὰ καὶ ελαφροβόλος. Diana ἀμφίπυρος benigna materies sapientiae mythologorum. Inepte quidam de plenilunio cogitarunt. Non utilius est quaerere, an Sophocles Dianam cum Hecate confuderit, quae utraque manu facem gestans fingitur: vide Spanhem. ad Callim. h. Dian. 11. Saepe huiusmodi epithetis illa continentur, quae ubique simulacris licebat expressa videre: sed quid significaretur insignibus illis, nemo curabat. Diana φωςφόρος dicta videtur, vel metaphoricè, quod levaret periculo parturientes, vel proprie, quod Lucina esset, partum in lucem producens; ἀμφίπυρος autem et Πυρρονία, quo cognomine Pausania auctore VIII. 15, 4. apud Pheneatas colebatur, quod doloribus parturientes uruntur. Has πυροφόρος Ἄρτέμιδος ἀγλας Sophocles in Oed. R. 207. adversus pestem in auxilium vocavit.

214. Vide infra v. 637. Br.

216. Hesychius; αείρομαι, ἔνω αἴρομαι. Σοφοκλῆς Τραχινίαις. Hinc Erfurdcius ad Aiacem v. 190. plene scribendum αείρομαι putabat, elisa diphthongo offensus, nec reputans, in tali genere carminis aliquid licentiae concessum esse. Quum v. 201. Deianira mulieres, quae extra aedes et quae intus essent, acclamare iussisset, Seidlerus suspicabatur, quae intus fuerant, audita chori

τὸν αὐλὸν, ᾧ τύραννε τᾶς ἐμᾶς φρενός.

exhortatione foras progressas, his versibus responde-
dere. Et sane alias, quam quae priora cecine-
rant, hic loqui, valde est verisimile. Credibilius
tamen puto, chorum in partes divisum esse, quam
illas ex aedibus foras exiisse.

216. Triclinij recensio, ᾧ τύρανν' ἐμᾶς φρενός.
Scholiastes: ᾧ αὐλέ. ᾧ Ἡράκλεις. ἢ ᾧ Διόνυσος.
Vix credas, Musgravium verba poetae interpretari
potuisse, o amata, o dilecta, Seidlerus, Deia-
nirae cohortationem v. 201. respici ratur, ᾧ τύ-
ραννε τᾶς ἐμᾶς φρενός pro ᾧ τύραννε ἐμῆ dictum
putabat. Non adducor, quum φρήν, quod sciam,
non ad periphrasin adhibeatur, nisi ubi vere ani-
mus respicitur, ut in Prometheo v. 130. πατροφῶς
μόγῃς παρεπιπύσα φρένας. Deianira si hic com-
pellatur, commate post τύραννε posito, τᾶς ἐμᾶς
φρενός cum ἀπόσσωμαι iungi posset. Sed videtur
mihi hoc languidius esse pro Bacchica exulta-
tione, quam versus qui sequuntur exprimunt.
Itaque veram puto primam scholiastae interpreta-
tionem, quae explicatius exposita est in alio scho-
lio: ᾧ αὐλὸς τᾶς ἐμῆς φρενός τύραννε· ἐρεθίζει γὰρ
ὁ αὐλὸς τὰς παρθένοὺς πρὸς τὴν χορείαν· ἀντὶ
τοῦ, ᾧ κρατῶν τῆς ἐμῆς φρενός. ἐν δὲ τῷ ταῦτα
λέγειν ὀρχοῦνται ὑπὸ χαρᾶς. Nam, ut ait Aristo-
teles de rep. VIII. 6. ἐτι δ' οὐκ ἔστιν ὁ αὐλὸς
ἠθικόν, ἀλλὰ μᾶλλον ὀργαστικόν. Et cap. 7. ὁ δ'
ἐν τῇ πολιτείᾳ Σωκράτης οὐ καλῶς τὴν Φρυγιστὴ
μόνην καταλείπει μετὰ τῆς Δωριστί· καὶ ταῦτα
ἀποδοιμάσας τῶν ὀργάνων τὸν αὐλόν· ἔχει γὰρ
τὴν αὐτὴν δύναμιν ἢ Φρυγιστὴ τῶν ἀρμονιῶν, ἢ-
περ αὐλὸς ἐν τοῖς ὀργάνοις· ἄμφω γὰρ ὀργαστικὰ
καὶ παιθητικά. ὀηλοὶ δ' ἢ ποίησις. πάντα γὰρ βαι-
χεῖα καὶ πάντα ἢ τοιαύτη κίνησις μάλιστα τῶν ὀρ-
γάνων ἔστιν ἐν τοῖς αὐλοῖς.

ἰδοῦ μ', ἀναταράσσει
 εὔοι μ' ὁ κισσός ἄρτι Βακχίαν.

217. Erfurdium collocatio pronominis enclitici movit, ut ἰδοῦ μ' ἀναταράσσει scriberet. Vide ad v. seq.

218. Mira commenti sunt interpretes. Scholiastes Romanus: ἀναταράσσει εὔοι μ' ὁ κισσός. εἰς βακχικὴν ἀμιλλαν, τουτέστι χορείαν, παρορμῆ με ὁ κισσός. τὸ δὲ ὑποστρέφων, ἀντὶ τοῦ ἀπὸ λύπης εἰς ἡδονὴν μετάρων, ἢ ὑποβάλλον. Heathius et Brunckius εὔοι με coniunxerunt, verbum esse rati εὔοι. Ita intelligi posset illud Euripidis in Bacch. 141. ὁ δ' ἔξαρχος Βρομόιος εὔοι. H. Stephanus quum in Thesauro de ista voce disputaret, auctorem adhibens Eustathium ad Dionys. 700. neglexerat Etymologicum M. p. 391, 12. Grammaticorum commentum videtur, εὔοι ex Dorico εὔοι pro εὔσοι ortum esse, quo explicarent illud εὔοι Βάκχε. Caret id difficultate, si εὔοι initio dictum putabimus, imperativo Dorico, i. e. εὔαζε. Gregorius Cor. de dial. Dor. §. 24. τὸ δίδου δίδοι λέγονσι καὶ ἄλλα ὁμοίως τοῖς τριτοῖς προσώποις τῶν εὐντικῶν τὰ δεύτερα πρόσωπα τῶν εἰς οὐ προστακτικῶν ἐκφέροντες. Id deinde facile potuit in interiectionem abire, posteriore syllaba circumflexa, ut praecipit Arcadius p. 183, 19. et regulae prosodicae a me editae p. 460. Sed ut is initio imperativus fuerit, valde tamen dubitari potest, non certiore quod sciam huius verbi exemplo exstante, an nec Sophocles neque Euripides aut voluerint, aut potuerint εὔοι pro verbo usurpare. Quod si apud utrumque pro interiectione habendum est, duplex με nullam habebit offensionem, si reputaveris, ἰδοῦ et εὔοι, quum utrumque exclamandi vim habeat, pariter sibi adiunctum pronomem servare, ut quaevis alia repetita vox: velut in Oed. R. 1098. τίς σε, τέκνον,

Sophocl. Vol. V.

D

220

ὑποστρέφων ἄμιλλαν.
 ἰὼ ἰὼ Παιάν·
 ἴδε, ἴδ', ὦ φίλα γύναι,
 τὰδ' ἀντίπρωρα δὴ σοι

τίς σ' ἔτιπτε; Sed male Brunckius comma post ἀναπαύσει posuerat, quod ante hoc verbum ponendum erat. Itaque sensus verborum hic est: en me, perturbat euoe me hedera, illico me convertens ad aemulationem Baccharum. Non, ut volunt, hedera dicta pro thyrso, ac postremo pro furore et motu animi, sed, quae praeclara est poetae audacia, videntur sibi virgines prae gaudio exsultantes hedera coronatae esse, aemularique Bacchas: unde etiam exclamant euoe. Βακχίαν ἄμιλλαν, noto usu accusativi additum est, convertens me ad aemulandum Bacchas. Vide Matthiae Gr. gr. §. 432, 4. Caeterum libri Βακχίαν, quod cum Brunckio et Erfurdio, quoniam metrum ita suadere videbatur, in Βακχίαν mutavi.

221. Erfurdcius cum Brunckio ἴδ', ἴδ' edidit. Libri ἴδε, ἴδ', quod servandum duxi. Versum pu-
 to iambicum dimetrum esse, ultima in ἴδε pro-
 pter pausam producta. Vide Elem. d. m. p. 248.
 Elmsleium, qui in Diar. Edinb. XXXV. p. 181.
 scribendum censuit ἴδοῦ δ', ideo quod ἴδε num-
 quam pro interiectione poneretur, non addito ac-
 cusativo, notavit Matthiae ad Eurip. Orest. 1535.
 Aut mutavit, opinor, sententiam, aut mutabit
 Elmsleius. Neque interiectio est ἴδε, neque indi-
 get accusativo.

222. Hesychius: ἀντίπρωρα· ἀντιπρόσωπα. πρόωρα
 γὰρ τὸ πρόσωπον· καὶ ἀνδρόπρωρον, ἀνδροπρόσω-
 πον. Σοφοκλῆς Τραχινίαις. Brunckius quum ver-
 ba γύναι usque ad βλέπειω uno versu in libris

βλέπειν πάρεστ' ἐναργῆ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

Ὅρω, φίλαι γυναῖκες, οὐδέ μ' ὄμματος 225
 225 φρουρὰ παρήλθε, τόνδε μὴ λείψσειν οτόλον·
 χαίρειν δὲ τὸν κήρυκα προῦννέπω, χροῖω
 πολλῶ φανέντα χαρτόν, εἴ τι καὶ φέρεις.

ΔΙΧΑΣ.

ἀλλ' εὖ μὲν ἴγμεθ', εὖ δὲ προσφωνούμεθα,
 γύναι, κατ' ἔργου κτῆσιν· ἄνδρα γὰρ καλῶς 230

scripta videret, trimetrum effecit, pro δὴ posito
 δῆτα, quod nec liber ullus habet, nec sententia
 fert. Recte numeros distinxit Erfurdcius.

225. Triclinii recensio, παρήλθ' ἐς τόνδε, male.
 Vide ad Vigerum p. 800.

226. Recte veteres libri et Suidas in v. χαρτόν
 habent προῦννέπω, duplicata littera, siquidem
 ἐνέπω tantum anapaestis et melicis versibus con-
 venire videtur.

227. Ald. et aliae vett. edd. χαρτόν ad praecedentia
 referunt. In ed. Turnebi et quae hanc sequuntur,
 ante χαρτόν posita est distinctio, idque tenuerunt
 etiam H. Stephanus in Thes. Brunckius, Musgravius,
 Erfurdcius. Nihil erat, cur mutaretur distinctio
 veterum librorum, ex qua ita intelligenda sunt
 verba, χαίρειν προῦννέπω τὸν κήρυκα, χαρτόν
 χροῖω πολλῶ φανέντα, εἴ τι καὶ φέρει χαρτόν.
 Abest interpunctio apud Suidam, apud quem φέ-
 ρεις legitur, quod recepi pro Sophoclis librorum
 scriptura φέρει.

229. Verba κατ' ἔργου κτῆσιν ambigua sunt.
 Nam aut significant κατὰ τὸ ἔργον, ὃ κτῆσαι, pro
 ununcio accepto, aut κατὰ τὸ ἔργον, ὃ κτεῖν-

230 πρῶσσοντ' ἀνάγκη χρηστὰ κερδαίνειν ἔπη:

Δ ΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν, πρῶθ', ἂ πρῶτα βούλομαι,
δίδαξον, εἰ ζῶνθ' Ἡρακλέα προσδέξομαι.

ΛΙΧΑΣ.

ἔγωγέ τοι σφ' ἔλειπον ἰσχύοντά τε
καὶ ζῶντα καὶ θάλλοντα, καὶ νόσῳ βαρύν. 236

μεθα, quae est expugnatio Oechaliae. Hoc aptius est personae praeconis, gaudio ob rem bene gestam pleni. Quum satis esset κατὰ τὴν κτῆσιν dicere, tamen ἔργον addidit, quo rem veram designaret, ut si dixisset, κατὰ τὴν τοῦ ὄντος κτῆσιν. Similiter Thucydides I. 22. τὰ ἔργα τῶν πραχθέντων ἐν τῷ πολέμῳ. De sequentibus verbis dictum ad v. 191.

234. Erfurdtius, intolerabile ratus ζῶντα, quum ἰσχύοντα praecesserit, ex Schaeferi coniectura σῶν τε ediderat. Mutavit sententiam Schaeferus in ed. Soph. adductus exemplis quibusdam, in quibus potior de duabus rebus per particulas τε et καὶ coniunctis priorem locum tenet. At saepe etiam posteriorem tenet, ut in Oed. Col. 68. 793. Malim ego quidem his uti argumentis, primo quod sine caussa tam subtiliter per particulas τε et καὶ distingueretur ὁ ἰσχύων ab eo, qui σῶς τε καὶ θάλλον est; deinde, quia inepta foret talis distinctio, ubi omnia verba idem significant. Erfurdtius in nota MS. ζῶντα praeclare defendi putabat loco Aristophanis in Av. 731. s. ubi chorus bona, quae daturus sit, enumerans, ita dicit: πλουθνημίαν, εὐδαιμονίαν, βίον, εἰρήνην, et reliqua. Sane hic locus comparari cum Sophocleo potest, sed non propter vocem βίον. Obliviscuntur nonnunquam philologi eorum, quae nemo

ΛΗΙΑΝΕΙΡΑ.

235 ποῦ γῆς; πατρῶας, εἴτε βαρβάρου; λέγε.

ΛΙΧΑΣ.

ἀκτὴ τις ἔστ' Εὐβοίης, ἐνθ' ὀρίζεται
βωμούς τέλη τ' ἔγκαρπα Κηναίων Διῖ.

non quotidie audit et ipse loquitur. Vbi multa consimilia enumeramus, ut Aristophanes illo loco, quis ordinem in his certum requirat? Eodemque modo quum asseverantes aliquid, plura idem significantia coniungimus, quis non vim potius omnium verborum, quam rationem singulorum ponderet? Quin saepe etiam, quae coniuncta esse solent, invertuntur, ut *τρέφειν* et *τεκεῖν*. Vide ad v. 34.

236. Cod. Flor. *Εὐβοίης*. Vide ad v. 74.

237. Membr. Ald. Iunt. prior et aliae edd. vett. *τελεῖ τ'*, quod servavit Brunckius. Caeteri MSS. et edd. cum Iunt. sec. *τέλη τ'*, et id habuerunt scholiastes atque Eustathius p. 789, 17. (702, 50) cuius non memor Valckenarius in diatr. in Eurip. p. 144. *βωμούς δ' ἔλη τ' ἔγκαρπα* scribendum coniciebat. Eustathius comparat *πάγκαρπα θυμῶν* in Electra v. 634. ad mentem scholiastae, qui ita scribit: *τέλη, θυσίας. ἔγκαρπα δέ, θυμιάματα τὰ ἀπὸ ἀνδρῶν ἢ καρπῶν*. Mira vero Iovi sacra ab Hercule, urbe capta. Valckenarius recte vidit, de luco sermonem esse Iovi consecrato, quum poeta de eadem re v. 753 Br. scribat: *ἐνθα πατρῶφ Διῖ βωμούς ὀρίζων τεμενίαν τε φυλλάδα*. Illo quoque in loco pravae interpretationes allatae sunt. Scholiastes: *τὸν ἀπὸ τῶν τεμενῶν στέφανον, ἢ τέμενος πολύφυλλον*. Hoc postremum verum. Dubitanter Musgravius *τέλη* intelligi posse *προσόδους* dicit, Harpocratonem afferens in v. ἀπὸ *μισθωμάτων*. Atqui hanc veram interpreta-

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

εὐκταῖα φαίνων, ἢ πὸ μαντείας τινός;

ΛΙΧΑΣ.

εὐκταῖ, ὅθ' ἤρει τῶνδ' ἀνάστατον δορὶ 240
240χώραν γυναικῶν ὧν ὄρεῖς ἐν ὄμμασιν.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

αὐται δὲ, πρὸς θεῶν, τοῦ πόντ' εἰσὶ καὶ τίνες;
οἰκτραὶ γάρ, εἰ μὴ ξυμφοραὶ κλέπτουσί με.

tionem esse, certissimum est. Ita Harpocratio: Δίδυμός φησιν ὁ γραμματικός, ἀντὶ τοῦ ἐκ τῶν τριμερικῶν προσόδων. ἐκάστω γὰρ θεῷ πλῆθρα γῆς ἀπένεμον, ἐξ ὧν μισθουμένων αἱ εἰς τὰς θεσίας ἐγίνοντο δαπάναι. οὐ γὰρ κατ' εὐσέβειαν ἔδνον τὰ ἱερεῖα, ἀλλὰ μισθούμενοι. Vt erraverit Didymus in explicandis verbis ἀπὸ μισθωμάτων, tamen res, quam refert, vera est. Praeclare illustrant Sophoclis utrumque locum tabulae Heraeenses, ex quibus et ὀρῆζειν atque ὀρισταὶ propria esse verba de finibus constituendis regundisque, et mercedem locati agri certa copia frugum pendi solitam intelligitur.

238. Φαίνων idem est atque rata faciens. Oed. Col. 721. νῦν σοι τὰ λαμπρὰ ταῦτα δεῖ φαίνειν ἔπη.

239. Cod. Paris. εὐχαῖς. De caeteris v. Lobekium ad Ai. p. 299.

242 Libri consensu οἰκτραὶ γάρ. Scholiastes: οἰκτραὶ γάρ. ἐγγενεῖς γὰρ δοκοῦσιν εἶναι, εἰ μὴ ἄρα με σφάλουσιν αἱ κατ' αὐτὰς συμφοραὶ. τουτέστιν, εἰ μὴ ἄρα διὰ τὴν τύχην ὑπέδυσαν τὸν οἶκτον. Ita legendum videtur. Edd. vet. ὑπέδυσαντο οἶκτον. H. Steph. et rell. ὑπέδυσαντο τὸν οἶκτον. Quibus librorum scri-

ptura in Sophocle corrupta visa est, sic, opinor, ratiocinati sunt: quum captivas esse has mulieres et ex Lichae verbis et ex ipsarum habitu colligere debuerit Deianira, non posse eam decipi ab illarum infortunio: id est enim κλέπεσθαι συμφοραῖς, ut in Antig. 1216. ἀθρήσατ', εἰ τὸν Αἴμονος φθόγγον ξυνίημι, ἢ θεοῖσι κλέπτομαι. Itaque ineptum esse, quas videat esse captivas, dubitare an non sint captivae; magis autem ineptum, confirmare eam his velle illud οἰκτραὶ γάρ: quia id eo redeat, ut dicat, miserandae sunt, nisi forte non sunt miserandae. Praeterea quum toto hoc versu nihil aliud contineatur, quam captivas eas, et ob eam rem miseram esse, non esse hanc idoneam caussam sciscitandi, quae sint, et quidem tam cupide. Non enim, quod quis captivus est, continuo quis sit scire cupias: sed illi qui sint cognoscere avemus, qui de celso aliquo fastigio deiecti ante alios miserabiles videntur. Itaque quum omnia recte procederent, si pro οἰκτραὶ talis aliqua vox legeretur, qualem scholiastes per εὐγενεῖς explicandam putavit, Wakefieldius, sed non sibi satis faciens, κνδραὶ γάρ, Erfurdlius ἐνπάτριδες, Bothius ἄκραι γάρ coniecerunt. Hoc postremum non multum ab litterarum figuris recedit, sed non tamen satis aptum est, quia ἄκροι non tam nobiles, quam primarii et vel dignitate vel meritis vel virtute vel ingenio laudatissimi intelliguntur, ut apud Eurip. Phoen. 433. 1251. Telephi fr. 11. Platon. de rep. II. p. 366. B. Vnde vix de feminis dictum reperias. Nihil mutandum censet Schaeferus, ita interpretans: dignae enim sunt miseratione, si de calamitatibus earum recte iudico: conferrique iubens v. 406. s. Br. quem locum ego quidem nolim cum hoc comparari, quum quod ibi Lichas dicit, εἰ μὴ κνδᾶ λεύσσω μάλιστα, illud sit, quod in communi sermone εἰ μὴ μαινομαι dicitur. Caeterum verum vidisse puto Schaeferum. Redit enim explicatio haec ad illud ipsum, quod scholiastes

ΛΙΧΑΣ.

ταύτας ἐκείνος, Εὐρύτου πέσσας πόλιν,
ἐξείλεθ' αὐτῷ κτήμα καὶ θεοῖς κριτόν.

245

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

245 ἢ καπὶ ταύτῃ τῇ πόλει τὸν ἄσκοπον
χρόνον βεβῶς ἦν ἡμερῶν ἀνῆριθμον;

ΛΙΧΑΣ.

οὐκ· ἀλλὰ τὸν μὲν πλεῖστον ἐν Λυδοῖς χρόνον
κατείχεθ', ὡς φησ' αὐτός, οὐκ ἐλεύθερος.

habet, εὐγενεῖς. Nam miserandas eas dicit Deianira, si infortunium earum tale sit, quale videri debeat formam intuenti, virgines prodentem nobili genere ortas et insuetas servitii. Cod. Paris. ξυμφορᾷ.

245. Amat vocem ἄσκοπος Sophocles, quae apud Aeschylum bis legitur, Agam. 470. activa, et Choeph. 814. passiva significatione. Apud Sophoclem notat quod non conspicitur, Oed. Col. 1680. quod non intelligitur, Ai. 21. Philoct. 1111. quod obtutu comprehendendi nequit, immensum, El. 864. incredibile, ibid. 1315. Respondet itaque Germanicis unsichtbar, unabsehbar, unbegreiflich. Et hac postrema ratione, ut sit incredibile, hic dictum videtur.

246. Cod. Par. ἀρίθμιον, quod ut alia lectio adnotatum in cod. Flor. Vide ad Ai. 597. Erfurd-tius coniecit ἀνῆριθμος, non ineleganter, sed praeter necessitatem, si memineris, ἡμερῶν ἀνῆριθμον, ut v. 239. ἀνάστατον, et plurima alia alibi, id, quod effectum sit, indicare. Hoc voluit: an ista urbe oppugnanda illud incredibile tempus consumpsit, ut innumerable dierum fieret?

ἀλλ' ἐμποληθεῖς. τοῦ λόγου δ' οὐ χρη φθόνον,²⁵⁰
 γίνααι, προσεῖναι, Ζεὺς ὅτου πράκτωρ φανῆ.
 κείνος δὲ πραθεῖς Ὀρχάλη τῆ βαρβάρῳ
 ἐνιαυτὸν ἐξέπλησεν, ὡς αὐτὸς λέγει.

250. Cod. Par. Ζεὺς δ' ὁ τούτου πράτωρ φα-
 νείς. Saepius huius codicis scri-
 ptura correctorem prodit. Quem hic,
 quum sentiret difficultatem, de qua
 statim dicam, legi voluisse puto, Ζεὺς
 δ' ὁ τοῦ πράτωρ φανείς, sive etiam
 πράκτωρ. Recentiores interpretes,
 qui, quod sane velles fieri posse,
 τοῦ λόγου de re et facto, i. e. de
 servitute Herculis dictum putarunt,
 non viderunt, ea interpretatione
 orationem soloecam reddi. Nam
 λόγου, ὅτου Ζεὺς πράκτωρ φανῆ,
 recte dici potest, non etiam τοῦ
 λόγου: quia λόγου infinitum est,
 alicuius rei, cuius auctor sit Iup-
 piter, τοῦ λόγου autem finitum,
 de certa et iam ante indicata re,
 de qua proinde dicendum, cuius
 est auctor Iuppiter. Itaque qui
 τοῦ λόγου de servitute illa intelli-
 gi volunt, aut omisso augmento
 φάνη scribant necesse est, aut
 illud parum firma auctoritate mun-
 itum φανείς recipiant. Peritiores
 Graecae linguae scholiastas videas:
 οὐ χρη, φησί, μέμφεσθαι οἷς ἂν
 πράξῃ ὁ Ζεὺς. ἰδίῳ γὰρ λογισμῷ πάντα
 πράττει, ὡς θέλει. ἢ οὕτως οὐ
 χρη παραίτεσθαι λέγειν τὰ παρὰ
 τοῦ Διὸς γινόμενα, κἂν ἢ χαλεπά.
 Harum interpretationum prior contorta
 est: vera altera: narratio rei, cuius
 Iuppiter auctor invenitur, carere debet
 invidia. Haec praefatus, iam aperte
 dicit rem aliter indignissimam, non
 tantum serviisse, sed serviisse mulieri,
 eique barbarae.

252. Verba ὡς αὐτὸς λέγει referenda ad
 ἐνιαυτὸν: aliter inutilem continerent
 repetitionem verborum ὡς φησὶ αὐτὸς v. 248.
 Caeterum scholias: ὁ Ἡρόδοτος τρία ἔτη
 λέγει τὸν ἐνιαυτὸν.

χούτως ἐδήχθη τοῦτο τοῦνείδος λαβῶν,
 ὡςθ' ὄρκον αὐτῷ προσβαλὼν διώμοσεν,
 255 ἢ μὴν τὸν ἀγχιστῆρα τοῦδε τοῦ πάθους
 ξὺν παιδὶ σὺν γυναικὶ δουλώσειν ἔτι.
 κούχ' ἠλίωσε τοῦπος· ἀλλ' ἄθ' ἀγνὸς ἦν,

Brunckius edidit: ὁ δὲ Ἡρόδωρος τρία ἔτη λέγει,
 omissis τὸν ἐνιαυτόν. Triennium memorat etiam
 Apollodorus II. 6, 2. sed Sophocles etiam supra
 v. 69. unius tantum anni spatium dixerat. Ἡρό-
 δωρος apud scholiastam coniecerat iam Valcke-
 narius in exemplo ed. Iohans. quod penes me est.
 De eo Herodoro, qui res Herculis perscripsit, v.
 Heyn. ad Apollodor. T. II. p. 356.

255. Ἀγχιστῆρα, affinem, proximum cul-
 pae interpretantur P. Burmannus ad Phaedrum
 I. 10, 5. et Valckenarius Animadv. ad Ammon. p.
 4. Recte videtur Seidlerus active dictum velle,
 qui admovit hoc malum.

256. Codd. et edd. vett. ξὺν παιδί. Inde a
 Turnebo obtinuit ξὺν παισί. Revocandam duxi
 antiquam scripturam, non quo Iole intelligenda
 sit, quod absonum foret, sed quia sic loquutos
 puto Graecos, ubi vel non constaret, vel non
 quaereretur, haberetne quis liberos, aut pluresne
 haberet. Quod idem nos facimus, mit Weib
 und Kind dicentes, eademque ratione utimur
 etiam in aliis formulis, ut de navi mersa, mit
 Mann und Maus. Praeterea vulgo καὶ γυναι-
 κί. Sed quum in cod. Flor. desit καὶ, Harleia-
 nus autem habeat, ξὺν παιδὶ γυναικί τε, num
 quisquam dubitabit, quin Sophocles scripserit ξὺν
 παιδὶ σὺν γυναικί, eo modo, quo notissimum il-
 lud ξὺν δορὶ ξὺν ἀσπίδι dicitur. Caeterum ἔτι
 non abundare, utputat scholiastes, sed aliquan-
 do significare, praeunte Dorvillio ad Charit. p.

στρατὸν λαβῶν ἐπακτὸν, ἔρχεται πόλιν
 τὴν Εὐρυτεΐαν. τόνδε γὰρ μεταίτιον 260
 260μόνον βροτῶν ἔφασκε τοῦδ' εἶναι πάθους·
 ὃς αὐτὸν ἐλθόντ' ἐς δόμους ἐφέστιον,
 ξένον παλαιὸν ὄντα, πολλὰ μὲν λόγοις
 ἐπερὸρόθησε, πολλὰ δ' ἀτηρᾶ φρενί,
 λέγων, χερσὶν μὲν ὡς ἄφυκτ' ἔχων βέλη, 265

98. (259. ed. Lips.) monuit Brunckius. Ita nos quoque minantes nos h. usurpamus.

258. Quem στρατὸν ἐπακτὸν dicit Sophocles, Arcades fuisse et Malienses et Locros Epicnemidios perhibet Apollodorus II. 7, 7. Solos Arcades nominat Diodorus IV. 37.

259. Τόνδε, Eurytum dicit. Notandum μεταίτιον μόνον, ut infra v. 1233. Br. μόνη μεταίτιος, non extincta propria verbi significatione, quae participem faci intelligi postulat, sed vel maxime servata, siquidem non is indicatur, qui auctor rei est, sed qui occasionem dedit. Vulgo caussam remotiorem dicunt. De re ipsa v. Apollodor. II. 6, 1. 2. ibique Heynium. Alii haec aliter narrarunt, pro diversitate vel auctorum vel consilii.

261. Male Abreschius ad Aesch. p. 79. ἐς δόμους ἐφέστιους scribi volebat. Librorum scripturam Brunckius et hic defendit, et ad Apoll. Rhod. I. 909. non ille tamen eo usus argumento, quo maxime uti debebat, quod δόμοι ἐφέστιοι non Euryti, sed Herculis domum significaturi essent.

263. Insolentius, quum ἔργους dicendum esset, ἀτηρᾶ φρενί posuit, mala mente meditatam facinus intelligens, quod ebrium factum Herculem domo eiecit. Male in Aldina nulla distinctio est post φρενί. Nam λέγων, pro quo Ms. Harl. λέγω, ad sequentia pertinet.

265 τῶν ὧν τέκνων λείποιο πρὸς τόξου κρίσιν·
 φωνεῖ δὲ, δοῦλος ἀνδρὸς ὡς ἐλευθέρου

265. In scholiis Romanis λείποιο scriptum, quasi non imperitiam Herculi exprobraret, sed victum arcu a filiis suis diceret. Sed scholiastes tamen victorem dicit Herculem. Quos ad h. l. scholiastes affert versus Hesiodi, tanta fuit Bentleyi auctoritas in Epist. ad Mill. p. 59. seqq. (503. ed. Lips.) ut eius emendationem et Brunckius reciperet, et Gaisfordius fragm. Hesiod. 41. At, si quidquam certum est, hoc puto certissimum esse, non dedisse Hesiodum, Ἀντιόπη κρείουσα Πύλωνος Ναυβολίδαο, sed post κρείουσα intercideris aliquot verba, in quibus nomen fuerat patris, sive ille Pylon, ut Hyginus fab. 14. ait, sive aliter appellatus fuit, ultima autem verba Hesiodi fuisse παλαιοῦ Ναυβολίδαο, ut apud Homerum est παλαιοῦ Λαρδανίδαο. Tum in tertio versu, qui in edd. vett. ita scriptus est, τοῦ δ' υἱεὶς ἐγένοντο Δηῖων Κλύτιός τε, videndum ne Μολίων τε Κλύτιός τε scribendum sit. Molionem certe pro Deione nominavit Diodorus Siculus IV. 37.

266. Male ante Brunckium φώνει. Ne quis in construenda hac verborum complexione erret, meminerit, ut illa, λόγοις et ἀτηρᾶ φρενί, comprobentur, primo dicta afferrī, λέγων, (omisit hic μὲν) ὡς χερσὶν μὲν ἄφρητα βέλη ἔχων τῶν ὧν τέκνων λείποιο, δοῦλος δὲ ῥαίλοιο ἀνδρὸς ἐλευθέρου, quod variavit, φωνεῖ δὲ ὡς dicens; deinde sequi alteram partem, quae omisso illi μὲν respondentem habet δέ, δειπνοῖς δὲ ἔρριψεν αὐτὸν ἐκτός. Caeterum ἀνδρὸς ἐλευθέρου, ut iam scholiastes vidit, non cum δοῦλος coniungendum, siquidem sponte intelligitur servum liberi esse hominis servum, sed cum ῥαίλοιο: quod servus ab Eurystheo, qui liber esset, frangi

θαίλοιτο· δειπνοῖς δ' ἠνίκ' ἦν οἰνωμένους,
 ἐθόριψεν ἐκτός αὐτόν. ὦν ἔχων χόλον,
 ὡς ἴκει αὖθις Ἰγίτος Τυρινθίαν 270

270 πρὸς κλιτύν, ἵππους νομαίνας ἐξιγνοσκοπῶν,
 τότ' ἄλλοσ' αὐτὸν ὄμμα, θῆτέρα δὲ νοῦν
 ἔχοντ', ἀπ' ἄκρας ἠε πυργώδους πλακός.
 ἔργου δ' ἕκατι τοῦδε μηνίσας ἄναξ,
 ὃ τῶν ἀπάντων Ζεὺς πατὴρ Ὀλύμπιος, 275

275 προατὸν νιν ἐξέπεμψεν, οὐδ' ἠνέσχετο,
 ὄθούνεκ' αὐτὸν μῦνον ἀνθρώπων δόλο

se pateretur. Homerus Od. ζ. 325. ἐπεὶ πά-
 ρος οὐποτ' ἀκουσας θάιομένον, ὅτε μ' ἐθόρισεν κλυ-
 τὸς Ἐννοσίγαιος.

267. Eustathius p. 692, 12. (570, 30.) οἰνωθεῖς
 ex Sophocle affert, hunc, ut videtur, locum re-
 spiciens. Mirum vero, dubitari a quoquam po-
 tuisse, an οἰνωμένους de Euryto intelligendum es-
 set. Levis haec foret culpa, maleque conveniens
 ἀτηρᾶ φρενί. Neque sobrium quisquam ausus es-
 set Herculem eiicere, sed eiicere ut posset eum,
 prius vino debilitare debebat.

268. Cod. Paris. αὐτὸν ἐκτός, quod non prae-
 feram. Commoda enim verbo gravius pronun-
 ciando sedes est secundus trochaeus.

270. Fons huius fabulae est in Odysse. φ. 22. seqq.

271. Membranae Brunckii, codd. Flor. Harl.
 Ald. Iuntinae θῆτέρα. Cod. Par. cum vulgatis
 θάτέρα.

274. Brunckii cod. T. Steph. Cant. et quae
 hanc sequuntur ὀλύμπιος. Notandum, quod ed.
 Turn. cum vett. libris in Ὀλύμπιος consentit.

276. Nimis patienter tolerata est scriptura ὄθ'
 οὐνεκα, quasi ex ὅτι et οὐνεκα, non ex ὅτου ἐνε-
 κα haec dictio constaret. Meliorem rationem

ἔκτεινεν. εἰ γὰρ ἐμθανῶς ἠμύνατο,

Ζεὺς τῶν συνέγνω ξὺν δίκῃ χειρομένω.

ὑβριν γὰρ οὐ στέργουσιν οὐδὲ δαίμονες.

289

280 κείνοι δ' ὑπεργλιδῶντες ἐκ γλώσσης κακῆς,

αὐτοὶ μὲν Αἴδου πάντες εἰς οἰκήτορες,

πόλις δὲ δοῦλη· τάςδε δ', ἄσπερ εἰσορᾶς,

ἐξ ὀλβίων ἄζηλον εὐροῦσαι βίον

χωροῦσαι πρὸς σέ. ταῦτα γὰρ πόσις τε σός 286

285 ἐφείτ' ἐγὼ δὲ, πιστὸς ὦν κείνω, τελῶ.

αὐτὸν δ' ἐκείνον, εὖτ' ἂν ἀγνά θύματα

ῥέξῃ πατρῶον Ζηνὶ τῆς ἀλώσεως,

praeiuit Lobeckius, monuitque nuper Buttmanus in Gr. Gr. vol. I. p. 121.

278. Revocavi συνέγνω. Brunckius ξυνέγνω.

280. Billerbeckius ἐκ γλώσσης κακῆς ad sequentia referendum putabat, quod durum est. Illi vero, inquit, quod arrogantes erant maledicentia, omnes Orcum habitant.

282. De constructione, usitatissima illa, Porsonus ad Orest. 1645. Verba ἐξ ὀλβίων — πρὸς σέ affert Suidas in v. ἄζηλον.

284. Male Brunckius πόσις γ' ὁ σός. Respondent sibi τε et δέ.

286. Errorem scholiastae, sacra lustralia propter caedem intelligentis, iam alii notarunt. Ex voto fieri, supra dictum erat v. 239.

287. Proprie πατρῶοι dii sunt, qui paterni generis auctores habentur. Sed latius extensa significatio tum omnino, a quibus quis genus suum repetat, tum etiam nominis auctoritatisque paternae defensores complectitur. De Iove πατρῶον omnium accuratissime disputavit Io. Grammius, homo pereruditus, in Historia deorum ex Xenoc-

φρόνει νιν ὡς ἤξοντα. τοῦτο γὰρ λόγου
πολλοῦ καλῶς λεχθέντος ἤδιστον κλύειν.

290

ΧΟΡΟΣ.

290 ἄνασσα, νῦν σοι τέρψις ἐμφανῆς κυρεῖ,
τῶν μὲν παρόντων, τὰ δὲ πεπυσμένη λόγῳ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

πῶς δ' οὐκ ἐγὼ χαίροίμ' ἄν, ἀνδρὸς εὐτυχῆ
κλύουσα πράξιν τήνδε, πανδίκῳ φρενί;

phonte p. 11. seqq. qui ne Sophoclis quidem locum neglexit. Etsi igitur proprie patri suo Iovi sacra facere Hercules dicendus erat, tamen non dubitavit poeta et hic et v. 753. magis infinite dicere πατρώῳ, γενέθλιον intelligens, i. e. genitalem. Mira Porsoni ad Med. 1314. coniectura est, quum Athenienses non colerent Iovem πατρῶον, tragicos, corrigere huius religionis omissionem cupientes, saepe ingessisse Δία πατρῶον. Persuasit tamen Heindorfio ad Platonis Euthydem. p. 404.

288. Niv additum, quasi interrupta praecedente oratione, ut saepe et Graeci et Latini. Neque ab ulla hoc lingua abhorret. Comparavit hunc locum cum Oed. Reg. 246. seqq. Porsonus praef. ad Hec. p. X. ed. sec. sed male ille νιν propter αὐτὸν abundare ratus, quum propter ἐξεῖνον dicere deberet. Repetiit tamen eadem Erfurdus in ed. minore Oed. Regis.

289. Vix opus est, ut moneamus λόγον πολλοῦ καλῶς λεχθέντος dici pro πολλῶν λεχθέντων καλῶν.

291. Libri τῶν δὲ πεπυσμένη λόγῳ. Cod. Par. λόγων. Iam Scaliger, ut refert Porsonus in Advets. p. 174. τὰ δὲ correxit, quod denique etiam Toupio ad Suid. T. I. p. 114. in mentem venit. Debui hoc recipere, etsi suspicor Sophoclem scri-

πολλή 'στ' ἀνάγκη τῆδε τοῦτο συντρέχειν.

psisse, τῶν μὲν παρόντων, καὶ πεπυσμένη λόγῳ. 002
Τὰ παρόντα captivas intelligit, documentum
rei bene gestae.

294. Membranae Brunckii, cod. Harl. et, ut videtur, Par. cum Ald. et aliis edd. vet. πολλή 'στ' ἀνάγκη, idque ser. avit Brunckius, apud quem duo codd. quibus accedit Florentinus, πολλή τ' ἀνάγκη. Turnebi ed. et quae hanc sequuntur, πολλή δ' ἀνάγκη. Erfurdcius dedit πολλή γ' ἀνάγκη, quod placuit Valckenario ad Phoen. 1668. Quanta soleat scripturae fluctuatio in hac formula esse, docuit Elmsleius ad Med. 931. Non dixerim tamen cum Porsono ad Med. 1008. promiscue usurpari πολλή μ' ἀνάγκη. πολλή γ' ἀνάγκη, πολλή 'στ' ἀνάγκη. Nam ut quibusdam in locis nihil referat, qua harum fornicarum utare, in aliis non licet iis promiscue uti. Confitentis et concedentis esse πολλή γ' ἀνάγκη, non est dubium. Quare nolim id ex coniectura mutari in Alcest. 378. Defendi potest etiam in Sophoclis El. 309. Affirmantis est omisio particulae restrictivae, nunc posito pronomine, ut in Phoenissis 1667. (1688. Pors.) et in Medea 1013. (1008. Pors.) nunc ipso verbo ἐστὶ adiecto. Quod si quid video, requiritur πολλή 'στ' ἀνάγκη in Hecuba v. 395. quod tamen neque in libris, quod sciam, neque in scholiis est. Recte id Brunckium dedisse puto etiam in Oed. Col. 293. De Trachiniarum loco sic sentio. Si Sophocles, quod quis non inepte coniciat, in prima editione non posuit duos praecedentes versus, recte se habet πολλή γ' ἀνάγκη. Ac videri potest in secunda editione, omisso hoc versu, pro eo illos duo posuisse. Sed si omnes tres coniunxit, non aptum erat γέ, sed dicendum erat, πολλή 'στ' ἀνάγκη. Neque enim concedere, quod modo dixerat, sed fortius affirmare debebat, quo deinde tamen ali-

295 ὅμως δ' ἔνεστι τοῖσιν εὖ σκοποῦμένοις
 ταρβεῖν τὸν εὖ πράσσοντα, μὴ σφαλῆ ποτε.
 ἐμοὶ γὰρ οἴκιος δεινὸς εἰσέβη, φίλαι,
 ταύτας ὀρώσῃ δυσπότιμούς ἐπὶ ξένης
 γῶρας ἀοίκους ἀπάτοράς τ' ἀλωμένας,
 300 αἰ πρὶν μὲν ἦσαν ἐξ ἑλευθέρων ἴσως

quid opponeret. Minime autem inutilis est hic versus, licet nihil nisi iam dicta repetat. Egregie enim hoc convenit animo haesitanti, quumque velit gaudere, si possit, tamen quasi vi quadam retineri se, quominus gaudeat, sentienti. Dicit autem: non potest fieri, ut non huc ista conveniant: i. e. ut quae vidi et audivi, non conspirent ad id, ut gaudere debeam. Caeterum pro *συντρέχειν* cod. Par. *συνπράττειν*.

296. Hunc et sequentem versum afferunt Stobaeus Serm. CV. in Grotii Dictis Poet. p. 439. et Suidas in v. *ταρβεῖ*, cuius edd. vet. pro *ὅμως δ'* habent *καὶ μὴν*; et τοῖς pro τοῖσιν. Cod. Suidae Leid. *καὶ μὴν* et τοῖσι. *εὖ σκοποῦμένοις* pro *εὖ σκοποῦσιν* attigit Eustathius p. 806, 57. (727, 12.)

297. Wakefieldii coniecturam *ὄκνος* receperat Erfudtius, sed videtur postea improbasse, quum eam in exemplo, quod minori editioni destinaverat, non admiserit. Idque recte fecit. Nam quae v. 303 seqq. dicit Deianira, hoc eam dicere ostendunt: quamvis gaudeam re viri bene gesta, tamen est etiam, quare metuum res secundas. Qua enim, has intuens, sortis earum miseratione tacta sum, ea utinam ne meis olim ab aliquo contingat. Egregie vero hac captivarum opportunitate utitur poeta ad metum impendentis mali in spectatorum animis excitandum, ubi nondum in iis, quae aguntur, quidquam est, quod malum Herculi portendere videatur.

300. Non intelligo, quo pacto Schaeferus hic
Soph. Vol. V. * E

- ἀνδρῶν, τανῶν δὲ δοῦλον ἴσχουσιν βίον.
 ὦ Ζεῦ τροπαῖε, μὴ ποτ' εἰσίδοιμί σε
 πρὸς τοῦμόν οὔτω σπέρμα χωρήσαντά ποι,
 μηδ', εἴ τι δράσεις, τῆσδέ γε ζώσης ἔτι. 305
 305 οὔτως ἐγὼ δέδοικα, τάσδ' ὄρωμένη.
 ὦ δυστάλαινα, τίς ποτ' εἶ νεανίδων;
 ἄνανδρος, ἢ τεκνοῦσσα; πρὸς μὲν γὰρ φύσιν,
 πάντων ἄπειρος τῶνδε, γενναία δέ τις.
 Αἶχα, τίνος ποτ' εἰσὶν ἢ ξένη βροτῶν; 310
 310 τίς ἢ τεκοῦσα; τίς δ' ὁ φιλύσας πατήρ;
 ἔξεπ' ἐπεὶ νιν τῶνδε πλεῖστον ὄκτισα

et v. 314. Ἰσως de re certa dici velit. Et Deianira hic conicit tantum, et illic Lichas, ut qui nesciat, loquitur.

303. Cod. Harl. πη. Erfurdtius ex coniectura dederat *χωρήσαντ' ἐγώ*. Recte se habet vulgata, cuius hic sensus est, πρὸς τοῦμοῦ σπέρματός τινα. Aperte Schaeferus: „ποι, quoquam. Optat Deianira, ut Iupiter nulli non suorum parcat.“

304. Supple δράσης ex δράσεις. V. Porson. ad Euripid. Orest. v. 1035. SCHAEFER.

305. Δέδοικα τάσδ' ὄρωμένη, pro ὄρωσα dictum, commemoravit Eustathius p. 806. 58. (727, 13.)

306. Elmsleius ad Heracl. 567. iungi vult ὦ δυστάλαινα νεανίδων. Conf. Dobraei Aristophanic. Addend. p. 133.

307. Ald. et edd. vett. τεκνοῦσα. Membranae Brunckii, cod. Flor. Par. τεκοῦσα, quod etiam in scholiis Rom. est. Sed membranae in margine, γρ. τεκνοῦσα, ἤτοι τέκνα ἔχουσα. Τεκνοῦσα scribi volebat etiam Toupius ad Suid. T. II. p. 36. Sed recte Brunckius τεκνοῦσσα, quo spectat etiam παιδοῦσσα ex Callimacho a scholiasta allatum, etsi male scriptum παιδοῦσα. Quae sequuntur, ita intelligenda: nam quod ad aetatem, nihil horum (nec puerperium, nec virum) experta es.

βλέπουσ', ὅσῳ περ καὶ φρονεῖν οἶδεν μῶνη.

ΛΙΧΑΣ.

τί δ' οἶδ' ἐγώ; τί δ' ἄν με καὶ κρίνοις; ἴσως
γέννημα τῶν ἐκεῖθεν οὐκ ἐν ὑστάτοις. 315

ΔΗΛΑΝΕΙΡΑ.

315 μὴ τῶν τυράννων; Εὐρύτου σπορά τις ἦν;

312. Res omnium fortasse, quae unquam ad Sophoclem adnotatae fuerunt, maxime memorabilis non nemini in mentem venit, solam sapere videri Iolen, quae sola inter omnes has mulieres muta adstet. Quos non delectant garrientes in scena captivae mulieres, eo Ioleu solam dici sapere videbunt, quod, quum caeterae stupidae magis adstent, ut minus afflictae amissa libertate videantur, haec perpetuo fletu sentire se magnitudinem infortunii sui, tristitia autem et silentio adversa cum dignitate ferre ostendat.

315. Vett. libri, μὴ τῶν τυράννων Εὐρύτου σπορά τις ἦν; Duo codd. Brunckii μὴ του τυράννων. Atque ita Canterus edidit. Brunckius insigni temeritate, μὴ τοῦ τυραννεύοντος Εὐρύτου σπορά; Erfurdcius, μὴ ποῦ τυράννος Εὐρύτου σπορά τις ἦν. Praeclare locum sanavit Schaeferus apta interpunctione. Non satis tamen liquet, quomodo intelligi voluerit, qui nihil aliud adnotaverit, quam vocis τυράννος significationem passim latius patere: nam dici de omni stirpe regia. Non est hic de stirpe regia, sed de ipsis regibus Oechaliae cogitandum. Neque enim hoc dicit: an cuiuspiam ex regia stirpe? Eurytine aliqua filia est haec mulier? sed hic sensus est: an regum? Eurytus ecquam prolem habuit? Caeterum non fraudandus laude sua Erfurdcius, quem in eandem cum Schaefero conie-

ΛΙΧΑΣ.

οὐκ οἶδα. καὶ γὰρ οὐδ' ἀνιστόρου μικραίν.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

οὐδ' ὄνομα πρὸς τοῦ τῶν ξυνεμπόρων ἔχεις;

ΛΙΧΑΣ.

ἤκιστα· σιγῆ τοῦ μὸν ἔργον ἦνυτον.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

εἶπ', ὦ τάλαιν', ἀλλ' ἡμῖν ἐκ σαντῆς· ἐπεὶ 320
 320 καὶ ξυμφορὰ τοι μὴ εἰδέναι σέ γ', ἥτις εἶ.

cturam incidisse, haec eius adnotatio MS. ostendit: „Leg. μὴ τῶν τυράννων; num quid ex regio genere? Vid. not. ad Eurip. Hecub. v. 552. ed. Lips. 1803. Sic Liv. 2, 2. quo adiutore reges eiecerant, i. e. regium genus. V. Schaeferi Glossar. Liv. in Rex. Gronov. ad Tacit. Ann. 12, 4.“

319. Ἐκ σαντῆς non ultro significat, sed tua sponte. Dic, inquit, mihi saltem tua sponte. Bene scholiastes: ἀπὸ σαντῆς καὶ μὴ ὡς ἀφ' ἡμῶν ἠναγκασμένη.

320. Duo codd. ap. Brunckium et edd. quae Triclinii recensionem habent, ξυμφορὰ τις. Membranae, codd. Harl. Flor. Par. edd. vett. ξυμφορὰ τοι. In Harl. omissa σέ γ' ἦ. Sensus recte declaravit scholiastes: συμφορὰ γὰρ ἐστὶ τὸ μὴ γινώσκεσθαι σε ἥτις τυράνεις. τοῦτο δὲ φησὶν ὡς μέλλουσα αὐτῇ δεξιῶς χρῆσασθαι, εἰ γνοίῃ τὰ κατ' αὐτήν. Quod si quis, quoniam ξυμφορὰ, ut edita sunt poetae verba, potius Deianirae, quam Ioles intelligenda videatur, ex codicis Harleiani scriptura coniiciat, turbatum hic aliquid esse, et vel sic esse scribendum, ἐπεὶ καὶ ξυμφορὰ τις,

ΛΙΧΑΣ.

οὐτάρα τῷ γε πρόσθεν οὐδέν ἐξ ἴσου

τοῦ μὲ μὴ εἰδέναι τίς εἶ, vel sic, ἐπεὶ καὶ ξυμφορὰ τὸ μὴ εἰδέναι ὁ ἡμᾶς, τίς εἶ: non putem enim recte facere. Nam etsi illud, quod scholiastes indicavit, in mente habet Deianira, tamen non decet eam sic inerudite dicere, hoc quoque, quod ego quae sis nescio, tibi malum est, sed ita potius loqui deberet, ἐπεὶ καὶ ξυμφορὰ τίς, μὴ εἰδέναι τίς, ἥ τις εἶ. Sed nolim sollicitari vulgatam scripturam, nisi quod τίς, quamvis elegans sit, a Triclinio profectum videtur. Pro τοι non inepte coniicias τό. Sed nihil mutandum videtur, etsi, quum fere ἐπεὶ τοι καὶ dicatur, insolentius posita est particula, quae Germanico ia respondet. Hoc enim dicit dic, o infelix, saltem nobis tua sponte: nam etiam hoc miserum est profecto, ignorari te, quae sis.

321. Bis in scholiis Romanis οὐτ' ἄρα τό γε scriptum invenitur. Permira est scholiastae explicatio: εἰάν αἰδουμένη σε φθέγγεται, κατ' οὐδέν ἄρα ἐξ ἴσου τῷ πρόσθεν χρόνῳ προκομίσειεν αὐτῆς τὴν γλῶτταν. τὸν γὰρ πρὸ τούτου χρόνον ἐσιώπα, καὶ οὐδέν πρὸς ἐμὲ τῶν κατ' ἐαυτὴν ἐδημοσίευσεν, οὐτε μικρόν, οὐτε μέγα παντελῶς. Omnino male διοίσει γλῶσσαν etiam alii edet vocem interpretantur. Conturbavit eos οὐδέν medium inter τῷ γε πρόσθεν ἐξ ἴσου χρόνῳ positum. Expectabat Deianira, responsuram esse Iolen. At illa tacet. Id videns Lichas dicit: οὐτάρα οὐδέν διοίσει γλῶσσαν ἐξ ἴσου τῷ γε πρόσθεν χρόνῳ: nihil ergo differet ab se ipsa loquendo, (i. e. semper eadem erit, constanter servando silentio) aequae ut antea fecit. Non dissimile illud

χρόνῳ διοίσει γλῶσσαν, ἥτις οὐδαμὰ
 προὔφηγεν οὔτε μείζον', οὔτ' ἐλάσσονα.
 ἀλλ' αἰὲν ὠδίνουσα συμφορᾶς βάρος
 325 δακρυρροεῖ δύστηνος, ἐξ ὅτου πάτραν
 διήνεμον λέλοιπεν. ἦδε τοι τύχη

325

Terentii Andr. II. 6, 3. S. quid Davus nar-
 rat? D. aequè quidquam nunc quidem.

322. Cod. Flor. οὐδαμῆ. Vulgo οὐδαμᾶ. Οὐ-
 δαμᾶ et μηδαμᾶ a diverbiis alienum puto. Quae
 forma sicubi invenitur, in fine versus est, ut nul-
 lam a metro auctoritatem habeat. In medio cho-
 ri iambico dimetro est οὐδαμῆ in Antig. 874.
 et μηδαμῆ in trimetro medio ap. Aeschyl. Prom.
 58. Contra οὐδαμὰ et μηδαμὰ ultima brevi in me-
 licis apud Aeschylum Prom. 525. et in v. l. Pers.
 431. apud Sophoclem in Antig. 830. Oed. Col.
 517. 1698. et in diverbia apud Aeschyl. Suppl.
 891. Discrimen ad sensum non magnum: οὐδα-
 μαμὰ nihil, οὐδαμῆ nulla ratione significat.
 Hic οὐδαμὰ scribendum duxi.

323. De fortiore negandi formula οὔτι μείζον,
 οὔτ' ἐλάττον dixit Schaeferus ad Dionys. de comp.
 verb. p. 71.

325. Δακρυρροεῖ Brunckia debetur pro vulgato
 δακρυρροεῖ. Cod. Flor. δύστηνον.

326. Scholiastes: διήνεμον. ἔρημον. ὑψηλήν, ἣν
 Ὀμηρος ἠνεμόεσσαν φησιν. Hinc Brunckius col-
 ligit, quum hodie nusquam apud Homerum ven-
 tosa dicatur Oechalia, scholiasten meliorem le-
 ctionem sequutum esse Iliad. β. 730. ubi hodie
 est, οἷ τ' ἔχον Οἰχαλίην, πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος.
 Fallitur. Stabile Euryti epitheton ab antiquiori-
 bus poetis acceptum servavit Homerus et illo in
 loco et versu 596. Οἰχαλίηθεν ἰόντα παρ' Εὐρύτου
 Οἰχαλιῆος, et Od. β. 224. Scholiastes nihil aliud
 voluit, quam urbes in editis locis sitas ab Heme-

ro ἡνεμοέσσης dici. Sed Sophocles si διήνεμον
 ita intelligi voluit, ut v. 354. *την ὑψίπυργον Οί-
 χαλίαν* et v. 858. *ἀπ' αἰπεινῆς Οίχαλίας* dixit, non
 solum epitheto usus est ab huius loci ratione alie-
 nissimo, sed collocavit illud etiam ineptissime ea
 in parte versus, ubi otiosa vocabula collocari mi-
 nime possunt. Multo facilius ferri posset, si es-
 sent in fine versus posita verba *πάτραν διήνε-
 μον*. Lexicographi praeter hunc locum at-
 tulerunt Philonis Byzantii verba, tumidi inepti-
 que scriptoris, qui in libello de VII. Orbis mira-
 culis cap. I. ubi de hortis pensilibus refert, ita
 scribit: *καὶ τὰ πέταλα τῶν δένδρων ἀπαλοῖς τοῖς
 ἀνεμοῖσιν ἐπιπεφυκτότα, δροσοπαγῇ καὶ διήνεμον
 ἔχει τὴν φύσιν*. Videtur dicere, folia roscida non
 pendula adstringi, sed recta stare, auris pervia,
 nisi omnino virentia et laeta, quae nos simili me-
 taphora frisch vocamus, intelligi voluit. Om-
 ninoque *διανεμοῦσθαι* est vento agitari, ut
 iubam equi dixit Philippus in Brunckii Analectis
 T. II. p. 225. epigr. 50. et vestem Lucianus Imag.
 7. T. II. p. 465, 67. Sed haec alienissima sunt a
 solitudinis significatione. Tamen aut hanc, aut
 aliam similem hic locus requirit. Itaque sic de-
 mum *διήνεμος* pro *ἐρημός* dici potuit, si ferro
 ignique vastati turrium atque aedium muri, pa-
 tulum ventis iter praebentes, cogitantur. Faten-
 dum tamen, Ossiano hanc solitudinis notam usi-
 tatiorem, quam Graecis poetis esse: ut malim,
 quod magis ex more Graecorum dictum putem,
 deletam urbem, et quasi ventis difflatam intelli-
 gi. Simili metaphora apud Euripidem Helena in
 cognomine fabula v. 32. quum pro ipsa simula-
 crum eius Paridi datum esset, de Iunone dicit,
ἐξηνέωσε τὰ μ' Ἀλεξάνδρον λέγη. Ibi cur minus
 aptum foret *διηνέωσε*, non difficilius est intel-
 lectu, quam cur Sophocles, si verbum pro nomi-
 ne usurpare voluisset, *διηνεωμένην* potius quam
ἐξηνεωμένην debuisset dicere.

κακή μὲν αὐτῇ γ', ἀλλὰ συγγνώμην ἔχει.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ἦδ' οὖν εἰσθῶ, καὶ πορευέσθω στέγας
οὕτως ὅπως ἤδιστα, μηδὲ πρὸς κακοῖς

330

330 τοῖς οὔσι λύπην πρὸς γ' ἐμοῦ λύπη λάβει.

327. Vulgo, ἡ δὲ τοι τύχη κακή μὲν αὐτῇ γ', ἀλλὰ συγγνώμην ἔχει. Scholiastes: αὐτῇ (scribe αὐτῆ) δὲ ἡ τύχη, καθ' ἣν σιωπᾶ, ἐπιβλαβῆς μὲν αὐτῇ ἐστί, καθ' ἣν οὐ τυγχάνει τῆς παρὰ σοῦ δεξιότητος, ὅμως δὲ συγγνώμην ἔχει. Qui ἡ δὲ τοι servat, τύχη necessario non de luctu puellae non intermisso, sed universe de fortuna intelligere debent, ut capta et vastata puellae patria spectetur: fortuna sane mala est ei. At quid tum γε post αὐτῇ? Nam quod Schaeferus ait, „αὐτῇ γε non magis emphaticum quam ἐμοίγε, σοίγε (Oedip. Col. v. 1118.) quibus ad amussim respondet,“ non persuadet. Nego enim γὲ usquam addi, ubi non vim aliquam habeat. Exemplum illud ex Oed. Col. non erat afferendum, in quo Triclinii esse videtur σοί γε. Cod. Flor. et edd. vett. καὶ σοί τε τοῦργον τοῦμὸν ἔσται βραχύ. Vnde verisimile est, scribendum esse, καὶ σοί τε τοῦργον τοῦτ' ἐμοί τ' ἔσται βραχύ. Quodsi αὐτῇ γε hic ferri nequit coniunctum cum ἡ δὲ τοι, hoc servato αὐτῇ γε scribatur necesse est, quod ex mea coniectura recepit Erfurdus, nisi accentu male notato. Ac repertum est αὐτῇ γ' in cod. Paris. Sed praestare putavi, quod propius ad veterem scripturam accedit, quodque scholiastam legisse apparet, ἦδε τοι et αὐτῇ γ'. Vera est autem huius interpretatio: enimvero haec sors male quidem illi ipsi est, sed habet, cur ignoscas.

330. Vulgo λύπην πρὸς γ' ἐμοῦ λύπης. Vereor

αἴλις γὰρ ἢ παροῦσα. πρὸς δὲ δώματα
χωρῶμεν ἤδη πάντες, ὡς σύ θ' οἱ θέλεις
σπεύδης, ἐγὼ δὲ τᾶνδον ἐξαρκῆ τιθῶ.

ne hoc non possit defendi. Valde diversa sunt illa ad Orientis exemplum dicta, πιστὰ πιστῶν, δέσποτα δεσπότου. Neque comparari possunt κακὰ κακῶν, aut ἔσχατ' ἐσχάτων κακία. Multa frustra tentarunt viri docti, quaedam inepte, invenuste omnia. In alia, eaque satis facilia, non inciderunt. Scholiastes: μὴ ἀναγκαζέσθω λέγειν, ἀλλὰ πρᾶττέτω, ὥσπερ αὐτῇ φίλον, ἵνα μὴ δόξωμεν αὐτὴν λυπεῖν. Quis non suspicetur, hunc legisse, μηδὲ πρὸς κακοῖς τοῖς οὔσι δόξαν πρὸς γ' ἐμοῦ λύπης λάβοι? At languidius hoc foret. Omnium maxime simplex et facile hoc est: μηδὲ πρὸς κακοῖς τοῖς οὔσιν ἄλλην πρὸς γ' ἐμοῦ λύπην λάβοι. Atque erunt fortasse qui hoc receptum velint, quum illa ipsa scriptura exstet in cod. Paris. Nec verisimile est scholiasten, si λύπην λύπης legisset, non aliquid adnotaturum fuisse. Verum nimis redolet illa lectio emendationem, praesertim quum simile quid margo ed. Turn. habeat, λοιπὴν πρὸς γ' ἐμοῦ λύπην. Itaque unius litterae mutatione pro λύπης dedi λύπη. Dativo enim, ubi talia copulantur, uti solent. Exempla quaedam vide apud Porsonum ad Hecub. 592. Nihil vero supervacaneum. Absit, inquit, ut in malis, in quibus est, captivitatem intelligit, dolori eius, quo hanc sortem dolet, a me alius accedat dolor, si etiam narrare infortunium suum cogatur: satis est enim hic dolor, quod captiva est.

332. Brunckius, non memor τῆ et δὲ sibi respondere posse, male dedit σύ γ'. Recte et hoc et Schaeferi ἐγὼ τε improbat Matthiae ad Eurip. Orest. 192. Pro οἱ cod. Harl. ἦ.

333. Triclinii recensio ἐγὼ τε, male.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

αὐτοῦ γε πρῶτον βαιὸν ἀμεινας, ὅπως 334
 335 ἐμάθης, ἄνευ τῶνδ', οὓς τινας τ' ἄγεις ἔσω,
 ὧν τ' οὐδὲν εἰσηκουσας, ἐμάθης γ' ἂ δει.
 τούτων ἔχω γὰρ πάντ' ἐπιστήμην ἐγώ.

334. MSS. et edd. vett. ἀμεινας. Triclinii recensio ἀμεινας, quod quum iam Iuntina secunda habeat, meliusque convenire huic loco videatur, recepi.

335. Erfurdcius ter posito γε offensus, et post οὓςτινας atque ἐμάθης otiosam esse atque ineptam ratus hanc particulam, οὓςτινας τ' edidit, et ἐμάθης ἂ δει. Non dixerim ego quidem non recte hic dici οὓςτινας γε, sed nolim tamen ad defendendam particulam cum Schaefero illa adhibere, quae Porsonus in praef. ad Hec. p. 47. seq. attulit, quae exempla omnia diversissimi generis sunt, ut in quibus ὄστις rationi reddendae inserviat. Hanc potius ob causam recepi τε, quod hic aperte haec duo nuncius ut maxime coniuncta docere vult, et quae sit ista, et quem ad finem adducta. Plane omissa est particula in cod. Paris. et scholiis Rom. Quod dicit scholiastes ἦσαν δὲ καὶ ἄρσενες μετὰ τῶν ἀλχμαλώτων, falsum est, neque tali commento opus ad explicandum nomen masculinum.

336. Cod. Paris. ἐμάθης δ'. Harl. Flor. Ald. alique vett. libri ἐμάθης γ'. Sic etiam Iuntina prior, in qua Erfurdcius δ' esse scripsit, quod in solis Brubachianis et Vitebergensi a. 1585. inveni. Plane omittunt particulam Turnebi editio, et quae hanc sequuntur. Recte vero γ', ut cognoscas certe, quae te scire oportet.

337. Erfurdcius cum Wakefieldio κάρτ' ἐπιστήμην dedit. Sed recte Schaeferus monet, quod li-

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

τί δ' ἔστι, τοῦ με τήνδ' ἐφίστασαι βάσιν;

bri habent, idem esse, ac τούτων γάρ εἰμι πάντ' ἐπιστήμων ἐγώ.

558. Scholia Romana: τοῦ κε τήνδ' ἐφίστασαι βάσιν. τίνας ἔνεκεν τήν πορείαν καὶ τήν εἰσοδὸν ἰσθῆς καὶ κολύβεις; Illud κε Porsono ad Phoen. 1373. ansam praeuit ita corrigendi, τί δ' ἔστι; τοῦ καὶ τήνδ' ἐφίστασαι βάσιν. Quam correctionem sero cognitam recepturus erat Erfurdus, recepit Schaeferus. P. Elmsleius me certiore fecit, in codice, unde expressa sunt scholia Romana, με legi, ut in caeteris libris est, et esse istum unum de multis erroribus illius editionis. Brunckius ad mentem scholiastae vertit, cur meum sistis gradum? Quem sensum verebatur Porsonus ut verba admitterent. Quod ipse dedit, ita videtur intelligi voluisse: cur huc accedis? ut τήνδε βάσιν nuncii ad se accessum Deianira dicat. At ita etiam servato με interpretari licebat, quia idem est ac τί με προσέρχῃ; Sed et illa, quae ante dixerat Deianira, et nuncii verba, αὐτοῦ γε πρῶτον ἀμείνασα, quaeque mox addit, σταθεῖσ' ἄκουσον, vix sinunt dubitare, quin scholiastae et Brunckii interpretatio vera sit. Sane quidem activo uti debebat, et suspiceris ἐπέστησας dare voluisse librarium, qui cod. Paris. exaravit, in quo est ἐπίστασαι. Sed quum tam multa verba mediae formae Sophocles pro activis usurpet, cuiusmodi exempla plura ex hac ipsa fabula dedit Eustathius p. 806 (727), non dubitem hoc quoque in hunc numerum referre, praesertim quum etiam aptissimum sit medium, ut indicetur, nuncium sibi auscultare velle Deianiram. Eadem Seidleri sententia est, qui comparari volebat Oed. Col. 113. καὶ σὺ μ' ἐξ ὁδοῦ πόδα κρῦψον κατ' ἄλλος, quod mihi alius generis videtur.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

σταθεῖσ' ἄκουσον· καὶ γὰρ οὐδέ τὸν πάρος 340
340 μῦθον μάτην ἤκουσας, οὐδέ νῦν δοκῶ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

πότερον ἐκείνους δῆτα δεῦρ' αὐθις πάλιν
καλωῶμεν, ἢ μοι ταῖσδέ τ' ἐξεπιεῖν θέλεις;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

σοὶ ταῖσδέ τ' οὐδέν εἴργεται· τούτους δ' ἔα.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

καὶ δὴ βεβᾶσι, γὰρ λόγος σημαινέτω. 345

ΑΓΓΕΛΟΣ.

345 ἄνηρ ὅδ' οὐδέν σ' ἔλεξεν ἀριτίως,
φώνει δίκης ἐς ὀρθόν, ἀλλ' ἢ νῦν κακός,
ἢ πρόσθεν οὐ δίκαιος ἄγγελος παρῆν.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

τί γῆς; σαφῶς μοι φράζε πᾶν ὅσον νοεῖς.
ἂ μὲν γὰρ ἐξείρηκας, ἀγνοία μ' ἔχει. 350

339. Cod. Paris. τῶν πάρος μύθων.

342. Groddeckius et Schaeferus ἢ μοι, quum ne Brunckius quidem atque Erfurdcius vulgatum ἢ μοι correxissent.

343. Iterum scholiastes mares captivis mulieribus mixtos ingerit: sed respiscens addit, ἢ τοὺς περὶ τὸν Λίχαν. Nempe Lichas cum captivis intelligendus.

345. Scripsi ἄνηρ ὅδ' pro ἄνηρ ὅδ'.

346. Versus 346—465. desunt in cod. Paris.

349. Steph. Cant. ex Triclinii correctione ἀγνοία Caeteri, etiam recentissimi, pravo accentu ἀγνοία μ' ἔχει.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

- 350 τούτου λέγοντος τάνδρὸς εἰσήκουσ' ἐγώ,
 πολλῶν παρόντων μαρτύρων, ὡς τῆς κόρης
 ταύτης ἔνατι κείνος Εὐρύτῳ θ' ἔλοι,
 τὴν θ' ὑψίπυργον Οἰχυλίαν. Ἔρωσ δέ νιν
 μόνος θεῶν θέλξειεν αἰχμάσαι τάδε. 355
- 355 οὐ τὰ πὶ Λυδοῖς, οὐδ' ἐπ' Ὀμφάλη πόνων
 λατρεύματ', οὐδ' ὁ ὑπίπτος Ἰφίτου μόρος.
 ὃν νῦν παρώσας οὗτος, ἔμπαλιν λέγει.
 ἀλλ' ἠνίκα οὐκ ἔπειθε τὸν φυτοσπόρον
 τὴν παῖδα δοῦναι, κρύφτον ὡς ἔχοι λέχος; 360
- 360 ἔγκλημα μικρὸν αἰτίαν θ' ἔτοιμάσας,
 ἐπιστρατεύει πατρίδα τὴν ταύτης, ἐν ἧ
 τῶν Εὐρύτου τόνδ' εἶπε δεσπόζειν Θρόνων.

351. Sequentem versum cum parte huius affert schol. Eurip. ad Hippol. 551. ed. Matth.

357. Glossae et scholiastes: ὄν, τὸν ἔρωτα. Erfurdtius dedit ὄ. Sed recte monet Schaeferus, ὄς etiam ad remotiorem referri. Nemperefertur ad rem primariam. Is hic amor est. Caetera enim obiter commemorantur. Παρώσας Hesychius explicat ἔάσας, recte. Retrusit enim et dissimulavit Lichas amorem Iolae. Quod in Phrynichi Apparat. (apud Bekkerum Anecd. I. p. 4, 16.) legitur, αὐτὸ τοῦμπαλιν λέγεις, Valckenarius ad Hippol. 388. ad Sophoclis sive perditum aliquem versum, sive hunc spectare suspicabatur.

362. Ald. et veteres libri τῶν Εὐρύτου τῶνδ'. Triclinii recensio τὸν Εὐρύτου τῶνδ', et ita etiam cod. Flor. et duo MSS. Brunckii, ac Iunt. sec. atque, ut videtur, Harl. Ex cod. B. Brunckius dedit τὸν Εὐρύτου τόνδ'. Qua scriptura nihil potest inveniri ineptius. Quid enim opus erat, re omni iam declarata non modo dicere, quod iam sciebamus, in patria Ioles regnasse Eurýtum,

κτείνει ἔ' ἀνακτα πατέρα τῆσδε, καὶ πόλιν
 ἔπερσε. καὶ νῦν, ὡς ὄρας, ἦκει δόμους 366
 365 ὡς τοῦσδε πέμπων οὐκ ἀφροντίστως, γύναι,

sed id ita etiam dici, ac si ne verum quidem es-
 set, sed Lichas tantum diceret, regem Oechaliae
 fuisse Eurytum? Lichas vero, an Hercules ipse?
 Si Lichas, molesta est omissio pronomini ὄδε. Si
 Hercules, magis etiam inepta est sententia, si qui-
 dem regnabat Oechaliae Eurytus, etiam si id non
 diceret Hercules. Erfurdtius, me auctore, hunc
 versum versui 358. hoc modo continuavit: ὁ
 νῦν παρώσας οὔτος, ἔμπαιν λέγων, τῶν Εὐρύτου
 τόνδ' εἶπε δεσπόζειν θρόνων. Tolerabilius hoc fo-
 ret, nisi hmutationis audacia obstaret. Admisi
 quidem emendationem, quam in hoc versu fece-
 ram, sed ordine versuum servato. Sic enim haec
 accipienda sunt: bello petit huius patriam,
 in qua Lichas Euryti regnum tenere
 illum velle dicebat. Id propterea addit nun-
 cius, ut indicet, Licham hoc praetexuisse, ut ve-
 ram belli causam celaret. De volendi significa-
 tione saepe verbis adhaerente dictum ad Aiacem
 v. 1105.

364. Erfurdtius cum Brunckio καὶ νιν edidit.
 Libri καὶ νῦν. Id servandum duxi, quia prono-
 men, quum omnis oratio ad Iolen spectet, facile
 intelligi potest.

365. Brunckio duce alii δόμους ἐς τοῦσδε dede-
 runt. Libri ὡς. Valckenarius ad Phoen. 1409.
 sicuti solet suam etiam in levissimis rebus dili-
 gentiam ostentare, semel ὡς pro πρὸς ab Sopho-
 cle dictum ait, v. 542. (533. Br.) Effugerat eum
 hic locus. Notissimum illud praeceptum Attici-
 starum, ὡς ista significatione non iungi rebus
 inanimatis, tuetur idem etiam ad Herodotum II.
 335. p. 169. et in adnotationibus ad Thom. M.

quas cum epistolis VV. DD. ad Ernestium edidit Tittmannus p. 186. s. Estque haec iam pervulgata hominum doctorum opinio, in qua ego primum illud miror, quod plerique Atticorum proprium esse dicunt, quod commune est omnium Graecorum; deinde circumspectionem quamdam in ea re desidero, etsi veritatem observationis non puto controversam esse. Multa sunt huiusmodi etiam aliis in linguis, atque ut Latine dices, mitti quempiam vel ire ad Romanos, non etiam ad Romanam, ita nos, quum quis in regionem aliquam urbemve mitti dicitur, nach, quum ad hominem, zu, quum ad montem, fluvium, omninoque ad locum, quem non ipsum ingrediatur, an usurpamus, excepto tamen hoc ipso loci vocabulo, in quo haec particula etiam ipsius loci ingressionem notat. Sed in particula ὡς videndum erat, ne ea, ubi locus pro iis, qui sunt eo in loco, nominatur, recte poneretur. Id quod valde est verisimile. Eodem discrimine et nos et Romani mitti dicimus in domum, in das haus, quem introire in aedes ipsas significamus; ad domum autem, zu dem hause, qui ad eos, quorum est ea domus, mittitur. Itaque quum hic δόμους ὡς τοὺςδε possit etiam pro ὡς ὑμᾶς τοὺς ἐν τοῖςδε τοῖς δόμοις dictum accipi, servare malui librorum scripturam, quam corrigere ad regulam nondum ex omni parte exploratam. Ed. Turn. ὡς τὰςδε.

366. Quod Erfurdcius ex mea quadam coniectura posuit, μήτι pro μηδέ, videtur postea retractasse, qui haec adscripserit: „Aeschyl. Agam. 888. μηδὲ θανμάσης τόδε. S. Th. 1042. μηδέ τῷ δόξῃ πάλιν. Lucian. quomodo conscr. hist. p. 8. Rudolph.“ C. 4. Sed ista exempla omnia aliena sunt, ut quae copulam admittant, quia aliud adiungitur; quod hic secus est, ubi confirmantur tantum praecedentia. Sic non posuit μηδὲ Aeschylus in his Sept. ad Th. 1043. τούτου δὲ σαρκας οὐδὲ κοιλογάστορες λύκοι σπᾶσονται· μὴ δοκῆσάτω τινί. Recte tamen hic Sophocles μηδέ:

οὐδ' ὥστε δούλην· μηδὲ προσδύκα τόδε·
οὐδ' εἰκός, εἴπερ ἐντεθέρμανται πόθῳ.
ἔδοξεν οὖν μοι πρὸς σέ δηλῶσαι τὸ πᾶν,
δέσποιν', ὃ τοῦδε τυγχάνω μαθὼν πάρα.

370

370 καὶ ταῦτα πολλοὶ πρὸς μέση Τραχινίων
ἀγορᾷ συνεξήκουον ὡσαύτως ἔμοι,
ὥστε ἐξελέγχειν· εἰ δὲ μὴ λέγω φίλα,
οὐχ ἥδομαι, τὸ δ' ὀρθὸν ἐξείρηχ' ὅμοις.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

οἱ μοι τάλαινα, ποῦ ποτ' εἰμι πράγματος;
375 τίν' εἰσδέδεγμαι πημονὴν ὑπόστεγον,
λαθραῖον; ὦ δύστηνος, ἄρ' ἀνώνημος

ne exspectare quidem hoc debes. Hoc enim dicit: non illam temere neque ut captivam huc mittit: quin etiam si id facere eum putares, fallerere, siquidem non est verisimile, in ea, qui amore incensus est. Vide ad v. 126. Τόδε cum cod. Flor. Ald. et vett. libris dedi. Brunckius cum Triclinianis τάδε.

370. Πρὸς μέση ἀγορᾷ, i. e. ἐν μέση ἀγορᾷ, ut v. 423. Sic v. 524. τηλανγεῖ παρ' ὄρθῳ. Liv. 41. 9. praetor — qui esset apud forum, pro, in foro. Conf. Ruhnk. ad Ter. Andr. I. 5, 19. ERFURDTII adnot. MS.

371. Brunckius ξυνεξήκουον. Et sic cod. Flor. sed supra scripto σ. Caeteri per σ.

372. Non accurate interpretantur verba ὥστ' ἐξελέγχειν, quae si de Deianira intelligenda essent, ἔστι vel πάρα addendum fuisset. Referuntur ad Trachinios: multi haec audivere, qui eum arguant.

375. Πημονὴν λαθραῖον memorat Eustathius p. 793, 5. (708, 10.)

376. Wakefieldius ὦ δύστηνος ad praecedentia

πέφυκεν, ὡςπερ οὐπάγων διώμνυτο:

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἦ κάρτα λαμπρὰ καὶ κατ' ὄμμα καὶ φύσιν,

trahebat, cui recte respondet Erfurdcius, maiore cum vi iungi sequentibus. Et ita libri. Addere poterat, magis commodum incipiendae orationi hunc versus locum esse, quam illum, in quo est ἄρα. Possunt autem verba ista ita tantum iungi sequentibus, si recte intelligitur interrogatio Deianirae, cuius sensum quidam interpretes non perspexerunt. Non enim nomen puellae cognoscere vult Deianira: quid enim nomen adiciere potuisset ad ea, quae iam audiverat? sed indignatur, quod Lichas, quae illa esset, nescire se simulaverit. Itaque hoc dicere putanda est: me miseram, ignotane ergo erat, ut iste deierabat?

378. Cod. Flor. cum Ald. et quae hanc sequuntur, hunc versum nuncio tribuunt; Brunckii codd. B. T. Iunt. sec. et quae Triclinii recensionem habent, Deianirae. Eadem scholiastarum dissensio. Vnus: ἦ καὶ τὰ λαμπρὰ. ταῦτα τὸ τοῦ ἀγγέλου προσώπον φησι. τὸ δὲ κατ' ὄμμα καὶ φύσιν, ἀπὸ τοῦ εὐπροσέπης τὴν ὄψιν καὶ τὸ πᾶν σώμα. Alius, cui Deianira loqui videbatur: ἦ, ἀντί τοῦ ἄρα τῆς θεᾶς καὶ τὸ γένος ἐφάμιλλον. Et glossa cod. T. apud Brunckium: λείπει, δηλοῦσε τὴν ταύτης εὐγένειαν. Valckenarius in exemplo ed. Commel. quod ad me pervenit, adscripsit: „Eustath. II. κ. p. 707. l. 12. videtur legisse: Τὰ λαμπρὰ καὶ κατ' ὄμμα καὶ κατὰ φύσιν. Recte!“ Eustathii haec verba sunt p. 702, 20. ed. Rom. τὸ δὲ κήσσει καὶ πλείοσι δύναται καὶ ἐκ περισσοῦ ἔχειν τὸν καὶ σύνδεσμον. πολλαχού δὲ καὶ τοῦτο γίνεται, ὡς καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ, τὰ Sophocl. Vol. V. F

πατρός μὲν οὔσα γενέσιν Εὐρύτου ποτὲ

360

λαμπρὰ καὶ κατ' ὄμμα καὶ πατὰ φύσιν. ἐκεῖ γὰρ καὶ δίχα τοῦ πρώτου συνδέσμου εὐδοῦται ὁ λόγος, νοῶν ὅτι τὰ τῆ θεᾶ λαμπρὰ καὶ κατὰ φύσιν λαμπρὰ εἶσι. Loquitur hic sane ita, ac si non legisset verba ἢ καί, quae sunt in libris omnibus. Sententia vero neque affirmative, neque cum interrogatione prolata, sive Deianirae sive nuncii verba sint, apta est. Canterus coniecit ἢ κάρτα λαμπρά. Heathius ἢ κάρτα. Receperunt hoc Brunckius aliique, versum cum Triclinii recensione Deianirae continuantes. Ac femininum λαμπρὰ agnoscere videtur ille scholiastes, qui εὐπροσπῆς interpretatur. Sed quamvis elegans sit haec coniectura, tamen quum huius ipsius scholiastae, veterumque librorum auctoritas, tum mos tragicorum in composito et aequali colloquio etiam versus aequaliter distribuendi, maximeque ipsa loci natura nuncio hunc versum tribui postulat. Nam quum, ut ad v. 376. diximus, non interroget Deianira, quid nomen ista puella habeat, sed indignetur Lichae, scire se, quae illa sit, dissimulanti, non potest nuncio, nisi apto aliquo transitu invento, respondere, quod non fuerat interrogatus. Has ob causas nuncio hunc versum restitui, recepto quidem κάρτα, sed servato ἢ. Ita iam hic Deianirae dicenti, non ergo obscura est, ut ille iurabat, respondet: immo maxime splendens et forma et genere, patre nata Euryto, Iole vocatur. Caeterum etiam Erfurdcius adnotavit: „ἢ κάρτα legendum. Ai. 1359.“ Sed servabat ille divisionem personarum, quae in Brunckii editione est. Ea vero respuit ἢ κάρτα.

379. Stephanus etiam γενέσις scriptum inveniri ait.

380 Ἰόλη καλεῖτο, τῆς ἐκεῖνος οὐδαμὰ
βλάστας ἐφαίνει, δῆθεν οὐδέν ἰσοταρῶν.

ΧΟΡΟΣ.

ὄλουντο μὴ τι πάντες οἱ κακοί, τὰ δὲ
λαθραῖ ὅς ἀσκεῖ μὴ πρέποντ' αὐτῶ κακά.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

τί χροῖ ποιεῖν, γυναῖκες; ὡς ἐγὼ λόγοις 385
385 τοῖς νῦν παροῦσιν ἐκπεπληγμένη κυρῶ.

ΧΟΡΟΣ.

πεύθου μολοῦσα τάνδρὸς, ὡς τάχ' ἂν σαφῆ
λέξειεν, εἴ νιν πρὸς βίαν κρίνειν θέλοις.

380. Vulgo οὐδαμᾶ. Vide ad v. 322.

382. Cod. Harl. cum Ald. et vett. libris μὴ τι. Tricliniani μήτοι. Male scholia Romana: ὄλοιντο μὴ τι πάντες. ὄλουντο μὴ πάντες οἱ ἄνθρωποι, ἀλλ' οἱ κακοί, καὶ ὅσοι μηχανῶνται λάθρα, καὶ κακούργους λόγους ἑαυτοῖς συντιθέασιν. Schaeferus, qui lineolam abruptae orationis indicem post ὄλουντο posuit, apte comparavit Philact. 961. ὄλοιο — μήπω, πρὶν μάθοιμ', εἰ καὶ πάλιν γνώμην μετοίσεις· εἰ δὲ μὴ, θάνοις κακῶς. Adde Eurip. Med. 82 ὄλοιο μὲν μὴ, δεσπότης γάρ ἐστ' ἐμός· ἀτὰρ κακός γ' ὢν εἰς φίλους ἀλίσκεται. Caeterum scholiastes πρέπονθ' αὐτῶ legit, ut Stephanus, Canterus, et qui hunc sequuti, edidere. Veteres libri et Turn. πρέποντ' αὐτῶ, quod recte servavit Brunckius.

384. Μὴ πρέποντα non ad κακά referendum, sed dictum pro μὴ πρέπον.

385. Iunt. sec. ποεῖν hic et v. 389.

387. Libri omnes εἴ μιν, nisi Iuntina secunda εἴμι. A Brunckio εἴ νιν repositum. Videndum,

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ἀλλ' εἶμι. καὶ γὰρ οὐκ ἄπο γνώμης λέγεις.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἡμεῖς δὲ προσμένωμεν; ἢ τί χρὴ ποιεῖν; 390

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

390 μίμν', ὡς ὅδ' ἀνήρ οὐκ ἐμῶν ὑπ' ἀγγέλων,
ἀλλ' αὐτόκλητος, ἐκ δόμων πορεύεται.

ΛΙΧΑΣ.

τί χρὴ, γύναι, μολόντα μ' Ἡρακλεῖ λέγειν;

ne fuerint, qui coli signo post λέξειεν posito, legerent εἰ μὴ, hoc sensu: i et quaere ex eo: dicet enim fortasse: nisi vi admota quaestionem instituire voles. I. e. fortassis sponte dicet: sin minus, certe coactus.

388. Male a Brunckio et qui eum sequuti sunt, ἀπὸ γνώμης pro veteri scriptura ἄπο γνώμης editum erat.

389. Hic versus in cod. Flor. Ald. et vett. libris Deianirae continuatur, duo sequentes autem tribuuntur choro. A Turnebo inde hi duo Deianirae dati, v. 389. autem choro. Hoc quidem male. Nam chorus manere debebat, etiam non iubente Deianira. Facere autem hac in caussa nihil poterat, ut ineptum sit dicere eum, τί χρὴ ποιεῖν; In solum haec nuncium cadunt, ut mandumne sibi sit, an aliquid se facere oporteat, e. c. testes advocare, interroget. Quare huic hunc versum dedi.

390. Brunckius ὡς ἀνήρ ὅδ'. Libri, ut solent, ὡς ὅδ' ἀνήρ.

392. Cod. Flor. Ald. edd. vett. μολοῦντα. At futurum est μολοῦμαι. Eo tamen hic non opus.

δίδαξον, ὡς ἔρποντος εἰσορᾶς ἐμοῦ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ὡς ἐκ ταχείας, σὺν χρόνῳ βραδεῖ μολόν, 395
ἄσσεις, πρὶν ἡμᾶς κἀνεώσασθαι λόγους.

Simili errore θανοῦντι in Aeschyli Choeph. 515. Μολόντα Iunt. sec. Turnebus et caeteri.

393. Schaefero placet, εἰσορᾶς, quemadmodum alibi ὄρᾶς, solum per se insertum esse. Seidlerus, ut verba videndi interdum genitivo iungi ostendat, praeter locum Platonis de Rep. p. 558. A. quem Matthiae in gr. Gr. §. 327. affert, adiecit Xenoph. Mem. S. I. 1, 11. οὐδεὶς δὲ ποίποτε Σωκράτους οὐδὲν ἀσεβὲς οὐδὲ ἀνόσιον οὔτε πράττοντος εἶδεν, οὔτε λέγοντος ἤκουσεν, et Aristoph. Ran. 815. ἦντί' ἂν ὀξύγαλόν περ ἴδη θήγοντος ὀδόντα ἀντιτέχνον. Scilicet plena oratio foret, ut ego quidem talia explicanda puto, ὡς, ἔρποντος ἐμοῦ, εἰσορᾶς τοῦτο, ἔρποντά με. Tetigit nuper Matthiae ad Eurip. Orest. 383.

394. Aliquot codd. cum Iunt. secunda et Cantero ταχείας praebuerant. Caeteri libri τραχείας.

395. Libri καὶ νεώσασθαι, insolenti usu huius verbi. Eustathius p. 811, 20. (735, 19.) vocabulum νεῖον explicans: πρωτότητον δὲ αὐτῆς, τὸ νεῖον, οὗ χρῆσις παρ' Ἡσιόδῳ ἐν τῷ, θέρεος δὲ νεωμῆνη οὐ σ' ἀπατήσει. ἐξ οὗ καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ, ἀνανεώσασθαι λόγους, τὸ ἀνακινῆσαι, εἰπεῖν δὲ κριώτερον, ἀναπολῆσαι. Hinc a Brunckio ex Canteri coniectura illatum πρὶν ἡμᾶς ἀνανεώσασθαι λόγους. At καὶ nimis hic aptum, quam ut deleri possit. Scripsit Sophocles κἀνεώσασθαι. Eo etiam scholiastae adnotatio ducit, apud quem sic scriptum: καὶ νεώσασθαι. ἀνακινῆσαι (lege ἀνακινῆσαι) καὶ αὐτῆς ὀμιλῆσαι ἀκριβῶς ἐκ νέου. ἢ οὕτως: πρὶν

ΛΙΧΑΣ.

ἀλλ' εἴ τι χρηΐσεις ἱστορεῖν, πάροιμ' ἐγώ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ἦ καὶ τὸ πιστὸν τῆς ἀληθείας νέμεις;

ΛΙΧΑΣ.

ἴστω μέγας Ζεὺς, ὧν γ' ἂν ἐξειδῶς κυρῶ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

τίς ἦ γυνὴ δῆτ' ἐστίν, ἣν ἦκεις ἄγων;

400

ΛΙΧΑΣ.

400 Εὐβοῦς· ὧν δ' ἔβλασταν, οὐκ ἔχω λέγειν.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

οὗτος, βλέψ' ὦδε. πρὸς τίν' ἐννέπειν δοκεῖς;

ΛΙΧΑΣ.

σὺ δ' εἰς τί δῆ' με τοῦτ' ἐρωτήσας ἔχεις;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τόλμησον εἰπεῖν, εἰ φρονεῖς, ὅ σ' ἱστορῶ.

ἡμῖν καινότερους ἀνακοινώσασθαι λόγους. Multae huiusmodi contractiones apud tragicos inveniuntur. Huic simile est Homeri ἀννείται Od. κ. 192.

401. Hinc usque ad v. 431. quae nuncii verba sunt, in libris Deianirae tribuebantur. Errorem animadvertit Th. Tyrwhittus, elegantissimi vir iudicii, cui merito Brunckius aliique obtemperarunt. Hinc v. 402. ἐρωτήσας et v. 411. ποικίλας scriptum, ubi in libris ἐρωτήσας et ποικίλας erat.

403. Pronunciatione adiuvanda haec verba sunt, ut sensus eorum elucescat. Iubet enim, quasi

ΛΙΧΑΣ.

πρὸς τὴν κρατοῦσαν Διάνειραν, Οἰνέως 405
 405 κόρην, δάμαρτά δ' Ἡρακλέους, εἰ μὴ κυρῶ
 λεύσσων μάταια, δεσπότην τε τὴν ἐμὴν.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τοῦτ' αὐτ' ἔχρηξον, τοῦτό σου μαθεῖν. λέγεις
 δέσποιναν εἶναι τήνδε σὴν;

ΛΙΧΑΣ.

δίκαια γάρ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τί δῆτά; ποῖαν ἀξιοῖς δοῦναι δίκην, 410
 410 ἢν εὐρεθῆς ἐς τήνδε μὴ δίκαιος ὢν;

ΛΙΧΑΣ.

πῶς μὴ δίκαιος; τί ποτε πικίλας ἔχεις;

non ausuro respondere Licha. Hoc enim vult:
 non audebis respondere, quod te inter-
 rogavi, si integra mente uteris. Ὁ σ'
 ἱστορῶ recte Harl. Ald. aliique veteres libri. Tri-
 cliniani ἄ σ' ἱστορῶ.

405. Cod. Flor. δάμαρθ' Ἡρακλέους: quod ego
 si plures libri haberent, non dubitarem recipere.
 De mensura huius nominis dixit Porsonus ad
 Med. 675. Neque est, quod versus in tres aequal-
 es dipodias divisus quemquam conturbet. Ven-
 tant enim interpunctiones dipodias in recitando
 servare.

408. Seidlero delendum videbatur signum in-
 terrogandi. Sensus eodem redit, sed interrogatio
 non modo melius convenire videtur homini in-
 dignabundo, sed omnino etiam usitata est in ta-

ΑΓΓΕΛΟΣ.

οὐδέν. σὺ μέντοι κάρτα τοῦτο δρῶν κυρεῖς.

ΛΙΧΑΣ.

ἄπειμι. μῶρος δ' ἦν πάλαι κλύων σέθεν.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

οὐ· πρὶν γ' ἂν εἴπης ιστορούμενος βραχῦ. 415

ΛΙΧΑΣ.

415λέγ', εἴ τι χοήσεις. καὶ γὰρ οὐ σιγηλὸς εἶ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τὴν αἰχμάλωτον, ἣν ἔπεμψας ἐς δόμους,
κάτοισθα δήπου;

ΛΙΧΑΣ.

φημί· πρὸς τί δ' ιστορεῖς;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

οὐκουν σὺ ταύτην, ἣν ὑπ' ἀγνοίας ὄρας,

Il genere orationis. Eurip. Orest. 1183. Ἑλένης
κάτοισθα θυγατέρ'; εἰδὸτ' ἠρόμην.

418. Libri omnes, ἣν ὑπ' ἀγνοίας ὄρας. Scholiastes: οὐ σὺ, φησί, ταύτην, ἣν προσποιῶν ἀγνοεῖν, ἔλεγες εἶναι Ἰόλην. Reiskius ἣν ὑπ' ἀγνοίας στέγεις coniecit. Erfurdcius pro ὄρας scripsit περᾶς. Non ausim quidquam mutare. Sensus videtur esse: quam cum ignoratione, i. e. ut ignotam vides. Consulto videtur ὄρας potius quam βλέπεις, aut προσβλέπεις dixisse, ut significaret, quam ante oculos habes ita, ut ignotam. Neque enim aut nunc praesens est Iole, aut, quum esset praesens, intuitum eam esse Licham significare vult.

Ἰόλην ἔφασκες Εὐρύτου σποράν ἄγειν;

420

ΛΙΧΑΣ.

420 ποίοις ἐν ἀνθρώποισι; τίς πόθεν μολῶν
σοὶ μαρτυρήσει ταῦτ' ἐμοῦ κλύειν παρῶν;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

πολλοῖσιν ἀστῶν. ἐν μέσῃ Τραχινίων
ἀγορᾷ πολὺς σου ταῦτά γ' εἰσηκουσ' ὄχλος.

ΛΙΧΑΣ.

ναί.

425 κλύειν γ' ἔφασκον. ταῦτό δ' οὐχὶ γίγνεται,
δόκησιν εἰπεῖν, κάξ' ἀκριβοῦσαι λόγον.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ποῖαν δόκησιν; οὐκ, ἐπώμοτος λέγων,
δάμαρτ' ἔφασκες Ἡρακλεῖ ταύτην ἄγειν;

ΛΙΧΑΣ.

ἔγὼ δάμαρτα; πρὸς θεῶν, φράσον, φίλη
430 δέσποινα, τόνδε, τίς ποτ' ἐστὶν ὁ ξένος.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὅς σου παρῶν ἤκουσεν, ὡς ταύτης πόθοι

420. Edd. vett. et Brunck. male τίς ποθεν. Iam Canterus τίς πόθεν scripserat.

421. Bothius pro παρῶν scripsit πάρα, ut elegantius, sed, ne id fieri posset, dedit ταῦτά μου κλύειν πάρα.

422. Hic quoque Bothius, quum post ἀστῶν distingueretur, interpunctionem eam post ἀγορᾷ posuit, aptissimae amplificationi frigidam tautologiam substituens.

430. Cod. Harl. omittit τόνδε. Id si in pluri-

πόλις θαμείη πάσα, κούχ ἢ Λυδία
πέρσειεν αὐτήν, ἀλλ' ὁ τῆσδ' ἔρωσ φανείς.

ΛΙΧΑΣ.

ἄνθρωπος, ὃ δέσποιν', ἀποστήτω. τὸ γὰρ
435 νοσοῦντι ληρεῖν, ἀνδρὸς οὐχὶ σώφρονος.

ΛΗΙΑΝΕΙΡΑ.

μῆ, πρὸς σε τοῦ κατ' ἄκρον Οἰταῖον νάπος
Διὸς καταστράπτοντος, ἐκκλήψης λόγον.
οὐ γὰρ γυναικὶ τοὺς λόγους ἐρεῖς κακῆ,
οὐδ' ἦτις οὐ κάτοιδε τάνθρώπων, ὅτι
440 χαίρειν πέφνηεν οὐχὶ τοῖς αὐτοῖς αἰεῖ.
Ἔρωτι μὲν γοῦν ὅστις ἀντανίσταται
πύκτης ὅπως ἐς χεῖρας, οὐ καλῶς φρονεῖ.
οὗτος γὰρ ἄρχει καὶ θεῶν ὅπως θέλει,

bus libris omissum esset, videri possent fuisse, qui legerent τίς ποθ' οὗτός ἐστιν ὁ ξένος.

434. Turn. et quae hunc sequuntur edd. ἐπιστήτω, quod aperte posuit quispiam prava decptus personae notatione, de qua v. ad v. 401.

436. Brunckius revocavit μῆ πρὸς σε ex codd. B. T. et ed. Turn. Caeteri codd. et edd. ante Brunckianam μῆ πρὸς σύ. Corrigendus vero etiam accentus erat.

441. Citat hunc et duos sequentes versus Stobaeus Serm. LXIII. p. 388. Grot. 245. Ad illa, ἔρωτι ἀντανίσταται πύκτης ὅπως ἐς χεῖρας, respicit Plutarchus in Solone cap. 1. et περὶ τοῦ ἑαυτὸν ἐπαινεῖν ἀνεπιφθόνως p. 541. B. ut iam Canterus Nov. lectt. IV. 7. observavit. Sophoclis libri veteres et Turn. ἔρωτι μὲν νῦν. Steph. Cant. et quae hunc sequuntur edd. ac Brunckius μὲν νῦν. Non aptum facit nexum κῦν vel νῦν. Quare rece-

κάμου γε· πῶς δ' οὐ χαιέρας, οίας γ' ἐμοῦ;
 445 ὥστ' εἴ τι τῷ μῶ τ' ἀνδρὶ τῆδε τῆ νόσῳ
 ληφθέντι μεμπτός εἰμι, κάστα μαινομαι,

pi quod apud Stobaeum est γούν. Pro eo γὰρ habet P. Faber in Agonistico l. c. 12. ubi ex Stobaeo hos versus affert.

444. Falleretur, qui γὲ in κάμου γε putaret etiam significare posse, auctore Porsono in praef. ad Hec. p. 37. qui eo loco, ut aliquo modo vim particulae istius declararet, illa voce usus videtur: quamquam vereor ut ille omnino, quid καί γε significaret, satis perspectum habuerit: unde κατὰ γ' in Phoen. 428. edidit, ubi id nullo pacto stare potest, sed unice verum est κατὰ δ'. Hoc dicit Deianira: amor solus et diis imperat, et mihi adeo. Particula ista non sic posita est, ut ad praecedentia referatur: ineptum enim, difficilius vinci amore hanc mulierem, quam deos: sed posita est propter sequentia. Hoc enim vult, amorem et diis imperare, et, ne dicat alias, sibi adeo ipsi, ut non sit mirum, aliam sui similem feminam ei succumbere.

445. Cod. Flor. cum edd. ante Brunck. ὥς εἴτι, nisi quod ed. Turn. per errorem ὥς εἴτι. Brunckius ὥστ' εἴτι ex codd. B. T. recte. Deinde τῷ μῶ τ' ἀνδρὶ omnes, nec de vitio monuit Porsonus ad Hec. 1125. ubi vocabulum μεμπτός attingens hunc versum affert. Schaeferus coniecit τῷ μῶ γ' ἀνδρὶ. Lenius Seidlerus τῷ μῶ τ' ἀνδρὶ, ut huic τε respondeat ἤ. v. Matthiae Gr. gr. §. 607. Cohærent hæc ita: amor vincit etiam deos, et adeo me ipsam: quidni etiam aliam mei similem? ut insana sim, si et meo viro propter hunc animi morbum succenseam, aut huic mulieri, quae causa exstitit rei quae non turpis, nec mihi aliquod malum est.

ἢ τῆδε τῆ γυναικί, τῆ μεταίτια
 τοῦ μηδὲν αἰσχροῦ, μηδ' ἐμοὶ κακοῦ τινός.
 οὐκ ἔστι ταῦτ'. ἀλλ' εἰ μὲν ἐκ κείνου μαθῶν
 450 ψεῖδῃ, μάθῃσιν οὐ καλὴν ἐκμανθάνεις.
 εἰ δ' αὐτὸς αὐτὸν ὥδε παιδεύεις, ὅταν

447. In margine ed. Turn. notatur alia lectio τῆ μὴτ' αἰτίῳ. Mira est de h. l. disputatio H. Stephani in adnot. ad Soph. p. 60 seq. qui τοῦ in τὸ mutari malebat, ut constructio esset, τῆ μηδαμῶς μεταίτια ἐμοὶ αἰσχροῦ τινός, μηδὲ κακοῦ. Putat enim, quod Iole commiserit, eiusmodi esse dici, ut Deianirae nullum dedecus aut malum afferre possit. At nemo non videt, quam haec contorta oratio foret. Hoc dicit Deianira, nihil esse quod Iolae succenseat, quae occasionem dederit rei nec turpis, nec talis, ut ea sibi aliquod malum sit.

451. P. Elmsleius ad Heracl. 144. αὐτὸς αὐτὸν scribendum putat, ubique αὐτὸν a prima et secunda persona, ut ad Oed. R. 138. ait, removen- dum censens: sed ad Bacchas v. 722. pluralem tamen excipit, non memor, ut videtur, Aeschyli Agam. 1306. 1552. Choeph. 109. 1014. Suppl. 813. Aut longius iusto, aut non quo debebat usque progressus est. Nam si de prima et secunda persona αὐτὸς αὐτὸν dici volumus, cur non etiam de tertia? Quod si etiam talia, quale illud in Choephoris νῦν αὐτὸν αἰνῶ, quod est ἐμαντόν, removebimus, etiam tertiae personae conceden- dum est αἰνεῖ αὐτόν, se laudat. Sed haec quum dico, nolo videri defendere αὐτῶν in Aristoph. Lysistratam 486. ab Reisigio in Coniect. lib. I. p. 206. introductum, aut quod Matthiae gr. Gr. §. 489. II. ex Aeschylō affert, θεῖνον ἐμὸν τὸν αὐτῆς. Nam etsi ἐμαντόν constanter Attici pro ἐμὲ cum verbo eiusdem personae coniungunt,

θέλης γενέσθαι χρηστός, ὀφθήσει κακός.

v. c. Aeschylus Prom. 437. Sophocles Oed. R. 1080. Eurip. Hippol. 978. tamen id non posuerunt pro *αὐτόν*, nec dixerunt *ἐμὸν τὸ ἐμαυτοῦ*. Elmsleii decretum mihi videtur omni analogiae repugnare. Rectius, nisi fallor, contendat quis, *αὐτοῦ* initio poetarum, et in his tragicorum licentia de prima secundaque persona dictum esse: inde paullatim in communem usum venisse, ac primo in plurali, ne opus esset *ἡμῶν αὐτῶν*, *ὑμῶν αὐτῶν* dicere: ut apud Aristophanem Eq. 506. Lys. 1070. quae sola fortasse apud hunc exstant exempla huius personarum commutationis. Sic etiam Philemon fr. inc. 11. Inde magis frequentari coepit, etiam in prosa oratione, ut fere exquisita paullatim vulgaria fieri solent. Novissime de isto usu dixit Hamakerus Lectt. Philostr. I. p. 79. seq. Vt ad Sophoclem redeam, sensum huius loci ita explicat scholiastes: *εἰ δὲ σὺ σαυτὸν εἰς τοῦτο ψευδολογίας ἄγεις, ἴσθι ὅτι κὰν θέλησῃς ποτὲ εἰπεῖν ἀληθές, οὐ δυνήσῃ ὑπὸ τῆς συνηθείας νικώμενος. ἢ κὰν θέλης ἀληθεῦσαι, οὐ πιστευθήσῃ*. Posteriorem interpretationem Brunckius aliique probarunt. Vtraque ab hoc loco aliena, et ne verbis quidem apta, siquidem *καί*, quod scholiastes intulit, non est a poeta additum. Hoc ille dicit: si temet ipse ad mentiendum instituis, malus reperiere, ubi volueris bonus esse: i. e. quum benevolò animo, ne cui dolorem crees, falsa dixeris, eo ipso non eris benevolus, et facies potius, ut ille doleat. Explicat id Deianira v. 457. seq. Sed hic quidem ita loquitur, ut de quovis honesto mendacio dicat, non de eo, quod nunc dixit Lichas, quia non certo scit, qua mente is falsa dixerit. Quod si certo sciret, propterea il-

ἀλλ' εἰπέ πᾶν τᾶληθές· ὡς ἐλευθέροη,
 ψευδεῖ καλεῖσθαι, κῆρ πρόσεστιν οὐ καλή,
 455 ὅπως δὲ λήσεις, οὐδὲ τοῦτο γίγνεται.

πολλοὶ γάρ, οἷς εἶρηκας, οἱ φράσσουσ' ἐμοί.
 κεί μὲν δέδοικας, οὐ καλῶς ταρβεῖς, ἐπεὶ
 τὸ μὴ πυθέσθαι, τοῦτό μ' ἀλγύνειεν ἄν·
 τὸ δ' εἰδέναι, τί δεινόν; οὐχὶ χᾶτέρας
 460 πλείστας ἀνήρ εἰς Ἡρακλῆς ἔγημε δῆ;
 κοῦπω τις αὐτῶν ἔν γ' ἐμοῦ λόγον κακὸν
 ἠνέγκατ', οὐδ' ὄνειδος· ἦδε τ', οὐδ' ἄν εἰ
 κάρτ' ἐντακείη τῷ φιλεῖν, ἐπεὶ σφ' ἐγὼ

Imm mentitum esse, ne doleret ipsa, dixisset, ἐν
 ᾧ θέλεις χρηστός γενέσθαι.

462. Leve est, sed tamen operae pretium, de
 quo paucis lectorem moneamus. Triplex est hu-
 ius loci interpunctio: ἦδε τ' οὐδ' ἄν, εἰ in ed.
 Turnebi; ἦδε τ', οὐ δ' ἄν εἰ in Aldina aliisque;
 ἦδε τ' οὐδ' ἄν εἰ omni interpunctione sublata. ut
 in Iuntinis et Schaeferiana. Hic enim Aldinae
 interpunctionem reprehendit, quod dirimat quae
 arcte iungenda sint. Turnebi interpunctio con-
 structioni consentanea est, sed repugnat usui
 Graecorum; Aldina vero quam maxime Graeca
 est. Necessario enim eo in loco paullum con-
 sistere debet vox, praesertim quum verbum, οὐκ
 ἄν ἐνέγκαιτο ὄνειδος, omissum sit. Caeterum hic
 locus addi potest iis, quos adversus P. Elmsle-
 ium in censura Medae ad v. 4. in Diar. class. P.
 XXXVIII. attuli. Nam si vera esset Elmsleii sen-
 tentia, hic ἦδε δ' edi debuisset.

465. Scholiastes ἐντακείη de Hercule intelligit.
 Ego quidem malim de Iole accipi. Putat enim
 Deianira etiam ipsam teneri amore Herculis, ut
 v. 444. significavit. Est autem ἐντακῆναί τινα

ἄπειρα δὴ μάλιστα προσβλέψασ', ὅτι
 465 τὸ κάλλος αὐτῆς τὸν βίον διώλεσεν,
 καὶ γῆν πατρίαν οὐκ ἔκοῦσα δύσμορος
 ἔπερσε καθούλωσεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν
 φέιτω κατ' οὔρον· σοὶ δ' ἐγὼ φράζω κακὸν
 πρὸς ἄλλον εἶναι, πρὸς δ' ἔμ' ἀψευθεῖν αἰεί.

ΧΟΡΟΣ.

470 πείθου λεγούση χρησιὰ, κοῦ μέμψει χρόνω
 γυναικὶ τῆδε, καὶ ἐμοῦ κτήσει χαριν.

ΛΙΧΑΣ.

ἀλλ', ὦ φίλη δέσποινα, ἐπεὶ σε μανθάνω
 θνητὴν φρονοῦσαν θνητὰ κοῦκ ἀγνώμονα,
 πᾶν σοι φράσω τάληθές, οὐδὲ κρύψομαι.
 475 ἔστιν γὰρ οὕτως, ὡς περ οὔτις ἐννέπει.
 ταύτης ὁ δεινὸς ἡμερὸς ποθ' Ἡρακλῆ
 διῆλθε, καὶ τῆσδ' οὔνεχ' ἡ πολυφθορὸς
 καθηρέθη πατρίδος Οἰχαλία δορι.

colliquefactum inhaerere alicui. In Electra v. 1311. μίσός τε γὰρ παλαιὸν ἐντέτηκέ μοι. Apte Wakefieldius θρήνοισιν ἐντακεῖσα ex Lycophrone v. 498. attulit.

465. Vt par est in fine versus, cod. Flor. Ald. Iuntinae διώλεσεν. A Turnebo illatum διώλεσε.

474. Pro θνητὰ cod. Paris. ὀρθά. Ortum hoc ex interpretatione verbi οὐκ ἀγνώμονα. Sensus est enim: quoniam te ut hominem humana atque indulgentiae plena sentire video. Ἀγνώμων est non habens respectum: unde stolidum, ferum, durum, ingratum ita vocant: v. Sturzii Lexicon Xenoph. Germanice interdum potest dici rücksichtslos, unerkennlich.

καὶ ταῦτα, δεῖ γὰρ καὶ τὸ πρὸς κείνου λέγειν,
 480 οὐτ' εἶπε κρύπτειν, οὐτ' ἀπηρηνήθη ποτέ.
 ἀλλ' αὐτὸς, ὃ δέσπονα, δειμαίνων τὸ σὸν
 μὴ στέρονου ἀγλύνοιμι τοῖσδε τοῖς λόγοις,
 ἡμαρτον, εἴ τι τήνδ' ἁμαρτίαν νέμεις.
 ἐπεὶ γε μὲν δὴ πάντ' ἐπίστασαι λόγον,
 485 κείνου τε καὶ σὴν ἐξ ἴσου κοινήν χάριν
 καὶ στέργε τὴν γυναῖκα, καὶ βούλου λόγους,
 οὓς εἶπας ἐς τήνδ', ἐμπέδως εἰρηκέναι.
 ὡς τ' ἄλλ' ἐκείνος πάντ' ἀριστεύων χειροῖν,
 τοῦ τῆσδ' ἔρωτος εἰς ἅπανθ' ἤσσων ἔφυ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

490 ἀλλ' ὦδε καὶ φρονοῦμεν, ὥστε ταῦτα δρᾶν,
 κοῦ τοι νόσον γ' ἐπακτὸν ἐξαρούμεθα,
 θεοῖσι θυεσμαχοῦντες. ἀλλ' εἴσω σιέγης
 χωρῶμεν, ὡς λόγων τ' ἐπιστολὰς φέρης,
 ἅ τ' ἀντὶ δῶρων δῶρα χρὴ προσαρμόσαι,
 495 καὶ ταῦτ' ἄγης. κενὸν γὰρ οὐ δίκαιά σε

491. Vulgo ἐξαιρούμεθα. Quod Musgravius coniecit, ἐξαρούμεθα, praebet cod. Paris. Nec profecto aliud erat ἐξαιρούμεθα, si vera est Porsoni observatio ad Med. 848. Rectius tamen sentire puto Elmsleium ad Heracl. 323. Ἐπακτὸν scholiastes recte interpretatur ἀνθαίρετον. Nam sensus est: nec profecto augebo morbum ultro, diis impie reluctans: sive magis proprie, (nam ἐπακτὸν effectum notat) nec profecto morbum augebo, ut adeo ultro contractum habeam.

492. Brunckius ἔσω. Vide ad v. 201.

495. Ald. et Iunt. pr. κενόν. Sed κενόν iam Iunt. secunda cum Turn. aliisque.

χωρεῖν, προσελθόνθ' ὧδε σὺν πολλῷ στόλῳ.

ΧΟΡΟΣ.

Μέγα τι σθένος ἅ Κύπρις ἐκφέρεται νίκας αἰ. στο.
καὶ τὰ μὲν θεῶν

παρέβαν, καὶ ὅπως Κρονίδαυ ἀπάτασεν,

οὐ λέγω,

500

500 οὐδὲ τὸν ἔννυχον "Αἶδαν,

ἢ Ποσειδάωνα τινάκτορα γαίης·

497. Plutarchus in Amatorio p. 759. E. μὲν pro τὴν posuit, ut suae haec orationi aptaret. Καίτοι, inquit, μέγα μὲν σθένος ἅ Κύπρις ἐκφέρεται νίκας, ὡς φησι καὶ Σοφοκλῆς· μεγάλη δὲ τοῦ "Αρεος ἰσχύς. Eustathius p. 806, 58. (727, 12.) μέγα τι σθένος ἐκφέρεται νίκας affert, ut pro ἐκφέρει dictum. Respicit fortasse etiam p. 1478, 8. (Od. 142, 14.) ubi scribit: σημαίνει δὲ ποτε καὶ ἀνῆλθιν τινα· οὕτω γὰρ τὸ μικρὸν μέγα τι ἐκφέρει ἔστιν ὄρε. Non dubito probandam esse Eustathii interpretationem, cuius valde simplex ratio sit: magna in vincendo vim suam prodit Venus: sed non est tamen praetereundum, etiam passive accipi posse ἐκφέρεται, ita ut pro simplici μέγα positum sit μέγα τι σθένος νίκας: magna vi victoriae ruit Venus. Passive Euripides Alcest. 604. τὸ γὰρ ἐγγενὲς ἐκφέρεται πρὸς αἰδῶ. Caeterum scholiastes etiam μέγα τι σθένουσα Κύπρις legi ait.

499. Male Brunckius χάπως pro librorum scriptura καὶ ὅπως. Aoristum παρέβαν attigit Abreschius in Misc. Obs. novis T. III. p. 3. more suo omnia permiscens. Significat indicta esse volo.

501. Revocavi ἢ quod codd. Par. Flor. cum caeteris omnibus habent. Brunckius οὐ posuit, quod servavit Erfurdus.

ἀλλ' ἐπὶ τάνδ' ἄρ' ἄκοιτιν

502. Libri, ἀλλ' ἐπὶ τάνδ' ἄρ' ἄκοιτιν ἀμφίγνοι κατέβαν πρὸ γάμων τινές. πάμπλητα παγκόνιτά τ' ἐξήλθον ἀεθλ' ἀγώνων. Nisi quod Ald. et Iunt. prima cum codd. Harl. et Flor. τήνδ' ἄρ' habent, secunda autem Iuntina, quae τάν δ' habet, ἄρ' omit- tit. Alii coli signum post τινές posuerunt. Scholiastes: ἀλλ' ἐπὶ τάνδ' ἄρ' ἄκοιτιν. τὴν Δηϊάνειραν. ὁ δὲ νοῦς οὗτος· τὰ μὲν εἰς θεοῦς γεγονότα παρήμι· ἐκεῖνα δὲ λέγω, τίνες ἠγωνί- σαντο περὶ τῶν γάμων Δηϊανείρας καὶ κατέβησαν εἰς τὸν ἀγῶνα. Apparet, legisse eum τινές, licet apud ipsum quoque male scriptum exstet τινές. Satis negligenter haec tractarunt critici, quum apertum hic vitium non animadvertentes, antistrophica potius tentanda censuerunt. Ut omissum sit λέγω, quemadmodum scholiastae placet, quid sibi vult ἄρα in tali oratione? quid porro duo verba κατέβαν et ἐξήλθον nulla copula iuncta? Prorsus enim erraret, qui crederet particula τέ, quo ea loco collocata est, verba ista potuisse copulari, ac non debere eam necessario haec coniungere, πάμπλητα et παγκόνιτα. Praeterea deesse aliquid, antistrophici versus ostendunt. Quae quum ita sint, non modo τίνες scripsi, sed idem vocabulum, mutata interpunctione, etiam ante ἀμφίγνοι collocavi. Quam emendationem, quae revera nihil est nisi iteratio trium litterarum, quod certissima videretur, non dubitavi in textum recipere. Sensus est: sed ad hanc coniugem quinam ancipites descenderunt ante nuptias, quinam plagis ac pulvere plena superarunt certamina? Ἀμφίγνοι dicit ex Homericō ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν, cuius in vocabuli radice quum proprie curvandi notio inesse videatur, ego quidem ἔγχη dici ἀμφίγνα crediderim a media parte cuspidis, quae utrimque

505 τίνες ἀμφίγυοι κατέβαν πρὸ γύμων, τίνες
 πᾶμπληκτα παγκόνια τ' ἐξ- 505
 ἦλθον ἄεθλ' ἀγώνων.
 ὁ μὲν ἦν ποταμοῦ σθένης, ὑψίκερω τετραόρου ἀντ.
 φάσμα ταύρου,
 Ἄγελῶς ἀπ' Οἰνιαδῶν· ὁ δὲ Βακχέϊας ἄπο

in latitudinem aliquam extenuata, ad modum en-
 sis, ab imo ad summum utrinque nonnihil cur-
 vatur, ut in pungeado etiam secet. Id ad pu-
 gnantes ipsos translatum non puto simplicius ex-
 plicari posse, quam ut sit ancipitibus armis.
 Certe nihil sani est in scholiastae hariolationibus:
 ἀντίπαλοι, ἢ ἰσχυροί, ἐν τοῖς γυίοις μαχεσάμενοι,
 χερσὶ καὶ ποσίν. ἢ ἀμφοτέροι τεθωρακισμένοι. ἢ
 ἀμφω παρωξυμμένοι.

504. Male cod. Par. παγκόνιστά τ'.

506. Libri omnes τετραόρου, nisi Par. τετραώ-
 ρου. Eustathius p. 573, 27. (435, 45.) affert τε-
 τραόρου φάσμα ταύρου. Sed p. 1313. 6. (1431, 1.)
 scribit, ὄθεν καὶ τετραόρου ταύρου φάσμα ἢ τρα-
 γωδία φησί, et p. 1734, 10. (Od. 508, 47.) κατὰ
 τὸν εἰπόντα τραγικόν, τετραόρου φάσμα ταύρου.
 Τετραόρου receperunt Brunckius atque Erfurdus,
 quos fugerat tertius Eustathii locus: nec diffiteor
 elegantius esse, non quod duo epitheta tauro non
 recte addita sint, sed quia sonus suavior est, re-
 moto homoeoptoto. Nolui tamen mutare scri-
 pturam, quam et libri omnes, et scholiastes, de-
 nique ipse Eustathius tueatur, cuius unum lo-
 cum, quam duos, menda laborare credibilius est.
 De Oeniadis, urbe Acarnaniae ad Acheloum, om-
 nia pervulgata.

508. Libri Βακχέϊας ἄπο. Vtramque vocem
 male scripsit Brunckius Βακχέϊας ἀπό. De metro
 non erat, quod timeret, quum id non modo ferat

- 510 ἦλθε παλίντονα Θήβας,
 τόξα καὶ λόγχας ῥόπαλόν τε τινάσσων,
 παῖς Διός· οἱ τὸτ' ἀολλεῖς
 ἴσαν ἐς μέσον ἴεμενοι λεχέων· μόνα δ'
 εὐλεκτρος ἐν μέσῳ Κύπρις
 ῥαβδονόμει ξυνοῦσα.

eo loco syllabam longam, sed etiam, quae in strophico versu interpunctio est, consistere aliquantum ac morari vocem postulet. Ἀπὸ autem sine anastrophe, hac positura verborum, plane repugnat legibus linguae.

511. Libri, οὗ τὸτ' ἀολλεῖς ἴσαν ἐς μέσον ἴεμενοι λεχέων. Cod. Par. ἴσων. Cod. Harl. ἦσαν. Deinde ed. Turn. omittit ἐς, sed adnotat in margine. Brunckius, quem sequitur Erfurdus, deletis ἐς μέσον, scripsit ἦσαν. Id videtur etiam Bentleius coniecisse, cuius coniectura typographi culpa deformata est in Diarii class. P. XXVI. Scholiastes: ἀολλεῖς ἴσαν. καταχρηστικῶς εἶπεν ἐπὶ δύο τὸ ἀολλεῖς. Similiter Moschus II. 48. δοιοὶ δ' ἔστασαν ὑψοῦ ἐπ' ὄφρυος ἀγματοῖο φῶτες ἀολλήδην. Omnino Sophocles non alios Deianirae procos, quam Acheloum et Herculem memorat. Multos commentus est Ovidius Metam. IX. 10 — 13.

514. Brunckius contra libros omnes perverso sensu ῥαβδονομεί. Recte scholiastes: μόνη δὲ ἡ εὐλεκτρος Κύπρις παροῦσα ἐβράβευσεν καὶ διέταττε. Quoniam vero nihil adeo absonum est aut invenustum, quod non alicui interpreti in mentem veniat, moneo, ne quis audiendum putet Musgraviū, qui, quod dea Paphia non soleat εὐλεκτρος vocari, haec ita interpretatus est: sola autem puella formosa in medio assidens certamini praeerat. Sed haec quidem bene refutavit Groddeckius. Alius, de ipsa haec Venere intelligens, scripsit: „εὐλεκτρος, cum qua cubare

515

τὸτ' ἦν χειρός, ἦν δὲ τόξων πάταγος, ἐπὶ δ.
 ταυρείων ἰ' ἀνάμιγδα κεράτων.
 ἦν δ' ἀμφίπλεκτοι

520

est suave, iucundissima, pulcherrima.“ Immo sensus est: sola faustitori largitrix dea regebat certamen. Vt in Antig. 796. *νύμφη εὐλεκτρος* sponsam significat, cuius torus expetendus est, ita quid mirum Venerem ipsam, per quam torus expetitur, *εὐλεκτρον* dici? Scilicet numen Veneris hic dictum, quum cupiditas amantium intelligatur.

515. Turn. Steph. et quaedam aliae *χειρός*. Sed veteres libri *χερός*. Sic etiam Brunckius. Metra huius epodi ad meliores numeros revocavi mutata versuum distinctione. *Κεράτων* media longa esse, vix erit hodie qui nesciat. Vide Eurip. Bacch. 919.

517. Eurip. Ion. 1146. *ἐνῆν δ' ὑφανταὶ γράμμασιν τοιαῖδ' ὑφαί*. Matthiae in gramm. Gr. si conferas, quae dixit §. 211. extr. et §. 302. dubius fuisse videtur, utrum singularis numeri esset ἦν, an forma quaedam numeri pluralis. Est vero singularis, qui hac conditione tantum usurpatur, ut praecedat nomini, quod bene animadvertit Buttmanus in gr. Gr. T. I. p. 552. Senserat hoc, opinor, etiam Valckenarius ad Herodot. V. 12. p. 376, 21. diversa esse monens illa, quae Dorvillius ad Charitonem conguessisset: nempe p. 271. (364. ed. Lips.) 478. s. (497) 750 (659) ubi fallitur Dorvillius. Est hoc sane Doriensibus usitatius, nec tantum ad verbum *εἶναι*, sed ad quaevis alia verba spectat. Estque haec ipsa ratio schematis, quod Pindaricum dicitur. Ex quo intelligitur, apud Pindarum Ol. XI. 4. *τέλλεται* non esse praecedentibus verbis iungendum. Nimirum in principio orationis recte potest verbum singulari numero poni, multa in unum collecta complectens;

520

κλίμακες, ἦν δὲ μετώπων ὀλόεντα
 πλήγματα, καὶ στόνος ἀμφοῖν.
 ἅ δ' εὐώπις ἀβρὰ
 τηλαυγεῖ παρ' ὄχθῳ
 ἦστο, τὸν ὄν προσημένους ἀκοίταν. 525

quae deinde explicatius significantur addito nomine etiam plurali; non etiam posito iam nomine plurali aptum est verbum non conveniens huic numero. Sed satis de verbo ἦν. Κλίμακες quid sint, scholiastes his verbis declarat: κλίμακες δὲ, αἱ ἐπαναβάσεις, παρὰ τὸ ἄνω τε καὶ κάτω αὐτῶν (ita scribendum pro αὐτῶν) στρέφεσθαι ἐν τῇ μάχῃ. Ἔστι δὲ εἶδος παλαίσματος ἢ κλίμαξ. Hesychius: κλίμακες, πάλης εἶδος. Idem est κλιμακισμός, et verbum κλιμακίζειν, διακλιμακίζειν. Meminit etiam Pollux III. 155. Nemo tamen, quale hoc luctae genus esset, exposuit. Positum erat, nisi fallor, in eo, ut quis averteret adversarium, atque a tergo complexus, quasi per scalam, dorsum eius conscenderet. Apud Ovidium Achelous in descriptione huius ipsius cum Hercule certaminis, Metam. IX. 51. quarto exiit amplexus, adductaque brachia solvit: impulsumque manu certum mihi vera fateri) protinus avertit, tergoque onerosus inhaesit. Si qua fides, (neque enim ficta mihi gloria voce quaeritur) imposito pressus mihi monte videbar. Alia in hanc rem vide apud P. Fabrum Agonist. I. cap. 10. et 20. Diversum est ἐκ κλίματος, de quo Etym. M. p. 522, 31. quod non ad luctam, sed ad pugilatum pertinet.

521. Nimis Dorice Turn. Steph. Cant. τηλαυγεῖ. Παρ' ὄχθῳ minus proprie dictum pro ἐπ' ὄχθῳ, ut supra v. 370. πρὸς μέσῃ Τραχινίων ἀγορᾷ.

[ἔγώ, δὲ μάτηρ μὲν οἶα φράζω·

523. Libri veteres sine interpunctione, ἔγώ δὲ μάτηρ μὲν οἶα φράζω τόδ' ἀμφινείκητον etc. Ex ed. Turnebi deinde recepta interpunctio et τὸ δ'. Atque ita legit scholiastes, cuius haec verba sunt: ἔγώ, φησίν, ἐνδιαθέτως ὡσεὶ μήτηρ λέγω. Qua sententia nihil hic fingi ineptius potest: neque iniuria Bentleius locum ut corruptum notavit. Longe alia interpretatio in alio scholio prostat: ἔγώ παρῆσα τὰ πολλά, τὰ τέλη λέγω τῶν πραγμάτων. Quae quum sensum praebeat aptissimum, quasi manu ducere videtur ad huiusmodi scripturam, ἔγώ δὲ τέρθρα μὲν οἶα φράζω. Nam τέρθρα, quae grammatici τέλη interpretantur, sunt summa, capita rei. Possetque huic coniecturae luculenta confirmatio peti ex Erotiano p. 366. et Galeni Lex. Hippocr. p. 578. si verisimile esset, τέρθρα in μάτηρ corrumpi potuisse. Accedit, quod hoc genus metri quintam syllabam solet longam habere: v. ad Electr. 1086. etsi brevis nec legi numerorum, neque analogiae repugnat. Est tamen, nisi fallor, alia quoque ratio, qua sensus is, quem scholiastes ille indicavit, faciliore mutatione restitui possit: sed eam dubitanter commemoro, quum non habeam exemplum, quo eam plane confirmem. Videndum enim, an forte scripserit poeta, ἔγώ δ' Ὀμαρτῆ μὲν οἶα, φράζω: ego vero coniunctim quidem, qualia illa fuerint, dico. Constructio eadem, ut in Iphig. Taur. 344. τὰ δ' ἐνθάδ' ἡμεῖς οἶα, φροντιούμεθα. Ὀμαρτῆ usurpavit Euripides Hec. 839. Hippol. 1195. Heracl. 139. sed ita, ut etsi coniunctim, maxime in Hecuba, verti possit, tamen etiam simul, eodem tempore vertere liceat, quae usitata significatio est, quamquam propria videtur coniunctim esse. Caeterum alia duo in hoc loco memoratu digna sunt, unum, quod

τὸ δ' ἀμφινείκητον ὄμμα νύμφας
 525 ἐλεινὸν ἀμμένει.]
 κατὰ ματρὸς ἄφαρ βέβακεν, ὥστε
 πόρτις ἐρήμα.

530

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

Ἦμος, φίλαι, κατ' οἶκον ὁ ξένος Ἰροεῖ
 ταῖς αἰχμαλώτοις παισὶν ὡς ἐπ' ἐξόδῳ,
 530 τῆμος θυραῖος ἦλθον ὡς ὑμᾶς λάθρα,
 τὰ μὲν, φράσουσα χερσὶν ἀτεχνήσασαυην,
 τὰ δ', οἷα πάσχω συγκατοικτιουμένη.

535

sententia illa, quam scholiastes in his verbis invenit, non iis, quae de Deianira modo dixit chorus, sed descriptioni pugnae apte adiungitur: in hac enim summatim omnia paucis complexus est; alterum, quod de Deianira eadem res his narratur, in qua tautologia non immerito haesit Wakefieldius. His argumentis adducor, ut hic quoque duarum editionum scripturam coniunctam esse putem, quarum in altera versum illum, καὶ στόνος ἀμφοῖν, statim exceperit v. 523. et qui sequuntur usque ad finem carminis, omissis mediis; in altera autem defuerint v. 523 — 525. quos propterea uncis inclusi.

524. Scholio praefixum, ἀμφιμάχητον ὄμμα νύμφας. quod explicat interpretes, ἀντὶ τοῦ ἢ περιμάχητος νύμφη, περιφραστικῶς.

525. Libri ἐλεινόν, pro quo ἐλεινὸν restituit Erfurdinus ex observatione Porsoni in praef. ad Hec. p. VII.

526. Turn. Steph. Cant. et quae hanc sequuntur, ὡς, quod servavit Brunckius, ut carmen versibus Glyconeo et Pherecrateo finiretur. Cod. B. ὡςπερ. Membranae Brunckii, codd. Par. Flor. Harl. Ald. et edd. vett. ὥστε.

κόρην γάρ, οἶμαι δ' οὐκ ἔτ', ἀλλ' ἐξευγμένην,
 παρειαδέδεγμα, φόρτον ὥστε ναυτίλος,
 535 λωβητὸν ἐμπόλημα τῆς ἐμῆς φρενός.
 καὶ νῦν δὲ οὔσαι μίμνομεν μίας ὑπὸ
 χλαίνης ὑπαγκάλισμα. τοιάδ' Ἡρακλῆς, 540
 ὁ πιστὸς ἡμῖν κάγαθὸς καλούμενος,

533. Primus Turnebus interpunxit, κόρην γάρ, οἶμαι δ' οὐκ ἔτ', ἀλλ' ἐξευγμένην, quoniam in antiquioribus libris deessent interpunctiones in medio versu. Male Wakefieldius, κόρην γάρ οἶμαι γ' οὐκ ἔτ', ἀλλ' ἐξευγμένην. Peius etiam Brunckius, κόρην γάρ, οἶμαι δ', οὐκ ἔτ', ἀλλ' ἐξευγμένην, quod recepto Wakefieldii γ' admisit Erfurdus. Non dolet Deianira, quod virgo esse desierit Iole, sed quod eam receperit. Virginem, inquit, recepi, (non autem esse virginem, sed nuptam puto) ut nauta onus, opprobriosum fructum bonae mentis meae.

534. Post ναυτίλος primus Stephanus interpunxit. Ante eum post λωβητὸν interpungebatur, quod postea etiam Wakefieldio placuit. Male. Duo enim sunt, quae dicit Deianira, primum, ferendum sibi onus esse, ut navi, quod semel ei impositum sit; alterum, esse hoc onus bonae mentis malum fructum. Φρένα enim intelligit, quod non defuerit officio suo erga Herculem.

536. De formula μίας ὑπὸ χλαίνης videndus Berglerus ad Alciphr. I. 38. et Misc. Obs. vol. V. p. 59. Recte Brunckius ὑπὸ et v. 534. παρα scripsit. Vulgo ὑπο et πάρα. Nulla in his locis, si recte recitantur, post praepositionem pausa fit.

538. Triclinii recensio τελούμενος. In altera scriptura, quam Brunckius revocavit, consentit cum vet. libris etiam Harl.

οἰκούρι ἀντίπεμψε τοῦ μακροῦ χρόνου.
 540 ἔγώ δὲ θυμοῦσθαι μὲν οὐκ ἐπίσταμαι
 νοσοῦντι κείνῳ πολλά τῆδε τῆ νόσῳ·
 τὸ δ' αὖ ξυνοικεῖν τῆδ' ὁμοῦ, τίς ἂν γυνῆ 546
 δύναιτο, κοιωνοῦσα τῶν αὐτῶν γάμων;
 ὄρω γὰρ ἤβην, τὴν μὲν, ἔρπουσαν πρόσσω,
 545 τὴν δέ, φθίνουσαν· ὧν ἀφαρπαξέειν φιλεῖ
 ὀφθαλμὸς ἄνθος, τῶν δ' ὑπεκτρέπει πόδα.
 ταῦτ' οὖν φοβοῦμαι, μὴ πόσις μὲν Ἡρακλῆς 550
 ἐμὸς καλεῖται, τῆς νεωτέρας δ' ἀνήρ.

539. Eustathius p. 602, 39. (458, 48.) de vocabulo οἰκουρία: ἧς παρώνυμον τὰ οἰκούρια παρὰ Σοφοκλεῖ, ἅπερ εἰσὶν ὑπὲρ οἰκουρίας μισθοί.

541. Hoc dicit, non posse se succensere Herculi, quem saepe amori succumbere sciat.

546. Ald. τῶνδ'. Iuntinae, Turn. Cant. et pleraeque aliae τῶν δ'. Steph. et paucae aliae δ' omittunt. Cod. Harl. τὸν δ' ὑπεκτρέχειν. Edd. ὑπεκτρέπειν, praeter Iuntinam secundam et scholiastam, ex quibus exquisitiorem scripturam ὑπεκτρέπει merito recepit Erfurdcius. Loquitur negligentius. Nam quum ὧν dixisset, quasi utrumque, et florecentem aetatem et ultra florem progressam comprehendens, ut pergere debuerit τῶν μὲν — τῶν δέ, statim illud ὧν ad primum tantum refert.

547. Male Eldikius in Specim. Suspici. p. 5. ἂν ἦ pro ἀνήρ. Πόσις coniux est connubio iunctus, ἀνήρ is, quo uxor fruitur. Tuetur librorum scripturam Eustathius p. 420, 34. 1374, 43. 1384, 58. (519, 16. 1516, 50. Od. 11, 32.)

548. Iunt. secunda καλεῖται, pro vulgato καλεῖται, recte. Sic in Electra v. 970. ἐλευθέρα καλεῖ τὸ λοιπὸν, καὶ γάμων ἐπαξίων τεύξει.

ἀλλ' οὐ γὰρ, ὥσπερ εἶπον, ὀργαίνειν καλὸν
 550 γυναιῖκα νοῦν ἔχουσαν· ἧ δ' ἔχω, φίλαι,
 λυτήριον λύπημα τῆδ', ὑμῖν φράσω.
 ἦν μοι παλαιὸν δῶρον ἀρχαίου ποτὲ
 θηρός, λέβητι χαλκίῳ κεκρυμμένον,

555

549. Verba οὐ γὰρ ὀργαίνειν καλὸν affert Eustathius p. 792, 34. (707, 26.) Notandum vero ὀργαίνειν pro passivo dictum, irasci.

551. Libri, ἧ δ' ἔχω λυτήριον λύπημα, τῆδ' ὑμῖν φράσω. Scholiastes: λυτήριον λύπημα. ἀντὶ τοῦ, τῆς λύπης ἴαμα. Schaeferus λυτήριον hic accusativum regere putat, afferens εὐμεθὲς ita constructum v. 611. Vide ad Ai. 1014. Non puto huic figurae hic locum esse, quae ibi tantum admittitur, ubi nomen, quod accusativum regit, adiunctum sibi. habet verbum auxiliare eiusve participium, sive illud positum est, sive intelligi debet. Praeterea τῆδ' ad ἧ relatum valde inutile est. Itaque distinctionem mutavi, ut τῆδ' ad Iolen referatur, quemadmodum v. 542. Quomodo habeam, inquit, liberatricem aegrimoniam huic, dicam vobis. Voce erigendum τῆδ'. Hoc enim vult: marito me irasci non est aequum: sed huic mulieri habeo quomodo in meam utilitatem noceam. Λύπημα, rara vox, quam Wakefieldius Dionis Cassii auctoritate LV. 17. fin. firmavit, aegrimoniam significat, Germanice kränkung. Atque ut λυπεῖν saepe nihil aliud est, quam damno afficere, ita hic Deianira nihil nisi privari illam amore Herculis cupit, minime vero gaudere se illius dolore significat. Aliis verbis eadem dicit v. 581.

552. Wakefieldius ἀγρίον coniecit, quod non debuisset ab Erfurdio recipi, ex eo apparet, quod Schaeferus adnotavit, libenter Graecos παλαιῶν

ὁ παῖς ἔτ' οὔσα, τοῦ δασυτείρου παρα
 555 Νέσσου φθίνοντος ἐκ φόρων ἀνειλόμην,
 ὃς τὸν βαθύροον ποταμὸν Εὐήνον βρατοῦς
 μισθοῦ πόρευε χειροῖν, οὔτε πομπήμοις
 κώπαις ἐρέσσων, οὔτε λαίφεσιν νεαῖς.
 ὃς καμὲ, τὸν πατρῶον ἤνικα στόλον

560

et ἀρχαῖον coniungere: quem vide ad Plinii Epist.
 P. 145.

554. Vide ad v. 536.

557. Coronidem augmenti elisi signum Turnebi
 editio intulit, antea omissam.

559. Codd. Par. B. T. et Iunt. secunda τὸν πα-
 τρῶον ἤνικα στόλον. Ald. et reliquae τῶν πα-
 τρῶων ἤνικα στόλον. Brunckius dedit, τῶν στόλων
 πατρῶων ἤνικα, metro et grammatica repugnante.
 Scholiastes: ἤνικα στόλον ξὺν Ἡρακλεῖ.
 στόλον φησὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ δούλων τε
 καὶ ἀδελφῶν. ἤνικα οὖν καταλιποῦσα τὸν οἶκον
 τοῦ πατρὸς, ἔρημος ἐπηκολούθησα τῷ Ἡρακλεῖ.
 Porsonus in Morell. Thes. p. 394. ed. Maltb. „sa-
 na est lectio codd. τὸν πατρῶον ἤνικα στόλον,
 i. e. διὰ sive κατὰ. Anglice: attended, or
 conducted, by my father.“ Non video,
 quomodo haec ellipsis defendi possit. Schae-
 ferus locum sic interpretandum videri ait:
 quum patris missu Herculem primum
 uxor sequerer. Recte. In hoc genere
 appositionis, cuius exempla vide in Matthiae
 gramm. Gr. §. 432, 4. si plerumque articulus de-
 est, caussa haec est, quod fere aliqua, non, ut
 hic, certa res indicatur. Non enim aliquam mis-
 sionem, sed certam, qua sponsa marito missa
 est, dicit. Accusativi hi ex breuitate quadam
 dicendi orti, re proprie sic cogitata: quum pa-
 tris missionem perficerem, et Herculem
 uxor sequerer. Genitivos qui posuerunt, εὐ-

- 560 ξὸν Ἡρακλεῖ τὸ πρῶτον εὖνις ἐσπόμην,
 φέρων ἐπ' ὤμοις, ἠνίκ' ἦν μίσω πόρῳ,
 ψάνει ματαίαις χερσίν· ἐκ δ' ἠὺς ἐγώ, 565
 καὶ Ζηνὸς εὐθύς παῖς ἐπιστρέψας, χερσὶν
 ἤκεν κομήτην ἰόν· ἐς δὲ πνεύμονας
 565 στέρνων διερόοιξεν. ἐκθνήσκων δ' ὁ θῆρ
 τοσοῦτον εἶπε· παῖ γέροντος Οἰνέως,
 τοσόνδ' ὀνήσει τῶν ἐμῶν, εἰάν πίθῃ, 570
 πορθμῶν, ὀθούνεχ' ὑστάτην ἔπεψ' ἐγώ.
 εἰάν γὰρ ἀμφίθρεπτον αἶμα τῶν ἐμῶν
 570 σφαγῶν ἐνέγκῃ χερσίν, ἢ μελαγχόλους

nis orbam interpretati erant, quod vel locus, quod haec vox posita est, falsum esse arguit.

564. Membranae cum Ald. et Iuntinis alisque πλεύμονας. Alii codd. in quibus Par. et edd. Triclinianae πνεύμονας, quod praefendum videbatur Brunckio. Recte, quum alterum illud vulgare sit.

565. Scholio praefixum in edd. vett. διαρόοιξεν: unde coniicias fuisse qui legerent, στέρνων διαρόοιξεν: quod ferri posset, augmento in narratione omisso. Nam de Elmsleii disputatione ad Bacchas 1132. alio loco dicetur. Vide etiam infra ad v. 900.

567. Par. T. et margo Turn. πύθῃ. Glossa in T. ἀκούσης. Ald. Iuntinae, et quae ex his ductae, πιθῇ, praeter ed. Sim. Colinaei Paris. 1528. in qua primum πίθῃ, quod a Turnebo receptum. Scholiastes: εἰάν πύθῃ. γράφεται, εἰάν πιθῇ.

568. Membranae Brunckii, cod. Harl. Ald. Iuntinae omittunt σ', quos malui sequi, quam addere pronomen cum Triclinianis, quod placuit Brunckio.

570. Obscurius loquitur. Hoc vult: si sanguinem sumpseris circa eam partem

ἔβαψεν ἰοὺς Θρόμμα Λαοναίας ὕδρας,
 ἔσται φρενός σοι τοῦτο κηλητήριον
 τῆς Ἡρακλείας, ὥστε μήτιν εἰσιδὼν
 στέρξαι γυναῖκα κείνος ἀντὶ σοῦ πλέον.

575

575 τοῦτ' ἐννοήσας, ᾧ φίλαι, δόμοις γὰρ ἦν
 κείνου θανόντος ἐγκυλισμένον καλοῖς,
 χιτῶνα τόνδ' ἔβαψα, προσβαλοῦσ' ὅσα
 ζῶν κείνος εἶπε· καὶ πεπείρανται τάδε.

580

vulneris mei concretum, ubi sagittas, quarum una transfixus sum, hydra veneno suo tinxit. Qua parte enim sagitta venenata erat, ea parte etiam vulneris cruor veneno infectus est.

574. Brunckius et Erfurdcius *στέρξει* dederunt ex codd. B. T. In membr. cod. Harl. Ald. Iuntinis, et ed. Turn. est *στέρξαι*. A Stephano soloeum *στέρξῃ* introductam, venit in alias. Qui *στέρξει*, correctionem per se bonam, receperunt, non attenderunt ad *μήτινα*, quod sic *οὔτινα* dici debuerat. Recte se habet *στέρξαι*, constructum ad id, quod cogitatum erat, *κηληθήσεται ὁ Ἡρακλῆς*. Sed quoniam aliis verbis hoc enunciaverat poeta, addendum deinde esse vidit *κείνος*.

577. *Προσβαλοῦσα* scholiastes interpretatur, καὶ ἄλλα τινὰ συμμίξασα. Recte Schaeferus attendens omnia, quae vivus ille dixit, conferri iubens v. 682. seqq. Br. Afferri potuerat v. 844. Br. ubi ipse scholiastes *προσέβαλεν* interpretatur *συνῆκεν*.

578. Scholiastes: καὶ πεπείρανται τάδε. *κατείργασται*, τετελείωται καὶ ἥνυσται. Et sic libri, praeter Par. in quo est *πεπείραται*. Ad sententiam quod attinet, vulgata, quam probat Schaeferus ad Dionys. Hal. de comp. verb. p. 555. defendi potest, hoc sensu: ac feci illud: absit

κακῶς δὲ τόλμας μήτ' ἐπιστάμην ἐγώ,
 580 μήτ' ἐκμάθοιμι, τὰς τε τολμώσας στυγῶ.
 φίλτροις δ' ἴάν πως τήνδ' ὑπερβαλώμεθα
 τήν παιδα, καὶ θεέκτροισι τοῖς ἐφ' Ἑρακλεῖ, 585

vero, ut mala mente: sed illecebris amoris si forte superare hanc possim, perpetravi. Sed quum parum verisimile sit, verbum *πειράσκειν*, epici metri licentia forinatum, in tragoedia locum invenisse, praefendum puto *πεπείραται*, licet ductum e codice saepius manum emendatricem prodente. Posuerant, ut videtur, librarii *πεπείραται*, tum memores Homeri verborum Od. μ. 37. ταῦτα μὲν οὕτω πάντα πεπείραται, tum quod insolens videretur *πεπείραται* significatione passiva. At talia, maxime in praeterito perfecto, non nimis rara sunt. Insigne exemplum est *ἐῤῥεσθε* in Oed. R. 1512. Est autem hoc verbum ad sententiam etiam aptius altero: ac periculum feci: maleficas vero artes absit ut aut didicerim ego, aut velim discere, odique utentes: sed delinquentis si superare hanc possim atque illecebris amoris apud Herculem, facta res est, nisi quid temere facere videor. *Κακῶς τόλμας* intelligit, quibus Herculi vel Iolae nocent.

581. Libri *ἴάν πως*. Eustathius p. 799, 3. (716, 30) Σοφοκλῆς δὲ τὸ εἶπον εἰς τὸ ἴάν που μεταλαβὼν, καθ' ὁμοίαν ἔννοιαν φράζει τὸ, φίλτροις ἴάν που τήνδ' ὑπερβαλώμεθα, μεμηχάνηται τοῦ ῥηγον, ἤγον ἐμηχανησάμεθα τὸδε, ὅπως τὸδε τι ἀνύσωμεν. Discrimen leve est, ἴάν που, si forte; ἴάν πως, si quo modo.

582. Ed. Steph. et quae hanc sequuntur τοῖςδ'. Cod. Par. τῆςδ'. Cod. Harl. Turn. cum antiquis recte τοῖς.

μεμηχάνηται τοῦργον, εἴ τι μὴ δοκῶ
 πράσσειν μάταιον· εἰ δὲ μὴ, πεπαύσεται.

ΧΟΡΟΣ.

585 ἄλλ' εἴ τις ἐστὶ πίστις ἐν τοῖς δρωμένοις,
 δοκεῖς παρ' ἡμῖν οὐ βεβουλεῦσθαι κακῶς.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

οὕτως ἔχει γ' ἡ πίστις, ὡς τὸ μὲν δοκεῖν 590
 ἔνεστι, πείρα δ' οὐ προσωμίλησά πο.

ΧΟΡΟΣ.

ἄλλ' εἰδέναι χορὴ δρώσαν, ὡς οὐδ' εἰ δοκεῖς
 590 ἔχειν, ἔχοις ἂν γνῶμα, μὴ πειρωμένη.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ἄλλ' αὐτίκ' εἰσόμεσθα· τόνδε γὰρ βλέπω
 θυραῖον ἤδη· διὰ τάχους δ' ἐλεύσεται. 595

584. Merito πεπαύσεται praetulit Brunckius, quod habent membranae, cod. Harl. edd. Ald. Iunt. prior. Vulgo πεπαύσομαι, quod est in Iunt. secunda et Triclinianis.

587. Sensus est: ita quidem comparata est fiducia, ut in re, quam credam talem esse, sed nondum experta sim. Propterea ὡς dicit, non ὡστε, quod quoniam effectum significat, ab hoc loco alienum est.

588. Cod. Harl. cum vett. libris πο. Tricliniani male πον.

589. Pro οὐδ' εἰ cod. Harl. εἰ μὴ, male.

590. Scholiastes: ἔχοις ἂν γνῶμα. γράφεται ἄγνωμα. Nempe ortum hoc mendum ex ἀγ γνῶμα. Apud Suidam in v. Νέσος, qui v. 587 — 590. affert, γνῶναι legitur. Notandum vero γνῶμα

μόνον παρ' ὑμῶν εὖ στεγοίμεθ', ὡς σκότος,
 καὶ αἰσχροῦ πρᾶσσης, οὐ ποτ' αἰσχύνῃ πεσεῖ.

ΛΙΧΑΣ.

595 τί γρηῖ ποιεῖν; σήμαινε, τέκνον Οἰνέως,
 ὡς ἐσμὲν ἤδη τῷ μακροῦ χρόνῳ βραδεῖς.

ΔΗΙΑΝΕΪΡΑ.

ἀλλ' αὐτὰ δὴ σοι ταῦτα καὶ πρᾶσσω, Λίχα, 600
 εἰς σὺ ταῖς ἐσωθεν ἡγορῶ ξέναις,
 ὅπως φέρης μοι τόνδε γ' εὐνῆν πέπλον,
 600 δώρημα ἐκείνῳ τάνδρῳ τῆς ἐμῆς χειρός.
 διδοῦς δὲ τόνδε, φράζ' ὅπως μηδεὶς βροτῶν
 κείνου πάροιδεν ἀμφιδύσεται χροῖ, 605
 μηδ' ὄψεται νιν μήτε φέγγος ἡλίου,

proprie dictum de cognitione. Cod. Harl. πειρω-
 μένους.

596. Paucos esse puto hodie, qui monendi sint,
 ne abundare putent articulum, ut Musgravio vi-
 sum. Tardi sumus, inquit, iam eo tem-
 pore, quod in colloquendo et valedi-
 cendo trivimus.

599. Ald. Iunt. prima, Turn. et quae sequuntae,
 φέροις. Brunckius ex tribus codd. et Iuntina se-
 cunda φέρης restituit. Cod. Harl. φέρη. Livineii
 p. φέροις. Eustathius p. 599, 44. (716, 30) ὅτι δὲ
 ποτε καὶ ἐπὶ ἀνδρείου ἰακτίου ὁ πέπλος τίθεται,
 δημοῖ που Εὐροπίδης καὶ Σοφοκλῆς δὲ ἐν Τραχι-
 νίαις, ὃς τὸν Ἡρακλέους χιτῶνα, ὃν ἔβαψε Δηιά-
 νειρα τῷ ἐν Νέσσοι φαρμάκῳ, καὶ εὐαφῆ πέ-
 πλον λέγει, καὶ καινὸν πέπλωμα, καὶ ἐν-
 δυτῆρα πέπλον, καὶ θανάσιμον πέπλον.
 Hinc εὐαφῆ legisse Eustathium apparet, nisi li-
 brarii error est.

μήτ' ἔρκος ἱερόν, μήτ' ἐφέστιον σέλας,
 605 πρὶν κείνος αὐτὸν φανερός ἐμφανῶς σταθεὶς
 δείξῃ θεοῖσιν ἡμέρα τυροσφαγῶ.
 οὔτω γὰρ ἠῦγγμη, εἴ ποτ' αὐτὸν ἐς δόμους 610
 ἴδοιμι σωθέντ', ἢ κλύοιμι, πανθίκως
 στελεῖν χιτῶνι τῶδε, καὶ φανεῖν θεοῖς
 610 θυτῆρα καινῶ καινὸν ἐν πεπλώματι.
 καὶ τῶνδ' ἀποίσεις σῆμ', ὃ κείνος εὐμαθὲς

604. Scholiastes: μήτ' ἐφέστιον σέλας. ἀν-
 τι τοῦ, τὸ κατ' οἶκον πῦρ. ἔρκος δὲ ἱερόν, ὃ βω-
 μός, ἢ τὸ ἱερόν. Vereor ne praestet alia inter-
 pretatio, qua σέλας de lumine per fenestram im-
 misso intelligitur. Huc enim spectare videntur
 verba Eustathii p. 1908, 39. (Od. 758, 48.) Ἰστέον
 δὲ ὅτι σέλας, οὐ μόνον πῦρός, ἀλλὰ καὶ ἥλιον.
 ὅθεν παρὰ Σοφοκλεῖ ἢ ὀπή, ὡς ἐν ἠητορικῷ εὔ-
 ρηται λεξικῶ, παρὰ τὸ σέλας φασὶν ἐμβιβάζειν. ἢ
 δὲ χοῆσις καὶ παρὰ Ἀνρόφρονι.

605. Membranae Brunckii, cod. Par. Ald. Iun-
 tinae φανερός ἐμφανῶς. Cod. B. ἐμφανῆς φανε-
 ρῶς. Ed. Turn. φανερός ἐμφανῆς. Ed. Steph.
 φανερός ἐμφανῆς. Ed. Cant. φανερόν ἐμφανῆς.
 Sic etiam T. supra scripto ἐμφανῶς. Ste-
 phanus Adn. in Soph. p. 61. etiam αὐτὸν φανε-
 ρὸν ἐμφανῶς legi ait. Brunckius dedit φανερός
 ἐμφανῆ. Scholia Romana sic: πρὶν κείνος.
 πρὶν αὐτὸς ἐνδυσάμενος ἐπὶ τῆς οἰκίας φανερός
 καὶ ὑπ' ὄψει πάντων προελθὼν. Triclinius: ἐμ-
 φανῆς σταθεὶς. πρὶν ἐκεῖνος ἐνδυσάμενος ἐπὶ
 τῆς οἰκίας ὑπ' ὄψει πάντων προελθῆ, καὶ δείξῃ
 ἑαυτὸν φανερόν τοῖς θεοῖς ἐμφανῶς σταθεὶς. Non
 videbatur mihi esse, cur ab antiqua lectione dis-
 cedendum putarent.

610. Vide ad v. 599. κείνον Valckenarii libido
 in schol. in N. T. vol. I. p. 313.

611. Brunckius, quum non vidisset, accusati-

σφραγίδος ἔσκει τῆδ' ἐπ' ὄμμα θήσεται. 615
 ἀλλ' ἔρπε, καὶ φύλασσε πρώτα μὲν νόμον,
 τὸ μὴ πιθυμεῖν, πομπὸς ὦν, περισπᾶ δρᾶν.
 615 ἔπειθ', ὅποις ἂν ἡ χάρις κείνου τέ σοι
 κάμου ξυνηλθοῦσ', ἐξ ἀπλῆς διπλῆ φανῆ.

ΛΙΧΑΣ.

ἀλλ', εἶπερ Ἑρμοῦ τήνδε πομπεύω τέχνην 620
 βέβαιον, οὐ τι μὴ σφαλῶ γ' ἐν σοὶ ποτε,
 τὸ μὴ οὐ τόδ' ἄγγος ὡς ἔχει δεῖξαι φέρων,
 620 λόγων τε πιστῶν ὦν ἔχεις, ἐφαρμόσαι.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

στείγοις ἂν ἦδη. καὶ γὰρ ἐξέπισταςαι
 τά γ' ἐν δόμοισιν, ὡς ἔχοιτα τυγχάνει. 625

ΛΙΧΑΣ.

ἐπίσταμαί τε καὶ φράσω σεσωσμένα.

vum, ὃ cum εὐμαθὲς constructum esse, ut saepius adiectiva constructionem habent participiorum, insigni temeritate sequentem versum ita scriptum exhibuit, σφραγίδι θέμενος τῆδ' ἐπ' ὄμμα γνώσεται.

617. Eustathius p. 308, 18. (729, 12.) πάντως δὲ εἰκὸς καὶ θεῖους καὶ ἱερὸς εἶναι τοὺς μὴ μόνου ἑρμαϊκῶς κηρύσσοντας κατὰ τὸ, Ἑρμοῦ τήνδε πομπεύω τέχνην βέβαιον, ὅπερ ὁ παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ κήρυξ Λίχας φησίν. Πομπεύω breviter construxit cum τέχνην, ut solitum in huiusmodi verbis. Explicatius dicas, si mandatis perfendis exerceo artem Mercurii.

618. Cod. Par. οὔτοι.

619. Codd. B. T. Par. omittunt οὐ. In Iunt. secunda scriptum τὸ μὴ ὑπόδ'.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

ἀλλ' οἶσθα μὲν δὴ καὶ τὰ τῆς ξένης ὄρων
625 προσδέγματ', αὐτήν ὡς ἐδεξάμην φίλως.

ΛΙΧΑΣ.

ὥστ' ἐκπλαγῆναι τοῦμὸν ἠδονῆ κέαρ.

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

τί δῆτ' ἂν ἄλλο γ' ἐννέποις; δέδοικα γάρ, 630

625. Cod. Harl. προσδέγματ', ad quam lectionem spectat, quod habent edd. Turnebum sequuntae αὐτήν δ' ὡς. Ac sane non male ita legeretur, ἀλλ' οἶσθα μὲν δὴ καὶ τὰ τῆς ξένης ὄρων προσδέγματ', αὐτήν δ' ὡς ἐδεξάμην φίλως. Sed αὐτήν ὡς sine copula Ald. et Iuntinae, προσδέγματα omnes. Scholiastes: προσδέγματα. ὑποδοχάς. λέγει δὲ ὅτι οἶσθα πῶς φιλοφρόνως αὐτήν προσηκάμην. καὶ τοῦτο δὲ ἐπαγωγὸν πρὸς Ἡρακλέα, εἰ γε τὴν ὑπονοουμένην φιλοφρόνως ὑπεδέξατο. In hac lectione αὐτήν in principio positum aliquid offensionis habet, quae vox isto loco cum vi quadam pronuncianda est. Qua quum ad sententiam non opus sit, quoniam καὶ τῆς ξένης praecessit, exspectes potius, ὡς νιν εἰσεδεξάμην φίλως. Quod si nihil turbatum est in huius loci scriptura, omnino αὐτήν voce erigi necesse est, ut sensus sit: ac scis etiam hospitae exceptionem, ipsam, i. e. vel hanc, quam amice exceperim.

627. Scholiastes: δέδοικα γάρ, φησί, μὴ πρὸ καιροῦ εἰπῆς τὸν ἐξ ἑμοῦ πόθον, ἕως μάθωμεν, εἰ καὶ αὐτὸς ἡμᾶς ποθεῖ. διὰ δὲ τούτων ἐρεθίζει αὐτὸν πλέον εἰπεῖν. Apparet, hunc non percepisse vim optativi et particulae ἂν. Recte vero observat Schaeferus, μὴ πρὸ λέγοις ἂν hypothetice dictum esse, scilicet εἰ ἄλλο ἐννέποις, affertque Xenoph. Anab. V. 9, (VI, 1.) 28. εἰ οὖν ταῦτα ἔγωγ

μη̄ προ̄ λέγοις ἄν τὸν πόθον τὸν ἐξ ἐμοῦ,
 πρὶν εἰδέναι τάκεῖθεν εἰ ποθοῦμεθα.

ὄρω̄ν δοκοῖτην, ὅπον δυναίμην, ἐνταῦθ' ἄνερον
 ποιεῖν τὸ ἐκείνων ἀξίωμα, ἐκεῖνο ἐννοῶ, μη̄ λίαν
 ἄν ταχὺ σωφρονοῦσθαι. Quem locum iure de-
 fendit contra Porsonum et Schneiderum, deleri
 ἄν volentes. Deianira, cupiens illa quidem Her-
 culi amorem suum testari, sed verens, ne id ei
 iam parum sit gratum futurum, dolore ob eam rem
 correpta, quid, inquit, praeterea aliud di-
 cere possis? si quid, metuo, ne prius
 de meo Herculis desiderio dicturus es-
 ses, quam scires ille an mei aliquo de-
 siderio teneatur. Tametsi vero quae ad
 hunc versum et v. 625. dixi, satis videntur tueri
 posse librorum scripturam, praesertim quum etiam
 in versuum divisione iusta ratio observetur, Li-
 cha uno versu bis respondente duobus versibus
 Deianirae, tamen non dissimulabo, unius versus
 sede, unaque praeterea littera mutata alio modo
 hoc colloquium non minus apte, sive personarum
 vices, sive sensum spectes, procedere: hoc modo:

ΔΗ. ἀλλ' οἶσθα μὲν δὴ καὶ τὰ τῆς ξένης ὄρω̄ν.

ΔΙ. ὥστ' ἐκπλαγῆναι τοῦμόν ἠδονῆ̄ κέᾱρ. ΔΗ.

πρόσδεγμά τ' αὐτήν ὥς ἐδεξάμην φίλω̄ς. ΔΙ. τί

δῆτ' ἄν ἄλλο γ' ἐννέποις; δέδορα γάρ. ΔΗ. μη̄

προ̄ λέγοις ἄν τὸν πόθον τὸν ἐξ ἐμοῦ, πρὶν εἰδέ-

ναι τάκεῖθεν εἰ ποθοῦμεθα. Hoc si cui forte non

displiceat, quamquam ego non contendo ita scri-

psisse Sophoclem, is illa, τί δῆτ' ἄν ἄλλο γ' ἐννέ-

ποις; numquid vis aliud? formulam esse

meminerit, qua discedentes utuntur; haec autem,

μη̄ προ̄ λέγοις ἄν, iubentis esse dici ista, sed ne

prius, quam de Herculis desiderio constet; non

vetantis prius dici, quod dici debuisset μη̄ προ̄ λέγεις.

628. Membranae Brunckii, cod. Harl. Ald. Iu-

tiniae προ̄. Cod. Par. et libri Tricliniani προ̄.

629. Cod. Harl. ποθοῦμενα, qui si non est er-

ΧΟΡΟΣ.

- 630 ὦ ναύλογα καὶ πειραῖα στρ. α'
 θερμὰ λουτρὰ καὶ πάγους
 Οὔτας παραναιετάοντες, οἳ τε μέσσαν 635
 Μηλίδα παρὸς λιμναν,
 γρουσαλακάτου τ' ἀκτῶν κόρας,
 635 ἐνθ' Ἑλλάνων ἀγοραὶ
 Πυλαίτιδες καλεῦνται.
 ὃ καλλιβόας τάχ' ὑμῖν ἀντ. α'. 640
 αὐλὸς οὐκ ἀναρσταν
 ἰάχων ναγαγὼν ἐπάνεισιν, ἀλλὰ θείας
 640 ἀντίλυρον μούσας.
 ὃ γὰρ Διὸς Ἀλκμῆνας κόρος

ror librarii, ποθοῦμενα pro ποθοῦντα dictum erit, ut v. 103.

633. Sequutus sum recensionem Triclinii, quae παρὰ dedit. Caeteri libri παρὰ, quod etsi non repugnat metro, tamen alterum a Sophocle scriptum esse veri similis est.

634. Artemisium intelligit scholiastes. Aptius docet Musgravius, omne vicinum littus Dianae sacrum fuisse, auctore Apollonio Rhodio I. 571. Ἄρτεμιν, ἣ κείνας σκοπιὰς ἀλὸς ἀμφιέπεσεν, ὄνομένη καὶ γαῖαν Ἰωλκίδα. Sed Herodoti locus, VII. 176. quem idem affert, non videtur huc trahi posse.

636. Libri καλέονται. Scripsi καλεῦνται, ut conieceram lib. III. de metris p. 440. Erfurdus ex alia mea coniectura κέκληνται.

639. Elmsleius parum firmo argumento, quod strophicus versus a spondeo incipit, ἀχῶν scribendum coniecit, ad Heracl. 752.

640. Ἀντίλυρον idem quod Ἰσόλυρον. In scholiis Romanis ad v. 633. ἀντίλυτρον, errore, ut videtur, typographi.

641. Libri veteres Ἀλκμῆνας τε κοῦρος, prae-

- σεῦται πάσας ἀρετᾶς 645
 λάφυρ' ἔχων ἐπ' οἴκους·
 ὄν ἀπόπολιν εἶχομεν πάντα στρ. β'.
 645 δυοκαιδεκάμηνον ἀμμένουσαι
 χρόνον, πελάγιον, ἰθρίες οὐδέν·
 ἃ δέ σι φίλα δάμαρ τάλαινα, 650
 δυστάλαινα καρδίαν,
 πάγκλαυτος αἰὲν ὄλλυτο·
 650 νῦν δ' Ἄρης οἰστρωθεῖς
 ἐξέλυσ' ἐπίπονον ἀμέραν.
 ἀφίκουτ', ἀφίκουτο· μὴ σταίη ἀντ. β. 655
 πολύκωπον ὄχημα ναὸς αὐτῶ,
 πρὶν τάνδε πρὸς πόλιν ἀνύσειε,
 655 νασιωτῖν ἐστὶαν ἀμείψας,

ter Iunt. sec. in qua est, quod Brunckius cum cod. B. et Heathio dedit, Ἀλκιμήνας τε κόρος. Cod. T. Ἀλκιμήνας κόρος, sine copula, quod merito receptum ab Erfurdio: Iovis ex Alcimena filius.

647. Vide Diss. de aetate Orphei Argon. p. 790.

649. Erfurdius cum Brunckio πάγκλαυτος. Sincera librorum scriptura.

650. Cod. Par. οἰστρωθεῖς, quam scripturam iam Stephanus commemoravit. Musgravius hoc verbo offensus coniciebat αὐ στρωθεῖς: sed sana est librorum scriptura. Hoc innuit chorus: quum Hercules diu ubi esset ignoratus, longe dissitas regiones peragrasset, nunc bellum, quod exarserat, sustulit labores. Ἐπίπονον ἀμέραν ambiguum utrum de Herculis laboribus, an, ut scholiastes vult, de sollicitudine Deianirae dictum sit.

651. De metro vide Elem. d. metr. p. 273.

654. Triclinii recensio male πρηνή; Deinde Wakefieldius et Erfurdius ποτὶ pro πρὸς.

*

ἔνθα κλήζεται θυτήρ:
 ὄθεν μάλῳ πανάμερος,
 τᾶς πειθοῦς παγγρόστω
 συγκραθεὶς ἐπὶ προφάσει θυρός.

660

ΔΗΛΑΝΕΙΡΑ.

660 Γυναῖκες, ὡς δέδοικα, μὴ περαιτέρω
 πεπραγμέν᾽ ἢ μοι πάνθ᾽, ὅσ᾽ ἀρίως ἔδρων.

ΧΟΡΟΣ.

τί δ᾽ ἔστι, Διάνειρα, τέκνον Οἰνέως;

665

ΔΗΛΑΝΕΙΡΑ.

οὐκ οἶδ᾽· ἀθυμῶ δ᾽, εἰ φανήσομαι τάχα
 κακὸν μέγ᾽ ἐκπράξασ᾽ ἀπ᾽ ἐλπίδος καλῆς.

ΧΟΡΟΣ.

665οὐ δὴ τι τῶν σῶν Ἡρακλεῖ δωρημάτων;

657. Πανάμερος significat πάντως τῆδε τῆ ἡμέ-
 ρα. Πανήμεριος et παννύχιος non semper de to-
 tis diebus noctibusque intelligendum esse, pervul-
 gatum est, et iam antiquis Homeri interpretibus
 observatum.

658. Male Brunckius commate distinxit post
 συγκραθεὶς, ad mentem scholiastae, qui πέπλω sup-
 plet ad παγγρόστω. Constructio est, συγκραθεὶς
 ἐπὶ προφάσει θυρός, παγγρόστω τᾶς πειθοῦς. con-
 ciliatus praedictione Centauri, suada
 peruncta. Satis moleste haec Sophocles enun-
 ciavit, novata significatione vocabuli πρόφασις,
 id ut praedictionem vel mandatum indicaret.
 Sic certe unus ex scholiasticis videtur accepisse,
 qui caeteroquin inepte scribit, τῷ πέπλω τῆς πει-
 θοῦς θεληθεὶς, τῷ ἐκ προφάσεως τοῦ Νέσσου κα-
 τεσκευασμένῳ.

665. Τῶν σῶν Ἡρακλεῖ δωρημάτων non ex

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

μάλιστα γ' ὥστε μήποτ' ἂν προθυμίαν
ἄδηλον ἔργου τῷ παραινέσαι λαβεῖν.

670

ΧΟΡΟΣ.

δίδαξον, εἰ διδακτόν, ἐξ ὅτου φοβῆ,

ΔΗΙΑΝΕΙΡΑ.

τοιούτον ἐκβέβηκεν, οἶον, ἦν φράσω,

omisso ἔνεκα pendet, ut scholiastes putat, sed a
praecedente ἐλπίδος.

667. Cod. Par. ἔργον, supra scripto ἂν.

669. Libri omnes, οἶον ἂν φράσω. Wakefieldius
dicit male οὖν. Erfurdcius audacter, nec sensu
bono, οἶον ἐκφράσω. Vertunt, qualem dicam.
At verba ista significant, qualem dixero:
quod nemo non videt absurdum esse. Schaeferus
ἂν φράσω interpretatur, si dixero. Etiam
Erfurdcius, mutata priore sententia, ἦν φράσω
coniecit, quod mihi quoque et Seidlero in mente
venit. Si abesset φράσω, recte se haberet ἂν,
non illud tamen coniungendum cum infi-
nitivo μαθεῖν, quod nec sententia, neque
collocatio particulae fert. Potest id ex hoc
Luciani exemplo intelligi in libro de modo
conscribendae historiae c. 37. T. II. p. 49. οἶος
καὶ πράγμασι χρῆσασθαι ἂν, εἰ ἐπιτραπίη. Sed
deberet ex praecedente verbo ἐκβέβηκεν intelligi
ἐκβαίη, ut apud Aeschylum S. ad Th. 737. χθόνα
ναίειν διαπήλας ὀπίσσαν ἂν καὶ φθιμένοις κατέχειν:
cuius tamen loci haec non videtur vera scriptura
esse. Addito autem futuro φράσω, non potest
ἐκβάν vel ἐβῆναι intelligi, quia perversa inde
sententia nasceretur: tale evenit, qualem
dicam eventuram esse rem in speratam
auditu. Quae quum ita sint, scribendum puta-
vi ἦν φράσω, quod spectat ad μαθεῖν: evenit,

670 γυναικες, ὑμῖν θαυμ' ἀνέλπιστον μαθεῖν.
 ὧ γὰρ τὸν ἐνδυτῆρα πέπλον ἀρτίως
 ἔχριον ἀργῆτι οἷος εὐείρω πόκω,

675

quale insperatum est ad audiendum vobis, si dixerō.

670. Triclinii recensio *μαθεῖν*, quod est etiam in Par. Sed cod. Harl. cum vett. libris *μαθεῖν*. Vtrumque memorat scholiastes.

671. *Ἐνδυτῆρα πέπλον* ex h. l. affert Eustathius. Vide ad v. 599. Mirifice errant interpretes in explicacione et huius vocabuli, et cognatorum *ἐνδυτόν*, *ἐνδυτός*, *ἐνδυμα*: quae omnia non simpliciter de indumentis, sed de ornatu intelligenda sunt. Vide Diss. I. de choro Eumenidum p. 12.

672. Libri omnes, *ἀργῆτ' οἷος εὐείρω πόκω*. Brunckius ex Valckenarii coniectura ad Phoen. 994. *εὐείρων* dedit, quod recepit etiam Erfurdcius, *πόκω* in *πόκων* mutato, ne iota dativi elideretur. Probat hoc Lobeckius ad Ai. p. 342. modo *εὐείρων* scribatur. Eadem Elmsleii sententia est in Add. ad Heraclidas 693. de quo falsum retulit Lobeckius ad Phryn. p. 146. Schaeferus non improbat elisum iota, formam *εὐείρος* autem Photii et Leonidae Tarentini auctoritate tuetur. Ego ita servandam duxi librorum scripturam, ut *ἀργῆτι* plene scriberem, quum synizesin potius pati iota, quam elidi credam. Vide Elem. d. metr. p. 55. *Εὐείρω* nolim epicorum aut epigrammatariorum exemplis defendi, nisi sic, ut eam formam tamquam magis poeticam communi *εὐείρος* a tragicis praelatam putem. Dativorum mutationem in accusativos, quae Erfurdtio, Lobeckio, Elmsleio placuit, defendi quidem posse puto, sed non iis exemplis, quibus Lobeckius atque Elmsleius accusativum dativo iungi ostenderunt: quae omnia alias rationes habent.

- τοῦτ' ἠφάνισται, διάβορον πρὸς οὐδενὸς
 τῶν ἔνδον, ἀλλ' ἔδραστον ἐξ αὐτοῦ φθίνει,
 675 καὶ ψῆ κατ' ἄκρας σπιλάδος, ὡς δ' εἰδῆς ἅπαν,
 ἧ τοῦτ' ἐποάχθη, μείζον' ἐκτενώ λόγον.
 ἐγὼ γὰρ ὦν ὁ θῆρ με Κένταυρος, πονῶν 680
 πλευρᾶν πικρᾷ γλωχῖνι, προῦδιδάξατο,
 παρῆκα θεσμῶν οὐδέν, ἀλλ' ἐσωζόμην,
 680 χαλκῆς ὄπισθ' ἄρνεπιον ἐκ δέλτου γραφῆν.
 καί μοι τὰδ' ἦν πρόρρητα, καὶ τοιαῦτ' ἔδρων,
 τὸ φαρμακὸν τοῦτ' ἄπυρον, ἀκτίνος ἰ' αἰεὶ 685
 θειρῆς ἀδικιον, ἐν μυχοῖς σώζειν ἐμέ,
 ἕως ἂν ἀρτίχοιστον ἀρμόσαιμί που.
 685 κἄδρων τοιαῦτα. νῦν δ', ὅτ' ἦν ἐργαστέον,
 ἔχρισα μὲν κατ' οἶκον ἐν δόμοις κρουγῆ
 μαλλῶ, σπάσασα κτησίου βοτοῦ λάχνην· 690
 κἄθηκα συμπτύξασ' ἀλαμπές ἡλίου
 κοίλῳ ζυγάστρω δῶρον, ὡς περ εἶδετε.

675. Cod. Par. τὸτ' pro τοῦτ'.

675. Verba ψῆ κατ' ἄκρας σπιλάδος affert Eustathius p. 751, 52. 1071, 9. (652, 28. 1093, 7.) utroque in loco sine iota subscripto: comparat autem cum κῆ, ζῆ, ἐχεῆν. Hoc sequenti Brunckius et Erfurdus. Sed edd. vett. ψῆ cum iota, quod servandum duxi, ut formam Doricam, qualis est ζῆ. Eandem Buttmanni sententiam esse ad Platon. Gorg. p. 525. monuit Schaeferus. Σπιλάς hic rectius glaream, quam lapidem interpretabimur.

631. Male servavit Brunckianum κἄμοι Erfurdus.

639. Verba κοίλῳ ζυγάστρω afferunt Eustathius P. 956, 6. (935, 49) Etym. M. p. 412, 28. Zona-

690 εἶσω δ' ἀποστείχουσα, δέρομαι φάτιν
 ἄφραστον, ἀξυμβλητον ἀνθρώπων μαθεῖν.
 τὸ γὰρ κάταγμα τυγχάνοι δίψασά πως 695
 τῆς οἰῶς, ᾧ προὔχοιον, ἐς μέσην φλόγα,
 ἀκτὴν ἐς ἡλιῶτιν· ὡς δ' ἐθάλπεται,

695 ῥεῖ πᾶν ἄδηλον, καὶ κατέψηκται χθονί,
 μορφῇ μάλιστ' εἰκαστόν, ὥστε πρίονος
 ἐκβρώματ' ἂν βλέψειας ἐν τομῇ ξύλου. 700
 τοιοῦδος κεῖται προπετές. ἐκ δὲ γῆς, ὅθεν
 προὔκειτ', ἀναξέουσι θρομβώδεις ἄφροί,

700 γλαυκῆς ὀπώρας ὥστε πρίονος ποτοῦ
 χυθέντος εἰς γῆν Βακχίας ἀπ' ἀμπέλου.
 ὥστ' οὐκ ἔγω τάλαινα ποῖ γνώμης πέσω· 705
 ὀρῶ δέ μ' ἔργον δεινὸν ἐξεργασμένην.
 πόθεν γὰρ ἂν ποτ', ἀντὶ τοῦ θνησικῶν ὁ θῆρ

705 ἔμοι παρέσχ' εὐνοίαν, ἧς ἔθνησχ' ὑπερ;
 οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ τὸν βαλόντ' ἀποφθίσει

ras p. 962. qui ξύλον ζυγιάστρω habet, commemo-
 tus iam Valckenario ad Adoniaz. p. 335.

692. Eustathius ad Odys. p. 1399, i 64. 1414,
 28. (32, 17, 52, 11.) in h. l. κάταγμα interpretatur
 lanam carminatam, τὸ κατεργασμένον ξοιον. Sed
 non esse Sophoclem proprie loquentum, illa ostendunt,
 σπάσασα κτησίτου βοτοῦ λάχνην.

697. Cod. Par. ἐμβλέψειας pro ἂν βλέψειας.

698. Ὅθεν non pro ὅθεν dictum, sed per attractionem
 positum propter ἐκ γῆς.

700. Male Musgravius γλαυκῆς ὀπώρας de auctum-
 nni tempore interpretatur. Melius scholiastes:
 τοῦ γλεῦκους τοῦ ἀρτίως ἐκπιεθέντος καὶ
 νέου. μάλιστα δὲ ὁ νέος οἶνος θερμὸς ὢν, εἰ πέ-
 σοι χαμαί, ἀφρίξει. γλαυκῆν δὲ ὀπώραν τὸν νέον
 εἶνον εἶπε. Nihil ὀπώρα aliud, quam florem vini

χορίζων, ἔθελγεν. οἶν ἐγὼ μεθύστερον, 710
 ὅτ' οὐκ ἔτ' ἀρκεῖ, τὴν μάθησιν ἄρονμαί.
 μόνη γὰρ αὐτόν, εἴ τι μὴ ψευσθήσομαι
 710 γνῶμης, ἐγὼ δύστηνος ἐξαποφθερῶ.
 τὸν γὰρ βάλοντ' ἄτρακτον οἶδα καὶ θεὸν
 Χείρωνα πημήναντα, χῶσπερ ἂν θίγη. 715
 φθείρει τὰ πάντα πνώδαλ'. ἐκ δὲ τοῦδ' ὄδε

notat. Insolens epitheton est *πίονος*, quo merum designari videtur.

707. Harl. Ald. et Iunt. prima, quaeque has sequuntur, ἔθελγεν sine pronomine. Sed Iuntina secunda et Triclinianaε ἔθελγέ μ', quod Brunckius aliique probaverunt. Mihi potior visa veterum librorum scriptura, quod hic non opus est pronomine.

711. Apud Etym. M. p. 165, 6. legitur, τὸν γὰρ βάλοντ' ἄτρακτον οἶδε. Casum Chironis narrat Apollodorus II. 5, 4. §. 6. aliique, de quibus ibi Heynius, et ad Sophoclem Billerbeckius et Grodeckius.

712. Libri veteres χῶσπερ ἂν θίγη. Livineii liber p. χῶπερ. Stephanus χῶσαπερ ἂν θίγη introduxit, servavitque Brunckius. Scholiastes: χῶσπερ ἂν θίγη. καὶ ὅσα ἂν θίγη τοῦ Ἡρακλείου βέλους, εἴτε ἄνθρωπος εἴτε θηρία, ἀπόλλυται. Wakefieldius, Erfurdlius, Schaeferus correxere χῶνπερ. At nihil caussae erat, cur vetus lectio mutaretur, siquidem ὡσπερ ἂν significat simulatque. De ea re dicitur in libro de particula ἂν.

713. Scholiastes: ἐκ δὲ τοῦδε. τοῦ Νέσσου. ἀντὶ τοῦ διὰ τοῦ Νέσσου. Male. Musgravius construendum putat, διελθὼν ἐκ σφαγῶν τοῦδε. Ne hoc quidem verum. Si ἐκ τοῦδε dictum esset non interposita particula δέ, accipi posset pro propterea, ut ἐκ τούτων, ἐκ τῶνδε, v. c. apud Aeschyl. Agam. 886. Nunc, addita illa particula,

σφαγῶν διελθῶν ἰὸς αἵματος μέλας
 715 πῶς οὐκ ὀλεῖ καὶ τόνδε; δόξη γοῦν ἐμῆ.
 καίτοι δέδοκται, κείνος εἰ σφαλήσεται,
 ταύτη σὺν ὄρηῃ καίμ' οὐκ οὐρανὸν ἄμα. 720
 ἦν γὰρ κακῶς κλύουσαν οὐκ ἀνασχετόν,
 ἥτις προτιμᾷ μὴ κακῆ πεφυνέται.

ΧΟΡΟΣ.

720 ταρβεῖν μὲν ἔργα δεῖν ἀναγκαίως ἔχει·
 τὴν δ' ἐλπίδ' οὐ χοὴ τῆς τύχης κρίνειν πάρος.

ΔΗΛΑΝΕΙΡΑ.

οὐκ ἔστιν ἐν τοῖς μὴ καλοῖς βουλευμάσιν 725
 οὐδ' ἐλπίς, ἥτις καὶ θράσος τι προξενεῖ.

referri debet τοῦδε ad ἄτρακτον. Ex illa sagitta, inquit, atrum sanguinis virus vulneri instillatum quomodo non Herculem quoque perdet?

715. Vulgo δόξει γοῦν ἐμοί. Sed codex T. et Iuntina secunda, δόξη γοῦν ἐμῆ, quod recepit Brunckius. Ferri posset vulgata, si καὶ δὴ sequeretur: certe constituam mari, ac iam constitutum est. Sed καίτοι sequente, quod novae sententiae initium facit, non potest. Ita haec ad praecedentia referuntur: mea certe opinione perdet hunc venenum. Quare Brunckianam lectionem praetuli. In numeris, quibus offensus Erfurdcius ἔδοξε γοῦν ἐμοί scripsit, nihil est quod quis haereat. Vide Elem. d. metr. p. 113 seqq.

717. Harl. Ald. et vett. libri, ταύτη σὺν ὄρηῃ, quod scholiastes parum apte interpretatur, τούτῳ τῷ τρόπῳ: τουτέστι διὰ τοῦ πέπλου. Triclinii recensio, ταύτη σὺν ὄρηῃ. Brunckius edidit ταύ-

ΧΟΡΟΣ.

ἀλλ' ἀμφὶ τοῖς σφαλεῖσι μὴ ἔξ ἐκουσίας
725 ὀργὴν πέπειρα, τῆς σε τυγχάνειν πρέπει.

ΔΗΛΑΝΕΙΡΑ.

τοιαῦτα δ' ἂν λέξειεν οὐχ ὁ τοῦ κακοῦ
κοινωνός, ἀλλ' ὃ μὴδὲν ἐστ' οἴκοις βαρύν. 730

ΧΟΡΟΣ.

σιγᾶν ἂν ἀρμόζοι σε τὸν πλείω λόγον,
εἰ μὴ τι λέξεις παιδὶ τῷ σαυτῆς· ἐπεὶ
730 πάρεστι, μαστιῆρ πατρός, ὃς πρὶν ᾤχετο.

ΤΡΑΙΟΣ:

ὦ μῆτερ, ὡς ἂν ἐκ τριῶν σ' ἐν εἰλόμην,
ἢ μηκέτ' εἶναι ζῶσαν, ἢ σεσωσμένην 735

τῇ ξὺν ὀργῇ, quem sequitur Erfurdcius. Ταύτη
certe non opus erat mutari. Hoc conatu, in-
quit, me quoque, si ille perdetur, mori
certum est.

724. Leniorem dicit iram esse ob ea, quae quis
non consulto fecerit, talemque futurum esse Her-
culis in eam animum.

727. Erfurdcius ex coniectura dedit οἴκοι. Sen-
sus est: recte dicis: verum talia dicat,
non qui auctor est mali, sed cui nihil
domi suae grave est: i. e. qui nullo suo ma-
liefacto dolet.

728. Cod. Par. γὰρ πρὸ ἄν. Harl. ἄρ' ἀρμόζει.
Deinde vulgo τὸν πλείω χρόνον. Quam scholia-
stes lectionem commemorat, λόγον, iure recepe-
runt Canterus, Brunckius, Wakefieldius, Erfurd-
cius.

730. In veteribus libris interpungebatur, ἐπεὶ
πάρεστι μαστιῆρ πατρός, ὃς πρὶν ᾤχετο. Brunckio

ἄλλον κεκλησθαι μητέρ', ἢ λόγους φρένας
τῶν νῦν παρουσῶν τῶνδ' ἀμείψασθαί ποθεν.

ΔΗΛΙΑΝΕΙΡΑ.

735 τί δ' ἐστίν, ᾧ παῖ, πρός γ' ἐμοῦ στυγούμενον;

ΤΑΛΟΣ.

τὸν ἄνδρα τὸν σὸν ἴσθι τόνδ', ἐμὸν λέγω
πατέρα, κατακτείνασα τῆδ' ἐν ἡμέρᾳ.

ΔΗΛΙΑΝΕΙΡΑ.

οἱ μοι, τί ν' ἐξηνεγκας, ᾧ τέκνον, λόγον;

placuit, ἐπεὶ πάρεστι, μαστήρ πατρός ὃς πρὶν
ᾔχετο. Neutrum satis aptum videbatur.

735. Tricliniani libri μητέρα σ', ἢ, sed emenda-
ta lectio est in Harl. et edd. vett.

736. Libri, τὸν ἄνδρα τὸν σὸν ἴσθι, τὸν δ' ἐμὸν
λέγω πατέρα. Erfurdcius, τὸν ἄνδρα τὸν σὸν ἴσθι
τόνδ', ἐμὸν λέγω πατέρα, quod mihi quoque pro-
bari significavi in censura Elmsleii Medeae ad v.
940. Schaeferus vulgatam tuetur, quod λέγω uti
solum ponatur, ita etiam δὲ adiunctum habeat,
citans in eam rem Lobeckium ad Ai. p. 306. Sa-
ne, si legeretur λέγω δ' ἐμὸν πατέρα, quis hoc
mutatum irēt? Neque vero, si scriptum esset,
λέγω δὲ πατέρα τὸν ἐμὸν. Cur ergo, inquis, non
ferendum τὸν δ' ἐμὸν λέγω πατέρα? Nimirum non
propter particulam δέ, sed propter articulum cum
adiectivo ante nomen. Cave enim credas perinde
esse, utrum ἐμὸς πατήρ, an ὁ ἐμὸς πατήρ dicas.
Ἐμὸς πατήρ pro una notione est, qui me ge-
nuit, sine distinctione aliorum ab eodem pro-
creatorum. Pro eo dici licet πατήρ ὁ ἐμὸς, pa-
ter meus, quae est patris accuratior descriptio,
addito cuius pater sit. Aliud vero est ὁ ἐμὸς πα-

ΤΑΛΟΣ.

ὄν οὐχ οἶόν τε μὴ τελεσθῆναι. τὸ γὰρ
740 φανθὲν τίς ἂν δύναται ἂν ἀγένητον ποιεῖν;

ΔΗΛΑΝΕΙΡΑ.

πῶς εἶπας, ὦ παῖ; τοῦ παρ' ἀνθρώπων μαθῶν
ἄζηλον οὕτως ἔργον εἰργάσθαι με φῆς; 745

ΤΑΛΟΣ.

αὐτὸς βαρεῖαν ξυμφορὰν ἐν ὄμμασιν
πατρὸς δεδορκώς, κοῦ κατὰ γλώσσαν κλύων.

ΔΗΛΑΝΕΙΡΑ.

745 ποῦ δ' ἐμπελάσεις τάνδρῳ καὶ παρίστασαι;

ΤΑΛΟΣ.

εἰ χορὴ μαθεῖν σε, πάντα δὴ φωνεῖν χρεῶν.
ὄθ' εἶρεπε κλεινὴν Εὐρύτου πέρσας πόλιν, 750

τήρ, quod est cum distinctione dictum, meus, non alius cuiuspiam pater. Id autem quis non videt ab hoc loco plane alienum esse? Neque alibi aliter. Exemplorum copiam vide apud Elmsleium l. 1.

739. Apud Suidam in v. οἶμοι, qui affert v. 738 — 740. legitur in edd. vet. οἶόν γε.

740. Iunt. sec. ποεῖν. Apud Suidam, τίς ἂν δύναται ἂν ἀγένητον ποιῆσαι. Sophoclis libri, τίς ἂν δύναται ἀγέννητον ποιεῖν. Reperi, quod Porsonus in Misc. a Kiddio editis p. 219. firmavit Agathonis exemplo apud Aristot. Eth. Nicom. VI. 2.

742. Affert hunc versum Suidas in v. ἄζηλον.

744. Bene Brunckius ex cod. B. κοῦ restituit pro καί.

747. Scholiastes: καινοπραπέης ἢ φράσις: ἦλθεν εἰς τὴν Εὐβοίαν, ἧς ἀκρωτήριόν ἐστι τὸ Κήναιον. Recte hic ὄθ' pro ὅτε, non pro ὅθι, accepit:

Soph. Vol. V.

*

I

- νίκης ἄγων τρόπαια κἀκροθίνια,
 ἀκτὴ τις ἀμφέκλυστος Εὐβοίας ἄκρον
 750 Κήναιον ἐστίν, ἔνθα πατρῷον Διὶ
 βωμοὺς ὀρίζει τεμενίαν τε φυλλάδα·
 οὐδ' ἔτι τὰ πρῶτ' ἐξεῖδον ἄσμενος πόθῳ. 755
 μέλλοντι δ' αὐτῷ πολυθύτους τεύχειν σφαγὰς
 κήρουξ' ἀπ' οἴκων ἵκετ' οἰκειῶς Λίχας,
 755 τὸ σὸν φέρον δῶρημα, θανάσιμον πέπλον·
 ὃν κείνος ἐνδύς, ὡς σὺ προὔξεφίεσο,
 ταυροκτονεῖ μὲν, δῶδεκ' ἐντελεῖς ἔχων, 760
 λείας ἀπαρχὴν, βοῦς· ἀτὰρ τὰ πάνθ' ὁμοῦ
 ἑκατὸν προσῆγε συμμιγῆ βοσκήματα.
 760 καὶ πρῶτα μὲν δέλαιος, ἴλεω φρενί,
 κόσμῳ τε χαίρων καὶ στολῇ, κατηύχετο·
 ὅπως δὲ σεμνῶν ὀργίων ἰδαίετο 765
 φλόξ αἱμάτων, εἰ καπὸ πιείρας δοῦός,
 ἰδρῶς ἀνήετο χρωτὶ, καὶ προσπτύοσέτο

quum profectus est expugnata Oechalia, Cenaeum est, ubi sacra fecit: pro his: quum profectus est, sacra fecit in Cenaeo. Caeterum vide ad v. 237.

751. Verba τεμενίαν τε φυλλάδα affert Eustathius p. 149, 10. (112, 46.)

753. Brunckii membranae et cod. Harl. πολυθύτους, quod etsi non praeferam vulgato, tamen non ausim mendosum dicere.

755. Vide ad v. 599.

758. Verba τὰ πάνθ' ὁμοῦ ἑκατὸν συμμιγῆ βοσκήματα affert Eustathius p. 49, 9. (37, 4.)

763. Scholiastes: ἀπὸ λιπαροῦ ξύλου. δοῦν γὰρ λέγει πᾶν δένδρον. Nam proprie πένυη intelligenda.

764. Vulgo ἀνίει. Genuinam lectionem reposuit Brunckius ex membr. a prima manu, et cod.

765 πλευραῖσιν ἀρτίκολλος, ὥστε τέκτονος,
 χιτῶν ἅπαν κατ' ἄρθρον· ἦλθε δ' ὀστέων
 ἀδαγμὸς ἀντίσπαστος, εἶτα φοινίας
 ἐχθρᾶς ἐχίδνης ἰὸς ὡς ἐδαίνυτο.
 ἐνιαῦθα δὴ βόησε τὸν θυσδαίμονα

770

T. ex correctione, tum e scholiasta et Iunt. sec. Habet eam etiam Harl. nec videtur dissentire e d. Par. De interpunctione dubitatio est. Wakefeldius, commate post *δρυὸς* sublato, ἀνῆει ex ὀσῶς pendere vult, eademque Musgravii fuit sententia, qui καί. quod sequitur, per tum interpretatur. At multo et simplicior et gravior oratio est, apodosi verbis ἰδρυὸς ἀνῆει χρωτὶ incipiente. Deinde libri *προσπύσσειο*, quod Erfurdii in *προσπύσσειται* mutavit. Probavit hoc Heindorfius ad Plat. Phaedon. p. 124. allatis aliis conjunctionum diversorum temporum exemplis. Eadem Porsoni emendatio est ad Med. 1138. Malui tamen ego libris obtemperare, quum in relatione nuncii recte omitti augmentum in tali quidem verbo posset. Vide Elem. d. metr. p. 121.

765. Male interpretes cum scholiasta τέκτονος pro ὑπὸ τέκτονος accipiunt. Is ita: ὡς ὑπὸ τέκτονος καλῶς συγκολλημένους. τὸ δ' ἐξῆς, καὶ προσκολλητὸς ὁ χιτῶν κατὰ πᾶν μέρος, ὡς ξύλω νεαρὰ κόλλη ὑπὸ τέκτονος προσχρισθεῖσα. At haec non solum parum apta atque decora comparatio foret, sed oratio etiam laboraret mira ellipsi. Tu sic intellige: adstringebatur lateribus vestis, ut statuarii, i. e. ut quam statuarius exprimit cum corpore ipso cohaerentem. Ita τέκτονας dicit etiam Euripides in Alcest. 349.

769. Ἀδαγμὸς Piersonus ad Moeridem p. 41. Photii auctoritate, qui hanc vocem ab Sophocle usurpatam scribit, restituendum censuit: quem sequenti sunt Brunckius et Erfurdii. Confirmat

770. *Αίχαν', τὸν οὐδὲν αἴτιον τοῦ σοῦ κακοῦ,
ποιαῖς ἐνέγκαι τόνδε μηχαναῖς πέπλον.*

grammaticus in Bekkeri Anecd. p. 342, 22. Libri ὄδαγμός. Iidem editores etiam φοίνιος ex Pier-soni coniectura pro φοινίας receperunt. Sic saepe videas criticos, quae Latinae poeseos regulae sunt, male ad Graecos transferre. Caeterum libri, plena interpunctione post ἀντίσπαστος posita, habent, εἶτα φοινίας ἐχθρᾶς ἐχίδνης ἰὸς ὡς ἐδαίνυτο, ἐνταῦθα δὴ βόησε. Scholiastes: ὡς κατήσθιεν αὐτὸν ὁ ἰός. Errorem solus animadvertit Wakefieldius, qui recte vidit, Hyllum nescire, hydrae Lernaeae veneno tinctam fuisse vestem, ipso poeta teste v. 930. Nisi quis volet contendere, oblitum sui esse poetam, et Hyllum fecisse quod res erat dicentem, licet ille id ignorare debuerit. Igitur Wakefieldius, qui tamen verba ἤλθε δ' ὀστέων ὄδαγμός ἀντίσπαστος non debebat in parenthesi dicta putare, ita scripsit, εἶτα, φοινίας ἐχθρᾶς ἐχίδνης ἰὸς ὡς, ἐδαίνυτο, ut ἐνταῦθα non apodosin, sed novam orationis partem incipiat. Ei non debebant Erfurdus et Groddeckius obloqui. Vt Wakefieldius, ita ego quoque pridem correxeram, etsi Wakefieldium commata, quae ante φοινίας et ἐδαίνυτο posuit, locum non recte intellexisse arguunt. Nam sive ἄδαγμός, sive, ut ille videtur voluisse, χιτῶν dicatur δαίνυσθαι, neutrum satis apte dictum, et comparatio illa cum veneno echidnae parum scite adiecta erit. Immo, ut saepe fit in Graecorum tragoediis, per coniecturam inscius verum dicit Hyllus: deinde eum velut echidnae quoddam virus exedebat.

771. Membr. Ald. et Iunt. pr. ἐνέγκαι. In Eurip. Hippol. 393. legitur ἐνέγκαιμι. Cod. B. ἐνέγκαις. Harl. ἐνέγκας, nisi typographi error est. Par. ἐνέγκοις. Iunt. secunda et Tricliniani libri ἐνέγκοι,

ὃ δ' οὐδὲν εἰδὼς δύσμορος, τὸ σὸν μόνης 775
 δώρημα ἔλεξεν, ὡςπερ ἦν ἐσταλμένον.
 καὶ κεῖνος, ὡς ἤκουσε, καὶ διώδυνος

775 σπαραγμὸς αὐτοῦ πνευμόνων ἀνθήψατο,
 μάσπας ποδὸς νιν, ἄρθρον ἢ λυγίζεται,
 ῥίπτει πρὸς ἀμφίκλυστον ἐκ πόντου πέτραν· 780
 κόμης δὲ λευκὸν μυελὸν ἐκραίνει, μέσου

quod hic ob suaviorem sonum praeferendum duxi.

775. Membr. Harl. Ald. Iuntinae πνευμόνων.
 Par. cum caeteris πνευμόνων. Vide ad v. 564.
 Videtur hunc locum respicere Aristophanes Ran.
 475. "Ἐχιδνά θ' ἑκατογέφαλος, ἣ τὰ σπλάγγνα σου
 διασπαράξει, πνευμόνων τ' ἀνθάψεται Ταρτησίαι
 μύραινα. Vidit Coraius ad Xenocr. p. 185.

776. Cod. Par. ποδῶν.

777. Libri omnes ῥίπτει. Scripsi ῥίπτει. Vide
 ad Aiacem v. 235. Vulgatam videri potest Athe-
 naeus habuisse, cuius epitome lib. II. p. 65. F.
 seq. ita: Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἀθηναῖος οὐδ'
 ὀνομάζειν τινὰ τῶν παλαιῶν φησὶν ἐγκέφαλον· καὶ
 Σοφοκλέα γοῦν, ἐν Τραχινίαις ποιήσαντα τὸν Ἡρα-
 κλέα ῥίπτοντα τὸν Λίχον ἐς θάλασσαν, οὐκ ὀνο-
 μάσαι ἐγκέφαλον, ἀλλὰ λευκὸν μυελόν, ἐκκλινοντα
 τὸ μὴ ὀνομαζόμενον· κόμης δὲ λευκὸν μυε-
 λὸν ἐκραίνει, μέσον κρατὸς διασπαρέν-
 τος, αἵματός θ' ὁμοῦ· καίτοι τᾶλλα διαφῆ-
 δην ὀνομάσαντα. Quibus usus Eustathius p. 757,
 44. (660, 6.) verba λευκὸν μυελόν apposuit. Apo-
 lodori errorem docte refutavit Casaubonus p. 136.
 seq. non insolenter loquutum esse Sophoclem de-
 monstrans, quum ἐγκέφαλος proprie sit adiecti-
 vum, ad quod intelligendum est μυελός. Quin
 Coraius adnotavit, hodie quoque a Graecis cere-
 brum dici μύαλον, et ἀμύαλον hominem fatuum.

778. Libri habent, quam modò ex Athenaeo
 lectionem posui, nisi quod in Cod. Par. μέσον

scriptum. Sed in ed. Etonensi a. 1736. recepta Heathii emendatio, κρατὸς δὲ λευκὸν μυελὸν ἐκράινει μέσον κόμης διασπαρέντος αἵματός θ' ὁμοῦ. Quae quum Brunckio soloecismum continere videretur, in priore tantum versu sequutus est Heathium, in altero autem scripsit, διασπαρέντος αἵματος κόμης θ' ὁμοῦ. At ferri potuisset Heathii correctio, modo ne διασπαρέντος, ut ille volebat, cum κόμης, sed cum αἵματος coniungeretur, pro κόμης αἵματός θ' ὁμοῦ διασπαρέντος. Sed librorum scriptura quum Athenaei auctoritate ita firmata est, ut non temere mutari possit, tum Eustathium quoque testem habet, qui p. 976, 8 (964, 1) affert, μέσον κρατὸς διασπαρέντος, et p. 1193, 10. (1263, 26) κρατὸς διασπαρέντος. Scholiastes: διὰ δὲ τῆς κόμης τὸν ἐγκέφαλον ἐκράινει, κατὰ τὸ μέσον (ed. Rom. κατὰ μέρος) τῆς κεφαλῆς διασχισθείσης. ὅτι διαιρεθείσης τῆς κεφαλῆς, διὰ τῆς κόμης ἀνεπέμπετο ὁ ἐγκέφαλος σὺν τῷ αἵματι. Κόμης Heathius vel cum ἐκράινει, vel cum μυελὸς coniungi posse putabat. Hoc postremum ineptum videtur. Alterum probant fere interpretes, defenditque Wakefieldius exemplis quibusdam, quorum illud, quod ex Euripidis Theseo scholiastes ad Aristoph. Ran. 476. affert, tentatum a Casaubono ad Athen. p. 136. ita fortasse scribendum: κέρα τε γὰρ σου συγγέων κόμαις ὁμοῦ, ῥάνας τε πέδος ἐγκέφαλον ὁμμάτων δ' ἄπο αἰμοσταγείς πρηστῆρες ὕσσονται κάτω. Neglexit tamen Wakefieldius omnium aptissimum exemplum, quod ex Eurip. Troad. 1173. Sophocleo adiunxit Athenaeus. Ibi de Astyanacte est: οὐστηνε κρατὸς, ὡς σ' ἐκείθεν ἀθλίως τεύχη πατρώα, Λοξίου προγώματα, ἂν πόλλ' ἐκήπευσ' ἢ τεκοῦσα βόστρονον, φιλήμασιν τ' ἔδωκεν, ἐνθεν ἐγγελᾷ ὀστέων ῥαγέντων φόνος, ἢν' αἰσχρὰ μὴ λέγω. Et his κόμης quidem, pro quo Bothius non inepte κόρσης coniecit, satis defendi videtur. Maior dubitatio de his est, αἵματός θ' ὁμοῦ. Nam non modo caput et sanguis non recte copulantur, quia non sunt partes unius rei, commune quiddam

κράτος διασπαρέντος, αἵματος θ' ὁμοῦ.
 780 ἅπας δ' ἀνευφώνησεν οἰμωγῇ λεῶς,

habentes, sed aliena etiam videri debet haec quidem sanguinis commemoratio, quum caput quidem disiectum caussa sit elisi cerebri, sed non sanguis dispersus. Non puto tamen mutandum aliquid esse, sed negligenter loquutum poetam, minuisse perversitatem illam, quae in verbis est, addito ὁμοῦ, quo non adiecto omnino non esset ferenda haec capitis et sanguinis coniunctio. Dicere volebat, elisum esse cerebrum ex vertice crinito, rupto disiectoque medio capite, qua capitis disiectione etiam sanguinem dispersum esse. Haec in pauca contrahens, sanguinem, ut rem secundariam, non per καί, sed per τε, propriam in hoc genere particulam, additoque ὁμοῦ, adnexuit: ex vertice comato elisit cerebrum, medio capite disiecto, simulque sanguine. Erfurdium, qui hunc locum audacius refinxerat, postea in vulgata acquievisse scio. Non dissimulabo tamen, scholiastam, nisi universe sensum indicare voluit, quum scripsit, διὰ τῆς κόμης ἀνεπέμπετο ὁ ἐγκέφαλος σὺν τῷ αἵματι, aliam videri lectionem in libro suo invenisse. Si ita est, talem eam fuisse conicias, αἱμάδας θ' ὁμοῦ. Vsus est Sophocles hac voce in Philocteta, ubi restituenda librorum scriptura, ὅς τὰν θερμοτάταν αἱμάδα κηκιομέναν ἐλκείων ἐνθήρον ποδῶς ἠπίοισι φύλλοις κατευνάσειεν, εἴ τις ἐμπέσοι. Schneideri errorem, qui αἱμάδα venam interpretatur, recte notavit in Philologo Gailius. Vide Barkeri editionem Thes. Steph. h. v. Significat αἵματος ὀύσιν, ut scholiastes explicuit, neque aliter intellexit Eustathius.

780. Libri MSS. fere ἀνευφώνησεν, ut editi. Quidam ἀνευφώνησεν, ut cod. Par. Apud recen-

τοῦ μὲν νοσοῦντος, τοῦ δὲ διαπεπραγμένου·
 κούδεις ἐτόλμα τάνδρὸς ἀντίον μολεῖν.

785

ἔσπατο γὰρ πέδονδε καὶ μετάρσιος,
 βοῶν, ἰύζων· ἀμφὶ δ' ἐκτύπον πέτραι,

tiorem scholiastam ἀνευ φωνῆς ἐν. Brunckius restituit veram lectionem ex Hesychio, apud quem ita scriptum est: ἀνευφημήσει, ἀνοιμώξει, κατὰ ἀντίφρασιν. Σοφοκλῆς Τραχινίαις. Legit hoc etiam vetus scholiastes, apud quem ita est: ἀνευφώνησεν. κατὰ τὸ ἐναντίον, ἀντὶ τοῦ ἔστέναξε. Vide Heindorf. ad Plat. Phaedon. p. 15. Nulla vero in verbo ἀνευφημεῖν antiphrasis. Significat enim exclamare εὐφήμει, i. e. clamare, absint male ominata verba.

784. Libri, βοῶν, ἰύζων· ἀμφὶ δ' ἐκτύπον πέτραι. In Diar. class. XXXIX. p. 199. relatā conjectura G. Burnei hoc modo: „Βοῆ δάκνων, ἰύζων.“ Apertum est, falsa relatā esse. Scilicet Diogenes Laertius X. 137. scribit: ἀντοπαθῶς φὸν φεύγομεν τὴν ἀληθῆνα: ἵνα καὶ ὁ Ἡρακλῆς, καταβιβρωσκόμενος ὑπὸ τοῦ χιτῶνος, βοῆ δ' ἀκνων, ἰύζων· ἀμφὶ δ' ἔστενον πέτραι, Λοκρῶν τ' ὄρειοι πρῶνες Εὐβοίας τ' ἄκρα. Dobraeus in Aristophanicis p. 99. „tres ultimas voces“, inquit, has dicens, βοῆ δ' ἀκνων, ἰύζων, „non habet ed. princeps, sed supplevit Stephanus et Aldobrandinus e MSS. proculdubio, et agnoscit versio Latina, in edit. certe Sambuci. Feliciter sane Wakefieldius καταβιβρωσκόμενος βοῆ, λακῶν, ἢ modo leviter corrigas λάσκων. Quod et in Laertio et in Sophocle repositurum fuisse auguror Porsonum, si suam notant Adverss. p. 175. retractasset. λοκρῶν τ' ἄκρα edd. et ἄκρα, sed ἄκρα Sambucus. ἰύζων Aldob.“ Bene haec emendavit vir doctissimus. Nam Wakefieldii λακῶν vel propterea, quia hic

- 785 Δοκρῶν ὄρειαι πρῶνες, Εὐβοίας τ' ἄκραι,
 ἐπεὶ δ' ἀπέειπε, πολλὰ μὲν τάλας χθονὶ
 ῥίπτων ἑαυτιόν, πολλὰ δ' οἰμωγῇ βοῶν, 790
 τὸ δυσπάρεινον λέκτρον ἐνδατούμενος
 σοῦ τῆς ταλαίνης, καὶ τὸν Οἰνέως γάμον
 790 οἶον κατακλήσαιο λυμαντὴν βίου,
 τὰ ἐκ προσέδρου λιγνύος διάστροφον

praesens requiritur, ferri non potest. Sophoclis librorum scriptura etsi videri potest ex interpretationis conflata esse, tamen servanda mihi visa est. Quum enim utraque lectio bona sit, et prouti consideres, altera alteri praeferrere mereatur, hunc quoque locum in iis numerandum puto, qui duplicem huius fabulae recensionem prodant.

785. Apud Diogenem Δοκρῶν τ'. Omittunt τ' libri Sophoclis.

787. Nolui mutare librorum scripturam ῥίπτων. Hic tamen aptius foret ῥίπτῶν. Vide ad v. 777.

788. Cod. Par. λέχος. Affert hunc versum Suidas in v. ἐνδατούμενος, ubi cod. Leid. δυσπάρεινον. Scholiastes quosdam legere ait ἐμματούμενος, ἀντὶ τοῦ μασώμενος.

791. Scholiastes: ὅτε ἀπέειπε κνλιόμενος, τότε ἀνατείνας τὸν ὀφθαλμὸν διὰ τῆς κεχυμένης τοῦ σώματος λιγνύος, εἶδε με δακρυφόροντα. λιγνύος δὲ, τῆς παρακειμένης καὶ περικεχυμένης αὐτὸν φλογώδους νόσου. Veriora haec videntur, quam quod alius scholiastes scribit: λιγνὺν δὲ τὴν περικεχυμένην τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἀχλὺν λέγει ἀπὸ τῆς νόσου. Apte Erfurdus attulit schol. Nicandri Alex. 52. λιγνύος δὲ ἐστὶ κρυώος τὸ καπνώδες τοῦ πυρός· νῦν δὲ, αὐτὴ ἢ φλόξ· et Hesygium, λιγνύος, φλόξ.

- ὄφθαλμὸν ἄρας, εἶδέ μ' ἐν πολλῷ στρατῷ 795
 δακρυρροοῦντα, καί με προσβλέψας, καλεῖ
 ὦ παῖ, πρόσελθε, μὴ φύγῃς τοῦμὸν κακόν,
 795 μὴδ' εἴ σε γοῇ θανόντι συνθανεῖν ἐμοί.
 ἀλλ' ἄρον ἔξω, καὶ μάλιστα μὲν μέθες
 ἐνταῦθ', ὅπου με μὴ τις ὄψεται βροσιῶν· 800
 εἰ δ' οἴκτον ἴσχεις, ἀλλὰ μ' ἔκ γε τῆσδε γῆς
 πόρθμευσον ὡς τάχιστα, μὴδ' αὐτοῦ θάνω.
 800 τοσαῦτ' ἐπισκήψαντος, ἐν μέσῳ σκάφει
 θέντες σφε, πρὸς γῆν τήνδ' ἐκέλευμεν μόλις
 βρονχώμενον σπασμοῖσι. καὶ νῦν αὐτίκα 805
 ἢ ζῶντ' ἐσόψεσθ', ἢ τεθνηκότ' ἀρτίως.
 τοιαῦτα, μήτηρ, πατρὶ βουλευσασ' ἐμῷ
 805 καὶ δρωῶς ἐλήφθης, ὧν σε ποίνιμος Δίκη
 τίσαιτ', Ἐρινός τ'. εἰ θέμις δ', ἐπέυχομαι·
 θέμις δ', ἐπεὶ μοι τὴν θέμιν σὺ προὔβαλεις, 810
 πάντων ἄριστον ἄνδρα τῶν ἐπὶ χθονὶ

792. Apud Suidam, qui in v. πρόσεδρος hunc et praecedentem versum affert, cod. Leid. et edd. vett. ἐν πολλῷ στρατῷ.

795. Cod. Par. ut ante Stephanum legebatur, καλεῖ.

796. Fortasse με θῆς scripsisse Sophoclem, adnotavit Wakefieldius. Nihil mutandum. Μέθες est deponē.

806. Cod. Par. omittit δ'. Heathio et Wakefieldio placebat, εἰ θέμις δὴ, ἐπέυχομαι. Brunckius peius etiam scripsit εἰ θέμις γ', quasi perinde esset, utrum γὰρ an μὲν ponatur. Non sollicitanda librorum scriptura. Quod si fas est, inquit, precor hoc. Est autem fas.

807. Ed. Turn. προὔλαβες, commemoratum etiam scholiastae. Respicit Hyllus v. 65. seq.

κτείνας, ὅποιον ἄλλον οὐκ ὄψει ποιεῖ.

ΧΟΡΟΣ.

810 τί σῖγ' ἀφέρπεις; οὐ κάτοισθ' ὀφθαύνεκα
ξυνηγορεῖς σιγῶσα τῷ κατηγόρῳ;

ΤΛΛΟΣ.

εἰατ' ἀφέρπειν. οὖρος ὀφθαλμῶν ἐμῶν 815
αὐτῇ γένοιτ' ἄπωθεν ἐρπούση καλῶς.
ὄγκον γὰρ ἄλλως ὀνόματος τί δεῖ τρέφειν
815 μητρῶον, ἥτις μηδέν οἷς τεκοῦσα δραῖ;
ἀλλ' ἐρπέτω χείρουσα· τὴν δὲ τέρψιν, ἣν
τῷ μῶ δίδωσι πατρί, τὴν δ' αὐτῇ λαβοῖ. 820

ΧΟΡΟΣ.

Ἰδ' οἶον, ὦ παῖδες, προσέμιξεν ἄφαρ στρ. ἄ

813. Libri veteres καλῶς. E Turnebi editione manavit καλός, etsi ita etiam in Harl. aliisque codd. esse, ex silentio eorum, qui contulere, colligas. Scholiastes: εἶθε οὖρος καλός ἐπιπνεύσοι αὐτῇ ἐπιούση. Hoc postremum verbum consentit cum scriptura cod. Harl. qui v. 813. ἐφέρπεις, et v. 815. ἐφέρπειν habet. Non magni refert, καλός legatur, an καλῶς. Sed tamen καλῶς genuinum puto. Quum enim οὖρος iam per se secundum ventum notet, fortius hoc videtur: maxime illa secundo vento a conspectu meo abeat.

814. Hunc versum cum initio sequentis affert Suidas in v. ὄγκος.

817. Vulgo τήνδ'. Cod. Harl. ταύτην δ'. Vide Buttmannum ad Philoct. 87.

818. Cod. Flor. ad Ἰδ' habet ἔθ' suprascriptum. Carmen hoc, si quod aliud Sophoclis, singularia captando indicia praebet nutare iam incipientis

- 820 τούπος τὸ θεοπρόπον ἡμῖν
 τᾶς παλαιάτου προνοίας,
 ὃ τ' ἔλακεν, ὅποτε τελεόμηνος ἐκφέρου
 δωδέκατος ἄροτος, ἀναδοχὰν τελεῖν πόνων

floris poeseos. Ad h. v. apte attulit Wakefieldius Hesychii, προσμίξας, προσελθών, et Eurip. Or. 1291. Apte idem comparat Homerum Od. ι. 507. ὦ πόποι, ἢ μάλα δὴ με παλαιάτα θῆσφαθ' ἰκάνει.

820. Scholiastes: γράφεται παλαιφοῖβον, ἢ ἡ, τῆς πάλαι μαντευσαιμένης. φοιβᾶσθαι γὰρ τὸ μαντεῦσθαι. Facilius credas, qui ita scripserunt, voluisse τᾶς πάλαι Φοῖβον προνοίας. Sed librorum scripturam numeri antistrophici tuentur.

821. "Ο τ' ἔλακεν, scilicet ὁ θεός, quod latet in θεοπρόπον. Tricliniani male ὅ,ττ'. Ἐκφέρου, παρελθῆ. Scholiastes. Recte Musgravius comparat Oed. Col. 1424. Cod. Par. λέομηνος.

822. Tricliniani δωδέκατος τ'. Veteres libri omittunt τ'. Erfurdus, δωδεκάτους ἄροτους, ad τελεόμηνος intelligi volens σελήνη, quod durum est. Moverat eum versus antistrophicus et adnotatio Hesychii, ἄροτους, ἐνιαυτούς. Σοφοκλῆς Τραχινίαις. Etiam grammaticus in Bekkeri Anecdotis I. p. 446, 6. ἄροτους, τοὺς ἐνιαυτούς. οὕτω Σοφοκλῆς. Sed videntur hi negligentius loquenti, fortasse quod bis in hac fabula ἄροτος, sed utroque loco numero singulari, annum significat, hic et v. 69. Eustathius p. 811, 26. (733, 23.) ἐκ τοῦ ἄροτου, ὅς οὐ μόνον τὰ ἀροτριῶν ἔργον δηλοῖ, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐνιαυτὸν παρὰ Σοφοκλεῖ. Omnino sincera est librorum scriptura. Sensum vero, in quo haeserunt interpretes, cogitantes de praedictione, cuius v. 164. ss. et alibi mentio fit, recte explicuit Groddeckius, illud monens oraculum intelligendum esse, de quo Apollodorus II. 4, 12.

τῷ Διὸς αὐτόπαιδι. καὶ τὰδ' ὄρθῳς
ἔμπεδα κατουρίζει.

825

πῶς γὰρ ἂν ὁ μὴ λεύσσω

παραγενόμενος δὲ εἰς Δελφούς, πυνθάνεται τοῦ θεοῦ, ποῦ κατοικήσει. ἡ δὲ Πυθία τότε πρῶτον Ἡρακλέα αὐτὸν προσηγόρευσε· τὸ δὲ πρῶτον Ἀλκείδης προσηγορεύετο· κατοικεῖν δὲ αὐτὸν εἶπεν ἐν Τίρυνθι, Ἐνρυσθεῖ λατρεύοντα ἔτη δώδεκα, καὶ τοὺς ἐπιτασσομένους ἄθλους δώδεκα ἐπιτελεῖν· καὶ οὕτω, ἔφη, τῶν ἄθλων συντελεσθέντων, ἄθάνατον αὐτὸν ἔσεσθαι. Nihil tamen impedit, quin, quae Apollodorus Delphico oraculo tribuit, ea Sophoclem v. 171. ad Dodonaeum oraculum retulisse statuamus. Diversum est enim oraculum a praedictione Herculis. Oraculum exacto duodecimi anni labore liberationem ab aerumnis vaticinatum erat: Hercules, quum Trachinem relinqueret, annum et tres menses, usque dum spatium illud XII. annorum impleretur, reliquum esse sciens, hunc Deianirae laborum suorum terminum fore praedixerat. Vocabulum ἀναδοχὰν male scholiastes ἀνάπασιν, ἀνακωχὴν, ἄνεσιν interpretatur. Recte viderunt alii, susceptionem intelligendam esse, i. e. finem impositum iri necessitati labores suscipiendi.

825. Grammaticus in Bekkeri Anecd. I. p. 467, 15. αὐτόπαιδα. αὐτὸν τρόπῳ τινὶ παῖδα ὄντα. οὕτω Σοφοκλῆς. Sic etiam Hesychius, sed citatione Sophoclis omissa. Credas haec ad alium locum spectare. Recte scholiastes, γνησίῳ παιδί. Interpp. ad Hesych. et Arnaldum in Var. Coni. p. 414. citavit Schaeferus. Pro καὶ τὰδ' codd. Flor. Harl. κατὰ δ'.

824. Τὸ κατουρίζειν ὄημα τραγικῶς commemorat Eustath. p. 1452, 46. (Od. 105, 48.)

ἔτι ποτ' ἔτ' ἐπίπονον γ' ἔχοι
θανῶν λατρείαν;

830

εἰ γάρ σφε Κενταύρου φονία νεφέλα ἀντ. α,

826. In edd. vett. et codd. Flor. Harl. plene scriptum ποτέ. Brunckius post ἐπίπονον addidit γ', quod adnotatum video etiam ex cod. Par. sed is quum sit cum ed. Brunckiana collatus, abesse potius a codice illo γ' adnotare voluisse videtur Bekkerus. Erfurdlius ordine verborum parum apte mutato θανῶν ἔχοι. Mihi praestare videbatur emendatio Brunckii.

827. Recte hic versus non est in libris cum praecedente in unum coniunctus, qui numerus pessimus foret. Moneo hoc eorum caussa, qui hodie in metris tragicorum ita grassantur, ut malis legere discentes pueros, quam istos numeros audire.

828. Vulgo φονία νεφέλα, sed vett. edd. et codd. Flor. Harl. φοινία. Cod. Par. κενταύρω φοινίαν νεφέλαν. Dativum reposuit Brunckius. Et scholiastes: χρίει δὲ τὸ ἱμάτιον τῷ αἵματι ἢ ἀνάγκη τῆς Ἀθιανείρας, ἢ μετὰ δόλου τεχνησαμένη. ἠνάγκασται γὰρ ὑπὸ ζῆλον τεχνάσασθαι. Mira commentum sunt etiam recentiores interpretes. Φονία νεφέλα, quod Wakefieldius rete, Huschkus in Analectis crit. p. 159. vestem textilem nimis artificiose interpretabatur, Erfurdlius recte de morte intelligit: adiicere debebat, sumptum id esse ex Homericō Il. π. 350. Od. δ. 180. θανάτου μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν. Verba sic construenda, εἰ γάρ δολοποιὸς ἀνάγκη χρίει σφε πλευρῶ Κενταύρου φονία νεφέλα, προστακέντος ἰοῦ. Nam si eius latera tingit mortifera Centauri nube dolosa inevitabilis machinatio. Ἀνάγκη vim omnem notat, quae evitari non potest. Atqui fatale erat, ut periret, qui

830

χρίει δολοποιὸς ἀνάγκα
 πλευρὰ προστακέντος ἰοῦ,
 ὃν τέκετο θάνατος, ἔτεκε δ' αἰόλος δράκων,
 πῶς ὄδ' ἂν ἀέλιον ἔτερον ἢ τανῶν ἴδοι, 835

veneno illo imbueretur. Est autem δολοποιὸς ἀνάγκα non de artificio Deianirae, sed de dolo Centauri intelligendum, qui falsa dixerat Deianirae. Χρίειν non adducor, ut proprie pungere, radere, significare putem, quae Ruhnkenii sententia est ad Tim. p. 104. Respondet proprie Germanico streichen.

830. Vulgo πλευρᾷ. Emendavit Erfurdcius. Male Brunckius commate ante hanc vocem distinxit.

831. Ἐτερεσε δ' Lobeckius ad Ai. p. 327. Iniuria, ut puto, haerent interpretes in verbis τέκετο et ἔτεκε: quae etsi promiscue usurpantur, tamen proprie medii verbi potestas patri magis, quam matri convenit: et sic videtur hic Sophocles distinxisse: quem genuit mors, peperit autem draco.

832. Servandam duxilibrorum lectionem. Recte enim Seidlerus de vers. dochm. p. 103. observasse videtur, tragicos interdum primam in ἀέλιος corripuisse, quamquam quae exempla affert, ex iis duo tantum, hoc ipsum, et Euripidis in Med. 1251. aliquod pondus habent. De caeteris vereor ne iusto facilius assentientem habuerit Elmsleium ad illum Medae locum. Ad Pindarum quod attinet, respondit ei Boeckhius ad Ol. I. init. Comparari potest ἀήρ prima brevi in Electra v. 87. Quod Seidlerus praeterea dicit, legi posse πῶς ὄδ' ἂν ἔτερον ἀέλιον ἢ τανῶν ἴδοι, non admittendum puto, quum in strophico versu non sit in tertia sede spondeus. Eamdem ob causam improbanda Bothii mutatio πῶς ἄλιον ὄδ' ἂν ἔτερον. Cod. Harl. omittit ἔτερον.

835 δεινοτάτω μὲν ὕδρας προστετακώς
 φάσματι; μελαγχαίτα δ'
 ἄμιγά νιν αἰκίζει
 ὑποφόνια δολόμυθα κέντρα

834. Vocabulo φάσματι offensus Wakefieldius στάγματι coniecit, sed intellexit tamen ὕδρας φάσματι pro hydra ipsa dictum accipi posse. Scholiastae verba ita corrigenda: προσκεκολλημένος τῷ ἰῶ τῆς ὕδρας. τοῦτο δὲ καθ' ἑαυτό αἰτιατικὴν γὰρ ἐπιφέρει. Ἄλλως προσκεκολλημένος τῷ ἰῶ, ἢ τῷ ὀλέθρῳ, παρὰ τὸ πεφάσθαι, τὸ πεφονεύσθαι. Τῷ ὑφάσματι, (ita legisse eum vidit Schneiderus in Lexico v. φάσμα) τούτῃστι τῷ ἰματίῳ τῷ χειρισμένῳ τῷ φαρμάκῳ τῆς ὕδρας, τούτῃστι τῇ χολῇ. Μελαγχαίτα δ' edidit cum Brunckio Erfurdcius. Libri recte τ'. Cod. Paris. μελαγχαίτας θ'. Fortasse hoc correctori debetur, qui quod mox in libris est Νέσσον θ' ὑπο intellegi non posse animadverterat.

836. Libri veteres, αἰκίζει Νέσσον θ' ὑπο φοίνια δολόμυθα. Cod. Par. Νέσσον θ' ὑποφοίνια δολόμυθα. Tricliniani, Νέσσον γ' ὑπο δολόμυθα, omisso φοίνια. Brunckius delevit θ' ὑπο, et scripsit φόνια, quo metra certe non emendantur. Erfurdcius, ut in libro de metris p. 440. iussi, Νέσσον θ' omisit, quam vocem ignorare videatur scholiastes Romanus. Non tamen hoc certo colligas ex verbis eius, quae sic interpungi debent: τοῦ δασυτρίχου. καὶ αἶμα τῷ φάσματι τῆς ὕδρας καὶ τὰ κέντρα τοῦ Νέσσον αἰκίζει αὐτόν δηλον. δὲ, ὅτι φόνια τὰ κέντρα τοῦ Νέσσον. λέγει δὲ τὸ αἶμα αὐτοῦ τὸ συμμεμιγμένον τῇ χολῇ τῆς ὕδρας. Certius ex addita prorsus inutili copula intelligitur Νέσσον θ' nihil esse nisi explicationem verborum μελαγχαίτα τε. Insolentius sane positum est epitheton sine articulo pro substantivo, more epico-

ἐπιζέσαντα

840

rum: nec facile hoc indulisset sibi Sophocles, nisi modo praegressa esset mentio Centauri, ut non ambiguum sit, quem dicat μελαγχάλτην. Δασύστερον eum supra vocaverat v. 557. et μελαγχάλτην Μίαντα apte citavit Wakefieldius ex Hesiodi Scuto v. 186. Ἔπο adverbialiter dictum hic displicet propter verbum ἐπιζέσαντα, quod quodammodo repugnare videtur illi notioni. Quare coniunctim scripsi ὑποφόνια. Grammaticus in Bekkeri Anecd. I. p. 313, 5. ὑποφόνια, τὰ διδόμενα τοῖς οἰκείοις τοῦ βιαίως τελευτήσαντος ὑπὸ τοῦ φονέως ἐπὶ τῷ μὴ ἐξεργεσθαι τὴν τοῦ φόνου δίκην. Harpocration p. 338. ὑποφόνια, τὰ ἐπὶ φόνῳ διδόμενα γρήματα τοῖς οἰκείοις ὑπὸ τοῦ τὴν αἰτίαν ἔχοντος ὅτι ἀνήρηκεν, [ἵνα μὴ ἐπεξέλθωσι] ἐπὶ τῷ μὴ ἐπεξεργεσθαι, μηδὲ γενέσθαι τὴν τοῦ φόνου δίκην. Δείναρχος ἐν τῷ κατὰ Καλλισθέ-
 νους, καὶ ἐν τῷ κατὰ Φομισίου. Θεόφραστος νό-
 μων ἔκτῳ καὶ δεκάτῳ. Invenitur apud Philostratum Imag. p. 877. Vocabulum hoc, quod proprie adiectivum est, pro substantivo non videtur in poesi usurpari potuisse. Quare falleretur, opinor, qui ὑποφόνια ἐπιζέσαντα iungeret, ex iisque verbis pendere vellet δολόμνθα κέντρα. Nihil vero impedit, vocabulum quod in prosa oratione pro substantivo esse solet, in poesi propria potestate ut adiectivum usurpari. Quamobrem cum κέντρα coniungendum puto, ut sit, quod dici poterat ποίνιμα κέντρα. Sensus est enim: simulque cruciatur ustus caedem expiantibus aeuleis dolosorum commentorum Centauri. Duplicem memorat dolorem Herculis, alterum corporis, ex vi veneni; alterum animi, ex eo, quod caedem Nessi luit dolo, quo is Deianiram deceperat.

Sophocl. Vol. V.

K

ὦν ἄδ' ἅ τλάμων, στρ. β'
 ἄοκνον μεγάλην προσορῶσα δόμοισι βλά-
 βαν νέων
 840 αἰσούντων γάμων,
 τὰ μὲν οὔτι προσέβαλε, τὰ δ' ἀπ' ἀλλόθρου

839. Libri ἄοκνον, pro quo quum in diar. Ie-
 nens. 1802. p. 143. scribendum coniecissēm ἄο-
 κνος, receperunt id Erfurdus et Groddeckius.
 Non debebant facere. Construenda verba sunt
 hoc modo, ὦν τὰ μὲν οὔτι προσέβαλε, τὰ δὲ, ἀπ'
 ἀλλόθρου γνώμας μολόντα ὀλεθραῖς συναλλαγῆς,
 ἧ που ὀλοᾶ στένει. Quam dolosam Nessi
 orationem misera illa, non cunctanter
 magnam aedibus imminere perniciem
 videns, novo instante connubio, partim
 non intellexit, partim aliunde cogni-
 tam funesta conciliatione aut multum,
 opinor, gemit, aut uberes lacrimas
 effundit. Nesso enim fidem habens, non in-
 tellexit dolum eius: ab Hyllo autem quum ac-
 cepit, quomodo, quod amori Herculis retinendo fo-
 re putaverat, in perniciem eius verterit, gemere
 eam coniicit chorus et flere, quod perdidit
 Herculem, quem se sibi reconciliaturam sperave-
 rat. Caetera in medio posita. Quum enim ce-
 lerem (id est ἄοκνον) instare sibi afflictionem ex
 péllice animadverteret, non habuit tempus ad re-
 putandum, quid ex tam ambiguo Nesso dono pe-
 riculi immineret. Δόμοισι Triclinii recensio.
 Codd. Par. Flor. Harl. et edd. vet. δόμοις. De-
 inde νέον cod. Par. et schol. Rom. in quibus scri-
 ptum, νέον αἰσούντων. νεωστὶ προσβαλλόντων.

841. Οὔτι προσέβαλεν. οὐ συνῆκεν. Scho-
 liastes, recte. vide Dorvill. ad Chaerit. p. 195.
 (318. ed. Lips.) Libri προσέβαλε, etiam in anti-
 strophico cum scholiasta *v* omittentes. Vereor
 ne praestet addi, ut in Glyconeum hic versus

γνώμας μολόντ' ὀλεθρίαισι συναλλαγαῖς, 845
 ἢ που ὀλοᾶ στένει,
 ἢ που ἀδινῶν χλωρᾶν
 845 τέγγει δακρῶν ἄχραν.

exeat, quemadmodum qui sequitur. Ἀλλοθρόον, quod in libris est, in ἀλλόθρον mutandum vidit Erfurdcius, nisi quod accentum male posuerat, de quo monuit Schaeferus. In scholiis Romanis scriptum τὰ δ' ἐπ' ἀλλοθρόου. Brunckius, locum plane non intellectum, corrumpit scribendo, τὰ μὲν οὔτι προσέβαλ' ἀπ' ἀλλοθρόου γνώμας μολόντ' ὀλεθρίαις ξυναλλαγαῖς, plene post haec verba interpungens, quod fecit etiam Musgravius, quum vulgo comma positum esset. Interpunctionem illam Brunckii servavit Erfurdcius. Vertit autem Brunckius: demens non animadvertit, ab infenso animo profecta haec consilia, ut specie conciliandi amoris maritum perderet.

842. Libri veteres ὀλεθρίαις ξυναλλαγαῖς. Tricliniani ὀλεθρίαισι ξυναλλαγαῖς. Cod. Par. ξὺν ἀλλαγαῖς.

843. Recte libri veteres hic et v. seq. ἦπου. Brunckium sequutus Erfurdcius ἦπου dedit, quod habent scholia Romana. De metro v. Elem. d. metr. p. 235.

844. Cod. Par. hic quoque ὀλοᾶ pro ἀδινῶν. Cod. Harl. ἀδινῶς. Eustathius p. 217, 1. (164, 21.) ἰστέον δὲ ὅτι ἐπεὶ τὰ κυρίως θάλλοντα, καὶ ἀπαλά εἶσι, διὰ τοῦτο καὶ τερεὴν δάκρυόν που λέγεται τὸ ἀπαλόν. ἐπεὶ δὲ καὶ χλωρὰ εἶσι τὰ θάλλοντα καὶ ὑγρότητα ἔχει πλείω, διὰ τοῦτο καὶ ὑγρὸν δάκρυον καὶ χλωρὸν ὁ Εὐριπίδης φησί. Σοφοκλῆς δὲ ἐν Τραχινίαις, χλωρᾶν ἀχρὴν δακρῶν ἔφη.

ἃ δ' ἐρχομένα
 μοῖρα προφαίνει δολίαν
 καὶ μεγάλην ἄταν.
 850 ἐρῶγεν παγὰ ἀντ. β
 δακρύων κέχυται νόσος, ὃ πόποι, οἶον
 ἀναρσίων
 οὔπω Ἡρακλέους

846. Scholiastes: ἡ προσδοκωμένη κακομοιρία τοῦ Ἡρακλέους ἐμφαίνει μεγάλην ἑτέραν ἄτην. προσδοκῶσι δὲ ὅτι ἀπολλυμένου Ἡρακλέους αὐτόχειρ ἐαυτῆς γενήσεται. Et ad δολίαν sic: δόλω γὰρ αὐτὴν καὶ λάθρα ἀναιρήσει. Longe alienus ab hac sententia fuit poeta. Hoc dicit: sed veniens fatum patefecit doloſam magnamque noxam: i. e. sed evenit, quod in factis erat, patefactaque est fraus pernicioſa Nessi.

849. Recte haec scholiastes de chori lacrimis accipit. Vide ad v. 851.

851. Brunckius in vett. codd. scriptum ait, ἀγακλειτὸν Ἡρακλέα ἀπέμολε. At cod. Paris. et Flor. Harl. cum edd. vett. Ἡρακλέους ἀπέμολε praebent. In Harl. est ἀγκαλυτὸν. Edd. Turn. Steph. Ἡρακλέε ἐπέμολε πάθος οἰκτίσαι. Ita etiam Canterus, nisi quod hic ὡστ' ante οἰκτίσας inseruit, quem deinde alii sequuti sunt. Si exstant aliqui codices, qui, ut Brunckius refert, Ἡρακλέα habeant, vereor ne illi aut e Triclinii recensione sint, aut hic certe alienius grammatici emendationem praebent. Mirasunt, quae in scholiis leguntur: ἐρῶγεν παγὰ δακρύων. ἀντὶ τοῦ, πάρεστιν ἡμῖν δακρύνειν, ὡς ἀπὸ πηγῆς κρουνηδόν. ἐκτίεται γὰρ τὸ καιόν, καὶ πανταχοῦ διαβήσεται ἢ κατὰ τὸν Ἡρακλέα συμφορά. ἀπέμολε πάθος. ἀντὶ τοῦ ἀπομόλοι. οἶον οὐδέποτε ἀπὸ τῶν πολεμίων γένοιτο. ὃ πόποι. φεῦ φεῦ, κακὴ φήμη, γέγονε τῷ Ἡρακλεῖ,

ἀγακλειτὸν ἐπέμολε πάθος οἰκτίσαι.
 ἰὼ κελαινὰ λόγχα προμάχου δορός,
 ἃ τοῖε θοῶν νυμφαν

855

οἶον οὐδέποτε πολεμίοις ἀνοίκτιστον σιωπηθήσεται. τὸ γὰρ οὐ πω, ἀντὶ τοῦ οὐχί. ἢ οὕτως οἶον, κακὴ φήμη, οὐδέποιε ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν συνέβη τῷ Ἡρακλεῖ, τοῦτο ἀπὸ τῶν ἰδίων αὐτῷ γεγένηται. Interpuxi haec ita, ut κακὴ φήμη, quae nihil nisi explicatio verborum ὧ πόποι esse videtur, a caeteris seiungerem. Brunckius utrobique κακὸν φησὶ scripsit. Apertum est, hoc dicere chorum: diffusus est morbus, eheu, quale ne ab hostibus quidem insigne Herculis malum gemendum venit. Itaque servavi Ἡρακλέους, sensu, metro, et antiquis libris iuventibus, sed metri indicio collocavi ante ἀγακλειτόν. Hiatus enim in hoc genere metri in longa syllaba et ante nomen proprium nihil offensionis habet: confer Epitom. doct. metr. §. 84. Ex Triclinianis vero libris ἐπέμολε recepi. Απομολεῖν ex hoc Sophoclis loco adnotatum in lexico Scapulae: recentiora ignorant. Non magis enim ἀπομολεῖν Graeci, quam Latini venire dixerunt. Caeterum est hic locus in iis, quos Eustathius respexit p. 806, 54. (727, 8.) quam scripsit, καὶ τὸ οἰκτίζειν δὲ, κείμενον παρὰ Σοφοκλεῖ, παθητικῶς ἢ Ἀτθίς φράζει.

855. Triclinii recensio, τοῦ προμάχου δορός. Ignorant articulum libri veteres. Κελαινὴν vocat λόγην propter funestum belli istius eventum. Προμάχου non est προβεβλημένον, ut uni e scholiastis visum, sed notat hastam, quam primores gestant. Id fortasse volebat alius, qui sic scripsit: τὸ προμάχου ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους ληπτέον, οἶον τοῦ πρὸ πάντων μαχομένου. Verte: o atracuspis primoris hastae.

855

ἀγαγες ἀπ' αἰπεινᾶς
 τανδ' Οἰγαλίας αἰχμᾶ
 ἃ δ' ἀμφίπολος
 Κύπρις ἀναυδος φανερά
 τῶνδ' ἐφάνη πράκτωρ.

860

ΧΟΡΟΤ ἢ ἁ.

860 Πότερον ἐγὼ μάταιος, ἢ κλύω τινός
 οἴκτου δι' οἴκων ἀρτίως ὀρμωμένου;
 τί φημί;

ἁ.

β' 865

857. Ἀμφίπολος recte interpretatur scholiastes, ἢ ὑπηρετησαμένη τῷ Ἡρακλεῖ πρὸς τὸν ἕρωτα: adde not. 21. ad Hesych. p. 306. Ἀναυδος in scholiis explicatur per αἰσπαυμένη. Quum adiectum sit φανερά, videtur celatum amorem Herculis in mente habuisse: administra Venus clandestino amore manifesta apparuit horum effectrix.

859. Cod. Paris. τῶνδε φανείσα πράκτωρ, quae est metrici correctio, usitatam choriamborum catalexin requiri existimantis. Versus hic etsi choriambicus videri potest, tamen magis ex more tragoediae est, dochmiacum esse.

862. Edd. vett. τί φημι; Qui scripserunt τί φημί, gravi accentu notare τί debebant: non enim quid, sed ecquid significat, idemque est quod λέγω τι; in Oed. R. 1475. Vulgo γ. 860 — 867. choro tribuantur. Quae ego inter tres primas chori puellas distribui, Bruncius eodem modo divisa duobus hemichoriis dederat. Sed facile intelligi potest, totam hanc scenam, quae quadam antistrophica proportione descripta est, ita factam esse, ut singulae deinceps choricæ virgines suas partes habeant: quod apprime quadrat in hanc trepidationem, in quam nece Deianiræ coniciuntur. Ac sponte se offer-

ΧΟΡΟΥ ἢ β'.

ἦχεῖ τις οὐκ ἄσημον, ἀλλὰ δυστυχή μεσ.
 κωκυτὸν εἶσω· καὶ τι καινίζει στέγη.

ΧΟΡΟΥ ἢ γ'.

865 ξύνες δὲ β.
 τήνδ', ὡς ἀήθης καὶ συνωφρωμένη α'
 χωρεῖ πρὸς ἡμᾶς γραῖα σημανοῦσά τι. 876

ΤΡΟΦΟΣ.

ὦ παῖδες, ὡς ἄρ' ἡμῖν οὐ μικρῶν κακῶν γ'.
 ἤρξεν τὸ δῶρον, Ἡρακλεῖ τὸ πόμπιμον.

ΧΟΡΟΥ ἢ δ'.

870 τί δ', ὦ γεραῖα, καινοποιηθὲν λέγεις; μεσ.

ΤΡΟΦΟΣ.

βεβηκε Διάνειρα τὴν πανυστάτην γ'.
 ὀδῶν ἀπασῶν ἐξ ἀκινήτου ποδός. 875

runt quindecim personarum dicta. Ea ergo numeris puellarum discernenda putavi. Antistrophica litteris in margine indicavi. Continet hoc carmen bis mesodica, primo v. 860—867. hoc modo: α. β'. μεσ. β'. α'. deinde v. 868—872. sic: γ'. μεσ. γ'. tum ter epodica, primo v. 873—875. secundo v. 876—884. ubi post tres strophas ex trimetro et dochmio in epodum efflorescit oratio; tertio v. 885—891. ubi idem fit post duas strophas. Atque observare licet, augescente animi motu perturbari iustas personarum vices. Stetisse autem chorum κατὰ ζυγά, facile animadvertet attentus lector.

866. Cod. Harl. omittit ὡς.

867. Cod. Harl. σημαίνουσαί τι.

872. Cod. Par. ὀδόν.

ΧΟΡΟΤ ἢ ε'.

οὐ δὴ πόθ' ὡς θανούσα; δ.

ΤΡΟΦΟΣ.

πάντ' ἀκήκουσ.

ΧΟΡΟΤ ἢ ε'.

τέθνηκεν ἢ τάλαινα; δ

ΤΡΟΦΟΣ.

δευτερον κλύεις.

ΧΟΡΟΤ ἢ ε'.

875 τάλαινα' ὀλεθρία, τίνι τρόπῳ θανεῖν σφε φῆς; ἐπ.

ΤΡΟΦΟΣ.

σχετλιώτατα πρὸς γε πρᾶξιν. ε.

875. Ald. et aliae vett. edd. σφιν. Livineii liber p. σφι. Iunt. sec. et Tricliniani σφε.

876. Scholiastes: σχετλιώτατα. σχετλιώτατα ἦλθε πρὸς τὴν ἀναίρεσιν. τουτέστιν, ὡς ἂν τις ἰδὼν ἢ ἀκούσας σχετλιάσαιε τὴν πρᾶξιν. Mirum, unde hic in istud ἦλθε πρὸς τὴν ἀναίρεσιν incidit, si eandem, quam nos hodie, lectionem habuit. In ea nihil est quod reprehendas, praeter anapaestum in secundo pede, qui non videtur ferendus esse: vide Elem. doct. metr. p. 122. seq. Atque etsi facile quum alia, tum σχετλιώτατ' εἰς γε πρᾶξιν conici possunt, tamen nescio an praestet, ut proxime ad litteras accedens, σχετλιῶ τὰ πρὸς γε πρᾶξιν. Non debilius positivus est superlativo, praesertim si voce in recitando adiuvatur. Omninoque non memini me huius verbi aut comparativum aut superlativum legisse.

878. Libri veteres sub chori persona: τίς θυμός

ΧΟΡΟΤ ἢ ἡ.

εἰπέ τῷ μῶρῳ, 880

γύναι, ξυντρέχει.

ἢ τίνες νόσοι τάνδ' αἰχμῶν βέλεος κακοῦ ξυνεῖλε; πῶς ἐμήσατο πρὸς θανάτῳ θάνατον ἀνύσασα μόνα; Tricliniani libri, quos Brunckius sequutus est, verba τάνδ' αἰχμῶν βέλεος κακοῦ ξυνεῖλε, (sic enim habent) nutrici tribuunt, male, ut vel pronomen ostendit, quod non recte in principio poni potuit. In quo genere valde negligentibus videtur criticos. Prima lex orationis est, ut regulis grammaticis conveniat; secunda, ut rhetoricis; tertia, in poeta quidem, ut poeticis. Poetica dictio non debet repugnare regulis rhetoricis; rhetorica non grammaticis. Sed plerique, si quid grammaticae non adversatur, rectum putant. At hoc minimum est. Nam ordinem verborum eum, quem rhetoricae leges requirunt, nullo modo potest poeta negligere. Quod si attenderis, hanc esse causam invenias, cur quae hodie a multis carmina scribuntur, plerumque difficilia sint ad intelligendum. Non sunt enim verba eo ordine, quo debent, collocata. Nutrix si haec diceret, non τάνδε, sed αἰχμῶν vel βέλεος in initio collocare debuisset. Recte haec veteres libri omnia choro tribuunt, modo diversae chori personae distinguantur. Τίς ante θυμὸς delevi, metro pariter ac sensu iubente. Non enim quae ira, sed irane ad necem sibi inferendam impulerit Deianiram interrogare chorus debet, quia praeter ipsam, nemo est, cui potuerit irasci. Deinde verbum singulare ξυνεῖλε ostendit, continuari orationem eius, quae de ira interrogaverat, illa autem, ἢ τίνες νόσοι, ab alia persona, illam interpellante, inseri. Idque confirmatur eo, quod sic numerus conficitur quindecim personarum chori. Αἰχμῶν mutavi

ΤΡΟΦΟΣ.

αὐτὴν διηϊστοῦσε.

εἶ

ΧΟΡΟΤ ἢ θ'.

θυμὸς

ΧΟΡΟΤ ἢ ι'.

ἢ τίνεσθ

νόσοι;

ΧΟΡΟΤ ἢ θ'.

τάνδ' αἰγμᾶ

880 βέλεος κακοῦ ξυνεῖλε;

ΧΟΡΟΤ ἢ ια'.

πῶς ἐμήσατο

πρὸς θανάτῳ θάνατον

ἀνύσασα μόνα;

883

εἶπ.

ΤΡΟΦΟΣ.

στονόεντος ἐν τομᾶ

σιδάρου.

ΧΟΡΟΤ ἢ ιβ'.

ἐπειδες, ᾧ

ματαία, τάνδ' ὕβριν;

885 ἐπειδον, ὡς δὴ πλησία παραστάτις;

εἶπ.

in αἰγμᾶ. Alio spectet necesse est, quod Eustathius p. 243, 9. (184, 10) scribit: ὅθεν ἢ τραγωδία τολμήσασα, αἰγμὴν βέλεος εἶπε τὴν ὀξύτητα, δι' οὗ Οἰδίπους τετύφλωτο.

880. In scholijs Romanis et Iuntina secunda βέλος est.

ΧΟΡΟΥ ἢ γ'.

τίς ἦν; πῶς; φέρ' εἶπέ.

890

ΤΡΟΦΟΣ.

αὐτὴ πρὸς αὐτῆς χειροποιεῖται τὰδε,

6.

ΧΟΡΟΥ ἢ δ'.

τί φωνεῖς;

ΤΡΟΦΟΣ.

σαφηνῆ.

ΧΟΡΟΥ ἢ ε'.

ἔτεκεν, ἔτεκεν μεγάλην

επ.

890

ἃ νέορτος ἄδε νύμφα

δόμοισι τοῖσδ' Ἐριννύν.

895

886. Cod. Harl. *τί* pro *τίς*. In fine huius versus cod. Paris. addit, *τίνα θυμὸν εἶχεν*, quae manifesta interpretatio est.

887. Cod. Flor. *πρὸς αὐτῆς*. Vide supra ad v. 451.

888. Servavi distinctionem personarum, quae in libris est, etsi non contenderim ab Sophocle profectam esse. Quum enim non magnopere hic opus sit illa nutricis responsione, in sequentibus autem verbis desideres ἄρα, videri potest quinta decima chori puella sic respondisse, tacente nutrice, *σαφηνῆ ἔτεκεν*, et quae sequuntur, ita ut *σαφηνῆ* cum *Ἐριννύν* coniunctum sit.

890. Ald. et Iunt. prima *ἀνέορτος*, quo pertinet scholiastae adnotatio, *ἀνέορτος δέ, ἀντὶ τοῦ ἢ ἀλοχρὰ καὶ ἀπεικῆς*. Sed ineptum hoc, recteque in Iunt. sec. et Brub. aliisque, *ἃ νέορτος*, quod scholiastes explicat, *ἢ νεωστὶ ἐνταῦθα ὄρε μῆσσα Ἰόλη*.

ΤΡΟΦΟΣ.

ἄγαν γε· μᾶλλον δ' εἰ παροῦσα πλησία
ἔλευσσεσ ὀλ' ἔδρασε, κάρη' ἂν ὄκτισας.

[ΧΟΡΟΣ ἢ ἰέ.

καὶ ταῦτ' ἔτλη χεῖρ γυναικεία κτίσαι;

ΤΡΟΦΟΣ.

895δευνῶσ γε· πεύσει δ', ὥστε μαρτυρεῖν ἐμοί.]

895. Libri veteres ἔλευσσεσ. Tricliniani ἔλευσας. Tum in Iunt. sec. et Cant. scriptum ὀλ, quasi adverbium esset.

894. Libri veteres, καὶ ταῦτ' ἔτλη τίς χεῖρ γυναικεία κτίσαι. Sic etiam Cant. habetque τίς etiam scholiastes Romanus. Ed. Sim. Colinaei et schol. Rom. τίς. In edd. Turn. Steph. et aliis omissum τίς. Recentiorum edd. quaedam ex correctionibus doctorum χεῖρ ἢ γυναικεία, quod absurdum est. Melius ed. Etonensis a. 1786. ex Heathii coniectura καὶ ταῦτά γ' ἔτλη χεῖρ γυναικεία κτίσαι. Reiskius coniiciebat, καὶ ταῦτ' ἔτ' ἔτλη. Laborat hic locus ex omni parte. Primo τίς illud, quod veteres libri habent, non videtur dubitari posse quin metricis debeatur. Nam non tantum inutile, sed etiam alienum est, quia feminam, non aliquam feminam fecisse chorus miratur. Deinde, sive additum sit τίς, sive omissum, quid sibi vult καὶ ταῦτα? Nam quum nutrix dixisset, multo magis miserta esses, si ipsa vidisses quae fecit, nondum scit chorus, quid illa fecerit, ut quaerere potius, quae illa sint, debeat, quam, quod profecto absurdum est, mirari, quod haec quoque fecerit, quae qualia sint nescit. Et tamen hoc dicere chorus, non autem interrogare quid illud tam miserabile fecerit Deianira, responsio nutricis docet. Haec omnia quum sint eius-

ἐπεὶ παρήλθε δωμάτων εἴσω μόνη,
καὶ παῖδ' ἐν ἀνλαῖς εἶδε κοῖλα δέμνια
στορνύνθ', ὅπως ἄψορρον ἀντίη πατρί,

900

modi, ut neque emendari, neque vero imputari Sophocli possint, alia ratione removenda sunt. Ac possunt removeri facillime, ubi reputaverimus, duarum nos recensionum verba in textu coniuncta habere. Omnia enim plana sunt, si haec, quorum genuinam scripturam Tricliniani libri servarunt, καὶ ταῦτ' ἔτλη χειρὶ γυναικείᾳ κτίσαι, quae metro tragicis valde usitato scripta sunt, de quo v. Elem. doctr. metr. p. 232 seq. in altera editione huius fabulae pro v. 889—891. scripta fuisse, iisque subiectum esse v. 895. putabimus; alteram autem editionem pro versibus 894. 895. habuisse v. 889—893. Itaque v. 894. 895. uncis inclusi.

896. Consentium libri in παρήλθε, neque idonea caussa est, cur, quod Schaeferus coniecit, ἐπεὶ γὰρ ἦλθε scribendum putemus. Qui quem affert locum ex Oed. R. 1241. is videri potest etiam verbum παρήλθε tueri, de quo v. Dorvill. ad Charit. p. 256. (355. ed. Lips.) Graeci, ubi se narraturos aliquid significarunt, narrationem nunc cum particula γὰρ incipiunt, nunc etiam sine omni copula, ut Aeschylus in Prom. 199. Non diffiteor tamen, ut vulgata lectio recte se habet versu 895. praegresso, ita aptissimum esse γὰρ, ubi praecedebant hunc versum versus 892. 893. Caeterum Brunckius more suo ἔσσω.

897. Scholiastes: γράφεται κοινά, ἢ τὰ τοῦ θανάτου, ἢ τὰ ἀντίης καὶ τοῦ Ἡρακλέους. Vtrumque nemo non videt ineptum esse.

898. Libri veteres στορνύνθ' et ἀντοίη. Turn. στορνύνθ', errore typographi, ut videtur, pro στορνύνθ', quod Triclinianorum est. In iisdem recte ἀντοίη. Cod. Par. ἀντεύη.

- κρούσας ἑαυτὴν ἔνθα μὴ τις εἰσίδου,
 900 βουχᾶτο μὲν βωμοῖσι προσπίπτουσ', ὅτι
 γένοιτ' ἐρήμη, κλαίει δ' ὀργάνων ὅτου
 ψαύσειεν, οἷς ἐχρῆτο δειλαία πάρος.
 ἄλλη δὲ κάλλη δωμάτων στρωφωμένη,
 εἴ του φίλων βλέψειεν οἰκετῶν δέμας,
 905 ἔκλαιεν ἢ δύστηνος εἰσορωμένη,
 αὐτὴ τὸν αὐτῆς δαίμον ἀνακαλουμένη,
 καὶ τὰς ἄπαιδας ἐς τὸ λοιπὸν οὐσίας.

900. Vulgo βουχᾶτο sine coronide et mox κλαίει. Servavi βουχᾶτο et servandum contendo. Nam quae nuper Elmsleius ad Eurip. Bacch. 1132. adversus ea attulit, quae in Elem. d. m. p. 52. et 121. dixi, non attendit vir doctissimus, quas ipse elisiones statuit, crases esse prorsus insolitas atque inauditas. Alia ratio est in illo v. 913. ἐπεσκιασμένη φρούρον, ubi recte signum craseos adiecit Brunckius. Aliqua ex parte etiam κλαίει defendi potest. Pro προσπίπτουσ' in cod. Harl. est προσπτύσουσ'.

901. Cod. Harl. ὄπον.

904. Vulgo εἴ που. Sed cod. Par. et Iunt. secunda, ac Turnebus in corrigendis, εἴ του, quod praeferebam iudicavi. Probavit etiam Porsonus in Adv.

906. Codd. Iunt. secunda et Tricliniani recte αὐτὴ τὸν αὐτῆς. Aldina, et quae hanc sequuntur, αὐτὴ πρὸς αὐτῆς, librario obversantibus his verbis ex v. 897. Deinde δαίμον' ἀνακαλουμένη inde a Turnebo editum. Ald. et quae hanc expresserunt, ac Iunt. sec. δαίμονα καλουμένη. Unde conicias δαίμον' ἀγαλουμένη.

907. Scholiastae: καὶ τὰς ἄπαιδας. ἐπεὶ μηκέτι ξμελλε παῖδας τίττειν, ἦτοι σχήσειν. ὅτι τοῦ λοιποῦ οὐ γενήσονται συνουσίαι πρὸς τὸν Ἡρακλῆα εἰς

ἔπει δὲ τῶνδ' ἔληξεν, ἐξαίφνης σφ' ὄρω
 τὸν Ἡράκλειον θάλαμον εἰσορμημένην.
 910 κάγω λαθραῖον ὄμμ' ἐπεσκιασμένη
 φρούρουν ὄρω δὲ τὴν γυναῖκα δεμνίοις 916
 τοῖς Ἡρακλείοις στρωτὰ βάλλουσαν φάρη.
 ὅπως δ' ἐτέλεσε τοῦτ', ἐπενθοροῦσ' ἄνω

παιδοποιῖαν. Οὐσίας. κολτίας, συνουσίας. Vt postrema plane repugnant usui, ita omnia illa inepta sunt. Quod plerisque visum est, de adempta spe liberos ex Hercule procreandi haec dici, id ineptum esse, quum tot liberis floreat Deianira, recte monuit Musgravius. Nam ut ferri posset, si domum posthac prole carituram doluisse diceretur Deianira, at vocabulum οὐσίαῖα aperte de possessoribus cogitari iubet, ut hera vel heris destitutas dici opes exspectemus. Quod si quis Sophoclem nimio novandi studio οὐσίας ἀπαιδας facultates dixisse putabit iustis heredibus, qui sunt liberi, destitutas, qui scire potest Deianira, liberos suos ab Iolae progenie nondum nata paternis opibus privatum iri? Quae quum ita sint, vereor, ne Sophocles scripserit verbo in novum, ut solet, significatum deflexo, καὶ τὰς δίπαιδας ἐς τὸ λοιπὸν οὐσίας, et duplicium liberorum in posterum futuram rem paternam, i. e. ex se et Iole susceptorum. Hanc enim, ut v. 533. dixerat, non virginem adductam esse, sed consuevisse iam cum Hercule putabat. Aliter δίπαις θρηῆνος, duorum liberorum lamenta, dictum ab Aeschyle Choeph. 332. Apud Hesychium quod legitur, διπάνας, τοὺς διδύμους γεγενημένους, fuerunt qui δίπαιδας corrigendum censerent, recte forsitan.

909. Cod. Par. ἐξορμημένη.

911. Vulgo φρούρουν sine coronide. V. ad v. 900.

- καθέξει ἐν μέσοισιν εὐναστηρίοις,
- 915 καὶ δακρύων ῥήξασα θερμαῖά νάματα,
 ἔλεξεν· ὦ λέχη τε καὶ νυμφεῖ ἕμᾳ, 920
 τὸ λοιπὸν ἤδη χαίρεθ', ὡς ἔμ' οὔποτε
 δεῖξοθ' ἔτ' ἐν κοίταισι ταῖσδ' εὐνήτριαν.
 τοσαῦτα φωνήσασα, συντόνω χειρὶ
- 920 λύει τὸν αὐτῆς πέπλον, ᾧ χρυσήλατος
 προὔκειτο μαστῶν περονίς· ἐκ δ' ἐλώπισεν, 925
 πλευρὰν ἅπασαν, ὠλένην τ' εὐώνυμον.
 καγὼ δρομαία βῆσ', ὅσον περ ἔσθενον,
 τῷ παιδί φράζω τῆς τεχνωμένης τάδε.
- 925 κἂν ᾧ τὸ κτεῖσε δεῦρό τ' ἐξορμώμεθα,
 ὁρῶμεν αὐτὴν ἀμφιπλήγι φασγάνῳ 930
 πλευρὰν ὑφ' ἧπαρ καὶ φρένας πεπληγμένην.

915. Pro ἄνω cod. Par. ἅμα.

916. Rarius νυμφεῖα de thalamo dictum, exemplis firmavit Wakefieldius. Hic quidem quum λέχη posuerit, nihil impedit quin λέχη καὶ νυμφεῖα nihil aliud quam νυμφικὰ λέχη esse statuas.

918. Cod. Harl. omittit ἔτ'.

920. Wakefieldius probante Erfurdtio ἦ. Schaeferus οὐ conicit. Fateor haec usui convenientiora esse. Non est tamen falsum ᾧ.

921. Hesychius: ἐξελώπισεν· ἐξεσκύλευσεν, ἐξέδυσεν.

924. Scholiastes: τῷ Ἰλλῶ, τῷ παιδί τῆς τοιαῦτα τολμώσης. Musgravius, cui assentitur Schaeferus, τῆς τεχνωμένης cum φράζω construi vult. De sensu facile accedo, modo hunc genitivum cum pronomine τάδε potius, quam cum verbo iungi memineris. Nam plena oratio est aut, φράζω τάδε τῆς αὐτῆς τεχνωμένης, aut τῆς τάδε τεχνωμένης φράζω αὐτά.

- ἰδῶν δ' ὁ παῖς ὤμωξεν. ἔγνω γὰρ τάλας
 τοῦτογον κατ' ὄργην ὡς ἐφάψειεν τόδε,
 930 ὄψ' ἐκδιδαχθεῖς τῶν κατ' οἶκον, οὔνεκα
 ἄκουσα πρὸς τοῦ θεροῦς ἔρξιεν τάδε. 936
 κἀνταῦθ' ὁ παῖς δύστηνος οὔτ' ὀδυρμάτων
 ἐλείπειτ' οὐδέν, ἀμφὶ νιν γοῶμενος,
 οὔτ' ἀμυγίπτιων στόμασιν, ἀλλὰ πλευρόθεν
 935 πλευρὰν παρεῖς, ἔκειτο πόλλ' ἀναστίνων,
 ὡς νιν ματαίως αἰτία βάλοι κακῆ· 940
 κλαίων ὀθοῦνεκ' ἐκ θυοῖν ἔσοιδ' ἅμα,
 πατρός τ' ἐκείνης τ' ὠρφανισμένος βίου.

929. Mirum in modum fallitur Musgravius, ἐφάψειεν pro ἐφάπτοιτο dictum ratus, et vertens reprehenderit. Ita τοῦτογον τόδε de nece Herculi allata accipiendum esset. Sensus est: intellexit miser, eam ira, quod Herculem perdidisset, hoc facinus molitam esse, i. e. sese interemisse. Viderat hoc iam scholiastes, qui tamen ὄργην ita explicat, ὄργισθεῖσα ἐπὶ τῷ ἡπατῆσθαι παρὰ τοῦ Νέσσου.

933. Ὀδυρμάτων οὐδέν ἐλείπετο proprie est, non relinquebatur a lamentis, i. e. non desistebat lamentari.

934. Insolentius dixit πλευρόθεν pro πλευρᾷ, sed tamen ut solent Graeci admotionem ad aliquem locum ut remotionem efferre: ut si dicas, a latere Deianirae suum inclinavit latus.

936. Nihil aliud est αἰτία βάλοι, quam ἐμβάλοι, ut v. 912.

937. Brunckius et Erfurdus ex cod. B. δεῖν dederunt.

938. Wakefieldius coniecit βίον, quem si movit illud Euripidis in Alcest. 403. προλιπούσα δ' ἅμῳν

Sophocl. Vol. V.

L

τοιαῦτα τὰνθάδ' ἐστίν. ὡστ' εἴ τις δύο
 940 ἢ καὶ πλέους τις ἡμέρας λογίζεται,
 μάταιός ἐστιν. οὐ γὰρ ἔσθ' ἢ γ' αὔριον, 945
 πρὶν εὖ πάθῃ τις τὴν παροῦσαν ἡμέραν.

ΧΟΡΟΣ.

Πότερ' ἄρα πρότερ' ἐπιστένω, σιρ. α.
 πότερα τέλεα περαιτέρω,

βίον ὠρφάνισε τλάμων, revocare poterat, quem ipsum quoque citavit, Lycophron v. 102. eadem structura, ut hic Sophocles, scribens: καὶ τὴν ἀννημφον πόρτιν ἀρπάσας λύκος, δυοῖν πελειαῖν ὠρφανισμένην γονῆς. Nam si recte se habet βίον, quod ita videtur, sublato, quod Brunckias posuit, commate πατρός τ' ἐκείνης τε βίον coniungenda sunt, ut sensus sit: quod simul a duobus patris matrisque vita privatum iretur. Alcestidis liberos conveniebat ὠρφανισμένους βίον dici, ut tenellos, non Hyllum, qui iam virilem aetatem attigerat. Huic potius, quod parentes vita careret, erat dolendum.

940. Erfurdlius τὰς ἡμέρας dedit, quod etsi recte dictum esset, tamen non opus est, quum τις saepius ita repeti soleat. Vide Porson. Addend. ad Hec. p. 103. ed. Lips. qui propter hanc ipsam repetitionem afferri h. l. ab Eustathio p. 801, 1. (719, 12.) adnotavit.

943. Membr. cod. Harl. Ald. et qui cum hac faciunt, πότερ' ἂν πότερα ἐπιστένω. Iunt. sec. et schol. Rom. πότερ' ἂν πρότερα ἐπιστένω. Codd. Par. Flor. πότερ' ἂν πότερ'. Turn. πότερα πρότερ' ἐπιστένω. Steph. Cant. et quae hanc sequuntur πότερα πότερ' ἂν ἐπιστένω. Brunckius et Erfurdlius, πότερα πρότερ' ἂν ἐπιστένω. At ἂν nec per leges grammaticas ferri potest, et ibi collocatum, ubi

- 945 δὺς κριτ' ἔμοιγε δυστάνω.
 τὰδε μὲν ἔχομεν ὄραν δόμοις,
 τὰδε δὲ μελούμεν' ἐπ' ἐλπίσιν.
 κοινὰ δ' ἔχειν τε καὶ μέλλειν.
 εἴθ' ἀνεμόεσσαί τις
 950 γένοιτ' ἔπουρος ἐστιῶτις αὔρα,
- ἀντ. α. 950
 στρ. β'

veteres libri habent, metro repugnat, siquidem vix credibile est hunc versum non esse iambicum dimetrum, ut qui sequitur. Quare πότερ' ἄρα πρότερ' ἐπιστένω scripsi. Sic in Aiace v. 1185. chori carmen incipit, τίς ἄρα νέατος;

944. Scholiastes: ποῖα χαλεπότερα καὶ περαιτέρω δεινότητος. Etiam recentiores haec male intellexerunt. Τέλεα est τελευταῖα. Aeschylus Ag. 1513. τέλεον νεαρῶις ἐπιθύσας. Hoc dicit: utra priora gemam, utra deinceps postrema, misera nescio. Erfurdlius signum interrogandi post περαιτέρω posuit. Ita recta erit interrogatio, quam sequetur responsio. Sed simplicius est, continuari haec omnia, et pendere e verbo δὺς κριτα.

947. Cod. Par. τὰ pro τὰδε. Μέλλομεν, quae librorum et scholiastae lectio est, Erfurdlius ex mea emendatione, distinctis strophis, (nam primi sex versus antea pro epodo habebantur) in μελούμεν' mutavit. Id autem non tantum in metri, sed etiam sententiae causa faciendum erat. Nihil enim putidius foret, quam illud, κοινὰ δ' ἔχειν τε καὶ μέλλειν, si eadem praecessisset horum verborum distinctio.

948. Cod. Harl. τ' pro δ', omittens τε.

949. Cod. Par. εἴθ'.

950. Erfurdlius scripsit ἄπουρος, ex Oed. R. 194. ubi hae formae variant. Quod libri habent, scholiastes οὔριος interpretatur. At ut ἄπουρος,

ἦτις μὴ ἀποικίσειεν ἐκ τόπων, ὅπως
 τὸν Διὸς ἄλκιμον γόνον
 μὴ ταρβαλέα θάνοιμι
 μοῦνον εἰσιδοῦσ' ἄφαρ·

955 ἐπεὶ ἐν δυσάπαλλάκτοις οὐδύναις
 χωρεῖν πρὸ δόμων λέγουσιν

955

960

ita etiam ἔπουρος non a vento, sed a termino dictum est. Conterminam dicit domesticam auram, i. e. quae in ipso hoc loco exorta eam auferat.

951. Livineii liber p. ἔκτοπον.

952. Codd. Par. Flor. Harl. edd. vett. τὸν Διός. Tricliniani τὸν Ζηῆός. Vide ad v. 961.

953. Coniungenda sunt ταρβαλέα θάνοιμι, praeter metu moriar.

954. Musgravius et Groddeckius μοῦνον pro adverbio habent, et coniungunt cum εἰσιδοῦσα, alter dumtaxat, alter dummodo interpretans. Non potuit hoc Sophocli in mentem venire, sed μοῦνον dicit, quod mortua est uxor. Ita enim haec procedunt: utra magis gemam, nescio. Deianira mortua est: Herculem morti proximum audimus: quem utinam effugere possim, ne mox solum superstitem videam.

955. In scholiis Romanis scriptum, δυσάπαλλάκτους, δυσιάτους.

956. In cod. Par. desunt v. 956—1080. Membr. edd. vett. Steph. Cant. πρὸ δόμων. Cod. Flor. πρὸ δώμων. Cod. T. πρὸς δῶμα. B. πρὸς δόμων. Turn. πρὸ δῶμα, notato in margine δόμων. Brunckius cum duobus codd. πρὸς δόμων. Scholiastes: χωρεῖν πρὸ δόμων λέγουσι. λέγονσι τι παμμέγεθες κακὸν πλησίον που τῆς οἰκίας χωρεῖν. Etsi fere πρὸ δόμων de iis dicitur, qui ex aedibus prodeunt, tamen nihil impedit, quin etiam de accedentibus ad domum dici pos-

ἄσπετόν τι θαῦμα.

ἄγχου δ' ἄρα κού μακρὰν

ἀντ. β'.

προῦκλαιον, ὀξύφωνος ὡς ἀηδών.

960 ξένων γὰρ ἐξόμιλος ἦδε τις βάσις.

πᾶ δὲ φορεῖ νεν; ὡς φίλου

965

sit. Maior de metro dubitatio est. Sed puto in hoc genere, quod cognatum est Glyconeo, dactyli sedem variare. Exemplum, nisi corruptum est, ex Oed. Col. 512. 523. attuli in Elem. d. m. p. 532.

959. Libri veteres προῦκλαιον. Tricliniani ἔκλαιον. Scholiastes: προῦκλαιον ὀξύφωνος ἀντὶ τοῦ προκλαιουσιν. ὁ χορὸς αἰσθάνεται τοῦ Ἡρακλέους πλησίον φερομένου, καὶ πλήθος θρηνοῦντων ἐπακολουθοῦντων αὐτῷ. Male, quod docet ἄσπετος βάσις. Brunckius recte ad sensum, sed minus accurate vertit: at vero propinqui mali nec longe dissiti metu iam dudum ploro, canora velut luscinia. Breviter dicit ἀγχού κού μακρὰν pro ἀγχού ὄντα. Propinqua ergo, inquit, nec remota flebam. Videns enim appropinquantem Herculem, quae modo quæsta esset, iam prope adesce dicit.

960. In fine huius versus addunt codd. et vet. edd. ξένοι, quae videtur παρεπιγραφὴ esse. Ex Harl. ξένοι adnotatum pro ξένων. Ἐξόμιλος non puto esse insueta, ut H. Stephano aliisque placet, sed ut ἐξομιλεῖν est egredi e domo sua in coetum. (Eurip. Iph. Aul. 735. οὐ καλόν, ἐν ὄλῳ σ' ἐξομιλεῖσθαι στρατοῦ) ita ξένων ἐξόμιλος βάσις est a peregrinis egressa turba.

961. Libri veteres, πᾶ δ' αὐ. Tricliniani πᾶς δ' αὐ. Cod. Harl. πᾶ δ' αὐ φρονεῖ. Recte scholiastes, πᾶ φορεῖ καὶ φέρει αὐτὸν ὁ ὄμιλος; Etsi φορεῖ aliud est, quam φέρει, et ad ipsam

προκηδομένα, βαρεῖαν

ἄψοφον φέρει βάσιν.

αἰ̄ αἰ̄· ὄδ' ἀναύδατος φέρεται.
965 τί χροῖ, θανόντα νιν, ἢ καθ'
ὑπνον ὄντα κρῖναι;

970

ΤΡΑΙΟΣ,

ὦ μοι ἐγὼ σοῦ,

πρ.

gestationem spectat, tamen πᾶ non est qua ratione, ut quibusdam videtur. Nihil aliud velle videtur chorus, quam, quo eum portant? utrumne hic ante aedes deposituri, an intro in lectum? Malui autem hic αὖ delere, quod satis inutile est, quam in strophico versu cum Triclinio scribere Ζηνός.

964. Vulgo quater αἰ̄ vel αἰ̄. Male ter Brunckius et Erfurdlius. Biserat scribendum, et ἀναυδος, quae librorum lectio est, in ἀναύδατος mutandum, quod postremum meo monitu fecit Erfurdlius, afferens Nicandr. Alex. 560. et epigr. ad Suid. in ἀγλωττία. Pro ὄδ' Schaeferus scribi volebat ὄ δ', et v. 1007. ἦ δ'. At nemo v. 1031. τὸ δὲ scribi iussit. Erratum in hoc genere etiam v. 1081. Alia ratio est v. 883. ubi additum adiectivum μιὰρά, si ἦδὲ scripsisset, ἦδὲ ἢ μιὰρά dicendum fuisse ostendit. Vidit hoc Seidlerus de verss. dochm. p. 314.

966. Veteres libri προκηδομένα. Iunt. sec. προκηδομένην, quod habuit scholiastes. Tricliniani προσκηδομέναν. Βαρεῖαν sunt qui gravem, lentum gressum interpretantur. At est id potius de moesto incessu intelligendum. Caeterum scripturae varietates adducant fortasse aliquem, ut coniciat: πᾶς δὲ φρονεῖ νιν ὡς φίλου προκηδομένην βραδεῖαν ἄψοφον φέρειν βάσιν.

967. Vulgo ᾧ μοι ἐγὼ σοῦ hoc et sequente ver-

πάτερ, ὦ μοι ἐγὼ σοῦ μέλεος.
τί πάθω; τί δὲ μήσομαι; οἶμοι.

ΠΡΕΣΒΥΣ.

970 σίγα, τέκνον, μὴ κινήσης

su. Accentum Brunckius correxit. Erfurdium si fata sivissent iterum edere Trachinias, ple-
raque, quae in hoc carmine novaverat, impro-
baturum fuisse non est dubium. Seidlerus, ut
ex libro de verss. dochm. p. 194. et 552. et epi-
stola ad Lobeckium, huius Aiaci addita p.
443. s. colligi potest, v. 967—969. proodi loco,
v. 970—978. systema, v. 979—988. antisystema,
v. 989—1000. pro epodo numerare videtur: quan-
tationem iniit etiam Passovius, qui de hoc car-
mine praefatus est Indici lectionum aestivarum
Vniv. litter. Vratisl. a. 1820. Ac certum est, v.
974—978. et 984—988. sibi respondere. Non
minus certum, ut mihi quidem videtur, etiam il-
lud, v. 993—1000. duo sibi respondentia syste-
mata continere. Si quid praeterea sibi respondit,
nihil invenies nisi v. 979—983. et v. 989—992.
quae systemata et loco et genere anapaestorum
eam suspicionem excitant, sed tamen non sine
audaciore verborum quorundam adiectione in re-
sponcionem cogi possunt. Nam versus 970—973.
non posse respondere versibus 979—983. vel di-
versum utrobique anapaestorum genus arguit.
Qui caute procedere volet, sic existimabit: quae
duae senis et Hylli strophae sibi respondent, proo-
dum habere duorum systematum, unius solutio-
rum, alterius legitimorum anapaestorum v. 967—
969. et 970—973. quae autem sibi respondent
Herculis duae strophae, iis proodum praemissam
esse ex duobus solutorum anapaestorum systema-

ἀγρίαν ὀδύνην πατρὸς ὠμόφρονος. 975
 ζῆ γὰρ προπετής. ἀλλ' ἴσχε δακῶν
 στόμι οὖν.

ΤΑΛΟΣ.

πῶς φῆς, γέρον; ἢ ζῆ;

ΠΡΕΣΒΥΤΣ.

975 οὐ μὴ ἔξεγερῆς τὸν ὕπνω κάτοχον, σύστ. ἀ.
 κάκκινήσεις, κἀναστήσεις
 φοιτάδα δεινὴν νόσον, ὃ τέκνον. 980

ΤΑΛΟΣ.

ἀλλ'

ἐπὶ μοι μελέω

tis, quorum primum medium est inter illas Hylli et senis strophas, alterum eas sequitur, v. 979 — 983. et 989 — 993.

971. Recte scholiastes ὠμόφρονος explicat, ἐκ τῶν ὀδυνῶν ἠγγιωμένον.

972. Erfurdtius ingeniosam Wakefieldii coniecturam ζεῖ recepit, ut Hercules proclivis ad iram dicatur. Sed sanam esse librorum scripturam, Hylli verba docent. Scholiastes ita, προπετής, εἰς τὸν θάνατον προνευκῶς· ἢ παρειμένος εἰς τὴν γῆν πεσών· ἢ ἐπὶ πρόσωπον κοιμώμενος· ἢ καὶ μόνον κείμενος. Postremum vero proximum. Vivit enim sopitus. Nam hoc dicit, sopitum illum iacere, sed vivere.

973. Male Tricliniani ὃ γέρον.

974. Vulgata erat, οὐ μὴ ἔξεγείρης τὸν ὕπνω κάτοχον, κάκκινήσης, κἀναστήσης. Emendavit Dawesius in Misc. cr. p. 223. (598. ed. Kidd.)

βάρος ἄπλετον ἐμμέμονε φρήν.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

980 ὦ Ζεῦ,
 ποῖ γὰρ ἤκω; παρὰ τοῖσι βροτῶν
 κεῖμαι πεπονημένος ἀλλήκοις
 ὀδύναις; οἱ μοι ἐγὼ τλάμων.
 ἦ δ' αὖ μισρὰ βρούκει. φεῦ.

μεσ.

985

978. Erfurdcius ἐμμέμονεν pro ἐμμέμονε scripsit. At regula, quae ab euphonia repetita est, propter eandem est ubi nulla esse debeat. Billerbeckius iungebat ἐπὶ βάρος ἄπλετον. Passovius ἐπὶ μοι μελέω iungi, ut v. 991. et βάρος ἄπλετον nominativum esse volebat. At hoc durum.

982. Brunckius et Erfurdcius contra libros geminarunt μοι. At hoc non esse vulgarium dimetrorum, sed spondiacorum systema, et caesura v. 981. neglecta, et ultimus systematis versus monstrare potuerant.

985. Libri veteres ἦ δ'. Recentiores cum Triclinianis ἦ δ'. Vide ad v. 964. Caeterum recte scholiastes νόσος intelligit. Contra Passovius, μισρὸς tantum de rebus natura quidem puris, sed labi atque inquinationi obnoxiiis dici, nec morbos, ut qui ipsi a veteribus μιάσματα habeantur, μισροὺς vocari posse contendens, Deianiram intelligi vult, et βρούκει interpretatur, facit ut mordear. Non reputavit, μισρὸς in vulgari sermone pro convicio usurpari, neque aliam, quam exsecrandi vim habere. Talia autem tragici interdum adsciverunt, ubi persona quamvis gravis in tali motu animi esset, in quo solent homines dignitatis suae nonnihil oblivisci. Eiusmodi est οὐκ εἰς ὄλεθρον in Oed. R. 430. indecorum Oedipo, sed condonandum irato; non indecorum servo v. 1146.

ΠΡΕΣΒΥΣ.

985 ἄρ' ἐξήδης, ὅσον ἦν κέρδος ἀντ. ἄ.
 σιγῇ κεύθειν, καὶ μὴ σκεδάσαι
 τοῦδ' ἀπὸ κραιτὸς βλεφάρων θ' ὕπνον; 990

ΤΑΛΟΣ.

γὰρ ἔχω πῶς ἂν
 στέξαιμι κακὸν τόδε λείσσω.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ὦ Κηναία κρηπίς βωμῶν,

984. Tricliniani ἐξήδεις.

986. Male Brunckius cum Heathio καὶ βλεφάρων. Libri βλεφάρων θ'. Mox si quem γὰρ in principio versus offendit, videat, quae dixi ad Ai. 965

983. Brunckius ex Valckenarii coniectura ad Hipp. 874. dedit στέξαιμι, quod recepit Erfurdus. Non opus erat mutari librorum scripturam, quam recte explicat scholiastes, ἀδυνάτως ἔχω καρτερεῖν ἐπὶ τηλικούτῳ κακῷ.

989. Libri ὦ Κηναία κρηπίς βωμῶν ἱερῶν, οἷαν ἀνθ' οἷαν θυμάτων ἐπὶ μοι μελέω χάριν ἡνύσω, nisi quod Tricliniani νῦν post οἷαν inserunt. Brunckius θυμάτων mutavit in θυσιῶν, vocem metro quam rei accommodatiorem, et pro ἡνύσω, ut quod contra indolem linguae dictum sit, scripsit ἡνεσας. Scholiastae: ὦ Κηναία κρηπίς. τὸ ἔδαφος. περιφραστικῶς δέ, ἀντὶ τοῦ ὦ Κηναίων. μέμφεται δὲ τῷ τόπῳ, ὅτι οὐκ ἐπὶ αἰαίοις αὐτῷ γέγονε τὰ ἐκεῖ θύματα. οἷαν οὖν φησὶ χάριν ἀπὸ τῶν θυμάτων διεπράξω. Apparet, scholiastam ἡνύσω tueri. Heindorfius ad Platon. Phaedon. p. 62. reprehendit Brunckium ut immemo-

990. *ἱερῶν οἶαν οἶον ἐπὶ μοι
μελέω χάριν ἡνύσω. ὦ Ζεῦ.*

995

rem eorum, quae de verbo ἀνύσασθαι scripsisset ad Eurip. Bacch. 131. conferrique iubet Valcken. ad Adoniaz. 16. At tantum abest, ut istorum ille immemor fuerit, ut potius propter ea ipsa scripserit ἡνύσας. Nam si sensus est, quam mihi pro tantis sacris gratiam retulisti, debuit ita scribi. Itaque ostendere potius debebat Heindorfius, recte hic ἡνύσω dictum esse. Est autem recte dictum: nam semet ipsum Hercules intelligens dicit, o in Cenaeo exstructae arae, quam pro tantis sacris estis in me misero gratiam consequutae: i. e. o magna in Cenaeo sacra, quam nacta estis remunerationem mea miseria. Caeterum librorum scripturam corruptam esse, vix dubitari potest. Tantam enim haec speciem anapaestorum habent, ut non videantur aliis, iisque ex parte valde insolentibus numeris interrumpi potuisse. Nemo haesit in verbis βωμῶν ἱερῶν: nam Bothii saevitiam quis numeret? At ut casu factum sit, tragici ut nusquam, quod meminerim, βωμὸς dicant ἱεροῦς, hic etiam positura verborum alia est, quam debebat. Sic enim dicendum erat: ὦ Κηναία κρηπίς ἱερῶν βωμῶν. Quare ego quidem post βωμῶν interpungendum, ἱερῶν autem cum οἶον coniungendum putavi, deletis ἀνθ' et θυμάτων, quorum ἀντι non videtur scholiastes habuisse, θυμάτων autem interpretatio est vocabuli ἱερῶν, ut apud scholiasten secundum Aeschyli ad Sept. 6. Th. 183. Eadem ratio corrigendi etiam Seidlerō in mentem venit.

991. Libri ὦ Ζεῦ sequentibus iungunt. Süvernus haec verba in medio posita putat, et εἶθον

ἰατροῦς, ὃς τήνδ' ἄτην
χωρὶς Ζηνὸς κατακλήσει;
θαῦμ' ἄν πόρρωθεν ἰδοίμην;

1000

ἔξ,
ἐἴτέ μ', ἐἴτέ με δύσμορον εὐνάσαι,
ἐἴθ' ὕστατον εὐνάσαι.

59. α

1005

998. Χωρὶς Ζηνός, non, ut scholiastes, εἰ μὴ ὁ Ζεὺς βούλοιο, sed sic potius, ut ab solo Iove se sanari posse dicat. Monuit Schaeferus ad Dionys. de comp. verb. p. 293.

999. Libri, signo interrogationis in fine praecedentis versus posito, θαῦμ' ἄν πόρρωθεν ἰδοίμην. Tricliniani ἰδοίμεν. Scholiastes: ἥδιστα ἄν καὶ εἰ μακρόθεν μεταπέμψαιτό τις τὸν θεραπεύσοντα, μεταπεμφθέντων ὑμῶν. Triclinius: ἥδιστα ἄν φησὶ θεασαίμην, εἰ μακρόθεν τὸν θεραπεύσοντα μεταπέμψαιτό τις ὑμῶν. Vide quid possint grammatici. Quod a me aliquando propositum Erfurd- tius receperat, θαῦμ' ὄν πόρρωθεν ἰδοίμην, non magis vitio hunc locum liberat, quam Bothii θαῦμ' οὐ πόρρωθεν ἰδοίμην. Vna ratio est, qua sine mutatione aptum sensum efficias, si signum interrogandi apponas: miraculumne ex longinquo visurus sum? Id ergo feci.

1000. Antistrophicam huius carminis rationem praeclare indagavit Seidlerus, quem vide ad Eurip. Troad. 175. et de verss. dochm. p. 311 seqq.

1001. Libri veteres ἐἴτέ μ', ἐἴτέ με. Cod. Flor. omittit μ'. Tricliniani semel tantum ἐἴτέ μ'. Primum ἐἴτε disyllabum est. Εὐνάσαι, quod in cod. Flor. et scholiis Rom. εὐνάσαι scriptum, insolentius dixit pro εὐνάσασθαι.

1002. Libri ἐἴτε με δύστανον εὐνάσαι. Omisit hunc versum Brunckius cum cod. T. Seidlerus scribendum putat ἐἴτ' ἐἴτε με δύστανον. Non

πάντων Ἑλλάνων ἀδικώτατοι ἄνδρες, οὓς δὴ
πολλὰ μὲν ἐν πόντῳ, κατὰ τε θρία πάντα κα-
θαίρων,

ὠλεκόμαν ὁ τάλας; καὶ νῦν ἐπὶ τῷδε νοσοῦντι
1010 οὐ πῦρ, οὐκ ἔγχος τις ὀνήσιμον οὐκ ἀπο-
τρέψει;

ἔξ΄,

ἀντ. ἀ. 1015

οὐδ' ἀπαράξαι κράτα βίου θέλει

εὐεργετηθέντας ὑπ' αὐτοῦ. ποῦ φησὶν ἄρα ἔστε, ὡς πάντων Ἑλλήνων ἀδικώτατοι, τουτέστιν ἀχαριστότατοι, οὓς ἐγὼ πῆ μὲν κατὰ θάλατταν, πῆ δὲ ἐν γῆ ἔσωξον, καὶ πάντα τόπον καθαίρων ὑπὲρ σωτηρίας ἐκείνων ἐγγὺς θανάτου ἐγενόμην. τὴν δὲ ἐκ τόπου σχέσιν εἶπεν ἀντὶ τῆς ἐν τόπῳ, ὡς σχεδόν· θεν δὲ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη, ἀντὶ τοῦ σχεδόν. Facilior foret constructio, si οἷς pro οὓς legeretur. Sed maluit insolentius dicere οὓς καθαίρων, verbo utens magis ad proxime praecedens θρία accommodato, ut infra v. 1050. dicit γαίαν καθαίρων. Πόθεν non magis, quam alia similia, pro ποῦ dictum, sed semper Graeci, quum permutare talia videntur, aut attractione utuntur, (v. Electr. 157. et Seidlerus ad Iphig. in Taur. 115.) aut aliam habent idoneam rationem. Homeri illud, σχεδόνθεν δὲ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη, proprie est non longe ab eo constitit Minerva. Hic quum dictum est πόθεν ἔστε, sic est intelligendum, unde mihi auxilio adestis? quia nullo ex loco quisquam adest.

1010. Seidlerus dedit οὐδ' ἔγχος, non de industria, ut videtur. Deinde edd. et plerique codd. ἀποτρέψει. B. ἀναστρέψει. T. ἀνστρέψει. Scholiastes: οὐ πῦρ, οὐκ ἔγχος. λείπει, προσαγαγών, ἀπαλλάξει με τοῦ ζῆν. Brunckius edidit ἐπιτρέψει, quod sit admovebit. Mihi videtur ve-

μολῶν τοῦ στυγεροῦ; φεῦ, φεῦ.

ΠΡΕΣΒΥΣ.

ὦ παῖ, τοῦδ' ἀνδρὸς τοῦργον τόδε μείζον ἀνή-
 1015 ἦ κατ' ἐμὴν ῥώμαν· σὺ δὲ ^{κει,} σύλλαβε. ^{μεσ.} σοί τε
 γὰρ ὄμμα
 ἔμπλεον ἢ δι' ἐμοῦ σώζειν.

1020

tus scriptura servari posse, si sic intelligatur: nemone tela sua in me avertet, ab iis scilicet caedibus, quas quisque in aliis facit.

1012. Groddeckius βίον pro ipso Hercule dictum putat, citans Casaubonum ad Athen. p. 675. D. qui βίον de ipsis viventibus dici ostenderit. Vero de viventibus, quatenus vita, qualis agi solet, intelligitur. At id ab hoc loco alienissimum est. Nihil aliud dicit poeta, quam caput e vita tollere.

1014. Vulgo iunguntur, ὦ παῖ τοῦδ' ἀνδρὸς. At non apparet, quid hoc ad rem conferat. Quare cum Wakefieldio post ὦ παῖ distinxi. Posset quis τοῦδ' ἀνδρὸς pro ἐμοῦ dictum existimare, quamquam sequatur ἦ κατ' ἐμὴν ῥώμαν. Sed praestat de Hercule intelligi.

1015. Pro ῥώμαν cod. Harl. ὄμαν. Schaeferus: „σοί τε γὰρ. i. e. καὶ γὰρ σοί. V. not. ad Dionys. Halic. de compos. verb. p. 409.“ Nempe ut Latini namque dicunt. Τε illud non copulat, sed lenius affirmat quam τοί, unde natum est, ut Germanice per ja vel wohl exprimi possit. Non debebat autem Erfurdcius Wakefieldii coniecturam οἶμα recipere. Scholiastes: σὺ γὰρ νέος εἶ, καὶ ὀξύτερόν σοι τὸ ὄμμα πρὸς τὸ σώζειν τὸν πατέρα μᾶλλον ἢ δι' ἐμοῦ. B. T. ἔμπλεον. Non ausim ἔμπλεον, quod et a me ipso

ΥΑΛΟΣ.

λαδίπονον δ' ὀδυνᾶν οὔτ' ἐνδοθεν, οὔτε θύρα-
 ζέ γ'
 ἔστι μοι ἔξανύσαι βίοτον. τοιαῦτα νέμει Ζεὺς.

ipso olim, et a Seidlero de verss. dochm. p. 314. coniecturis tentatum est, labefactare. Videtur, quia plenis nihil deest, pro integro dictum, hoc sensu: tibi plena est atque integra videndi facultas, potius quam ut per me ille servari possit.

1017. Brunckius ex cod. B. οὔτ' ἐνδοθεν οὔτε θύραθεν ἔστι μοι ἔξανύσαι βίοτον. Membranae cum edd. οὔτε θύραζ' ἐνιστί μοι. Sed ed. Cant. θύραζε ἔστι μοι. Cod. Flor. οὔτ' ἐνδου οὔτε θύραζ' ἐνιστί μοι. Vt verba vulgo scripta sunt, ἐνδοθεν et θύραζε videri debent cum βίοτον constructa esse. Quod quum non praebeat aptum sensum, Wakefieldius ὀδύναν βίοτον dolorem vitae interpretatur, quod languidum est et propter collocationem verborum contortum. Grodeckius autem iterum βίοτον pro Hercule ipso dictum putat, quod quum eodem redeat, iisdem laborat vitiis. Musgravius vero λαδίπονον ὀδυνᾶν βίοτον scribendum coniecit, quod recipiendum, simulque propius ad librorum lectionem θύραζε γ' ἔστι scribendum duxi. Aperte enim, quod Musgravius coniecit, a scholiasta confirmatur, qui sic scribit. εἰ τὸ κατασχεῖν αὐτὸν ἴαται, ἰδοῦ, ἐφάπτομαι αὐτοῦ. ἴσθι δὲ, φησί, ὅτι τὴν λαδίπονον ἴασι τῶν ὀδυνῶν οὔτε διὰ στόματος, οὔτε ἔξωθεν προσάπτειν δύναμαι. οὐκ οἶδα γάρ, τοιαῦτα γὰρ ἀλγήματα δίδωσιν ὁ Ζεὺς. Apparet hunc βίοτον per ἴασι explicare. Sed illa, οὔτ' ἐνδοθεν οὔτε θύραζε male interpretatus est, quae recte in alio scholio sic exponuntur: οὔτε ἄπ'

ΗΡΑΚΛΗΣ.

- παῖ, παῖ, ποῦ πότ' εἶ; στρ. γ'
 1020 τᾶδ' ἐ με, τᾶδ' ἐ με πρόσλαβε κουφίσας. 1025
 ἔ' ἔ', ἰὼ δαῖμον.
 θρώσκει δ' αὖ, θρώσκει δειλαία ἀντ. β'
 διολοῦσ' ἡμᾶς
 ἀποτίβατος ἀγρία νόσος.
 1025 ἰὼ Παλλὰς, τόδε μ' αὖ λωβᾶται. ἰὼ παῖ, . . .
τὸν 1030
 φύσαντ' οἰκτείρας, ἀνεπίφθορον εἴρουσον ἔγχος,
 παῖσον ἑμᾶς ὑπὸ κληῖδος· ἀκοῦ δ' ἄχος, ὧ μ'
ἐχόλωσεν 1035

αὐτοῦ, (scribere debebat aut volebat ἀφ' αὐτοῦ)
 οὔτε ἀπό τινος τῶν ξένων δύναμαι ἐξανύσαι. Apte
 attulit Wakefieldius Orest. 603. τά τ' ἔνδον εἰσί,
 τά τε θύραζε δυστυχεῖς.

1019. Vulgo ὦ παῖ παῖ. Cod. Flor. ὦ παῖ, ὦ
 παῖ. Seidlerus ὦ παῖ, delete altero παῖ. Mihi
 ὦ potius delendum videbatur.

1021. Vulgo bis ἰὼ. Alterum delevi cum Seid-
 lero. Nisi quis ἔ' ἔ' extra versum esse volet.

1025. Vulgo ἰὼ Παλλὰς et ἰὼ παῖ, τὸν φύσαντ'.
 Erfurdus ex mea coniectura ἰὼ παῖ, ἰὼ, τὸν φύσαντ'.
 Seidlerus, ἰὼ παῖ, παῖ, τὸν. Poterit lacuna etiam
 ita expleri, ἰὼ· σὺ δὲ, παῖ, τὸν. Pro τόδε μ' αὖ
 cod. Flor. τόδ' αὖ.

1026. Ἐγχος gladium dicit, ut in Ai. 658. 908.
 Vide ad priorem locum Brunckium.

1029. Vulgo ἐχόλωσε, et sic cod. Flor. ἐχόλω-
 σεν Brunckius. Margo Turn. ἐχόλησε.

1028. Erfurdus τάν, quo non erat opus in ver-
 su heroïco.

1029. Vulgo, αὐτως, ὡδ' αὐτως, ὡς μ' ὄλεσεν.
 ὦ Διὸς ἀνθαίμων, ὦ γλυννὸς Αἴδας. Recte vidit
 Seidlerus, ultimarum verborum ordinem mutan-

σὰ μάλιστα ἄθεος, ἂν ᾧδ' ἐπίδοιμι πεσοῦσαν
 αὐτῶς, ᾧδ' αὐτῶς, ὡς μ' ὄλεσεν. ᾧ γλυκίς
 "Λιδας,

1030

ὦ Διὸς ἀνθαίων, ἀντ. γ'.
 εὔνασον, εὔνασον ᾠκνπέτα μόρω 1041
 τὸν μέλεον φθίσας.

ΧΟΡΟΣ.

κλύουσ' ἔφριξα τάςδε συμφορὰς, φίλαι,
 ἄνακτος, οἷας οἶος ᾧν ἐλαύνεται. 1045

ΗΡΑΚΛΗΣ.

1035 ᾧ πολλὰ δὴ καὶ θερμὰ κού λόγῳ κακὰ

dum esse. Neque id metrum tantum, sed etiam
 usus et ipsa talium invocationum natura postu-
 lat. Nam ubi in utroque membro est ᾧ, prius
 est illud membrum, in quo nomen inest eius, qui
 invocatur; posterius, in quo epitheta. Vide Phi-
 loct. 1128. 1213. Oed. R. 1297. Oed. Col. 1700.

1031. Libri veteres, εὔνασόν μ', εὔνασον. Seid-
 lerus μ' aut eiiciendum, aut post alterum εὔνα-
 στον collocandum censebat, quod fecit Erfurd-
 tius. Omisere Tricliniani. Nam et intelligi facile ex
 praecedentibus potest, quum praesertim sequatur
 τὸν μέλεον φθίσας, et metrum e dimetro dactyli-
 co in dochmiacum exit, ut apertissime monstrat
 v. 1012. Deinde Tricliniani ᾠκνπέτη.

1034 Cod. Harl. et edd. vett. οἷας, recte, Brun-
 kius cum Triclinianis οἷαις.

1035. Haec et quae sequuntur, eleganter vertit
 Cicero Quaest. Tusc. II. 8. non, ut H. Stepha-
 no, Ant. Delrio, I. G. Vossio visum, Attius. Li-
 bri καὶ λόγῳ κακὰ. Cicero quum verterit, o mul-
 ta dictu gravia, perpersu aspera, Clar-
 kius ad Iliad. α. 395. coniciebat, ᾧ πολλὰ δὴτ'

καὶ χειρὶ καὶ νότοισι μοχθήσας ἐγώ·
 κοῦπω τοιοῦτον οὔτ' ἄκοιτις ἢ Διὸς
 προὔθηκεν, οὔθ' ὁ στυγνὸς Ἐὐρυσθεὺς ἐμοί,
 οἷον τόδ' ἢ δολῶπις Οἰνέως κόρη 1050

1040 καθῆψεν ὅμοις τοῖς ἐμοῖς Ἐριννύων
 ὑφαντὸν ἀμφίβληστρον, ᾧ διόλλυμαι.
 πλευραῖσι γὰρ προσμαχθέν, ἐκ μὲν ἔσχατας
 βέβρωκε σάρκας, πνεύμονάς τ', ἀρτηρίας

ἔργω τε καὶ λόγῳ κακὰ, ridicule. Mirum reli-
 quisse criticos Bothio correctionem huius loci,
 qui recte dedit κοῦ λόγῳ κακὰ. Vide v. 744.

1036. Cod. Harl. et edd. vett. χειρὶ, quod revo-
 cavi. Brunckius cum Triclinianis χειρὶ. Davi-
 sius, quod Cicero vertat, quae corpore exant-
 lata atque animo pertuli, pro νότοισι con-
 iiciebat νόοιςι vel νόεσσι, quod iure improbat
 Wesselingius ad Herodot. II. 106. p. 151. Wake-
 fieldius non feliciter γνώμαισι. Atlantis aliquan-
 do onus subiisse dicitur Hercules.

1041. Ἐριννύων ὑφαντὸν, a Furiis textum.
 Vide Schaeferi Melet. cr. p. 137.

1042. Huc referri potest Hesychii, ἔσχατον, ἐσώ-
 τατον.

1043. Cod. Harl. et edd. vett. πλεύμονάς τ'.
 Sed iunt. sec. πλεύμονός τ', quod Brunckius re-
 cepit. Tricliniani, πνεύμονός τ'. Non inscite mo-
 net Süvernus, πλευμόνων τ' potius scribendum
 videri, quod plurali tantum uti consueverint At-
 tici. Ego servavi pluralem, auctoritate veterum
 librorum, sed commate distinxī post copulam. Hic
 enim recte duo nomina sine copula coniungi potue-
 runt, cuius generis pauca de multis exempla dedit
 Seidlerus de verss. dochm. p. 352. quorum tamen
 quaedam non erant afferenda: vide ad v. 995. Ἀρτη-
 ρίας intelligit arteriam asperam, quam etiam ab Hip-

ῥοφεῖ ξυνοικοῦν· ἐκ δὲ χλωρὸν αἷμά μου 1055
 1045 πῆπωκεν ἤδη, καὶ διέφθαραι δέμας
 τὸ πᾶν, ἀφράστῳ τῆδε χειρωθεὶς πέδῳ.
 κοῦ ταῦτα λόγγη πεδιάς, οὔθ' ὁ γηγενῆς
 στρατὸς Γυγάντων, οὔτε θήρειος βία,
 οὔθ' Ἑλλάς, οὔτ' ἄγλωσσος, οὔθ' ὄσσην ἐγὼ 1060

pocrate numero plurali aliquando vocatam esse observatum est.

1044. Brunckius ξυνοικοῦν, ut cod. Harl. et edd. vet. In Triclinianis est ξυνοικῶν. Χλωρὸν scholiastes interpretatur νέον ἢ νεκρὸν. Cicero decolorē vertit. Male. Vivum sanguinem dicit.

1045. Libri veteres πῆπωκεν. Emendate Tricliniani.

1046. Ἀφράστῳ πέδῳ est compede, quae cerni non potest, quam Latine caecam compedem dicas. Et ipse ita Sophocles v. 1094. τυφλὴν ἄτην vocat.

1047. Scholiastes: λόγγη πεδιάς, ἢ ἐν τῷ πεδίῳ βαλλομένη. ἢ ἐπεὶ ἐν τῷ Θεσσαλικῷ πεδίῳ ἐμαχέσατο πρὸς Κενταύρους. Prior interpretatio vera. Recte enim monet Wakefieldius, campestrē hāstam dici pugnam cum militum gregariorum copiis. Hostilem dextram vertit Cicero. Porsonus citavit Plutarchum T. II. p. 815. E. apud quem corrupta verba οὐ ταῦτα λόγγης πεδία leguntur; sed videtur aliud quid in iis, quam haec Sophoclea latere.

1048. Scholiastes: θήρειος βία. λέοντος, ὄφρα, Κερβέρου, καὶ τῶν λοιπῶν. Cicero: non biformato impetu Centaurus. Feras belluas dici opinor, in quibus numerantur Centauri.

1049. Ἑλλάς, scilicet ἀνῆρ. Grammaticus in Bekkeri Anecd. I. p. 97, 4. Ἑλλάς, ὁ ἀνῆρ. Σοφοκλῆς Αἰάντι Διορῶ. Eurip. Phoen. 1547. Vide Brunck. ad El. 682. Philoct. 223. De sequente vocabulo Pollux I. 109. ἄγλωσσον Σοφοκλῆς τὸν

1050 γαῖαν καθαίρων ἰκόμην, ἔδρασέ πω·
 γυνή δέ, θῆλυς οὔσα, κοῦκ ἀνδρὸς φύσιν,

βάρβαρον εἶπε. Cicero: non Graia vis, non barbara ulla immanitas. Ad illa, οὐδ' ὄσσην ἐγώ, intelligendum τίς: neque Graecus nec barbarus, neque, quidquid terrarum adii, quicquam. Cicero apertius et plenius: non saeva terris gens relegata ultimis, quas peragrans, undique omnem hic feritatem expuli. Parum apte, si non esset τίς intelligendum, ad ipsam terram haec verba referrentur, eiusque loca aditu periculosa, ut ignivomos montes, rapida flumina, et quae sunt alia huius generis. De istis οὔτε, οὔτε, quae quod οὐ praecessit, ex Elmsleii sententia οὐδὲ scribi deberent, vide quae ad Eurip. Med. 4. in censura edit. Elmsleianae disputavi in Diar. class. P. XXXVIII. p. 276 seq.

1051. Libri, γυνή δέ, θῆλυς οὔσα, κοῦκ ἀνδρὸς φύσιν. Scholiastes: λείπει ἔχουσα. Hoc modo nihil non explicari potest. Reiskius, θῆλυν σχοῦσα κοῦκ ἀνδρὸς φύσιν. Id foret nacta, quod etsi potuisset dici, tamen ἔχουσα potius diciturus fuisset poeta. In ed. Etonensi a. 1786. ex eleganti coniectura Mudgii apud Heathium, γυνή δέ θῆλυς, κοῦκ ἔχουσ' ἀνδρὸς φύσιν. Mihi olim scribendum videbatur φύσις, quod recepit Erfurdcius, qui postea adnotavit, ita iam Valckenarium tacite correxisse ad Herodot. VIII. 38. p. 637. idemque vitium sustulisse Wyttenbachium ad Plat. Phaed. p. 233. in Dion. Chrys. Or. XII. p. 204. A. Satis multa ibi Wyttenbachius exempla attulit, in quibus φύσις alicuius rei pro re ipsa dicitur. Nolui tamen quamvis facilem mutationem admittere, quum Sophocles, qui insolentiora captat, pro eo, quod dici debebat κοῦκ ἀνήρ φύσιν, per attractionem dixisse videatur κοῦκ ἀνδρὸς φύσιν. Eodem modo expli-

- μόνη με δὴ καθεῖλε φασγάνου δίχα.
 ὦ παῖ, γενοῦ μοι παῖς ἐτήτυμος γεγώς,
 καὶ μὴ τὸ μητρὸς ὄνομα προσβέβυσης πλέον. 1065
- 1055 δός μοι χεροῖν σαῖν αὐτὸς ἐξ οἴκου λαβοῖν
 εἰς χεῖρα τὴν τεκοῦσαν, ὡς εἰδῶ σάφα,
 εἰ τοῦμὸν ἀλγεῖς μᾶλλον ἢ κείνης ὀρῶν
 λωβητὸν εἶδος ἐν δίκῃ κακούμενον.
 ἴθ', ὦ τέκνον, τὸλμησον, οἴκτειρόν τέ με, 1070
- 1060 πολλοῖσιν οἰκτρόν, ὅστις ὅστις παρθένος
 βέβρουχα κλαίων. καὶ τόδ' αὖθ' ἂν εἰς ποτὲ
 τόνδ' ἄνδρα φαίη πρόσθ' ἰδεῖν δεδρακότα.
 ἀλλ' ἀστίνακτος αἰὲν ἐσπόμην κακοῖς.

candum puto illud in Aiace v. 760. ὅστις ἀνθρώ-
 πον φρεσὶν βλαστῶν, in quo pro βλαστῶν Eusta-
 thius p. 415, 15. (314, 30) γεγώς habet.

1053. Hunc et sequentem versum affert Suidas
 in v. προσβέβυσθε, ubi cod. Leid. νῆ pro μῆ.

1055. Male Brunckius interpunxit: δός μοι,
 χεροῖν σαῖν αὐτὸς ἐξ οἴκου λαβῶν, εἰς χεῖρα τὴν
 τεκοῦσαν. Iunge δός μοι ἐξ οἴκου εἰς (ita libri)
 χεῖρα. Λαβῶν nudum additum. Cicero hos quat-
 tuor versus in duos contraxit: Huc arripe ad
 me manibus abstractam piis. Iam cer-
 nam, mene an illam potioremem putes.

1058. Verba ἐν δίκῃ κακούμενον apertum est de
 sola Deianira intelligenda esse.

1060. Fortius haec expressit Cicero: gentes
 nostras flebunt miserias.

1063. Libri ἐσπόμην. Id Elmsleius ad Heracl.
 634. soloecum esse ratus, εἰπόμην scribi vult ex
 schol. ad Ai. 318. Non video, quid hic soloeci-
 smi sit, si αἰὲν cum ἀστίνακτος coniungas. So-
 let autem iungi vocabulis α privativum habenti-
 bus

- νῦν δ' ἐκ τοιούτου θῆλος εὔρημαι τάλας. 1075
 1065 καὶ νῦν προσελθῶν στήθει πλησίον πατρός,
 σκέψαι δ' ὅποιος ταῦτα συμφορᾶς ὑπο
 πέπονθα. δεῖξω γὰρ τὰδ' ἐκ καλυμμάτων.
 ἰδοῦ, θεᾶσθε παντες ἄθλιον δέμας,
 ὁρᾶτε τὸν δύστηνον, ὡς οἰκτρῶς ἔχω. 1080
 1070 αἰ αἰ, ὦ τάλας,
 ἔ ἔ
 ἔθαλπεν ἄτης σπασμὸς ἀρτίως ὄδ' αὖ,
 διῆξε πλευρῶν· οὐδ' ἀγύμναστόν μ' ἔαν
 εἴοικεν ἢ τάλαινα διάβροτος νόσος.
 1075 ὦ "ναξ" Αἰδη, δεῖξαι μ'· 1085
 ὦ Διὸς ἀκτίς, παῖσον.
 ἐνσεισον, ὦ "ναξ, ἐγκατάσκηπον βέλος,
 πάτερ, κεραυνοῦ. δαίνυται γὰρ αὖ πάλιν,
 ἦνθηκεν, ἐξώρμηκεν, ὦ χέρες, χέρες,

1071. Voculae ἔ ἔ vulgo cum praecedente versu, qui dochmiacus est, coniungebantur. Cicero versus 1072—1077. omisit.

1072. Libri veteres interpunctione post ἀρτίως posita, ὄδ' αὖ, iunctam sequentibus. Brunckius ὄδ' αὖ cum Triclinianis. At servanda erat vetus scriptura et interpungendum post αὖ. Vide ad v. 964.

1075. Hi versus neque dactylici sunt, ut Brunckius opinabatur, neque in unum dactylicum coniungendi, quod Tricliniani fecerunt, neque in anapaesticos monometrum et dimetrum dividendi, ut ego ad Hecubam p. 77. putabam, sed sunt iambici ischiorrhogici. Valckenarius ludendi quodam pruritu ad Hippol. 1378. trimetrum iambicum finxit, ὦναξ, αἰδοι δεῖξαι με, Διὸς ἀκτίς, πέσον, malum metro, peiorem sensu.

- 1080 ὦ νῶτα καὶ στέρν', ὦ φίλοι βραχίονες; 1090
 ὑμεῖς ἐκεῖνοι δὴ καθίσταθ', οἳ ποτε
 Νεμέας ἐνοίκον, βουκόλων ἀλάστορα,
 λέοντ', ἄπλατον θρέμμα κάπροςήγορον,
 βία κατειργάσασθε, Λεργαίαν θ' ὕδραν,
- 1085 διφυῆ τ' ἄμικτον ἵπποβάμονα στρατὸν 1005
 θηρῶν, ὑβριστὴν, ἄνομον, ὑπέροχον βίαν,
 Ἐρμάνδιόν τε θῆρα, τὸν θ' ὑπὸ χθονός
 "Αἰδου τρίκρανον σκύλακ', ἀπρόςμαχον τέρας,
 δεινῆς Ἐχίδνης θρέμμα, τὸν τε χρυσεῶν
- 1090 δράκοντα μῆλων φύλακ' ἐπ' ἐσχάτοις τόποις; 1100
 ἄλλων τε μόχθων μυρίων ἐγευσάμην,
 κοῦδεῖς τροπαί' ἔστησε τῶν ἐμῶν χειρῶν.
 νῦν δ' ὦδ' ἀναρθρος, καὶ κατερόρακωμένος,
 τυφλῆς ὑπ' αἴτης ἐκπεπόρθημαι τάλας,
- 1095 ὁ τῆς ἀρίστης μητρὸς ὀνομασμένος, 1005
 ὁ τοῦ καὶ ἄστρα Ζηνὸς ἀυδήθεις γόνος.
 ἀλλ' εὖ γέ τοι τόδ' ἴστε, κἂν τὸ μηδὲν ὦν,

1081. Iunt. sec. ὑμεῖς δὲ κείνοι δὴ.

1083. Cod. Par. ἀπλειστον.

1084. Cod. Par. omittit θ'.

1086. Libri ὑπέροχον. Emendarunt ante Brunckium Bentleius, et Clarkius ad Iliad. β. 426. Cod. Par. ὑπέροχον βία. Ac βία etiam B. T.

1087. Libri veteres et Turn. τόνθ' vel τὸν δ'. Primus H. Stephanus τόν θ'.

1092. Cod. Harl. ἀνέστησε.

1097. Vulgo, κἂν τὸ μηδὲν ὦ, κἂν μηδὲν ἔρω. Margo Turnebi ἔρω. Nimirum scholia Romana: κἂν τὸ μηδὲν ὦ, κἂν μηδὲν ἔρω. ἀντὶ τοῦ, ὦ παρόντες, κἂν μηδὲν ἔρω, καὶ οὕτως ἔχω, καὶ οὕτω διακείμενος. Ald. ὦ et ἔρω, quod, si scholia compares, nihil videtur aliud,

κἄν μηδὲν ἔρπων, τὴν γε δράσασαν τάδε
 χειρώσομαι κἄν τῶνδε. προςμόλοι μόνον,
 1100 ἴν' ἐκδιδαχθῆ πᾶσιν ἀγγέλλειν, ὅτι 1109
 καὶ ζῶν κακούς γε καὶ θανῶν ἐπισάμην.

ΧΟΡΟΣ.

ὦ τλήμων Ἑλλάς, πένθος οἶον εἰσορῶ
 ἔξουσαν, ἀνδρὸς τοῦδέ γ' εἰ σφαλῆσεται.

ΤΑΛΟΣ.

ἐπεὶ παρέσχεσ ἀντιφωνῆσαι, πάτερ,
 1105 σιγὴν παρασχῶν κλυθί μου, νοσῶν ὅμως. 1115
 αἰτήσομαι γὰρ σ', ὦν δίκαια τυγχάνειν.
 δός μοι σεαυτὸν, μὴ τοσοῦτον ὡς δάκνη
 θυμῷ δύσοργος. οὐ γὰρ ἂν γνοίης ἐν οἷς
 χαίρειν προθυμῆ, κἄν ὅτοις ἀλγείς μάτην.

quam ὦν et ἔρπων esse. Id praetuli, quia con-
 iunctivi hic alieni videntur, quum indicativis po-
 tius utendum fuisset, καὶ τὸ μηδὲν εἰμι, καὶ μηδὲν
 ἔρπω.

1099. Brunckius ex T. et Cant. post τῶνδε di-
 stinxit. Antea interpungebatur post χειρώσομαι.
 Tum libri veteres μόνων. Tricliniani μόνον.

1106. Αἰτήσομαι spectat ad ea, quae statim ver-
 su sequente dicit.

1107. Hunc versum omittunt membranae et cod.
 Harl. Si etiam praecedentem versum omitterent,
 vestigium hoc esse diversae recensiois putarem.
 Caeterum Brunckius ex Mudgii coniectura τοιοῦ-
 τον edidit, quem sequuti sunt alii. Libri τοσοῦ-
 τον, quod servandum erat. Μὴ τοσοῦτον δύσορ-
 γος, inquit, ὡς θυμῷ δάκνη.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

1110 εἰπὼν ὃ χορήξεις, λῆξον· ὡς ἐγὼ νοσοῶν 1120
οὐδὲν ξυνήμῃ, ὧν σὺ ποικίλλεις πάλαι.

ΥΛΛΟΣ.

τῆς μητρὸς ἤκω τῆς ἐμῆς φράσων ἐν οἷς
νῦν ἐστίν, οἷς θ' ἤμαρτεν οὐχ ἔκουσία.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ὦ παγκάκιστε, καὶ παρεμνήσω γὰρ αὐ
1115 τῆς πατροφόντου μητρὸς, οἷς κλύειν ἐμέ; 1125

ΥΛΛΟΣ.

ἔχει γὰρ οὕτως, ὥστε μὴ σιγᾶν πρόπειν.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

οὐ δῆτα, τοῖς γε πρόσθεν ἠμαρτημένοις.

ΥΛΛΟΣ.

ἀλλ' οὐδὲ μὲν δὴ τοῖς γ' ἐφ' ἡμέραν ἐρεῖς.

1110. Erfurdcius λέξον, quod recepit Groddec-
kius. Recte libri λῆξον. Est enim haec crucia-
tibus vexati oratio, qui quam celerrime finiri
quae narranda sint, cupit.

1112. Vide ad Vigerum p. 880.

1113. Cod. Harl. ἐν οἷς pro οἷς.

1115. Verba τῆς πατροφόντου μητρὸς ut Enri-
pidis affert Eustathius p. 1428, 21. (71, 8.) sive
memoriae lapsu, sive πατροφόντου μητρὸς in Ore-
ste 190. ed. Pors. cum Sophoclis verbis confun-
dens. Vide Schaeferi adnotationem. Attigit etiam
Lobeckius ad Ai. p. 275.

1117. Sensus est: immo maxime tacen-
dum de ea, propter illa, quae ante in
me peccavit.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

λέγ'· εὐλαβοῦ δὲ μὴ φανῆς κακὸς γεγώς.

ΤΑΛΟΣ.

1120 λέγω. τέθνηκεν ἀρίτως νεοσφαγῆς.

1130

ΗΡΑΚΛΗΣ.

πρὸς τοῦ; τέρας τοι διὰ κακῶν ἐθέσπισας.

ΤΑΛΟΣ.

αὐτὴ πρὸς αὐτῆς, οὐδενὸς πρὸς ἐκτόπου.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

οἱ μοι· πρὶν, ὡς χρῆν, σφ' ἐξ ἐμῆς θανεῖν
χερός;

ΤΑΛΟΣ.

κἂν σοῦ στραφεῖν θυμός, εἰ τὸ πᾶν μάθαις.

1121. Erfurdcius comparat Eurip. Hel. 316. πόλλ' ἂν γένοιτο καὶ διὰ ψευδῶν ἔπη. Vnde Groddeckius cum τέρας coniunxit, quasi sit τέρας κακόν. At pertinent haec ad verbum, recteque scholiastes: ἄπιστον γὰρ διὰ δυσφήμων ὥσπερ ἐμαντεύσω. Sic scribendum videtur: nam edd. vet. διαδυσφημῶν. Triclinius et recentiores διὰ δυσφημιῶν.

1122. Scholiastes: οὐδενὸς πρὸς ἐκτόπου. ἀπὸ τοῦ ὑπὸ ἄλλον ἕνεον. Ne quis putet, ἐκτόπου potius scribendum fuisse, quoniam a praesente tamen, non ab absente occidi debuisset, ἐκτοπον ipsi Deianirae opponi tendendum est. Nam in quo loco ipsa est, non est alius: unde quisvis alius ἐκτοπος est.

1124. Κἂν σοῦ Schaeferus scribendum monuit pro vulgato κἂν σου.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

1125 δεινοῦ λόγου κατῆρξας· εἶπέ δ' ἦ νοεῖς.

1135

ΤΛΛΟΣ.

ἄπαν τὸ χρῆμ', ἤμαρτε, χρηστὰ μοιμένη.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

χρηστ', ὦ κάκιστε, πατέρα σὸν κτείνασα, δρᾶ;

ΤΛΛΟΣ.

στέργημα γὰρ δοκοῦσα προσβαλεῖν σέθεν,
ἀπημιπλαχ', ὡς προσεΐδε τοὺς ἔνδον γάμους.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

1130 καὶ τίς τοσοῦτος φαρμακῆς Τραχινίων;

1140

ΤΛΛΟΣ.

Νέσσος πάλαι Κένταυρος ἐξέπεισέ νιν
τοσῶδε φίλτρῳ τὸν σὸν ἐκμηῆναι πόθον.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ἰοῦ ἰοῦ δύστηνος, οἴχομαι τάλας.

ὄλωλ', ὄλωλα, φέγγος οὐκ ἔτ' ἐστί μοι.

1135 οἱ μοι, φρονῶ δὴ ξυμφορᾶς ἴν' ἔσταμεν.

1145

ἴθ', ὦ τέκνον· πατὴρ γὰρ οὐκ ἔτ' ἐστί σοι·

1125. Cod. Par. εἶπέ δ' εἰ νοεῖς.

1126. Meo monitu Erfurdcius comma posuit post χρῆμ'. Male enim scholiastes, quem sequentur interpretes: τοῦ ὄλου πρόγματος ἤμαρτεν. Hoc potius dicit: res tota haec est: peccavit, dum honesta quaerebat. Deinde libri μνωμένη. Brunckii coniecturam merito recepit Erfurdcius.

κάλει τὸ πᾶν μοι σπέρμα σῶν ὀμαιμόνων,
 κάλει δὲ τὴν τάλαιναν Ἀλκμήνην, Διὸς
 μήτην ἄκοιτιν, ὡς τελευταίαν ἐμοῦ

1140 φήμην πύθησθε θεσφαίων, ὅσ' οἶδ' ἐγώ.

1150

ΤΑΛΟΣ.

ἄλλ' οὔτε μήτηρ ἐνθάδ'· ἄλλ' ἐπακτία
 Τίρυνθι συμβέβηκεν ὥστ' ἔχειν ἔδραν.
 παίδων δέ, τοὺς μὲν ξυλλαβοῦσ' αὐτῇ τρέφει,
 τοὺς δ' ἂν τὸ Θήβης ἄστυ ναίοντας μάθοις·

1145 ἡμεῖς δ', ὅσοι πάρεσμεν, εἴ τι χροῆ, πάτερ, 1155
 πράσσειν, κλύοντες ἐξυπηρετήσομεν.

1137. Ὀμαιμόνας ex Sophocle, sed incertum an ex
 h. l. memorat Eustathius p. 780, 30. (691, 27.)

1139. Scholiastes: ἵνα τὴν περὶ τῆς τελευταῖης
 μου φήμην μάθητε. Non male, quum nihil aliud,
 quam de exitu suo dicat Hercules.

1142. Schaeferus ad Dionys. Hal. de compos.
 verb. p. 297 tolli iubet interpunctionem post
 συμβέβηκεν, mire aberrasse dicens interpretes a
 vero sensu, quem ipse sic indicat, ἄλλ' ἐν Τίρυν-
 θι τυγχάνει κατοικοῦσα. Non nego, ita haec in-
 telligi posse: sed veri similis puto, veteris cu-
 iusdam historiae fide exquisitius quid dixisse So-
 phoclem. Bene, mea sententia, Musgravius: „Al-
 cmena cum in exilium ab Eurystheo acta fuerit
 Diodor. Sic. IV. 33. nec nisi eo concedente redi-
 re potuerit, lubens verbum hoc interpreter, pa-
 ctum in initum est: ut constructio sit, συμβέ-
 βηκεν ὥστε ἔδραν ἔχειν ἐπακτία Τίρυνθι.“ Sed
 vertere debebat, in initum pactum. Contulit se
 Hercules autem auctore Diodoro cum Alcmena
 Pheneum Arcadiae, unde, ut idem c. 34. ait,
 quinto anno post Calydonem concessit. Scholia-
 sten legisse suspiceris ἔδρα, relatum ad ἐπακτία.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

σὺ δ' οὖν ἄκουε τοῦργον· ἐξήκεις δ' ἵνα
φανεῖς ὅποιος ὦν ἀνὴρ, ἐμὸς καλῆ.

1150 ἐμοὶ γὰρ ἦν πρόφαντον ἐκ πατρὸς πάλαι, 1150
ἀλλ' ὅστις "Αἰδου φθίμενος οἰκίτηρ πέλοι.
ὄδ' οὖν ὁ Θῆρ Κένταυρος, ὡς τὸ θεῖον ἦν
πρόφαντον, οὕτω ζῶντά μ' ἔκτεινεν θανάων.

Certe in schollis Romanis est: ἀλλ' ἐπαχτία.
παρθαλασσία. ἔδρα. διατριβή.

1147. Libri σὺ δ' οὖν, sed cod. Paris. σὺ νῦν.
Margo Turnebi δὲ νῦν. Brunckium, qui σὺ γοῦν
scripsit, sequuntur est Erfurdcius. At γοῦν hic
prorsus alienum. Non sollicitanda vulgata. Vi-
de Electr. 891.

1148. Vulgo φανῆς. Quod recte reposuit Brunck-
cius, φανεῖς, confirmat cod. Harl.

1150. Cod. Par. πλεόντων. Erfurdcius duplici
praepositione offensus, deleto πρὸς, scripsit τῶν
ἐμπνεόντων. Postea haec adscripsit: „Eurip. Orest.
401. Pors. Aldus habet ἐκ φασμάτων δὲ τάδε νο-
σεῖς ποίων ὑπο, quo loco utatur forsitan aliquis
ad defendendam Sophoclei versus scripturam.“
Brunckius ὑπο in ἀπο mutavit, θανεῖν ἀπο pro
ἀποθανεῖν dici posse ratus. Musgravius et Schae-
ferus potè pro ὑπο coniecerunt. Mihi haec san-
nissima videntur, quum ne abundet quidem prae-
positio. Sunt enim, quo fortius haec dicerentur,
duae locutiones in unam coniunctae, ut si Latine
dicas, per vivos a nemine occisum iri,
i. e. non occisum iri per vivos, ab nullo eorum.
Tetigi hunc locum, sed non explicate, in diss. de
ellipsi et pleonasmō p. 202.

1151. Πέλοι Brunckius ex B. Vulgo πέλει.

1153. Cod. Harl. et edd. vett. ἔκτεινεν. Trieli-

- φανῶ δ' ἐγὼ τοῦτοισι συμβαίνοντ' ἴσα
 1155 μαντεῖα καινά, τοῖς πάλαι ξυνήγορά, 1165
 ἃ τῶν ὀρείων καὶ χαμαικοιτῶν ἐγὼ
 Σελλῶν ἐσελθὼν ἄλσος εἰσεγραψάμην,
 πρὸς τῆς πατρίδος καὶ πολυγλώσσου δρυός·
 ἢ μαι χρόνῳ τῶ ζῶντι καὶ παρόντι νῦν
 1160 ἔφασκε μόχθων τῶν ἐφροστώτων ἐμοὶ 1170
 λύσειν τελεῖσθαι· κἀδόκουν πράξιεν καλῶς.
 τὸ δ' ἦν ἄρ' οὐδὲν ἄλλο πλὴν θανεῖν ἐμέ.
 τοῖς γὰρ θανοῦσι μόχθος οὐ προσγίγνεται.
 ταῦτ' οὖν ἐπειδὴ λαμπρὰ συμβαίνει, τέκνον;
 1165 δεῖ σ' αὖ γενέσθαι τῶδε τάνδρῳ σύμμαχον, 1175
 καὶ μὴ πικεῖναι τοῦμόν ὄξυναι στόμα,
 ἀλλ' αὐτὸν εἰκάθοντα συμπράσσειν, νόμον
 κάλλιστον ἐξευρόντα, πειθαρχεῖν πατρί.

niani ἔκτανεν. Sic etiam cod. Paris. sed supra scripto ei.

1157. Margo Turnebi Ἑλλῶν προσελθῶν. Et Ἑλλῶν quidem quosdam scribere scholiastes adnotavit, προσελθῶν autem habet cod. Par. Sequuntus Sophocles est Homerum Iliad. π. 254. Memorabilem locum ex Ἡοίαις attulit scholiastes.

1158. Πολύγλωσσον δρυὸν ex h. l. memorat Eustathius p. 335, 44. 1057, 42. (254, 16. 1074, 15.)

1162. Hunc et sequentem versum affert Stobaeus Serm. CXX. p. 495. in Grotii Dictis poetarum. Pro τὸ δ' ἦν, vidit Wyttenbachius Bibl. crit. III. 2. p. 11. recepitque Schaeferus.

1165. Σύμμαχον Brunckius ex B. T. Vulgo male ξύμμαχον. In scholiis Victor. ad Iliad. σ. 100. apud Heynium T. VII. p. 798. legitur, δεῖ σον γενέσθαι τῶ δέ γ' ἀνδρὶ σύμμαχον.

ΤΑΛΛΟΣ.

ἀλλ', ὦ πάτερ, ταρβῶ μὲν εἰς λόγον στάσιν
 1170 τοιαύτῳ ἐπελθῶν, πείσομαι δ' ἅ σοι δοκεῖ. 1180

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ἔμβαλλε χεῖρα δεξιὰν προῖτιστά μοι.

ΤΑΛΛΟΣ.

ὡς πρὸς τί πιστὸν τήνδ' ἄγαν ἐπιστρέφεις;

ΗΡΑΚΛΗΣ.

οὐ θάρσσον οἴσους, μηδ' ἀπιστήσεις ἐμοί;

ΤΑΛΛΟΣ.

ἰδοὺ προτείνω, κούθ' ἐν ἀντειρήσεται.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

1175 ὄμνυ Διὸς νῦν τοῦ με φύσαντος κάρα. 1185

ΤΑΛΛΟΣ.

ἦ μὴν τί δράσεις, καὶ τόδ' ἐξειρήσεται;

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ἦ μὴν ἐμοὶ τὸ λεχθὲν ἔργον ἱκτελεῖν.

1172. Canterus ἄγαν γ'.

1173. Vide ad Ai. 75. Scholiastes: γράφεται, προσθήσεις ἐμοί, ἐναντιωθήση. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἐν τῇ βρώσει ψωμῶν προξισταμένων. Lectio illa bona, modo προσθήσει γ' corrigatur, vide Ai. 1133. sed modus, quo eam explicat scholiastes, perabsurdus est. Videtur ista recentior aliquis Graeculus adiecisse.

1176. Vulgo interpungunt: ἦ μὴν τί δράσεις; καὶ τόδ' ἐξειρήσεται. Hinc factum videtur, ut quidam corrigerent τότ', quod a Turnebo in margine adnotatum, placebat H. Stephano. Mutavi interpunctionem, ut sensus postulabat. Nam hoc

ΤΑΛΛΟΣ.

ὄμνυμι ἔγωγε, Ζῆν' ἔχων ἐπώμοτον.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

εἰ δ' ἐκτός ἔλθοις, πημονὰς εὐχου λαβεῖν.

ΤΑΛΛΟΣ.

1180οὐ μὴ λάβω· δράσω γάρ. εὐχομαι δ' ὅμως. 1190

ΗΡΑΚΛΗΣ.

οἶσθ' οὖν τὸν Οἴτης Ζητὸς ὕψιστον πάγον;

ΤΑΛΛΟΣ.

οἶδ', ὡς θυτήρ γε πολλὰ δὴ σταθεὶς ἄνω.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ἐνταῦθά νυν χοῆ τοῦμόν ἐξάρατά σε

σῶμι αὐτόχειρα, καὶ ξὺν οἷς χορήξεις φίλων,

1185πολλὴν μὲν ὕλην τῆς βαθυρόριζου δρυὸς 1195

κείρατα, πολλὸν δ' ἄρσεν' ἐκτεμόνθ' ὁμοῦ

dicit: diceturne etiam hoc, quid me facturum iurare debeam?

1178. Cod. Par. ἀπώμοτον. Affert hunc versum Suidas in v. ἐπώμοτον.

1181. Musgravius scribendum putabat Οἴτη, quod probare videtur Schaeferus ad Lamberti B. Ellips. p. 697. Miror vero, haerere quemquam in hoc duplici genitivo potuisse, quem satis tuentur alia ad Lambertum allata exempla, quae non magis tentari debebant.

1186. Spanhēmi iudicio dignum est, ἄρσενα ἔλαιον dictum esse, ut ἄρσεν ἔλαιον a Callimacho L. P. 29. de oleo, quod virilibus sive athleticis exercitationibus adhiberetur. Immo oleastri mares, non feminae intelliguntur, defendendumque

ἀγριον ἔλαιον, σῶμα τοῦμὸν ἐμβαλεῖν·
καὶ πευκίνης λαβόντα λαμπιάδος σέλας,
πρῆσαι. γόου δὲ μηδὲν εἰσῆτω δακρυ,
1190 ἄλλ' ἀστέναντος καδάκρουτος, εἴπερ εἶ 1200
τοῦδ' ἀνδρός, ἔρξον· εἰ δὲ μή, μενῶ σ' ἐγώ,
καὶ νέρθεν ὦν, ἀραῖος εἰσαεὶ βαρύς.

ΤΑΛΟΣ.

οἴμοι πάτερ, τί μ' εἶπας; οἶά μ' εἶργασαι;

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ὁποῖα δραστὲ' ἐστίν. εἰ δὲ μή, πατρὸς
1195 ἄλλου γενεῦ τού, μηδ' ἐμὸς κληθῆς εἶ. 1205

ΤΑΛΟΣ.

οἴμοι μάλ' αὐθις, οἶά μ' ἐκκαλῆ, πάτερ,
γονέα γενέσθαι καὶ παλαμναῖον σέθεν;

ΗΡΑΚΛΗΣ.

οὐ δῆτ' ἐγώγ'· ἀλλ' ὦν ἐγὼ παιώνιον,

potius est Ovidii ure mares oleas Fast. IV. 741. quam probandum, quod ab emendatoribus profectum codices multi habent, maris rorem.

1192. Apud Suidam in v. ἀραῖος, qui hunc versum cum parte praecedentis affert, omissum est ὦν.

1195. Membranae, cod. Harl. edd. vett. τί μ' εἶπας. Cod. Par. τοῖ. Tricliniani τί μ', quod praefendum iudi avi. Cum veterum librorum scriptura quodammodo comparari potest, quod Porsonus in Phoenissis v. 892. reposuit: τί μ' οὐδ' ὄν, ποῖα δ' οὐ λέγων ἔπη.

1196. Cod. Harl. ἐκκαλεῖς.

1198. Offendit Musgravium ὦν ἐγὼ ἐμῶν κακῶν. Quod etsi defendi potest, tamen tollenda

καὶ μῦνον ἰατῆρα τῶν ἐμῶν κακῶν.

ΤΛΛΟΣ.

1200 καὶ πῶς ὑπαίθων, σῶμ' ἂν ἰώμην τὸ σόν; 1210

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ἄλλ' εἰ φοβῆ πρός τοῦτο, τᾶλλα γ' ἔργασαι.

ΤΛΛΟΣ.

φορῶς γέ τοι φθόνησις οὐ γενήσεται.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ἦ καὶ πυρᾶς πλήρωμα τῆς εἰρημένης;

ΤΛΛΟΣ.

ἔσον γ' ἂν αὐτὸς μὴ ποτιψάων χερσῶν.
1205 τὰ δ' ἄλλα πράξω, κού καμῆι τούμῳν μέρος. 1215

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ἄλλ' ἀρκέσει καὶ ταῦτα· πρόσνευμαι δέ μοι
χάρων βραχεῖαν πρός μακροῖς ἄλλοις διδούς.

tautologia videtur explicando, non mutando. Hoc enim dicere videtur: sed, quo modo possum, lenitorem solumque medicum meorum malorum. Apertius loquutus est in Oed. R. 514. ἄνδρα δ' ὠφελεῖν ἀφ' ὧν ἔχοι τε καὶ δύναιτο, κάλλιστος πόνων.

1201. Cod. Harl. omittit ἄλλ'. Idem cum vett. libris τᾶλλα γ'. Tricliniani τᾶλλα μ'.

1202. Cod. Par. φθονήσεται.

1204. Cod. Par. cum Triclinianis μήποτε ψάω. Veram lectionem praebent Harl. cum caeteris vett. libris.

1207. Genere neutro dictum πρός μακροῖς ἄλλοις, quum proprie feminino debuisset dici, attigit, si quis

ΥΛΛΟΣ.

εὶ καὶ μακρὰ κάρτ' ἐστίν, ἐργασθήσεται.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

τὴν Εὐρυτεΐαν αἰδοῦθα δῆτα παρθένον.

ΥΛΛΟΣ.

1210 Ἰόλην ἔλεξας, ὡς γ' ἐπεικάζειν ἐμέ. 1220

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ἔγνωσ. τοσοῦτον δὴ σ' ἐπισκήπτω, τέκνον.
ταύτην, ἐμοῦ θανόντος, εἴπερ εὐσεβεῖν
βούλει, πατρῶϊων ὀρκίων μεμνημένος,
πρόςθεο δάμαρτα, μηδ' ἀπιστήσης πατρί·

1215 μηδ' ἄλλος ἀνδρῶν τοῖς ἐμοῖς πλευροῖς ὁμοῦ 1225
κλιθεῖσαν αὐτὴν ἀντὶ σοῦ λάβοι ποτέ·
ἀλλ' αὐτὸς, ὦ παῖ, τοῦτο κήδευσον λέχος.
πεῖθου. τὸ γάρ τοι μεγάλα πιστεύσαντ' ἐμοῖ

talia curat, Dorvillius ad Charit. p. 571. (549. ed. Lips.)

1210. Libri ὡστ' ἐπεικάζειν. Cod. Par. ἀπεικάζειν. Alienum hic est ὡστε, quod in ὡς γε mutandum erat. Non praeteriit hoc Schaeferum. Aliquid huius rei senserat Reiskius, qui ὡστε γ' εἰκάζειν coniecit.

1211. De constructione verbi ἐπισκήπτω cum accusativo personae vide Erfurdium in var. lect. Philoctet. 772.

1216. Elmsleius in Addend. ad Oed. R. 903. mavult λάβη, licet etiam cod. Harl. cum vulgatis λάβοι habeat. Quum hoc et optari et vetari poterit, servandam duxi librorum scripturam.

1218. Libri πεῖθου. Brunckius πιθοῦ.

σμικροῖς ἀπιστεῖν, τὴν πάρος συγγεῖ χάριν.

ΤΛΛΟΣ.

1220 οἶμοι, τὸ μὲν νοσοῦντι θυμοῦσθαι, κακόν. 1236
τὸ δ' ὡδ' ὄρᾶν φρονοῦντα, τίς ποτ' ἂν φέροι;

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ὡς ἐργασείων οὐδὲν ὦν λ. γω, θροεῖς.

ΤΛΛΟΣ.

τίς γὰρ ποθ', ἢ μοι μητρί μὲν θανεῖν μόνη
μεταίτιος, σοὶ τ' αὐθις, ὡς ἔχεις, ἔχειν,

1219. Pro πάρος cod. Harl. πάλαι. Deinde
Brunckius συγγεῖ.

1220. Apud Suidam, qui hunc et seq. versum
in οἶμοι affert, et in schol. Rom. legitur τῶ μὲν
pro τὸ μὲν. Iunt. sec. τιμοῦσθαι. Scholiastes:
τὸ θυμοῦσθαι, εἰ μὴ πεισθείην αὐτῶ, καὶ τὸ πει-
θεσθαι ὡδε φρονοῦντι, δυσχερεῖς. Hinc illum νο-
σοῦντα legisse coniicit Wakefieldius. Groddec-
kijus, servans νοσοῦντι, mox corrigendum putat,
τὸ δ' ὡδε ὄρᾶν φρονοῦντα, quod sic interpreta-
tur: mente perturbata loquenti irasci
velle improbum est: sed mentis com-
potem, talia mandata exsequentem,
quis toleret. Refert autem ὡδε ὄρᾶν et φρο-
νοῦντα ad Hyllum, quod fieri propter opposita
non potest. Nihil mutandum. Scholiastes sen-
sum, non verba videtur explicare voluisse. Est
autem sensus hic: aegro irasci, i. e. repugna-
re mentis non compoti, malum est: sed ita
eum videre compotem mentis, quis fe-
rat? Ὄδε cum ὄρᾶν iungendum, adverbium pro
adiectivo τοιοῦτον. Similiter supra v. 958.

1224. Erfurdus adscripsit: „Sine causa Schae-
fer. Melet. p. 23. corrigit σοὶ δ' αὐθις. Vid. An-

1225 τίς ταῦτ' ἄν, ὅστις μὴ ἔξ ἀλαστόρων νοσοῖ, 1235
 ἔλοιτο; κρείσσον κάμει γ', ὢ πάτερ, θανεῖν,
 ἢ τοῖσιν ἐχθίστοισι συνναίειν ὄμου.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ἄνθρω ὄδ' ὡς ἔοικεν οὐ νέμειν ἔμοι
 φθίνοντι μοῖραν· ἀλλά τοι θεῶν ἄρα
 1230 μενεῖ σ' ἀπιστήσαντα τοῖς ἔμοις λόγοις, 1240

ΤΑΛΟΣ.

οἴμοι, τάχ', ὡς ἔοικας ὡς νοσεῖς φράσειν.

fig. 165. Et τε recte. Trach. 1013. Aeschyl. Pers. 457. καὶ post μὲν Trach. 689. Aeschyl. S. Th. . .
 Recte dicta sunt, quae recte cogitata.

1225. Cod. Par. νοσεῖ.

1226. Cod. Par. αἰροῖτο.

1228. Codd. Harl. Par. et edd. vett. νέμειν.

Brunckius νεμεῖν. Tricliniani νέμει γ' ob non intellectam attractionem, qua ὡς ἔοικε νέμειν pro νέμει, ὡς ἔοικε, dicitur. Vide ad Viger. p. 894. In scholiis Romanis οὐ νέμειν γ' ἔμοι legitur.

1229. Θεῶν ἄρα quum dicit, execrationem deorum invocatione factam, ac deinde, quae hanc consequitur, iram deorum vindictamque intelligit.

1231. Libri τάχ' ὡς ἔοικας, ὡς νοσεῖς φράσεις, quam nemo non videt auribus valde ingratam scripturam esse. Scholiastes: ὡς φανερός εἰ νοσῶν, οὕτω καὶ χαλεπῶς διαλεγόμενος. Scilicet hic ad φράσεις intelligebat οὕτω. Longe a vero aberravit Billerbeckius, ὡς νοσῶν φράσεις coniiciens, id ut sit μηδὲν ὑγιὲς φράσεις. Recte mentem poetae percepisse Brunckium, qui vertit, cito, ut videtur, morbo te corripi dices, et Herculis responsio, et quae tum dicit Hyllus, docent. Videns enim patrem, fervere ira in-

ΗΡΑΚΛΗΣ.

σὺ γάρ μ' ἀπ' εὐνασθέντος ἐκκινεῖς κακοῦ.

ΤΑΛΛΟΣ.

δεΐλαιος, ὡς ἐς πολλὰ τὰπορεῖν ἔχω.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

οὐ γὰρ δικαιοῖς τοῦ φυτεύσαντος κλύειν.

ΤΑΛΛΟΣ.

1235 ἀλλ' ἐκδιδαχθῶ δῆτα δυσσεβεῖν, πάτερ; 1245

ΗΡΑΚΛΗΣ.

οὐ δυσσέβεια, τοῦμὸν εἰ τέρψεις κέαρ.

ΤΑΛΛΟΣ.

πράσσειν ἄνωγας οὖν με πανδίκως τάδε;

ΗΡΑΚΛΗΣ.

ἔγωγε. τούτων μάρτυρας καλοῦ θεοῦς.

quietum factum, denuo ingruentem vim veneni sentire, nescit quo se vertat, qui aut, quam abominatur, uxorem ducere debeat, aut patris se revocare cruciatum intelligat. Non putavi tamen illud νοσεῖς φράσεις ferendum esse, quum non dubitandum videatur, quin Sophocles eadem constructione, qua v. 1228. φράσειν scripsit. Id ergo reposui.

1232. Libri ἀπεννασθέντος. Scripsi ἀπ' εὐνασθέντος. Id scholiastes habuit, qui sic scribit: σὺ με, φησίν, ἀναταράττεις ἀπὸ τοῦ καταπραῦνθέντος κακοῦ, μὴ πειθόμενος.

1233. Ex cod. Harl. enotatum τῶπορεῖν. Tricliniani libri, ὡς ἐς πολλὰ γ' ἐπαπορεῖν ἔχω.

ΥΛΛΟΣ.

1240 τοιγὰρ ποιήσω, κούκ ἀπόισομαι, τὸ σὸν
θεοῖσι δεικνύς ἔργον. οὐ γὰρ ἂν ποτε 1250
κακὸς φανείην, σοὶ γε πιστεύσας, πάτερ.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

καλῶς τελευτᾶς, κἀπὶ τοῖσδε τὴν χάριν
ταχεῖαν, ὦ παῖ, πρόσθε· ὡς πρὶν ἐμπεσεῖν
σπαραγμὸν ἢ τιν' οἴστρον, ἐς πυρᾶν με θῆς.
1245 ἄγ' ἔγκονεῖτ', αἴρεσθε. παῦλά τοι κακῶν 1255
αὕτη, τελευτὴ τοῦδε τάνδρὸς ὑστάτη.

ΥΛΛΟΣ.

ἀλλ' οὐδὲν εἶργει σοὶ τελειοῦσθαι τάδε,
ἐπεὶ κελεύεις κάξαναγκάζεις, πάτερ.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

1250 ἄγε νῦν, πρὶν τήνδ' ἀνακινήσαι
νόσον, ὦ ψυχὴ σκληρὰ, γάλυβος 1260
λιθοκόλλητον στόμιον παρέχουσ',

1246. Nemo non videt, recte a Brunckio comma positum esse post αὕτη, quum vulgo nulla ibi esset interpunctio. Male enim scholiastes αὕτη cum τελευτῇ coniunxit, cuius haec verba sunt: μόνη γὰρ ἀνάπαισις, τὸ παραθεῖναι με τῷ πυρὶ, καὶ τοιαύτη τελευτῇ χρῆσασθαι. Immo hoc dicit, haec mihi sola a malis liberatio est, mori.

1249. Non est putandum, ut Musgravio videbatur, ἀνακινήσαι pro ἀνακινήσαι ἑαυτὴν dictum esse, sed semet ipsum alloquens Hercules hoc vult, priusquam diutius morando denuo excites morbum.

1251. Mirum est, cogitare quemquam potuisse

ἀνάπαυε βοήν, ὡς ἐπίχαρτον

de freno gemmis distincto. Rectius scholiastes, sed hic quoque longius repetens: ἐαυτὸν παρα-
 θαρσύνει, ὥστε μὴ βοᾶν κομιζόμενον εἰς τὴν πυ-
 ράν. ἄγε οὖν, φησίν, ὦ σκληρὰ ψυχὴ ὡς ἀπὸ
 Χαλυβικοῦ σιδήρου πεποιτημένη, πρὶν τῆνδε ἀνα-
 κινήσαι νόσον ἐνδοῦσα τὸ σεαυτοῦ στόμα ἐμφρα-
 γῆναι, ὡσανεὶ στόμα φρέατος λίθῳ κεκολλημένου
 πρὸς τὸ μηκέτι ὕδωρ ἀνιμάσθαι. λείπει δὲ τὸ ὡς,
 ἢ ἢ, ὡς ἀπὸ χάλυβος γεγενημένη. ἢ λιθοκόλ-
 λητον στόμιον, ἀπὸ τοῦ λίθων καὶ σκληρὸν
 χαλγὸν σεαυτῇ ἐπιβαλοῦσα. Quaeritur hoc in lo-
 co, verba σκληρὰ et χάλυβος utrum ad ψυχὴν, an
 ad sequentia pertineant. Per leges grammaticas
 quum utrumque fieri possit, praeferendum est il-
 lud, quod ad sententiam aptissimum est. Atque
 in eo omnes, ut videtur, consentiunt, σκληρὰ esse
 cum ψυχῇ coniungendum. Nam o dura anima
 quum dicit, hoc significat, o quae multa per-
 tulisti. Quod quum graviter dictum sit, minu-
 retur pondus verborum, si nimis augetur addi-
 to etiam χάλυβος. Nam aliud est, quod afferunt,
 Hesiodi O. et D. 146. ἀδάμαντος ἔχων κρατερό-
 φρονα θυμόν, quoniam ibi quam durus sit ani-
 mus indicandum erat, hic autem durum dici sa-
 tis est. Deinde nomen στόμιον natura sua sibi
 vindicat ferri commemorationem, ut non videatur
 dubitandum esse, quin χάλυβος λιθοκόλλητον στό-
 μιον παρέχουσα cohaereant, i. e. ferreum ex-
 hibens saxorum frenum. Comparatio pe-
 tita a ferrea compage, qua saxa, ne hiscant, con-
 iunguntur, nec de puteo, ut scholiastae placet,
 aut ullo certo genere muri, sed de eo, quod ubi-
 cumque opus est saxa firmiter contineri, cogitan-
 dum est.

1252. Libri, ὡς ἐπίχαρτον τελέως ἀκούσιον ἔρ-

τελέουσ' ἀκούσιον ἔργον.

ΥΛΛΟΣ.

1255 αἶρετ', ὀπαδοί, μεγάλην μὲν ἔμοι
 τούτων θέμενοι συγγνωμοσύνην,
 μεγάλην δὲ θεοῖς ἀγνωμοσύνην
 εἰδότες ἔργων τῶν πρασσομένων.

1265

γον. Scholiastes: ἀνάπευσσον τὴν βοήην, ὡς εἰς ἐπίχαρτον ἅμα καὶ ἀκούσιον πρᾶγμα χωροῦσα, τὴν πυράν. πῶς δὲ ἐπίχαρτον καὶ ἀκούσιον; ἐπίχαρτον μὲν, ὅτι ἀπαλλάττεται τῆς νόσου· ἀκούσιον δέ, ὅτι λυπεῖ πάντα ἢ ἀποστέρησις τοῦ βίου. παρὰ τό, ἐκὼν ἀέκοντί γε ἔνυμφ. Apertum est, hunc τελέουσ' habuisse, quod coniectura assequutus est Billerbeckius, receperunt Groddeckius et Bothius. Erfurdcius dedit τελεοῖς. Sed praestat τελέουσα, quod futuri temporis est, neglecta contractione, ut in anapaestis. Librorum scripturam, τελέως, erit fortasse qui coniciat ex tali lectione natam esse, ὡς ἐπίχαρτον, τελεῶσαι ἐκούσιον ἔργον, nam suave est, perficere sponte decretum facinus. Ac praeferat hoc fortasse hodie aliquis: sed qualem Sophocles Herculem descripsit, melius convenire videtur alterum. Quamvis enim fortis anima, tamen invita ad Orcum abit, ὃν πότμον γούωσα, λιποῦσ' ἀδροτήτα καὶ ἥβην.

1254. Nulla personae nota in antiquis edd. et, ut conicio, codd. certe nulla est in cod. Flor. Hylli nomen recte adscriptum in Triclinianis: agnoscitque scholiastes. Is recte hic: αἶρετ' ὀπαδοί. οὐκ οἰκέταις, ἀλλὰ τοῖς ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ ἐξ Εὐβοίας.

1256. Codd. Harl. Flor. edd. vett. Θεῶν. Tricliniani Θεοῖς, quod servarunt Brunckius et Erfurdcius. Sensus est: magnam deorum cru-

οἱ γύσαντες, καὶ κληζόμενος
 πατέρες, τοιαῦτ' ἐφορῶσι πάθη.
 1260 τὰ μὲν οὖν μέλλοντ' οὐδεὶς ἐφορᾷ
 τὰ δὲ νῦν ἐστῶτ', οἰκτρὰ μὲν ἡμῖν,
 αἰσχροῦ δ' ἐκείνοις,
 χαλεπώτατα δ' οὖν ἀνδρῶν πάντων

delitatem in his esse rati, quae nunc aguntur. Vide ad v. 474.

1259. Ἐφορῶσι, adspiciunt, ita, ut non remedium afferant. Apertius in Electra v. 824. ποῦ ποτὲ κεραινοὶ Διός, ἢ ποῦ φαιέθων Ἄλιος, εἰ ταῦτ' ἐφορῶντες κρύπτουσιν ἔκηλοι;

1260. Scholiastes: ἐφορᾷ. περιττὴ ἢ πρόθεσις. Satis quidem erat ὄρα, sed in ἐφορᾷ non abundat praepositio. Valde enim diversa sententia est, si ἐφορᾷ, quam si ὄρα dicas. Τὰ μέλλοντα οὐδεὶς ὄρα est, futura nemo videt: i. e. latent futura. Τὰ μέλλοντα οὐδεὶς ἐφορᾷ autem, quia ἐφορᾷν de eo dicitur, qui aliquid totum ex longinquo contuetur, significat, nemo cuncta, quae futura sunt, conspicit. Tanto minus probandum Wakefieldii ἀφορᾷ, quod etiam per se ipsum ab hoc loco alienum est.

1263. Cod. Par. et Iunt. sec. ἀπάντων. In codd. Harl. et Flor. pro πάντων legitur θανάτων, quae scriptura nisi forte aberrantibus librarii oculis ad v. 1266. debetur, eleganter ad hunc modum corrigi potest: χαλεπώτατα δ' οὖν ἀνδρῶν, θανάτου τῷ τῆνδ' ἄτην ὑπέχοντι. Ita Euripides in Ione v. 1240. θανάτου λεύσιμον ἄταν dixit.

1265. Brunckii membranae et edd. vett. personae notam habent Χορὸς ἢ Ἄλλος. Tricliniani Χορὸς. Scholiastes: ταῦτα λέγει ὁ Χορὸς ἢ ὁ Ἄλλος. ἔοικε γὰρ ὁ Ἄλλος ἀποστραφεὶς ταῖς ἀπὸ

ταῖ τήνδ' ἄτην ἰπέχοντι.

τοῦ χοροῦ λέγειν, τοῦ μὴ ἀπολιμπάνεσθαι τῶν οἴκων, ἕως ἂν ἐπέλθωσιν ἀπὸ τῆς πυρᾶς. Scilicet quum libri habeant ἀπ' οἴκων, putavit hic Hyl- lum choro mandare, ne aedes relinquat. At hoc ineptum est. Aliud scholion: ἀπ' οἴκων, γρά- φεται ἐπ' οἴκων. τουτέστι, μηδὲ ὑμεῖς περιλεί- πεσθε ἐνταῦθα, ἀλλ' ἀκολουθήσατε. Triclinius: αἱ τοῦ χοροῦ πρὸς ἑαυτὰς τοῦτο φασί· μηδὲ ὑμεῖς περιλείπεσθε ἐνταῦθα ἐπὶ τῶν οἴκων, ἀλλ' ἀκολου- θήσατε. Anapaestos choricos recitare, coryphaei est. Quod si haec sunt verba chori, cui in edi- tis libris tribuuntur, non tantum insolenter, sed etiam inepte singulari numero uteretur coryphae- us. Nam qui chororum alloquentes singularem usur- pant, coryphaeum dicunt, quem, quia dux chori est, recte pro toto choro appellari licet. Coryphaeus ipse autem uli chororum alloquitur, quem tandem ita, nisi unum aliquem ex choro, non totum chororum, ap- pellet? Nisi forte semet ipsum. At id vehemen- tiori tantum animorum commotioni convenit, qua- lis Herculis est v. 1249. non tali loco, qualis hic est, ubi satius erat dici, eamus nos quoque. Itaque nihil reliquum foret, si haec chori verba essent, quam ut eum Iolen compellere credamus. At haec neque praesens est, neque est verisimile, quae ut captiva adducta erat, et summo cum moe- rore sortem suam deflebat, foras egressam esse videndi caussa, quid hic rerum ageretur. Has ob caussas non dubitavi haec verba Hyllo continua- re. Servavi autem ἀπ' οἴκων, quum ἐπ' οἴκων, quod Brunckius aliique ex solis scholiis recepe- runt, correctio grammaticorum esse videatur. Sed illud ἀπ' οἴκων non est ita intelligendum, ut scholiastes putavit. Nam ubi memineris, quum λέειπον μηδὲ σὺ dicit Hyllus, hoc eum dicere μη- δὲ σὺ τούτων vel ἡμῶν λέειπον, quod est comi-

- 1265 λείπουν μηδὲ σὺ, παρθέν', ἀπ' οἴκων, 1275
 μεγάλους μὲν ἰδοῦσα νέους θανάτους,
 πολλὰ δὲ πῆματα καὶ καινοπαθῆ·
 κούδεν τούτων, ὅ τι μὴ Ζεὺς.

tare nos, recte dictum videbis ἀπ' οἴκων: prosequere funus a domo.

1267. Primus Erfurdus ex mea emendatione ad Eurip. Hec. p. 162. edidit πολλὰ δὲ πῆματα καὶ καινοπαθῆ. Eodem modo correxit Porsonus in Dobraei Aristophanicis p. 178. et multo ante Bentleius. In libris omissum καί. Brunckius ex cod. T. turpes versus dederat, πολλὰ δὲ πῆματα καινοπαθῆ καὶ οὐδὲν τούτων ὅ τι μὴ Ζεὺς. Pro καινοπαθῆ in codd. adscriptam esse aliam lectionem καινοπαγῆ, adnotavit Brunckius. Est ea etiam in cod. Flor. supra scripta: in textu habet Harleianus. Receptit Wakefieldius. Exquisitum hoc quidem est, sed etiam quaesitum.

